

കലാകൗമുദി

ജനുവരി 13, 1985

വില: 1 രൂപ 80 പൈസ

Editor:
M.S. Mani.

Assistant Editors:
S. Jayachandran Nair
N.R.S. Babu

Chief Sub-Editors:
Kallikkadu Ramachandran
E.V. Sreedharan

Sub-Editors:
Kusuma kumari
Prasad Lekshmanan
S. Ashok Kumar

Special Correspondents:
P. Faziluddin
P.K. Sreenivasan
P.K. Kunhanandan Nair

Correspondents:
K. Velappan
E.M. Ashraf
S. Sundar Das
K.K. Sreedevi

Artist:
Namboothiri

Lay-out Artist:
S. Rajendran

Calligraphist:
Narayanan Bhattathiri

Photographer:
N. Sankaran Kutty

Production Supervisor:
N.V. Rajagopal

Advertisement Manager:
V. Salim Kumar

Circulation Manager:
K. Sreekumar

Printer & Publisher: M.S. Sreenivasan
Printed at S.T. Reddiar & Sons,
Ernakulam.

Postal Address:
Kala Kaumudi Group of Publications,
Kaumudi Buildings, Pettah,
Trivandrum 695 024.

Journals of the Kala Kaumudi
Group of Publications:

1. **Kala Kaumudi**
(Weekly)
2. **Film Magazine**
(Weekly)
3. **Katha**
(Fortnightly)
4. **Trial**
(Fortnightly)

ആത്മകഥ

ജീവിതവും ഞാനും 16
ശ്രീ. കെ. സുരേന്ദ്രൻ

കവിത

ഒരു മദ്ധ്യേന്ത്യൻ വിലാപം 26
ശ്രീ. സച്ചിദാനന്ദൻ

കഥ

നാരായണത്തെലം 28
ശ്രീ. എസ്. പി. രമേശ്

കാഴ്ച 32

ശ്രീ പി. സുരേന്ദ്രൻ

നോവൽ

കലിഫ് 34

ശ്രീ. പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള

പണം 37

ശ്രീ. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ തിരുവാഴിയോട്

യാത്രാവിവരണം

പ്രാചീന രഷ്യയുടെ
രാജധാനിയിൽ 39

ശ്രീ. കെ. എസ്. ആർ. മേനോൻ

സിനിമ

ജീവിതത്തിലേക്കു തന്നെ
തിരിയുന്ന സത്യജിത് റായി 41
സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

കൈയെത്തുന്ന ദൂരത്തു്
ഈ പുസ്തകം വയ്ക്കൂ 45

ഡോ: എ. എൻ. നമ്പൂതിരി

കത്തുകൾ 4

മുഖചിത്രം

പുതിയ പ്രധാനമന്ത്രി

487

സ്പെഷ്യൽ റിപ്പോർട്ട്

എക്സെസ് ബാഗേജ് 5

രാജീവ് ഗാന്ധി നേടിയ
വൻവിജയത്തെയും,
അദ്ദേഹം നേരിടാൻ പോകുന്ന
വെല്ലുവിളികളെയും കുറിച്ച്
റാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ.

തരംഗസിദ്ധാന്തവും
കേരളവും 8

കേരളത്തിൽ പ്രതിപക്ഷത്തിനുണ്ടായ
പരാജയം ഏതെങ്കിലും തരംഗത്തിന്റെ
സ്വാധീനഫലമാണോ എന്ന്
ഒരു വിലയിരുത്തൽ.

ശ്യാമതാളവുമായി വന്ന
അതിഥി 10

ശ്രീ. മണപുർ സുരേഷ്

സാഹിത്യവാരഫലം 46

ശ്രീ. എം. കൃഷ്ണൻനായർ

ഒരു നിമിഷം

നിന്ദിതരും പിഡിതരും 12

ശ്രീ. എം. പി. നാരായണപിള്ള

ലേഖനം

ഗ്രസിക്കപ്പെട്ടവർ 14

ശ്രീ. ആഷാമേനോൻ

സഹ്യന്റെ മോലങ്ങൾ
കഥയെ കൊണ്ടുപോകട്ടെ 18

ശ്രീ. എസ്. സുധീഷ്

അമേരിക്കൻ റിയ 24

ശ്രീ. കെ. രാജേന്ദ്രബാബു

മനുഷ്യസമൂഹങ്ങളുടെ
ഫെഡറേഷൻ 43

ശ്രീ. കെ. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ

കേരളീയമായ ഒരു ചുമർ ചിത്രം

ഒരു മുഖപ്രസംഗത്തിന്റെ ആധികാര്യതയോടെ കലാകര മുദിയയിൽ വന്ന 'മുഖമുഖ' നിരൂപണം, ടൈപ്പിങ്ങ് തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതിനുമുമ്പ് ചുടോടെ മുഖമുഖ സൂക്രിപ്റ്റ് വായിച്ചു എന്ന അഭ്യർത്ഥനപ്പെടുത്തുന്നു, ദുഃഖിപ്പിക്കുകയും വളരേണ്ട ഒരു സാമ്പത്തിക രാഷ്ട്രീയ തത്വശാസ്ത്രം കേരളത്തിലെത്തി വളർത്താൻ എന്ത് വഴിതെറ്റിപ്പോയതിലുള്ള മനോദുഃഖം സമർത്ഥമായി ആവിഷ്കരിച്ച ഒരു സിനിമാ മുഖമുഖമായിട്ടാണ് ഞാൻ അതിനെ മനസ്സിലാക്കിയത്. അപ്പോൾ തോന്നിയ തൂപ്പി, മൂല്യനാശം സംഭവിക്കാതെ ആ സൂക്രിപ്റ്റിനെ ഒരൊന്നാക്കം സിനിമയാക്കി അർത്ഥനയിലൊരു എളിയ പങ്കുവഹിക്കാൻ പറ്റിയതിലുള്ള സന്തോഷമായി വളർന്നു നിലനില്ക്കുന്നു. ഷോട്ടുകളിലും, അതിന്റെ ഘടനയിലും കൂടി, ചിത്രീകരണങ്ങളിലും കേരളീയമായ ഒരു ചുമർചിത്രത്തിന്റെ സമാന്തരം തോന്നി രചനാശൈലിക്കു്.

കിട്ടിയ നിധി കളഞ്ഞുകളിച്ചു കററുമ്പോൾ, മനസ്സിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ ഉള്ളവരൊക്കെ 'മുഖമുഖം' കാണുക. കമ്പസാരത്തിലൂടെ പാപമോചനം, പശ്ചാത്താപം പ്രായശ്ചിത്തം എന്നൊക്കെ പറയാറുണ്ടല്ലോ. മുഖമുഖത്തിലെ സുധാകരനോടൊപ്പം നമുക്കു നല്ലനാളെയെപ്പറ്റിയുള്ള ആശങ്കകെവിടാതിരിക്കുക.

രവിവർമ്മ, മദ്രാസ്.

വെറുതെ കാത്തിരുന്നു

തൊഴിലാളി വർഗ്ഗ രാഷ്ട്രീയം. അന്നും നമ്പർ കള്ളമാണെന്ന് വിളിച്ചുപറയാൻ 'മുഖമുഖ'ത്തിന്റെ പിന്നിലിരുന്നു ആരോ നിങ്ങളോട് പറഞ്ഞിരുന്നോ? അത് ഏറ്റുപറയാൻ വേണ്ടി, നിങ്ങൾ കാണിച്ചു വലുപ്പാടിനിടയിൽ ഞങ്ങൾക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടത് സ്വയംവരത്തിനും, കൊടിയേറ്റത്തിനും,

എലിപ്പത്തായത്തിനും ശേഷം ഞങ്ങൾ കാത്തുകാത്തിരുന്ന നല്ല സിനിമയുടെ പ്രിയപ്പെട്ട മുഹൂർത്തങ്ങളായിരുന്നു. എം. കെ. മനോഹരൻ, പെരളശ്ശേരി.

ചരിത്രം വളച്ചൊടിക്കുന്നവർ

കലയുടെ പേരും പാഞ്ഞു ചരിത്രത്തെ വളച്ചൊടിച്ച് ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തെ കുറിച്ചു, ഇന്നത്തെ യുവതലമുറയിൽ ഒരു തെറ്റായ ധാരണയുണ്ടാക്കുവാനാണ് നിർമ്മാതാവായ രവി മുതലാളിയും, സംവിധായകനായ അടൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണനും ആഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതിവിടെ നടക്കുവാൻ പോകുന്നില്ല. ഇനിയും പ്രതികരണശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത യുവതലമുറ ആ ക്രമത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തുക തന്നെ ചെയ്യും. വി. എസ്. രാജേഷ് കൊല്ലം.

വികൃതമുഖം

അടൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണന്റെ നാലാമത്തെ സാക്ഷാത്കാരമായ 'മുഖമുഖ'ത്തെക്കുറിച്ച് കലാകരമുദിയയിൽ വന്ന ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങൾ വായിച്ചു. ഏറെ ശ്രദ്ധേയമായി തോന്നിയത് എസ്. ജയചന്ദ്രൻ നായരുടെ 'ഒരുവിടയാജനക്കുറിപ്പാണ്'. 'സ്വയംവരം' മുതൽ 'എലിപ്പത്തായം' വരെയുള്ള ചിത്രങ്ങളെക്കുറിച്ച്, അവയൊക്കെത്തന്നെ പ്രദർശനശാലകളിൽ എത്തുന്നതിനുമുമ്പ് പാതാർഹമായ രീതിയിൽ പ്രേക്ഷകസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുപാനിട്ടുള്ള ലേഖകന്റെ വിടയാജനക്കുറിപ്പ് അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഏറെ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്നു. 'ഒരു ജനതയുടെ മുദ്ര'യെന്ന് ഉപവികാരമായിത്തീരേണ്ട ഈ ചിത്രം, തരംതാണ, നിർമ്മാതൃമൂന്നാംതരം പ്രചാരണമാവുകയും ചെയ്തു എന്നുള്ള വിചാരിതത്വത്തെ, ചിത്രം കാണാത്ത ഒരാളിനുപോലും ചിത്രത്തെക്കുറിച്ച് ഒരേകദേശ ധാരണ ഉണ്ടാക്കാൻപോന്നതാണ്. 'മുഖമുഖം' എന്ന്

എം. പി. നാരായണപിള്ളയുടെ ലേഖനംകൂടി വായിക്കുമ്പോൾ അതു പൂർണ്ണമാവും. പനയറ പ്രഭു, മലപ്പുറം.

തൂറുന്നകാട്ടൽ

കേരളത്തിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ചരിത്രം ഉരുവിട്ടുപറിക്കുകയല്ല നമുക്കിന്നാവശ്യം. അതിന്റെ വളർച്ചയോടൊപ്പം വർത്തമാനത്തിന്റെ ചൈതന്യവും വെളിച്ചവും പകർന്നു ഭാവിക്കാലത്തു് ഒരു വൻശക്തിയായി പരിണമിക്കേണ്ട വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനം കരുപ്പിടിപ്പിക്കുകയാണ് ആവശ്യം. ഇവിടെ പ്രസക്തം വർത്തമാനകാലം തന്നെ. സിനിമയുടെ രണ്ടാം ഘട്ടം വർത്തമാനകാലത്തിലെ റിവിഷനിസ്റ്റ് വിപ്ലവപ്രതിബദ്ധതയുടെ പാപ്പരത്തം, പൂർണ്ണമായും സത്യസന്ധമായും തൂറുന്നകാട്ടുകയാണ് ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. യുസഫ്, വേളാപുരം.

നന്ദിപറയുന്നു

മുഖമുഖം കണ്ടു. എങ്ങനെ നന്ദിപറയണം എന്നറിയാതെ ഞാൻ കഴങ്ങുകയാണ്. നന്ദി എന്തിനെനോ? നമ്മുടെ വർഗ്ഗക്കാരെമുഖൻ വെറും ഏഴാം കൂലികളാക്കിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകളെ ഇതിൽക്കൂടുതൽ എങ്ങനെ അപമാനിക്കും! താങ്കൾ താങ്കളുടെ കടമ നിറവേറ്റി. താങ്കളെപ്പോലീ നമ്മുടെ ആചാര്യൻ സ്വർഗ്ഗത്തിരുന്ന് ആ നന്ദിക്കും, തീർച്ച! - ശ്രീവത്സൻ

ചരിത്രം മാപ്പു നൽകില്ല

അടൂരിന്റെ മുഖമുഖം ഒരു ഡയലക്ടറിക വ്യക്തിയാ രമാണെന്ന് സത്യം ഉറക്കെ പറയാൻ മടിക്കേണ്ടതില്ല. ഇങ്ങനെയൊരു പതനം അദ്ദേഹത്തിനു സംഭവിക്കുമെന്ന് ഒരിക്കലും കരുതാതിരുന്നവരെ നിരാശരാക്കിയ ഈ ചലച്ചിത്രകാരൻ, ചരിത്രം മാപ്പുനൽകുമെന്നും നമുക്ക് ആശിക്കേണ്ടതില്ല. മുഖ്യപ്രതിയുടെ ഈ

കാലഘട്ടം അടൂരിനെയും വലുതാക്കിയിട്ടുണ്ടാകണം. തുറന്നു തകർപ്പൻ.

കാര്യമറിയാതെ

സത്യമായിട്ടും ഇതൊന്നുമല്ല പ്രശ്നം. കലാകരമുദിയയിൽ ഈ ചിത്രത്തെക്കുറിച്ച് വന്ന അഭിപ്രായങ്ങളെല്ലാം വെറും പൊള്ളയാണ്. കാര്യമറിയാതെ കള്ളക്കുടിയുടെ ദാർശനികപ്രശ്നങ്ങളൊക്കെയൊന്നു ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്. ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ അവസ്ഥയെ സത്യസന്ധമായി അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് അടൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ, ഒരു ചലച്ചിത്ര ന്യൂനതയ്ക്ക് ഒരിക്കലും മറക്കാൻ കഴിയാത്ത രീതിയിൽ. എം. വി. ഗിരീഷ്കുമാർ, പാപ്പിനിശ്ശേരി.

ഭോപാൽ

ഭോപാൽ ദുരന്തം വരച്ചു കാട്ടിയതിനു നന്ദി. പത്രറിപ്പോർട്ടുകളിൽ പ്പോലും, കൊല്ലപ്പെട്ടവരുടെ എണ്ണം രണ്ടായിരത്തി അഞ്ഞൂറിൽ എത്തിയിരുന്നു. ചോരയും മാംസവും, ജീവിച്ചാൽ വോട്ടുണ്ടാവുമെന്ന് വിചാരിച്ചവർക്കുവേണ്ടിയിരുന്ന മനുഷ്യജീവികൾ, അങ്ങനെ ജീവനില്ലാത്ത അക്കങ്ങളായി മാറി, 2500 സൂചിപ്പിക്കുന്നത് എത്രയാണെന്ന് നമുക്കറിയാം. 'ഓപ്പറേഷൻ ബ്ലൂസ്റ്റാർ'. പിന്നീടൊരങ്ങേറി വ്യാപകമായ സിക്ക്-ഹിന്ദു വർഗ്ഗീയ ലഹളകളും കൊന്നൊടുക്കിയവർ, വെറും 600.., 1600.. ആയിരുന്നുവല്ലോ നമുക്കു്. റിപ്പോർട്ടിലൂടെ, ഭോപാലിലെ ജനങ്ങളും, ചത്തുപോയ ജീവിച്ചു എന്നതിനു തെളിവില്ലാതെ. ഇന്ത്യയുടെ നിലക്കണ്ണിലേറ്റി മുറിവിനെപ്പറ്റി, വിശാല ഹൃദയത്തിലേയ്ക്കിരുന്ന് പ്രണത്തെപ്പറ്റി ഹൃദയം-നൊന്തവർ വളരെക്കുറച്ച്. സത്യവസ്ഥകൾ പലരുമറിഞ്ഞില്ല. കബളിപ്പിക്കപ്പെട്ട ജനങ്ങളുടെ തലയ്ക്കുകളിൽ, വീടുകളിൽ, നായ്ക്കളെപ്പോലെ യാതൊരു ചരിത്രപ്രാധാന്യവുമില്ലാത്ത നിലയിൽ പത്തൊട്ടങ്ങിയത്, ഇലക്ട്രിക്കുകൾക്ക് കിട്ടിയ പത്രലേഖകർക്കുപോലും താല്പര്യമുണ്ടാക്കിയില്ല. വിനോദ്, യശോധപുരം.

റെക്കാർഡുകളെല്ലാം തകർത്തുകൊണ്ട് രാജീവ് ഗാന്ധി തിരഞ്ഞെടുപ്പുവിജയം നേടിയിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യൻ ഗ്രാമങ്ങൾ ഈ ചെറുപ്പക്കാരനിൽ എല്ലാ പ്രതീക്ഷകളും അർപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ് ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ശരിക്കുമൊരു ബ്രേക്കാവാൻ തനിക്കു കഴിയുമെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യതയാണ് രാജീവ് ഇപ്പോൾ ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്നത്.

ഇന്ത്യയെ രാജീവ് ഗാന്ധി ഇന്ത്യയുടെ പ്രധാനമന്ത്രിയായി.

ഇന്ത്യ നെഹ്റുവേളയിലേക്ക് തിരിച്ചു പോകുന്നു. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഇന്ത്യയായിത്തന്നെ തുടരുന്നതും, അല്ല രാജീവിന്റെ ഭരണത്തിന് ഉണ്ടാകുമെന്നുവോളെയുള്ള അനുമതിയോടെയിലാണ് ഇന്ന് ഈ രാജ്യം.

രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ വരവ് ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ഒരു ബ്രേക്കാണ്. ഇന്ത്യയിലെ ഭരണ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെയോ കോൺഗ്രസ് രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെയോ പാരമ്പര്യത്തിലും ചരിത്രത്തിലും പെട്ട ആളല്ല, രാജീവ് ഗാന്ധി. കടുംബപരമായി മാത്രമേ അദ്ദേഹം മോതിലാലിന്റെ പ്രപഞ്ചം ജ്വാഹർലാലിന്റെ പാത്രം ആകുന്നുള്ളൂ. രാജീവ് ഗാന്ധിക്ക് ഒരു രാഷ്ട്രീയ പ്രതീകമുണ്ടായിത്തീർന്നുവെങ്കിൽ, അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മയായ ഇന്ദിരാഗാന്ധി മാത്രമാണ്. ഇന്ത്യ രാജീവ് ഗാന്ധിയിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത് ഇതു മാത്രമാണ്: ഇന്ദിരാഗാന്ധിയിൽനിന്ന് എത്ര ദൂരം?

രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ വിജയം ഒരു രാജീവ് താംഗത്തിന്റെ വിജയമായി വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതിൽ വലിയ അർത്ഥമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഉള്ള അർത്ഥം വളരെ ലളിതമായിപ്പറഞ്ഞാൽ ഇതുമാണ്: കോൺഗ്രസ്സിലെ വയസ്സന്മാരെ മടുത്ത ഇന്ത്യ, ഉണർന്നുണർന്നുറപ്പാൻ ഈ ചെറുപ്പക്കാരനിൽ ഒരൊന്നി കണ്ടുവെന്നുള്ളി. മറിച്ച്, ഇന്ത്യയുടെ ആകാശത്തിൽ ഉദിച്ചുവന്ന ഒരു വിശുദ്ധതാരക മോണാഡ് രാജീവ് ഗാന്ധി.

അ. ഗ്. സിദ്ധാർത്ഥം. വിരാടായനാശം വരുത്താൻ മോറിയായി. രാജീവ് ഗാന്ധി നേതൃത്വം നൽകുന്ന കോൺഗ്രസ്സിനെപ്പറ്റിയാണ് നമുക്ക് ചിന്തിക്കേണ്ടത്. കോൺഗ്രസ്സ്, അതിരങ്ങുന്ന സമുല്പിച്ചിരുന്ന അടിസ്ഥാന രാഷ്ട്രീയ സിദ്ധാന്തങ്ങളിൽനിന്നും, നയപരിപാടികളിൽനിന്നും എങ്ങനെയല്ലാ. മാറ്റം, മാറിയിട്ടുണ്ട്, മാറാതിരുന്ന? വളരെയേറെ മാറിയിട്ടുണ്ടാകുമ്പോൾ, ഇന്ത്യയ്ക്കു സമാന്തര്യം നേടിക്കൊണ്ടു സാമ്പത്തികവർദ്ധനയുടെയും, ഇക്കോമിയാൻ രീതികളും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത വിവിധ

വർഗ്ഗീയബോധങ്ങളുടെയും സംരക്ഷക സമിതികളെ ആയിരുന്നു കോൺഗ്രസ്സ്. രാഷ്ട്രീയമായ ആധുനികതയുടെ വെളിച്ചം ഇന്ത്യൻ മനസ്സിലേക്ക് കടത്തിവിടാതിരിക്കാനുള്ള ഒരു കോട്ടയും കോൺഗ്രസ്സ് തന്നെ ആയിരുന്നു. ലോകത്തെ വികസിത രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ പടയോട്ടങ്ങളുടെ ചരിത്രം മനസ്സിലാക്കിയ ആളായിരുന്നു ജ്വാഹർലാൽ നെഹ്റു. വെളിച്ചത്തിന്റെ ഓരോ ഏഴുന്നള്ളത്തിനുമുമ്പിലും തുള്ളിച്ചാടിയിരുന്ന ആ നെഹ്റുവിനു പോലും കോൺഗ്രസ്സിന്റെ പൊതു സ്വഭാവത്തിൽനിന്നും, ഇന്ത്യയുടെ രാഷ്ട്രീയമായ വിധിയെ എത്ര കാൽ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടു പോകാൻ സാധിച്ചു? ഇവിടെയാണ് നമ്മുടെ പരാജയത്തിന്റെ കഥ കമിഞ്ഞു കിടക്കുന്നത്. രാഷ്ട്രീയ സോഷ്യലിസ്റ്റ് കക്ഷിയായി കോൺഗ്രസ്സിനെ ഉയർത്താൻ കഴിയാതെ സമൂഹം കണ്ടുവെക്കി ചിലർ പാറ പോട്ടിക്കൊണ്ട് പെട്ടെന്നുവന്നു. പോയി. ജയപ്രകാശം താമ്രരേഖയും ലോഹിയയും പട് വർദ്ധന. സ്വപ്നങ്ങളിൽ കരിഞ്ഞവസാ തിരഞ്ഞോൾ, കോൺഗ്രസ്സ് അതി

ന്റെ യാഥാസ്ഥിതിക മുഖ്യങ്ങളിൽ സ്വസ്ഥത നേടി. അത് നെഹ്റു ഏറ്റുവാങ്ങി. സോഷ്യലിസ്റ്റിനു പകരം സോഷ്യലിസ്റ്റിന്റെ സ്വഭാവം മാത്രം നെഹ്റു നൽകി, ഇന്ത്യയ്ക്ക്. ഈ സ്വഭാവം വഹിച്ച് പിന്നെ എത്ര പേർ അർത്ഥശൂന്യമായി നടന്നുപോയി, ഈ കോൺഗ്രസ്സിലൂടെ! കൃഷ്ണമണോൻ, മാളവിയ, നന്ദി, ശാസ്ത്രി, കാമരാജ്... ഇവരുടെ സ്വപ്നങ്ങളിലും നിന്നില്ല. കോൺഗ്രസ്സ്. മാറാതിരുന്ന കോൺഗ്രസിനെ ഇന്ദിരാഗാന്ധി ഏറ്റുവാങ്ങി. മാറാമില്ലായ്മയെ മാറിമാറി ഏറ്റുവാങ്ങിയ കഥയാണ് കോൺഗ്രസ്സിന്റെ കഥ. രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ കൈയിൽ വന്നപ്പോൾ നിറുത്തു കോൺഗ്രസ്സ് ഇതല്ലെന്നുണ്ടോ? അതാണ് ഏകിൽ രാജീവ് ഗാന്ധി മോതിലാലിന്റെ പ്രപഞ്ചമാണ്. ജ്വാഹർലാലിന്റെ പാത്രമാണ്, ഇന്ദിരയുടെ പത്രമാണ്. ഇങ്ങനെ അല്ലാത്ത ഒരു രാജീവ് ഗാന്ധിയെ ഇന്ത്യയുടെ മനസ്സ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. വെറുമൊരു പരീക്ഷണമെന്ന നിലയിൽ, ഇന്ത്യയുടെ ഈ പരീക്ഷണം വിജയിക്കുകയാണെ

രാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ എക്സ്പ്രസ്സ് ബാംഗ്ലൂർ

കിൽ ഇന്നലെവരെ നാം കേട്ടുപോന്ന ഒരു കോൺഗ്രസ്സുകാരനുമല്ല രാജീവ് ഗാന്ധി. ഇന്ത്യയുടെ ഈ വെല്ലുവിളികളാണെന്ന് കഴിഞ്ഞു രാജീവ് ഗാന്ധിക്കു്?

തമാശരൂപത്തിലേകിലും നമുക്കു ചോദിക്കാം, ഫിറോസ് ഗാന്ധിയുടെ പുത്രനേകിലും ആകുമോ പുതിയ പ്രധാനമന്ത്രി? മറ്റേ ഗാന്ധിയോടും മറ്റേ ഇന്ത്യയോടും സലാം പറഞ്ഞു പിരിയുമോ?

മഹത്വങ്ങളെയെല്ലാം മാറ്റിവെച്ച്, ഇന്ത്യ ഈ പിഞ്ചു മനുഷ്യനെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുകയാണ്. ഈ മനുഷ്യൻ ജയിലിൽ പോയിട്ടില്ല. ഈ മനുഷ്യൻ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല; നൽകിയിട്ടില്ല. ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയ വെയിലിലും നടന്നു വാടിയിട്ടില്ല. ആകാശത്തിന്റെ നീലിമയിൽനിന്നും തെന്നും, ഇന്ത്യയുടെ രാഷ്ട്രീയ പരീക്ഷണശാലയിലേക്കു് വിളിച്ചു കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടവനാണ് ഈ മനുഷ്യൻ. ആരു വിളിച്ചുകൊണ്ടു വന്നു എന്ന് പ്രശ്നമൊന്നുമില്ല.

ഒരു രാജ്യം പുലരുന്നത് ആ രാജ്യത്തിന്റെ നേതാവിന്റെ സ്വപ്നങ്ങളിൽ കൂടിയാണ്. അയാളുടെ കർമ്മവ്യഗ്രതയിൽ നിന്നാണ്. അയാൾ പാടി ചരിത്രത്തിന്റെ മഹത്തായ പാഠങ്ങളിൽ നിന്നാണ്. ജനതയോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ നിർമ്മലമായ നിരവകുളിയിൽ നിന്നാണ്. ഇതെല്ലാമുള്ളവരെ ചരിത്ര പുസ്തകങ്ങളിൽ നേതാവിന്റെ പംക്തികളിൽ അവശേഷിച്ച് കാണുകയുള്ളൂ. ഇതെല്ലാം ഉണ്ടോ രാജീവ് ഗാന്ധിക്കു്? ഉള്ളതായി നാം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. നമ്മളെ അത് അറിയിക്കുമ്പോഴാണ് രാജീവ് ഗാന്ധി ഇന്ത്യയുടെ നേതാവെന്നത്. കോൺഗ്രസ്സ്, രാജീവ് ഗാന്ധിയെ തിരഞ്ഞെടുത്തു്, പ്രധാനമന്ത്രിയാക്കി, അത്രയുമേ ഇപ്പോൾ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അഞ്ചു വോട്ടിന്റെ പിൻബലമില്ലാതെ, ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ മുതശരീരത്തിനു മുന്നിൽ നിന്നു് പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ തൊപ്പി രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ തലയിൽ വച്ചുകൊടുത്ത അതേ വികാരമാണ് കോൺഗ്രസ്സിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഇപ്പോൾ തൊപ്പി വച്ചു കൊടുക്കുമ്പോഴും ഉള്ളൂ. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ വിജയമായി ഇതു കാണേണ്ടതില്ല. ഇന്ത്യ നടത്തുന്ന മറ്റൊരു പരീക്ഷണം. മാത്രമായി കണ്ടാൽ മതി.

രാജീവ് എന്ന രാഷ്ട്രീയ പുരുഷന്റെ ഒരു അഡ്വാൻസ് ആണ്. ഒരു പുരുഷമെന്നുള്ളതുതന്നെ. വളരെ എളുപ്പം ഗംഗാസമതലത്തിലെ പൊടിക്കാറിൽ പറന്നുപോകാവുന്ന ഒരു അഡ്വാൻസ്. എന്തിനെയും എപ്പോഴും വിഴുങ്ങാൻ കാത്തിരിക്കുന്ന ഒരു ബ്യൂറോക്രസിയുടെയും, ഏതു പുരുഷനെയും മയക്കിയെടുക്കാൻ കെൽപ്പുള്ള ഒരു ബിസിനസ് ലോബിയുടെയും മുഖമുദിയെന്നിങ്ങനെ കോൺഗ്രസ്സ് യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിന്റെയും നടുവിലാണ് ഇന്ത്യയിൽ രാജീവ് ഗാന്ധി നിൽക്കുന്നത്. പിന്നിലാവട്ടെ,

പ്രതിപക്ഷം ദുർബലമായിരുന്നു എന്നതാണ് ഇന്നലെവരെ ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ കേട്. ഇന്നാവട്ടെ ഒരു ദേശീയ പ്രതിപക്ഷം ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വിഭജിച്ചു ഭരിക്കുക എന്ന ബ്രിട്ടീഷ് പൈതൃകം നെഞ്ചോടു ചേർത്തുവെച്ചുപോന്ന ഭരണകക്ഷിക്കാണ് ഇതിനുള്ള ക്രൈഡിറു ചെല്ലേണ്ടതു്. പ്രതിപക്ഷമേ ഇല്ലാതാവുക എന്നതു് കോൺഗ്രസ്സിനു് എന്നുമുണ്ടായിരുന്ന മോഹമാണല്ലോ.

ജീർണ്ണതയുടെ നാറിയ മേലാടയണിഞ്ഞ കോൺഗ്രസ്സ്. രാഷ്ട്രീയ രൂപംമാറ്റിച്ച ഈ രാക്ഷസീയതകളിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞു മാറാൻ, അങ്ങനെ ഇന്ത്യ മോഹിക്കുന്ന നേതാവായി ഉയരാൻ രാജീവിനു കഴിയുമോ?

ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിനു് അർത്ഥശൂന്യം നൽകുക എന്ന കർത്തവ്യം കൂടി രാജീവ് ഗാന്ധിക്കു് അനുഷ്ഠിക്കാൻ പറ്റും. പ്രതിപക്ഷമില്ലാത്ത ജനാധിപത്യത്തിനു് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്ന കഥയാണല്ലോ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ കഥ. മുന്നിൽ രണ്ട്, അഞ്ചിൽ നാലു് ഇതൊക്കെയായിരുന്നില്ല കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഭൂരിപക്ഷസങ്കല്പം. ഇപ്പോൾ ഈ രണ്ടാമത്തേതു് കൈവന്നിരിക്കുന്നു. പ്രതിപക്ഷത്തെ തുത്തുമാറ്റിയെന്ന് കോൺഗ്രസ്സ് നെഗളിക്കുന്നു. ജനാധിപത്യമെന്ന ആശയത്തിനു മുമ്പിൽ വച്ചുകൊണ്ടു് ഈ നെഗളിപ്പു പരിശോധിച്ചാൽ, എന്തേൽ നിന്ദ്യവും വിവേകത്തു ന്യമാണിതു്. പ്രതിപക്ഷത്തെ തുത്തുമാറ്റലാണോ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനപ്രമാണങ്ങളിലൊന്ന്? ശക്തമായ ഒരു പ്രതിപക്ഷത്തിനു ജന്മം നൽകുക എന്നതായിരിക്കണം അതു്? പ്രതിപക്ഷം പോയി എന്ന് ആഹ്ലാദിക്കാലല്ല, പ്രതിപക്ഷം പോയല്ലോ എന്ന് വിഷാദിക്കുകയാണ് വേണ്ടതു്. പ്രതിപക്ഷം ദുർബലമായിരുന്നു എന്നതാണ് ഇന്നലെവരെ ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിന്റെ കേട്. ഇന്നാവട്ടെ, ഒരു ദേശീയ പ്രതിപക്ഷം ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതിനത്തരവാദി രാജീവ് ഗാന്ധിയാണെന്നല്ല പറഞ്ഞുകൊണ്ടുവരുന്നത്. പക്ഷേ, പഴയ കോൺഗ്രസ്സ് അതിനു് ഉത്തരവാദിയാവിരുന്നു. ആ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തം ഉത്തരവാദികളായിരുന്നു - നെഹ്റു ആയിരുന്നു, കാമരാജ് ആയിരുന്നു, മൊറാർജി ആയിരുന്നു; ജഗ്ജീവൻറാമു. ചരൺസിംഗ് മൊക്കെ ആയിരുന്നു. പ്രതിപക്ഷമില്ലാത്ത ജനാധിപത്യമെന്ന ക്രൂരമായ റോശയത്തിൽപ്പോലും പഴയ കോൺഗ്രസ്സുകാർ വിശ്വസിച്ചു. ഒരു ദേശീയ പ്രതിപക്ഷത്തിന്റെ ഉയർച്ച സഹനശക്തിയോടെ കാണാനാകുന്ന പകരം, അങ്ങനെയൊന്നിന്റെ വളർച്ചയെ വിഭജിച്ചു വിഭജിച്ചു തടയുക എന്നതായിരുന്നു കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഭരണരാഷ്ട്രീയം. ഈ നയമാണ് ഓരോ സംസ്ഥാനത്തും ഇന്ന് തലയേറു്. കൈയേറു്, ചിതറിക്കിടക്കുന്ന ദേശീയ പ്രതിപക്ഷരൂപം. ദേശീയ പ്രതിപക്ഷത്തിന്റെ അംഗങ്ങൾ പിന്നീടു് അധികാരം കണ്ടെത്തിയതാകട്ടെ, ഇടുങ്ങിയ പ്രാദേശിക മുറ്റാറാകുങ്ങളിലായിരുന്നു.

പ്രതിപക്ഷനിരകളെ നശിപ്പിക്കാൻ നിശിതമായ തന്ത്രങ്ങൾ ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്കുണ്ടായിരുന്നു.

നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തു് പട്ടേൽ ഉണ്ടാക്കിയ ഇന്ത്യയിൽ, പിന്നാലെ വന്നവർ ചേർന്നു് രാഷ്ട്രീയ നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. ഇന്ത്യയെ കീറിമറി ക്കുക എന്നുടംവരെ ഇതെത്തി. ആലോചിച്ചുനോക്കൂ. ശക്തമായ ഒരു ദേശീയ പ്രതിപക്ഷം പഞ്ചാബിലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, ആ ചോരക്കളി ഉണ്ടാകുമായിരുന്നോ? എം. ജി. രാമചന്ദ്രൻ നേതാവായ കമാലിനെന്നോ? കാബിയടുത്തു് കരിയിട്ടു് രാമാവുതലുകമാനവുമായി ഇറങ്ങിപ്പറപ്പുടമായിരുന്നോ? ആസാമിലും അതിനപ്പുറമുള്ള രാജ്യങ്ങളിലും 'അവർ, ഇന്ത്യക്കാർ' എന്ന വികാരം ഉണ്ടാകുമായിരുന്നോ? 'വിഭജിച്ചുഭരിക്കുക' എന്ന ബ്രിട്ടീഷ് പൈതൃകത്തെ നെഞ്ചോടു ചേർത്തുവെച്ചു നടന്നതാണ് ഇന്ന് കോൺഗ്രസ്സിനു വിനയായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്നത്. സ്വീകരിക്കേണ്ടിയിരുന്നതാകട്ടെ, ബ്രിട്ടീഷ് ജനാധിപത്യത്തിന്റെ പക്ഷ-പ്രതിപക്ഷ ബാലൻസിനു് ആയിരുന്നു.

രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ മുമ്പിൽ ഇന്നിരിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പ്രതിപക്ഷ കക്ഷി രാമാവു ജയിപ്പിച്ചുവിട്ട ഇരുപത്തേട്ടു തെലുങ്കുരാണ്. അവരുടെ ഗംഗോദാവരിയല്ലേ? അവരുടെ ഗംഗോത്രി തിരുപ്പതിയല്ലേ? ഉണ്ടോ അവരുടെ മനസ്സിൽ ഒരിന്ത്യ? എം. ജി. രാമചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞുവിട്ടവരല്ല അടുത്ത പ്രതിപക്ഷ കക്ഷി? അവരുടെ രാമായണം കമ്പരമായാണമല്ലേ?

ഇങ്ങനെയൊരു പരമ്പര ഇന്ത്യൻ പാർലമെൻറിലുണ്ടാക്കിയതു്, കോൺഗ്രസ്സാകട്ടെ. ആ കക്ഷി വിരിച്ചു വലയിൽ സ്വയം ചെന്നുപെട്ട പ്രതിപക്ഷംതന്നെയാകട്ടെ, ഇന്ന് രാജ്യം തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ള നേതാവു് ആദ്യം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളിലൊന്ന് ഇവയുടെയാണ്. ഈ നാട്ടിൽ, വിമർശനസ്വാതന്ത്ര്യവും ഭരണപക്ഷത്തെ ശക്തമായിത്തന്നെ എതിർക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും ഇന്നി ദുർബലപ്പെടാതിരിക്കണം. ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യത്തിനു് അങ്ങനെ പുതിയ അർത്ഥവും മാനവും ഉണ്ടാകട്ടെ. തന്റെ ശക്തി, തന്നോടുള്ള എതിർപ്പിന്റെ ശക്തിയിലാണ് കടികൊള്ളുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹം അറിയട്ടെ.

നാണുറോളം അംഗങ്ങൾ കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്കാരത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളും തൂക്കി രാജീവിനുപിന്നാലെ പാർലമെൻറു് മന്ദിരത്തിന്റെ പടി കയറാനുണ്ട്. എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും ഒരു എക്സസ് ബാഗേ

രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ മുന്നിൽ ഇന്നിരിക്കുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പ്രതിപക്ഷ കക്ഷി. രാമാവു ജയിപ്പിച്ചുവിട്ട ഇരുപത്തേട്ടു തെലുങ്കുരാണ്. അവരുടെ ഗംഗോദാവരിയല്ലേ? അവരുടെ ഗംഗോത്രി തിരുപ്പതിയല്ലേ? ഈ നില മാറ്റാൻ കഴിയണം. ശക്തമായ ഒരു ദേശീയ പ്രതിപക്ഷമുണ്ടാകുന്നതിലാണ് തന്റെ ശക്തി കടികൊള്ളുന്നതെന്ന് പുതിയ പ്രധാനമന്ത്രി അറിയണം.

ജാണിതു്. വലിയൊരു ഖാത്രയാണ് രാജീവിനു ചെയ്തതീർക്കാനുള്ളതു്. എക്സസ് ബാഗേജ് യാത്രയ്ക്കു് ഏറ്റവും വലിയ അസൗകര്യമാണ് എന്നതുകൂടി അദ്ദേഹം ഓർമ്മയിൽ വയ്ക്കണം. അസൗകര്യമുണ്ടാകുന്ന ഭാഗങ്ങളാണ് ഇതിൽ പലതു മെന്ന് ഇന്നുവരെയുള്ള ചരിത്രം പാഠം നൽകുന്നു. പ്രതിപക്ഷം മുന്നിന്നെന്നുമായി പടക്കുളത്തിൽ കിടക്കുകയാണ്. പക്ഷേ അവർ വാങ്ങിയ വോട്ടുകൾ പത്തിരപതുക്കോടിയാണ്. ഭരണകക്ഷിക്കു് 50 ശതമാനത്തിലുപരം വോട്ടാണല്ലോ കിട്ടിയിട്ടുള്ളതു്.

ഇന്ത്യൻ ഗ്രാമങ്ങൾ മോഹിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങൾക്കു് അത്താണി വാവാൻ രാജീവ് മുതിരുന്നോ?

നാലുപതു ശതമാനത്തോളം വോട്ടുകിട്ടിയവരാണ് പ്രതിപക്ഷത്തു കിടക്കുന്നതെന്നുകൂടി ഓർക്കുക.

ഇന്ത്യൻ ഗ്രാമങ്ങളിലെ പാവങ്ങൾ അയ്യങ്കാലും കൂട്ടമ്പാളൊരിക്കൽ ഉത്സവങ്ങൾക്കു പോകുംപോലെ തന്നെ, തങ്ങളുടെ ഭരണാധികാരികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ പോകുന്നു. ഇന്ത്യൻ ജനതയെപ്പോലെ ഉത്സവലഹരി കയറുന്ന ഒരു ജനവിഭാഗം. ഈ ഭൂമിയിലില്ല. നൃത്തത്തിലും മേളകളിലും ഇത്രത്തോളം ആണ്ടുചുറ്റുന്നവർ വേറെയില്ല. ഓരിഗ്രൂവും പട്ടിണിയും ദുഃഖങ്ങളുമെല്ലാം അവർ നൃത്തത്തിലും മേളകളിലും മുക്കി മറക്കുന്നു. അവരുടെ ജീവിതത്തിനു് ആധുനികതയുടെ അകവും പുറവും നൽകാനുള്ള കരുണ പുതിയ ഭരണാധികാരിയും അദ്ദേഹം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കൂട്ടഭരണാധികാരികളും ഏതാണോ അർപ്പണ ബോധത്തോടെ തന്നെ കാണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. രാജീവ് ഗാന്ധിക്കു് തുണയായി ഇപ്പോൾത്തന്നെ സാങ്കേതിക ശാസ്ത്രസംസ്കാരത്തിന്റെ മുന്നോട്ടു ചോക്താവിനാകാൻ ചിലർക്കുണ്ടല്ലോ. ഒരു മുന്നോട്ടു ചോക്താവിനാകാൻ സാധ്യതയുള്ളതു് പെരുങ്കിപ്പോകാതെ കൂടി രാജീവ് ഗാന്ധി നോക്കട്ടെ. സോഷ്യലിസ്റ്റ് സ്വഭാവത്തിനു് അതിനുപറ്റിയ ഭാവത്തിന്റെ ഉള്ള കൂടി നൽകാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയുമോ?

ഈ ലോക്സഭാ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ കേരളത്തിൽ ഭരണമുന്നണി പ്രതിപക്ഷമുന്നണിയെ നിലംപരിശാക്കിയതുപോലുണ്ട്. എന്താണിതിനു കാരണം? സർവ്വത്ര പറഞ്ഞുകേൾക്കുന്ന തരംഗം വല്ലതുമാണോ? ഇന്ദിരാ തരംഗം? രാജീവ് തരംഗം?

രാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ

നവം സിദ്ധാന്തവും കേരളവും

സി. പി. എമ്മിന് ഒന്ന്. കോൺഗ്രസ്-എസ്സിന് ഒന്ന്. ജനതയ്ക്ക് ഒന്ന്. അങ്ങനെ ഇടതുപക്ഷ മുന്നണിക്ക് മുന്നേ മുന്നപേർ. ഒരു സുരേഷ് കുറുപ്പ്. ഒരു ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ. ഒരു തമ്പാൻ തോമസ്. ബാക്കിയെല്ലാം ഭരണമുന്നണി കൊണ്ടുപോയി. ഗരാംഗരി അവതൃ ഗതമാനത്തിലേറെ വോട്ടോടെ.

എങ്ങനെ പോയി ഇതെല്ലാം? എളുപ്പ ഉത്തരം ഒന്നുണ്ട്. പലരും പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞത്. ഇന്ത്യയൊട്ടാകെ കണ്ടത്. ആ തരംഗം. കേരളത്തിലും ഇതായിരുന്നുവത്രേ.

അത് ഇന്ദിരാതരംഗമെന്ന ചിലർ. അല്ല, രാജീവ് തരംഗമാണെന്നെ വേറെ ചിലർ. തരംഗങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നു വരുന്നത് നല്ലൊരു എക്സ്പ്രസാണല്ലോ.

ഉദ്യുത്. ഉണ്ടായിരുന്നു തരംഗം. ഇന്ദിരാ തരംഗം. ഉണ്ടായിരുന്നു. വെടിയേറുമരിച്ച ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഇമേജിന്റെ തരംഗം. രാജീവ് തരംഗവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ശോകം പുറപ്പെടുവിക്കുകയായി

അമ്മ പെങ്ങളാർക്കുമുന്നിൽ വന്നുനിന്നു വോട്ടു ചോദിച്ച രാജീവിന്റെ തരംഗം. പക്ഷേ കേരളത്തിൽ ചാൾസ് മുതൽ രാമറായ് വരെയുള്ളവരെ, കൃഷ്ണകുമാർ മുതൽ കെ. ആർ. നാരായണൻവരെയുള്ളവരെ ഡെൽഹിക്ക് കൊണ്ടുപോയെന്നെത്തിച്ചിരിക്കുന്നത് ഈ രണ്ടു തരംഗങ്ങളിൽനിന്നു തെക്കോട്ടുവന്ന അലമാലകൾ മാത്രമായിരുന്നുവോ?

ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ വധവും രാജീവിനെ തോളുകളിൽ അർപ്പിക്കപ്പെട്ട മഹാഭാരവും കേരളീയ വോട്ടർമാരിൽ കരോശതമാനം സ്രീകളുടെയെങ്കിലും അനുഭാവം പിടിച്ചെടുത്തുകാണുന്നു എന്നത് നിഷേധിക്കാൻ വയ്യ.

പക്ഷേ ഓർമ്മിക്കുന്നില്ലേ, ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പുവർഷത്തിന്റെ ആരംഭംതൊട്ടുതന്നെ കോൺഗ്രസ് ആരംഭിച്ച തിരഞ്ഞെടുപ്പ് എക്സ്പ്രസ്സെന്റുകൾ? ഞാഴിലില്ലാത്തവർക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തിച്ചെയ്യുവാൻ സഹായകമായി, സൈക്കിളായി, തയ്യൽ യന്ത്രമായി, താറാവു മുയലും കോഴിയും ആടും മാട്ടും

മായി കോടിക്കണക്കിനു രൂപ ഇന്ത്യയൊട്ടാകെ 1984-ൽ വിതരണം ചെയ്തത് വെറുതെ ആയിരുന്നില്ല. വർഷാരംഭം തൊട്ടുതന്നെ ഓരോ മണ്ഡലത്തിലും ജനസമ്പർക്കപരിപാടി തുടങ്ങിയതു വെറുതെ ആയിരുന്നില്ല. എം. പി. മാറേയും മറ്റു നേതാക്കളെയും ഡെൽഹിയിൽ വിളിച്ച് 'ഇൻറർവ്യൂ' നടത്തിയത് വെറുതെ ആയിരുന്നില്ല. കോടിക്കണക്കിനു രൂപ പ്രചരണത്തിനുവേണ്ടി സംഭരിച്ചുവെച്ചതു വെറുതെ ആയിരുന്നില്ല.

ഇതിന്റെയെല്ലാം സ്വാധീനം കേരളത്തിലുമുണ്ടായി. ഇതിനോടൊപ്പം ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ വധവും, ഒരു ഡൈനമിക് നേതാവ് എന്ന നിലയിലുള്ള യുവത്വത്തിന്റെ ഇമേജുമായി വന്ന രാജീവ് തരംഗവും കൂടിച്ചേർന്നപ്പോൾ കേരളത്തിലും വിജയം ഉറപ്പായി. ഇന്ദിരാഗാന്ധി ജീവനോടെ ഉണ്ടെന്നുവയ്ക്കുക അവർ തന്നെയാണ് ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പുനടത്തിയതെന്നും വയ്ക്കുക. നാണു സിററു കിട്ടിയിരിക്കാം. പക്ഷേ മുന്നേറസി റെങ്കിലും പിടിക്കാനുള്ളതെല്ലാം അവർ ഏതെ ചെയ്തുവെച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ രാജീവിന്റേതുപോലുള്ള ഒരു വിജയം. ഇന്ദിരാഗാന്ധിക്കും ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു.

കേരളത്തിലും പ്രതിപക്ഷത്തിനുമായ പരാജയം തരംഗങ്ങളുടെ മാത്രം വിദ്യയാണെന്നു പറയുന്നവർ ചില സത്യങ്ങൾ കാണാൻ മടിക്കുന്നുവെന്നു കൂടി പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 1982-ലെ നിയമസഭാ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ രൂപപ്പെടുത്തിയെടുത്ത ഒരു സാമുദായിക-രാഷ്ട്രീയ കൂട്ടുകെട്ട് കേരളത്തിൽ ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും അതേ ശക്തിയിൽ നിലനില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു പുറമേയാണ് ഡെൽഹിയിൽനിന്നുവന്ന സൈക്കിളുകളും കോഴി താറാവുകളും മുയലും തയ്യൽയന്ത്രവും മറ്റും. അതിനു പുറമേയാണ് ഇന്ദിരാവധം സൃഷ്ടിച്ച അനുഭാവതരംഗവും പത്ര-റേഡിയോ-ടെലിവിഷനുകളിലൂടെ വന്ന രാജീവിന്റെ ഇമേജും. മറ്റൊരുതരം ഇമേജോ? ചാർജ്ജ്സിംഗിന്റെ ഇമേജ്. രാമിന്റെ ഇമേജ്. ബഹുഗുണയുടെ ഇമേജ്. അന്നെകൃത്തിന്റെയും തമ്മിൽത്തല്ലിന്റെയും ഇമേജ്. ദേശീയതലത്തിൽനിന്നു വന്ന ഗതികെട്ട ഈ പ്രതിപക്ഷ ഇമേജിന്റെ മുന്നിൽനിന്നുകൊണ്ടായിരുന്നു കേരളത്തിലെ ഇടതുപക്ഷമുന്നണി വോട്ടു തേടിയത്.

അവർക്ക് വോട്ടു ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ കാര്യമെന്തെന്നോ? ഹരിജനങ്ങൾ നല്ലൊരുപങ്കു കരേ വർഷങ്ങളായി കോൺഗ്രസിലേക്ക് തീർത്ഥയാത്ര നടത്തിപ്പോരുകയാണ്.

പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾ, വഴിപിഴച്ച ഈർക്കിടക്കുകളിൽക്കൂട്ടങ്ങി ചിതറി കിടക്കുകയാണ്.

മുസ്ലീംവിഭാഗം മുസ്ലീംലീഗിനു പിന്നിൽ നല്ലൊരു കൺസോളിഡേഷനായി മാറിയിരിക്കുകയാണ്. ലീഗിന്റെ ചിഹ്നമായ ഏണി മലപ്പുറത്തെങ്കിലും ഒരു ഭരണപരമായ ആയിരത്തി

ട്ടുണ്ടെന്നും ഓർമ്മിക്കുക. മുസ്ലീംലീഗിനു പ്ലാത്തയിടങ്ങളിൽപ്പോലും (ക്രിസ്ത്യൻ വോട്ടെന്നപോലെ) മുസ്ലീം വോട്ട് ശക്തമായ ഒരു കൺസോളിഡേഷനിലായിരുന്നു.

വ്യവസായത്തൊഴിലാളികളുടെയും കൃഷിത്തൊഴിലാളികളുടെയും മിടയിൽ വളം വേണം. കറഞ്ഞുവന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളുടെയെല്ലാം നട്ടെല്ലൊടിച്ച്, അവ വൻകിട മുതലാളിമാർക്ക് ആജീവനാന്ത പാട്ടത്തിനു വിട്ടിരിക്കുകയാണ്.

പുതിയ ചെറുപ്പക്കാരിൽ നല്ലൊരു പങ്കും അധികാര രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ പകിട്ടുകളിൽ ഭ്രമിക്കത്തക്കവിധം അവരെ വഴിമാറിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ഇത്രയേറെ വൈതരണികൾക്കു നടുവിൽ-സ്വയംകൃതമായവ ഉൾപ്പെടെ-നിന്നുകൊണ്ടാണ് സകലമാന വ്യക്ത്യാരായനാതരംഗങ്ങളെയും, സകലവിധ പണാധികാരപ്രഭാവങ്ങളെയും നേരിടാൻ ഇടതുമുന്നണി ഇറങ്ങിയത്. തൊണ്ണൂററു യുഗം. വോട്ടിന്റെ വ്യത്യസ്തതയിൽ 1982-ൽ ഭരണാധികാരം കൈയിൽനിന്നു തെറിച്ച് ഇടതുമുന്നണി ഓക്കുന്നുണ്ടാവൂ. മുന്നോട്ടു തൊണ്ണൂററായിരത്തുകൂടി ഒപ്പിക്കാൻ കോൺഗ്രസിന്റെ മുന്നണിക്കു കഴിഞ്ഞുവെന്നുമാത്രം. കറേക്കൂടി ഭാവനാപൂർണ്ണമായ ഒരു തത്രാവിഷ്കരണവും, ഡെൽഹിയിൽനിന്ന് കോൺഗ്രസ്ചെയ്തതുപോലെ, ഫലത്തിൽ കണ്ണുനീക്കംണ്ടുള്ള ഇക്സൻ മാനേജ്മെന്റുംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇന്നത്തെ തരംഗസീമാന്തക്കാരെ പിന്ധുന്നവരും ചെന്നതിനു വിലപിക്കേണ്ടി വരുമായിരുന്നു. എം. ജി. ആറിന്റെ സംസ്ഥാനത്തെക്കാര്യംവിട്ടുക. ആസ്രയിൽ എന്തു പറി തരംഗത്തിന്? 'രാമറാവു അതിനെപ്പിടിച്ച് പലതായി ചിതറിച്ച് വടക്കോട്ടു വിട്ടുകൊടുത്തു. കർണ്ണാടകത്തിലോ? അവിടെ ജനത എന്ന പാർട്ടി ഒരു പാർട്ടിയെന്നുമാണ്. രാമകൃഷ്ണമെഗ്ഡേ എന്ന മനുഷ്യൻ റെറുനിന്ന് പകുതിയോളം സിററുപിടിച്ചു. കാശ്മീരിൽ ആ ഫാറൂഖ് അബ്ദുള്ള എല്ലാ സിററുപിടിച്ചു. ബംഗാളിലും ഏഴെട്ടു സിററിനപ്പുറം ഒന്നുംചെയ്യാൻ തരംഗക്കാർക്കായില്ല. ത്രിപുരയിൽ തരംഗമേ ചെന്നില്ല. ഹിന്ദിബെൽറ്റിൽ തരംഗമുണ്ടായിരുന്നു വെന്നതുസത്യം. തരംഗങ്ങൾക്ക് എപ്പോഴും പറിയത്ത് ആ സമതലഭൂമിയാണല്ലോ. തെക്കോട്ടു വടക്കൻ തരംഗങ്ങൾ വന്നില്ല എന്നതാണു സത്യം. കേരളത്തിൽ ഇടതുമുന്നണി തോറ്റുവെങ്കിൽ, അതിനു കാരണം കാണാൻ തരംഗങ്ങളെ അന്വേഷിച്ചു നടക്കേണ്ടതില്ല.

തിരുവനന്തപുരത്ത് ഭരണമുന്നണി സ്ഥാനാർത്ഥി ജയിച്ചത് അവരുടെ സ്ഥാനാർത്ഥിയെ തിരഞ്ഞെടുത്തതിലെ സൂത്രജ്ഞത കൊണ്ടായിരുന്നു. എതിർ സ്ഥാനാർത്ഥിയുടെ വോട്ടുകളെ ഹിന്ദു മുന്നണി ചിതറിക്കുകയും ചെയ്തു. കൊല്ല

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ പ്രചരണതന്ത്രങ്ങൾ അവതരകളിലെ അടവുകളിൽ തന്നെ കിടന്നു കറങ്ങുകയാണിപ്പോഴും. പത്തുമുപ്പതു കൊല്ലമായി ജനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മടുത്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെ മനസ്സിലാക്കിയെന്ന ഭാവമേയുള്ള ഇടതുമുന്നണിക്കു്. എന്നാൽ അവരിൽ നിന്നു പഠിച്ച പാഠങ്ങളും പുതിയ തന്ത്രങ്ങളുമായി, പുതിയ ശൈലിയിൽ മറുപക്ഷം പയറുന്നു. ജയിക്കുന്നു. എന്തായാലും കോട്ടയത്തു വിജയം നേടാൻ ഒരു തരംഗവും ഇടതുമുന്നണിക്ക് തടസ്സമായില്ല. വടകരയിൽ ഉണ്ണികൃഷ്ണനെപ്പോലുള്ള ഒരു സ്ഥാനാർത്ഥിയെ നിറുത്തി വിജയം നേടാനും തരംഗമാലകളൊന്നുംതടസ്സമായില്ല.

ത്ത്, അടുരിൽ, ആലപ്പുഴയിൽ, എറണാകുളത്ത് എന്നല്ല കാസർകോട്ടവരെയും ഈ സൂത്രം ഫലിച്ചു. അവിടങ്ങളിലെല്ലാം സുഭദ്രയായി നിറുത്തിയ മത-ജാതി-പ്രാദേശിക കൂട്ടുകെട്ടുകൾക്ക് വിജയം നേടാൻ സ്വയം കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. യഥേഷ്ടമായ പണവും പ്രചരണരംഗത്തെ മേൽക്കൈയും കൂടിച്ചേർന്നപ്പോൾ ഭരണമുന്നണിയുടെ വഴിയേ വിജയം ചെന്നു.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം നേതൃത്വം നൽകുന്ന ഇടതുമുന്നണി, അവതരകളിൽ ആ പാർട്ടി വളർന്നുകൊണ്ടിരുന്ന നാളുകളിലെ തിരഞ്ഞെടുപ്പു തന്ത്രമാണ് ഇപ്പോഴും അവലംബിക്കുന്നത്. പത്തുമുപ്പതു കൊല്ലമായി ജനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം കണ്ടിരിക്കുന്നു; എന്തെല്ലാം പഠിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെ മനസ്സിലാക്കിയെന്നു വേമേ ഉള്ള ഇടതുപക്ഷക്കാർക്ക്. ഇടതുപക്ഷത്തിൽ നിന്ന് ഓരോരോ കാലത്തു പഠിച്ച പാഠങ്ങളുമായി മറുപക്ഷം വിജയം നേടാനുള്ളവഴി കണ്ടിട്ടു കാലം കുറച്ചായി. ഇന്ന് പരാജയത്തിന്റെ മുറിവുകളും പ്രണങ്ങളും നക്കിത്തുടച്ചിരിക്കുന്ന ഇടതുപക്ഷക്കാർക്ക് നേരിയാമല്ലോ. നാല്പത്തിരണ്ടുശതമാനത്തിനുമേൽ വോട്ടുവാങ്ങാൻ ഒരു തരംഗവും കൂട്ടില്ലാത്തതെന്ന അവർക്ക് ഇപ്പോഴും കഴിയും. ഒരു സുരേഷ് കുറുപ്പിനെ നിറുത്തി കോട്ടയംപോലൊരു സ്ഥലത്ത് വിജയം പിടിച്ചുപറാൻ അവർക്ക് ഒരു തരംഗമാലയും വിഴാരുമായില്ല. നിലച്ചുനിൽക്കുമ്പോൾ മാത്രം നാടുകാണാ നിറങ്ങുന്ന ഉണ്ണികൃഷ്ണനെപ്പോലൊരു സ്ഥാനാർത്ഥിയെ നിറുത്തി, വടകരയിൽ പതിനായിരം വോട്ടു ഭൂരിപക്ഷം നേടുന്നതിലും ഇടതുമുന്നണിക്ക് ഒരു തരംഗവും തലവേദനയായില്ല. തോറ്റു പോകാതെ കാത്തയിടങ്ങൾ ജയിച്ചെടുത്തു. ജയിച്ചുപോരുമെന്ന് അലംഭാവപൂർവ്വം നോക്കിയിരുന്നയിടങ്ങൾ വിട്ടുകൊടുക്കേണ്ടിവന്നു. ആലപ്പുഴപോലുള്ള ചില മണ്ഡലങ്ങൾമാത്രം ഹൈ വോൾട്ടേജ് ക്യാമ്പെയ്ൻ കാരണം ഇതിനു വ്യത്യസ്തമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാനുണ്ടാവാം. പോളിങ് ശതമാനം ഉയർത്തിയത് ഇടതുമുന്നണിക്ക് പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന കഴിവുകൊണ്ടല്ല; ഭരണമുന്നണി കാണിച്ച ശ്രദ്ധയായിട്ടാണ്. തരംഗമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു ഭരണമുന്നണിക്കാർ വെറുതെ ഇരുന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ 17-3 എന്നത് 3-17 ആയി മാറുമായിരുന്നുവെന്ന് ആക്കാണറിഞ്ഞുകൂടാത്തത്? വേണ്ടിടങ്ങളിൽ പുതിയ സ്ഥാനാർത്ഥികളെ ഇറക്കിയും, വേണ്ടിടങ്ങളിൽ പഴയവരെത്തന്നെ നിറുത്തിയും, തോറ്റുപോകുമെന്നു കണ്ട തിരുവനന്തപുരംപോലുള്ള മണ്ഡലങ്ങളിൽ അവസാനത്തെത്തുള്ള വിയർപ്പുപോലുമൊഴുകി വോട്ടെല്ലാം പെട്ടിയിലാക്കിയു. പണമിറക്കിയും ഭരണമുന്നണി ജയിച്ചു. അതിലെവിടെ ഇപ്പോൾ പലരും കോലാഹലംകൂട്ടുന്ന തരംഗമാലകൾ?

മണമ്പൂർ സുരേഷ്

ശ്രാമനാഭ്യമായി വന്ന അതിഥി

“കുർപ്പുരദീപങ്ങളാകട്ടെ കണ്ണുകൾ കസ്” തുറന്നപ്പോലെ മണക്കട്ടെ വാക്കുകൾ നിന്റെ കരംഗുലീസ്യർമണികളാൽ എന്റെ നെഞ്ചാകെയുഴിഞ്ഞു”

ഉള്ളണർത്തുക....
കാളിങ്ങ്ബെൽ അമർത്താതെ കാതോ ത്തുനിന്നു. അകത്തെ കവിതയുടെ സ്വച്ഛന്ദമായ ഒഴുക്കിന് തടസ്സംവരുത്തേ ന്നാഗ്രഹിച്ചു. ശാന്തയുടെ ആദ്യഭാഗത്ത് കടന്നിട്ടേയുള്ളൂ, കടമ്മനിട്ട. കവിത നേരിട്ടാസ്വദിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം ഞങ്ങളെ അകത്തേക്കു കടത്തി. കടമ്മനിട്ടക്കവിത കൾ എനിക്കു പത്തനന്ദവമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും കടമ്മനിട്ട കവിതപൊല്ലിക്കേക്കുന്നതു് ഇതാദ്യമായാണ്. അച്ചടി മഷിയിൽനിന്നും മോചനംനേടി സ്രഷ്ടാവിൽ നിന്നൊഴുകുന്ന കവിത. അർത്ഥം—ബിംബങ്ങളുടെ കയങ്ങളിലേക്കിറങ്ങി ചെല്ലാൻ ആസ്വാദകനെ സജ്ജനാക്കുന്ന കവിത.

ലണ്ടനിലെത്തിയ കടമ്മനിട്ടയെക്കാണാൻ ടെലഫോണിലൂടെ ക്ഷണം കിട്ടിയപ്പോൾ അതിയായ ആഗ്രാമുണ്ടായി. അതിനുമുമ്പേ ചെറിയൊരപ്പം. ഇവിടെ പ്രസിദ്ധരായ വ്യക്തികളാകെങ്കിലും എത്തിയാൽ വരിനിന്നു് ദർശനം നേടുന്ന ഒരു പതിവുണ്ട്. വ്യക്തിപരമായ ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച ആയതിനാൽ ‘ഉന്നതന്മാരുടെ’ ചുറ്റും ഒരു കാന്തപ്രയത്നംവെന്നപോലെ പാഞ്ഞടുക്കുന്ന ഈ കാണികളുടെ കടക്കിലകപ്പെട്ടപോകുമോ എന്ന ഭയമായിരുന്നു.

കടമ്മനിട്ട താമസിച്ചതു് ശ്രീ. പ്രാക്കുളം സദാശിവൻ്റെ വീട്ടിലായിരുന്നു. അവിടെ എത്തിയപ്പോഴാണ് എന്റെ ഭയം അസ്ഥാനത്തായിത്തീർന്നുവെന്ന് മനസ്സിലായതു്. ഖജനാവിൽനിന്നു് കാശുപാരി വിഭജനംകൊണ്ടു് പുറപ്പെട്ട നെടുമ്പുറം വന്നാരോളം മാറ്റം സ്നേഹദോഷമൊന്നും ശ്വാസമുട്ടിക്കുന്ന ആ കാന്തപ്രയത്നം, കണികാണാൻപോലും ലഭിച്ചില്ല.

ഒരുപക്ഷേ കടമ്മനിട്ടയെ മനസ്സിലായപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലണ്ടൻ പരിപാടി അവസാനിച്ചുകൊണ്ടു് ആവാം.

കവിതയുടെ കൃപയെത്തന്നെ. ഇല്ലെന്ന മുളള അക്കാദമിക് വാടുകോലാഹലങ്ങളാക്കെ ആനുകാലികങ്ങളിലൂടെ വായിച്ചറിഞ്ഞശേഷം നാട്ടിലേക്കു് മടങ്ങിയപ്പോഴാണ് എന്റെ കൊച്ചുഗ്രാമമായ മണമ്പൂർവെച്ചു് കടമ്മനിട്ടയുടെ കവിതയുടെ—മാഹാത്മ്യം ഞാൻ ശരിക്കും അറിഞ്ഞതു്. അവിടെ എന്റെ സുഹൃത്തുക്കൾ സായംസന്ധ്യകളെ ധന്യമാക്കിയതു് സിനിമാഗാനങ്ങൾ ആലപിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു. കവിത, കവിതയായിരുന്നു അവർ പൊല്ലിയതു്. കടമ്മനിട്ടയുടേയും ബാലചന്ദ്രൻചുള്ളിക്കാടിന്റേയും, സച്ചിദാനന്ദന്റേയും മറ്റും കവിതകൾ. കവിത പൊല്ലാൻ കഴിവുള്ളയാളിന്റെ ശബ്ദംകേൾക്കാൻ കാതോർത്തുനില്ക്കുന്ന ഒരുവിഭാഗം യുവാക്കൾ.

ലണ്ടനിൽവെച്ചു് കടമ്മനിട്ടയെ പരിചയപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നിട്ടത്തു് ഞാനെന്റെ ഗ്രാമത്തിലെ ഈ ചെറിയ അനുഭവവും കൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്തു. കവലകൾതോറും കവിതപാടി—പ്രത്യേകിച്ചും അടിയന്തരാവസ്ഥയുടെ കാളരാത്രികളിൽ സെന്ററുടെ കത്രിക ആശയങ്ങളെ ബിംബംഗംചെയ്ത സമയത്തു്—കവിത ജനങ്ങളിലെത്തിച്ചു മലയാളത്തിലെ ആദ്യത്തെ കവിയായിരുന്നു കടമ്മനിട്ടയെന്നു് ഞാൻ പറഞ്ഞു. കടമ്മനിട്ട അതിങ്ങനെ തിരുത്തി. കവിത ജനങ്ങളിൽ എത്തിച്ചുവെന്നല്ല, ജനങ്ങളുടെ നീറ്റുന്ന വിഷയങ്ങൾകൊണ്ടു് കവിത ജനങ്ങളുടേതാക്കി മാറി.

1983-ലെ ഏറ്റവും നല്ല മലയാളസാഹിത്യകാരൻ എന്ന ബഹുമതിക്കർഹനായി, ന്യൂയോർക്കു് കേന്ദ്രമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന അന്തർദ്ദേശീയ മലയാള ഫൗണ്ടേഷന്റെ അവാർഡും നേടി, നാട്ടിലേക്കു് മടങ്ങിവേയാണ് മലയാളി അസോസിയേഷൻ ഫെ് ട്രൂ. കെ-യുടെ പ്രസിഡൻ്റ് ദേവസ്യയുടെ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചു് കടമ്മനിട്ട ലണ്ടനിൽ എത്തിയതു്. റൊഴ്ചക്കാലം മാത്രം. ഇവിടെ കഴിച്ച കൂട്ടിയ കടമ്മനിട്ടയ്ക്കു് വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നായി അൻപതിൽപ്പരം സാഹി

ത്യകാരന്മാർ പങ്കെടുത്ത ‘പൊയറ’റി സൊസൈറ്റി ഫെ് ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടന്റെ ഒരു സ്വീകരണത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. മലയാളകവിത ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ അതിർവരമ്പുകളെ മുറിച്ചുകടന്ന അപൂർവ്വാവസരങ്ങളിൽ ഒന്നു്! നാഷണൽ പൊയറ’റിയെൻ്റർ സംഘടിപ്പിച്ച കവിതാപാരായണത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ കടമ്മനിട്ടയ്ക്കു് പ്രത്യേക ക്ഷണം ലഭിച്ചിരുന്നു.

ലണ്ടനിലെ ഹ്രസ്വമായ സന്ദർശനത്തിനിടയിൽ കടമ്മനിട്ട പകർന്നുതന്ന സാഹിത്യ ജീവിതവിക്ഷണം പുതിയ അറിവുതന്നെ ആയിരുന്നു. അമേരിക്കയിൽ എത്തിയപ്പോൾ തന്നെ ഏറ്റവും ധികം വേദനിപ്പിച്ചതു് കടലുകൾ കടന്നു് ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു് അവിടെയെത്തിയ മലയാളികളിലെ ജാതിചിന്തയായിരുന്നുവെന്നു കടമ്മനിട്ട പറയുമ്പോൾ, മൗദ്യോഗിക ജല്പനങ്ങളിലെ മരിച്ച വാക്കുകളല്ല നാം കേൾക്കുന്നതു്. വേദനിക്കുന്ന ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ തുടിപ്പു് ആ വാക്കുകളുടെ പിന്നിൽ നമുക്കു വേണ്ടു്. കഴിഞ്ഞൊരു വർഷത്തിലെ പുതുവത്സരപ്പിറവിയിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു നടന്ന വർഗ്ഗീയക്കോമരങ്ങളുടെ പേർത്തീർത്ത ഹൃദയംനൊന്തു് ‘പുതുവത്സരം സകൾ’ എന്ന കവിതയെഴുതിയ കടമ്മനിട്ട ഇതു പറയുമ്പോൾ അതിശയം കൂറുനവർ അധികം ഉണ്ടായില്ല. 400 കോടി ലോകജനതയിൽ 3 കോടിയോളമാണ് മലയാളികൾ (ഇതു ശരി തന്നെയല്ലേ?) ഈ ചെറിയ ജനവിഭാഗത്തിനിടയിലെ ചേരിതിരിവുകൾകൊണ്ടു് ഞങ്ങളൊന്നമൊന്നംതന്നെ നേടുന്നില്ല—കടമ്മനിട്ട പറഞ്ഞു. ഈ തമ്മിലടിയുടെ ഫലമനുഭവിക്കാൻ പണക്കാരുണ്ടു്, ധനവാന്മാരായ നേതാക്കന്മാർ. പാവപ്പെട്ട നായരും ഈഴവരും ഒന്നും ഒന്നും തന്നെ നേടുന്നില്ല. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ആസ്തികേരള സർക്കാരിന്റേതിനോളം തന്നെ വരും. എസ്. എൻ. ഡി. പി. യും അതുപോലെ തന്നെ ആണല്ലോ. ഇവരുടെ കോളേജുകളിലേക്കു് ഒരു പാവപ്പെട്ട നായരോ ഈഴവനോ തന്റെ കുട്ടിയായി കടന്നുചെല്ലട്ടേ അഡ്മിഷൻ. അപ്പോൾ അറിയാം അവരുടെ സമുദായ സ്നേഹത്തിന്റെ തനിമിനും. കൈയ്ക്കുലി ഉണ്ടോ അഡ്മിഷനുണ്ടു്. ഇല്ലേ? വെറുതേ മടങ്ങിക്കൊള്ള എന്നതായിരിക്കും അവരുടെ സമീപനം. ഈഴവനോ നായക്കോ വേണ്ടി മുതലക്കണ്ണിർ പൊഴിക്കുന്ന ഒരൊറ്റ നേതാവിനെയും അപ്പോൾ അവിടെ കാണുകയില്ല. മകൻ ബി. എസ്. സി അഡ്മിഷൻ കിട്ടാൻ, തന്റെ പദവി ഉപയോഗിക്കേണ്ടി വന്നുവെന്നു് കടമ്മനിട്ട പറയുമ്പോൾ ആ വാക്കുകളിലെ അമർപ്പവും വേദനയും ഞങ്ങൾക്കു ചുറ്റും തീക്കുന്തവിതറി.

മലയാളി അസോസിയേഷന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഇവിടെ നടന്നുവരുന്ന വാരാന്ത്യ മലയാളംസംകൂടം കടമ്മനിട്ടയെ തികച്ചും അഭിമാനദരീതനാക്കി. പ്രിൻസിപ്പൽ ചിറക്കുര പരമേശ്വരൻപിള്ള, കടമ്മനിട്ടയെ സംകൂളിലേക്കു സ്വാഗതം ചെയ്തു. തുറിയധികം വിദ്യാർത്ഥികൾ

ഇവിടെ പഠിക്കുന്നു. ഈ പാശ്ചാത്യനാടിന്റെ മാറിൽ മലയാള ഭാഷാസ്നേഹികളുടെ ഈ സംരംഭം വളരെ ശ്രദ്ധേയമായൊന്നാണ്, അതേ സമയം അമേരിക്കയിലെ കട്ടികൾ മലയാള ഭാഷ, സംസാരിക്കാൻതന്നെ, ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളവരാണെന്നും തെല്ലൊരു ദുഃഖത്തോടുകൂടി കടമ്മനിട്ട പറഞ്ഞു. മുതിർന്നവർ പോലും അവിടെ ഇംഗ്ലീഷിലാണത്രെ സംസാരം (ഇവിടെയും മലയാളി സായിപ്പന്മാർ ഇല്ലാതില്ല). തുടർന്നു് ‘‘കോഴി’’ എന്ന തന്റെ കവിത കട്ടികൾക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ചൊല്ലി.

ലണ്ടനിൽ കാൾമാർക്സിന്റെ സ്മാരകത്തിനു മുന്നിൽ

കലാകൗമുദി 11

ആശയങ്ങളുടെ ആഴത്തിലിറങ്ങാൻ അദ്ധ്യാപകർ അവരെ സഹായിക്കുമെന്നദ്ദേഹം അവരോടു പറഞ്ഞു. കവിത ചൊല്ലിയശേഷം കടമ്മനിട്ട ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു നിർത്തി: ഈ താളമുണ്ടല്ലോ, ഇതു് ലോകത്തിലെ മറ്റൊരു ഭാഷയ്ക്കും ഇല്ലാത്തതാണ്, മലയാളത്തിനു മാത്രം അവ കാശപ്പെട്ടതു്.

ഇവിടത്തെ മലയാളികളുടെയിടയിൽ ഈയിടെ പടർന്നുപിടിച്ച ഒരു പുതിയ ഭ്രമം—വീഡിയോ ചിത്രങ്ങൾ—കടമ്മനിട്ടയും ശ്രദ്ധിച്ചുവെന്നു് സംഭാഷണത്തിൽ

നിന്നും മനസ്സിലായി. കായംകുളം കൊച്ചുണ്ണി മുതൽ നാട്ടിൽ റിലീസാകാത്ത ചിത്രങ്ങൾവരെ ഇവിടെ എത്തുന്നു—ആഴ്ചയിൽ ഏഴെട്ടു ചിത്രങ്ങൾ വീതം. മലയാള ഭാഷയുമായി ബന്ധപ്പെടാനുള്ള എളുപ്പ മാർഗ്ഗമെന്നതിനാൽ ഈ പടങ്ങളെല്ലാം ബഹുഭൂരിപക്ഷംപേരും മുറയ്ക്കും കാണാറുണ്ടു്. അപ്പനും മകളും അപ്പപ്പനുമെല്ലാം ഒരേ മുറിക്കെത്തു് വിവേചനമേതുമില്ലാതെ ചിത്രങ്ങൾ കാണാനിരിക്കുമ്പോൾ മലയാള ചലച്ചിത്രരംഗത്തെ ചെളിക്കുണ്ടിൽ നിന്നുയർന്നുവരുന്ന ബഹുഭൂരിപക്ഷം ചിത്രങ്ങൾ, ‘അവളുടെ രാവു’ ‘മോല സയുടെ മാറിടവു’ അരങ്ങു തകർക്കുന്നു.

ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെയും ഇനിയുണ്ടാകുന്ന നൂറ്റാണ്ടുകളുടെയും ഗതി മാറിമറിച്ചു മഹാനായ തത്ത്വചിന്തകൻ കാൾ മാർക്സ് അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്ന ഹൈഗേറ്റ് സെമിട്രിയും അദ്ദേഹം ‘മുലധനം’ എഴുതാൻ ഗവേഷണം നടത്തിയ ബ്രിട്ടീഷ് മ്യൂസിയത്തിലെ ലൈബ്രറിയും സന്ദർശിക്കണമെന്നതു് കടമ്മനിട്ടയുടെ ലണ്ടൻ സന്ദർശനത്തിന്റെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളിലൊന്നായിരുന്നു. ലണ്ടൻ നഗരത്തിൽ നിന്നും നാലു മൈലകലെയുള്ള ഹൈഗേറ്റ് സെമിട്രിയിൽ, അന്നു നമ്മെപ്പുള്ള ഒരു പ്രഭാതമായിരുന്നു. മാർക്സിന്റെ സ്മാരകത്തിനരികെ എഴുപതു വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരനെ കണ്ടു—വിക്ടർ ഫെയർമാൻ. നവംബറിലെ കൊടു തണ്ടപ്പിൻ നിന്നു രക്ഷ നേടാൻ ഒരു വലിയ ഓവർകോട്ടിനുള്ളിൽ അയംതേടിയിരിക്കുകയാണയാൾ. വളരെ ശ്രദ്ധയോടെ ആ സ്മാരകം വെടിപ്പാക്കുകയും സന്ദർശകർക്കു് വിവരങ്ങൾ നല്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. ഇപ്പോഴും ബ്രിട്ടീഷ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിൽ അംഗത്വമുള്ള ഫെയർമാൻ കൃത്യമായി എന്നും ഈ ചരിത്രപുരുഷന്റെ സ്മാരകത്തിൽ എത്തും. അവിടെ കൊഴിഞ്ഞുവീണ ഇലകളും സന്ദർശകർ തലേദിവസം അർപ്പിച്ചിട്ടുപോയ രക്തപുഷ്പങ്ങളും മാറി വെടിപ്പാക്കും; സന്ദർശകർക്കു് മാർക്സിന്റെ ജീവിതത്തേയും ബലികടീരത്തേയും സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ നല്കും. മാർക്സിനോടൊപ്പം സഹധർമ്മിണി ജെന്നി വെസ്റ്റ് ഫലനം പുത്രി ഹെലേനയും പൗത്രൻ ഹാരിലോക്സിനും ഇവിടെ അന്ത്യവിശ്രമംകൊള്ളുന്നു. ഹൈഗേറ്റ് സെമിട്രിയിൽ പ്രവേശിച്ചു് അല്പദൂരം നടക്കുമ്പോൾ പാതവക്കത്തുതന്നെ കാണുന്ന മാർക്സ് സ്മാരകം 1956 മാർച്ചു് 14-നു പൂർത്തിയാക്കിയതാണു്. മാർക്സ് കടുംബത്തെ ആദ്യം അക്കിയ സ്ഥലം ഇവിടെനിന്നും അല്പം ഉള്ളിലേക്കു പോയാലേ കാണാൻ കഴിയുകയുള്ളു. വിക്ടർ ഞങ്ങളെ അവിടേക്കു് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ശവക്കല്ലറകൾ തിങ്ങിത്തെങ്ങിനില്ക്കുന്ന ഈ ഭാഗം നിർദ്ധംശം 50-ാം പേജിൽ)

എം. പി. നാരായണപിള്ള

നിമിത്തം

പിഡിത്തം

ക്രിസ്ത്യാനികൾ രണ്ടിനമുണ്ട്. വാസ്കോഡഗാമ കോഴിക്കോട്ട് നൂറ്റാണ്ടിനുമുമ്പേ. ഒരു സോളേജ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ ഭാഗമായി മാർഗ്ഗം കൂടിയവർ ഒരിനം. മറ്റൊരു ഇനം. ടി തിയതിക്കുമുമ്പ് ഈ ലൈൻ എടുത്തവർ. അതും ഇറക്കുമതി ചെയ്ത മിഷണറിമാരുടെ സഹായം കൂടാതെ, പായ്ക്കപ്പലുകൾ കൊണ്ടുവന്ന പഴയ പിരങ്കികൾ കണ്ടുപേടിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ്, റോമായിൽ 'ഗ്രാഡി പന്ത്യ' നടന്നിരുന്നകാലത്തും, ക്രിസ്തുമസ്സിന് നക്ഷത്രവിളക്കുകൾ തുടങ്ങുന്ന വിടുകൾക്ക് അയൽക്കാർ തീവച്ചിരുന്ന കാലത്തും, സുവിശേഷമെന്നുകേട്ടാൽ അങ്ങാടിമരുനോ പച്ചമരുനോയെന്ന് സായിപ്പിനറിയില്ലാതിരുന്നകാലത്തും, 'പാപം ചെയ്യാത്തവൻ ആദ്യം കല്ലെറിയട്ടെ' എന്ന തത്വശാസ്ത്രം സ്വീകരിച്ചാൽ നഷ്ടപ്പെടാനല്ലാതെ ഒന്നും നേടാനില്ലാതിരുന്നെന്നറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും ഈ വഴിക്കു തല്പരരായവർ വേണ്ടി മാത്രം ഇറങ്ങിപ്പറപ്പെട്ട ആദി കമ്മ്യൂണിസറ്റുകൾ. അവർ പെറ്റുപെടുകയു സന്തതികളോടാണ് ഈ ലേഖനത്തിന്റെ സാരോപദേശം.

കാരണമുണ്ട്. ആ അഭിമാനം മാത്രമേ ഈ വർഗ്ഗത്തിനെ ഇന്നു രക്ഷിക്കാനാകൂ. ഈ ഒരു വർഗ്ഗത്തിനെ മാത്രമല്ല-അവരുടെപ്പോലുള്ള നമ്മുടെ സമൂഹത്തിനെപ്പോലും. ഈ അഭിമാനം മറന്നുപോയതാണ് അവരുടെയും നമ്മുടെയും ദുരന്തം. തരിസാപ്പള്ളിശാസനം മുതലിങ്ങോട്ടുള്ള ചരിത്രം വായിച്ചിട്ടുള്ള ശരാശരി ബുദ്ധിയുള്ള, ഏതു മലയാളിക്കുമറിയാം, അവർ സന്തം ചെയ്തത് ഹിന്ദുക്കളോടും മുസ്ലിങ്ങളോടുമായിരുന്നില്ല, വെളുത്ത തൊലിയുള്ള അവരുടെതന്നെ മതക്കാരോട് ആയിരുന്നുവെന്ന്. പലപ്പോഴും പോർച്ചുഗീസുകാരെ അടിച്ചതിനകത്തു കയറാതിരുന്നതും പറങ്കിക്ക് പെണ്ണുകൊടുക്കാതിരുന്നതും ഇതുകൊണ്ടായിരുന്നു. അന്നവർക്ക് കൂട്ടിരുന്ന നിന്നത് മലയാളം പറഞ്ഞിരുന്ന, മീനച്ചിൽ കർത്താക്കന്മാരെപ്പോലുള്ള മലയാളം പറഞ്ഞിരുന്ന ഞങ്ങളായിരുന്നു.

ഈ ചരിത്രത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ഇന്നത്തെ പെർമോമൻസ് റിപ്പോർട്ട് നമുക്കൊന്നുണ്ടാക്കാം.

കേരളത്തിലെ ഭരണത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവർക്കറിയാത്തതിലധികം അവർക്കിന്ന് കിട്ടുന്നുണ്ട്-പണമായും പട്ടയമായും. ആവശ്യത്തിലധികം അവർ സംതൃപ്തമാണ്!

എന്നാൽ ഒല്ലിയിലിലെ വലിയ ഭരണക്കാരന്റെ കളിയിൽ-മുഗൾ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തുടർച്ചയായി ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യാക്കമ്പനിയും കൂടി അമാൽഗമറോ ചെയ്ത് നിലവിൽവന്ന പബ്ലിക് ലിമിറ്റഡ് കമ്പനി; പില്ലാലത്തു്

ഓഹരികാരുടെ സംഖ്യ അമ്പതിൽ കുറവായപ്പോൾ, കമ്പനിസ് ആക്ട് അനുസരിച്ച് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് കമ്പനിയായി മാറിയ സ്ഥാപനം സുറിയാനിക്രിസ്ത്യാനികൾ നിമിത്തം പിഡിത്തമാണ്.

അവരുടെ കാര്യം നോക്കാൻ അവരെക്കൊണ്ട് കൊള്ളില്ലെന്ന് തോന്നിയപ്പോഴാണ്, ഭൂതദേവ എന്ന വികാരം മുതൽ, കേവലം ഒരു നായരായ ഞാൻ ഈ ഡയലോഗുമായി ഇറങ്ങാൻ നിശ്ചയിച്ചത്.

എനിക്ക് ചില പഴയ കഥകൾ മാത്രമേ പറയാനുള്ളൂ. ഗുണപാഠം നിങ്ങളെ ബുദ്ധിയുപയോഗിച്ച് കണ്ടു പിടിച്ചുകൊള്ളൂ.

പി. ടി. ചാക്കോയെ ഓർമ്മയുണ്ടോ? വലിയ മീശവച്ച കൊണ്ടുനടക്കാൻ അർഹതയുണ്ടായിരുന്ന അപ്പൂർവ്വം കോൺഗ്രസ്സുകാരിലൊരാൾ. ഒരു കാലത്തദ്ദേഹം ജവഹർലാൽ നെഹ്റു നേരിട്ടുനടത്തിയിരുന്ന കോൺഗ്രസ്സിലെ ഏറ്റവും ചെറുപ്പക്കാരനായ ഒരു പാർലമെൻ്റ് മെമ്പർ ആയിരുന്നു. ഒരുദിവസം അദ്ദേഹം പെട്ടെന്നു പാർലമെൻ്ററംഗത്വം രാജിവച്ച് ചാമംപതാലിലേക്ക് വണ്ടി കയറി. കാരണമായി ഒല്ലിയിലിലെ കോൺഗ്രസ് നേതൃത്വം ഒരു നണക്കഥ പ്രചരിപ്പിച്ചു. ചാക്കോ തന്റെ എം.പി.സ്ഥാനം കൊട്ടുകാപ്പള്ളിക്ക് വിരമിക്കുന്നത്. (എന്തിന് കമ്മ്യൂണിസറ്റുകാർക്കുപോലും ആ അപവാദം കിട്ടിയത് കോൺഗ്രസ്സുകാരിൽനിന്നായിരുന്നു!!!) ചാക്കോയെ അറിയുന്നവർക്കറിയാം-ചാക്കോ തന്ത്രപരമായൊരു നായകനായിരുന്നുവെന്ന്. അയാൾ എന്നും അതു തെളിയിച്ചിരുന്നു. തിരു.പനന്ത പുരത്തു് മന്ത്രിയായിരിക്കെ ചാക്കോ നടപ്പിലാക്കിയ സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ ഗേറ്റ് പാസിന്റെ നിയമം പാലിച്ച് മന്ത്രിയായ ചാക്കോയെ തടഞ്ഞുനിറുത്തിയ സെക്യൂരിറ്റി പോലീസുകാരന് അക്കാദമി സ്കൂൾ പാക്കോയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നത്തെ എത്ര മന്ത്രിമാർക്കുണ്ട്? ഇവിടെ മാത്രമല്ല; ഒല്ലിയിലിലും. ചാക്കോ പാർലമെൻ്റ് വിടാൻ കാരണം മറ്റൊന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പണ്ഡിത്ജിയെ വിമർശിച്ചു. പണ്ഡിത്ജിയുടെ ഹേമിക്കാത്ത സോഷ്യലിസറ്റ് സാമ്പത്തികനയങ്ങളെ ചാക്കോയുടെ പിലാക്കാല ചരിത്രം സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളെക്കുറിച്ച് മറക്കരുത്. ഭൂതയബില്ല പാസാക്കി പ്രസിഡൻ്ററിന്റെ അംഗീകാരം വാങ്ങി നിയമമാക്കാൻ രണ്ടുമാസം രാപകലദ്ധ്വാനിച്ചതിന്റെ അനുസ്മരണമായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം. അല്ല മറ്റൊരു സുഖം തേടി. (നെപ്പോളിയൻ മുതൽ ജോൺ കെന്നഡി വരെയുള്ള ചരിത്രപുസ്തകങ്ങൾക്കുപോലും നടുത്തിരിയുന്ന സോവ്യേറ്റ്സാഹിത്യം. ഞാൻ കല്ലെറിയല്ല. പാപം ചെയ്യാത്തവന മാത്രമേ കല്ലെറിയൻ അവകാശമുള്ളൂ.) ആ സമയത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ എത്രപേർ നിന്നു? രാഷ്ട്രീയത്തിലേക്കു തിരിച്ചുവരാൻ അദ്ദേഹം നടത്തിയ അവസാനത്തെ ശ്രമമായ കെ. പി. സി. സി. പ്രസിഡൻ്റ് തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഏതൊക്കെ ഡി. പി. സി. കളാണ് കൂടെ നിന്നത്? എത്ര തിരുവിതാംകൂർ ക്രിസ്ത്യാനികളാണ് നിന്നത്? ചാക്കോയുടെ ഓർമ്മ വിറന്ന്, പിൽക്കാലത്തു രാഷ്ട്രീയം കളിച്ചു, പാർട്ടികളുണ്ടാക്കിയ, ക്രിസ്ത്യാനികളിലധികവും ആ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലു വാരിയവരായിരുന്നു. പൊതുജനം മറക്കും. ബുദ്ധിയും ഓർമ്മ ശക്തിയുമുള്ളവർക്ക് മറക്കാനാവില്ല. സാക്ഷരത്വത്തിന്റെ ഭരണമാർഗ്ഗമായ കാശ്മീരി ബ്രാഹ്മണരെക്കാൾ മുന്നിൽ നില്ക്കുന്ന സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളെക്കുറിച്ചു ബുദ്ധി വേണം.

കേന്ദ്ര ധനകാര്യമന്ത്രിസ്ഥാനം താത്പരമായ അഭിപ്രായവ്യത്യാസംകൊണ്ട് പല്ലുപോലെ ഉപേക്ഷിച്ച് ഇറങ്ങിപ്പോയ ഡോക്ടർ ജോൺ മത്തായിയെ യാത്രയയക്കുവാൻ ഒല്ലിയിലിലെ വിമാനത്താവളത്തിൽ ഒരു ശൂന്യകർപ്പോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന് കഥ മറന്നോ? ഇന്ന് ശിവകാശി കലണ്ടറുകളിലൂടെ

അമരവും പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന, ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം വാങ്ങി അന്നിന്റെ ഫ്രെഡിറക് മുഴുവൻ പോക്കറ്റിലാക്കി നടക്കുന്ന മഹാരഥന്മാർ പ്രോട്ടോക്കോൾ തെറ്റിച്ചുപോകാതിരുന്നത് കൃത്യം അനുസരിച്ചു. കൊണ്ടായിരുന്നില്ല-സ്റ്റർലൈക്കോണ്ടായിരുന്നു! (ഇത് പോലീസിൽനിന്ന് കേട്ടറിഞ്ഞപ്പോൾ രോഗശയ്യയിൽ കിടന്നിരുന്ന സർക്കാർ വല്ലഭായിപ്പട്ടേലിന് സഹിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം വിമാനം തടഞ്ഞുനിറുത്തി സ്വയം വിമാനത്താവളത്തിലെത്തി. അതു കണ്ടപ്പോൾ ഡോക്ടർ ജോൺ മത്തായിയുടെ കണ്ണുനീർണയ്ക്കു.)

'ബുദ്ധിമാന്മാരായ' നസ്രാണികളേ, ഒരു നായരായ എൻ്റെ വായിൽ നിന്നു കേൾക്കണോ നിങ്ങളികഥയൊക്കെ?

പാലാ സെൻ്റൽബാങ്കിന്റെ കഥ മറന്നോ? നിങ്ങൾക്കിടയിൽ ബാലൻസ്ഷീറ്റ് വായിച്ചാൽ മനസ്സിലാകുന്നവർ, പൊളിയുന്നതിന് തൊട്ടുമുമ്പുള്ള പാലാ സെൻ്റൽബാങ്കിന്റെ കണക്കെന്ന് തപ്പിയെടുത്തു വായിക്കുക. പിന്നെ, ഇന്ന് ഭാരതസർക്കാർ നേരിട്ടു നടത്തുന്ന ഏതെങ്കിലുമൊരു ദേശവൽക്കൃതബാങ്കിന്റെ ഏറ്റവും അടുത്തവർഷത്തെ ബാലൻസ്ഷീറ്റ് ഒന്നു വായിക്കുക. എന്നിട്ട് ഇതിൽ ഏതു ബാങ്കിലാണ് എൻ്റെയും നിങ്ങളുടെയും പണിയെടുത്തുണ്ടാക്കിയ കാശ് സുരക്ഷിതമായിരിക്കുന്നതെന്ന് പറഞ്ഞുതരിക. വിസ്തൃതരും വല്ലതും എഴുതുന്നതിനാണ് മുമ്പ് ഒരു കാര്യംകൂടി ഓർക്കുക. ഓരോ ബാങ്കും മൊത്തം സെക്യൂസിറ്റിന്റെ പത്തു മുപ്പത്തഞ്ചുശതമാനം ഗവണ്മെൻ്റ് സെക്യൂരിറ്റികളിൽ 'ഇറപ്പിച്ച്' വേണ്ടി നിക്ഷേപിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്ല്ലോ? ബാലൻസ്ഷീറ്റിൽ മൊത്തം ആ തുക എത്രയാണെന്ന് നോക്കുക. ഏതൊക്കെ ഗവണ്മെൻ്റ് സെക്യൂരിറ്റികളാണ് അതെന്ന് നോക്കുക. ഏതെങ്കിലും പത്രങ്ങളിൽ നിന്നോ വല്ല ബ്രോക്കറുടെ സഹായത്തോടെയോ ടി സെക്യൂരിറ്റികളുടെ മാക്കറ്റ് നിലവാരം അറിയിക്കുക. എന്നിട്ട് ബാലൻസ്ഷീറ്റിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്ന തുക എത്ര, നേരെക്കൊണ്ടു പോയി കച്ചവടമാക്കേണ്ടിവന്നാൽ കിട്ടുന്ന തുക എത്രയെന്ന് കണ്ടുപിടിക്കുക. (ഒരു ബാങ്ക് പൊളിയാൻ നേരത്താണ്ല്ലോ സെക്യൂരിറ്റികൾ കിട്ടുന്ന വിലയ്ക്ക് വിൽക്കേണ്ടിവരിക). നിങ്ങൾ ഞെട്ടിപ്പോകും. അനേകശതകോടി രൂപയുടെ സെക്യൂരിറ്റികൾക്ക് ഇല്ലാത്ത വിലയിട്ട് (വെർ വാല്യുവേഷൻ നടത്തി) സർക്കാർ ബാങ്കുകൾ സെക്യൂസിറ്റിന്മാരെ കളിപ്പിക്കുകയായിരുന്നെന്ന്. ഉദാഹരണത്തിന് മാർക്കറ്റിൽ വിറ്റൊൽ 65 രൂ. കിട്ടിപ്പോയ ഒരു സെക്യൂരിറ്റിക്ക് 100 രൂപ മുഖവിലയിട്ട് ഇതാണ് ഞങ്ങളുടെ പണയമെന്നു പറഞ്ഞു 100 രൂപ നിങ്ങളോട് കടം വാങ്ങാൻ വരുന്നവനെപ്പറ്റി അതു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിവുള്ളവന്റെ അഭിപ്രായം എന്താണ്? അതുതന്നെയാണ് ദേശവൽക്കൃതബാങ്കുകളുടെ ഉറപ്പിനെപ്പറ്റിയുള്ള എൻ്റെ അഭിപ്രായം. അതുകൊണ്ടു തന്നെയാണ് മുത്തൂറ്റുപാപ്പയുടെ മുതൽ ലാഭബാധ്യ രാജൻ വരെയുള്ള സകലമാന ബ്ലേഡുകമ്പനിക്കാരന്റെ കൈയിലും തന്റെ വേലയെടുത്തുണ്ടാക്കുന്ന കാശ് ദേശവൽക്കൃതബാങ്കുകളിലെക്കാൾ സുരക്ഷിതമാണെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നത്. പാലാ സെൻ്റൽബാങ്ക് നടത്തിയിരുന്ന കോട്ടുകാപ്പള്ളിയും കയ്യാലയ്ക്കത്തുകാരും അടങ്ങുന്ന സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളോ തന്ത്രപരമായവർ, അതോ ബാങ്കു ദേശവൽക്കരണത്തിന്റെ പേരിൽ എന്നെയും നിങ്ങളെയും കപ്പിയിലിറക്കിയ ഭരണവർഗ്ഗമോ?

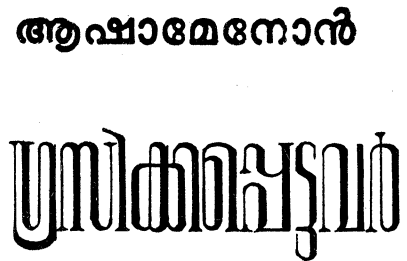
പാലാ സെൻ്റൽ ബാങ്കു മാത്രമല്ല, ബാങ്കിങ്ങിന്റെ കഥ എടുത്തുപറയേണ്ട ആവശ്യം ഉണ്ട്. സാമ്പത്തിക ചരിത്രത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിലെയും കൊച്ചിയിലെയും ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് രാജസ്ഥാനിലെ മാർവാറികളെയും ഗുജറാത്തി ബന്ധിതകളെയും ഒല്ലിയിലിലെ ലാലാമാരെയും പാണ്ടിയിലെ ചെട്ടികളെയും ആന്റ വെപ്പിലെയും സുറിക്കിലെയും യഹൂദന്മാരെയും ബോംബെയിലെ പാഴ്സികളെയും പിന്നിലാക്കാൻ വൈദികന്മാരുമായിരുന്ന-ഭാരത സ്വാതന്ത്ര്യം അഴിമതിയുടെ ഇൻഷുറൻസായി സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യം അതിലൂടെ വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യവും കയ്യെറിയില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ. വെള്ളത്തിലെ മീൻപോലായിരുന്നു സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികൾ ബാങ്കിങ്ങിനകത്തു്. നിന്റാൻ അവരെ യാതും പാടിപ്പിക്കേണ്ടതില്ലായിരുന്നു.

പക്ഷേ, നാഷണൽ ക്ലബ്ബോൺ ബാങ്കിന്റെ കാലം മുതലിങ്ങോട്ട് നടന്നതെന്താണ്? കടംവാങ്ങിയ ആയിരം രൂപകൊണ്ട് മാമ്മൻമാപ്പിളയുണ്ടാക്കിയ സ്ഥാപനം അക്കാലത്താകും സ്വപ്നം കാണാത്ത വളർച്ച നേടിയപ്പോൾ, ശത്രുക്കൾ പൊളിച്ചു. പത്രവാർത്തകളിലൂടെയും ഉച്ചഭാഷിണിയിലൂടെയും ചരിത്രവിജ്ഞാനം നേടുന്നവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു റെഡിമെയ്ഡ് വിലയ്ക്കെയും കിട്ടി. സർ സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ. എന്നാൽ മാമ്മൻമാപ്പിളയുടെ കൊച്ചുമക്കളടക്കം അതിന്റെ മുഴുവൻ സത്യവും അന്വേഷിച്ചിട്ടുണ്ടോ? എല്ലാവർക്കുമറിയാം. 'എൻ്റെ എല്ലാം തരാം. ഈ ബാങ്കുകളെക്കുറിച്ചു് നടത്തി പാവപ്പെട്ട നിക്ഷേപക്കാരനെ രക്ഷിച്ചു' എന്ന് പോയി സി. പി. യോട് യാചിക്കുന്നതിനു പകരം 'എൻ്റെ സ്വത്തു് രക്ഷിച്ചു. പകരം ഞാനെൻ്റെ ആത്മാവു് പണയം. അവിടുത്തെ പറയാനതൊക്കെ മനോരമയിലാക്കിപ്പോളാം, അവിടുത്തെ വാക്കുകളാണ് ഇന്നുമുതലെൻ്റെ രാഷ്ട്രീയം' എന്നു പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ നാഷണൽ ക്ലബ്ബോൺ ബാങ്ക് പൊളിയുമായിരുന്നോ? കണ്ടത്തിൽ കടംബക്കാർ ഇന്ന് ടാറായുടെയും മഫത്ലാലിൻ്റെയും ഭരത്റാം-ചരത്റാം സെറ്റിൻ്റെയും നിലവാരത്തിലേക്ക് എത്തില്ലായിരുന്നോ? ഒരു എം.ആർ. എഫിൻ്റെ സ്ഥാനത്തു് ചുരുങ്ങിയതു് അതുപോലെ ഇരപത്തഞ്ചെണ്ണം കൈയിലിരിക്കില്ലായിരുന്നോ? ബാങ്കും പോയി, പത്രം പൂട്ടി താക്കോലു് മക്കോമ്പിൽ സ്വാമിയെ ഏല്പിച്ചു.

മാമ്മൻ മാപ്പിളയുടെ മേൽവിലാസം സെൻ്റൽജയിലായി. എന്നിട്ടെന്തു്? ഇന്ന്, എന്തെല്ലാപുള്ള ശരാശരി ചരിത്രവിദ്യാർത്ഥികളുടെ മനസ്സിൽ ജി. ഡി. ബീർജു കൊടുക്കുന്നതും ജെ. ആർ. ഡി. ടാറായ്ക്കു കൊടുക്കാത്തതുമായ ആ പ്രത്യേക മാനുസ്ക്രൈറ്റ് മാമ്മൻ മാപ്പിളയുണ്ടു്. അതു പോലെ, വിഷയത്തിൽ നിന്നും മാറുന്നതിനു മുമ്പ് പരിണാമമുപിയിലേക്കു വരട്ടെ. സർ സി. പി. എന്തൊക്കെ ചെയ്യാലും അതിനപ്പുറം ഒല്ലിയിൽ മാമുദീസ മുക്കിയവന്മാരുടെ ഒരു ഭരണമുണ്ടായിരുന്നു. അന്നത്തെ 'റിസർവ്ബാങ്ക്' നടത്തിയിരുന്നവർ. അവർക്ക് നാഷണൽ ക്ലബ്ബോൺ ബാങ്ക് രക്ഷിക്കാൻ പററിയായിരുന്നോ? കാണാൻ വെന്ന് പോഴേക്കും കപ്പലുകയറിയ ഒരുദ്യോഗസ്ഥൻ്റെ കഥ മാമ്മൻ മാപ്പിള തന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അവിടെ വേല വച്ചതായിരുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽമാത്രം മാമ്മൻമാപ്പിളയ്ക്കു തെറ്റുപാടി. (അതറിഞ്ഞവർ അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കട്ടെ. അന്വേഷണത്തിന് ചെലവാക്കാനായി എന്തെങ്കിലും കാശുണ്ടല്ലോ). ഗുണപാഠം: പ്രിൻസ് ഹെൻറി ടി നാവിഗേറ്ററുടെ കാലംതൊട്ട് പ്രിയദർശിനിമകൻ രാജീവിൻ്റെ കാലംവരെ സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് കേന്ദ്രത്തിൽനിന്നു വലിയ കോളാണം കിട്ടിയിട്ടില്ല.

അതിനുദാഹരണം വേണോ? കഴിഞ്ഞ കുറെക്കാലമായി പത്രപ്രവർത്തനത്തിന് പത്തുവർഷം കിട്ടുന്നവരുടെ ലിസ്റ്റ് പതിവായി ഞാൻ വായിക്കാറുണ്ട്. എന്തൊക്കെ നമുക്കഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടെങ്കിലും തെക്കേ ഇന്ത്യയിൽ പത്രപ്രവർത്തനത്തിന് പത്തുവർഷം പത്തുവർഷം വല്ലതും നൂറുശതമാനം അർഹിച്ചിട്ട് ഇതുവരെയുള്ള ഒരു പരമപരമ നായർ പറയാൻ പറഞ്ഞാൽ എൻ്റെ നാക്കത്തുവരുന്ന ആദ്യത്തെ നാമം കെ. എം. മാത്യു എന്നായിരിക്കും. നമുക്കിപ്പോൾ യാലും ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും പള്ളി ഇതുവരെ ഈ രംഗത്തു പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുമ്പോഴും അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിതി പൂർവ്വം ഒരു തീരുമാനം ആരെങ്കിലുമെടുത്താൽ ചെയ്യുന്ന കാര്യമാണ്. ശത്രുവോ മിത്രമോ അല്ലാത്ത, മാന്യരോടൊപ്പം യനെ ഇതേവരെ മുഖാമുഖം കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത, കാണാൻ താല്പര്യംപോലുമില്ലാത്ത മാളിക്കത്തോടുത്തു് പരമേശ്വരൻ നായർ മകൻ നാരായണപിള്ള എന്ന ശരാശരി പൗരൻ്റെ അഭിപ്രായമാണിതു്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന് അതു കിട്ടില്ലെന്നു നിശ്ചയിക്കാം. മുൻകാലങ്ങളിൽ പലതവണ ആലോചിച്ചിട്ടു് തള്ളിക്കളഞ്ഞതിന്റെ പല കാരണങ്ങളും അറിയാം. (എഴുത്തു് നമ്മുടെ വയറിപ്പിഴപ്പായതുകൊണ്ട് ഇതൊക്കെ അന്വേഷിച്ചറിയാമല്ലോ). ഒരു കഥ പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങളെക്കുറിച്ചു് മനസ്സിലാക്കും. കുറച്ചുകാലം മുമ്പ് മനോരമക്കാർ ഇംഗ്ലീഷിൽ നടത്തുന്ന ഒരു സാഹസികമായ വീക്ക് എന്ന വാരികയിൽ

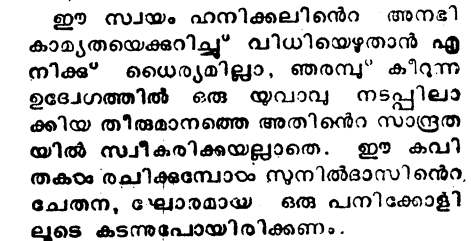
ഒൻ ശുദ്ധമായ അനുസന്ധാനത്തിൽ, എല്ലാവർക്കുമുള്ള ഭരണമേധാവിത്വങ്ങളുടേയും മുതൃവാണെന്നതിനാൽ, ഇവിടെ യാവട്ടെ, ഇന്ത്യൻ സ്വഭാവം അതിന്റെ വേരുകളിലേക്കു കൂടുതൽ ആഴ്ന്നുപോക യാണെന്നതാകുന്നു. ഉപരിതലം അല്പം ചുവന്ന കലങ്ങിയതൊഴിച്ചാൽ, അടിത്തട്ടിൽ ഒരു നിർമ്മലപ്രവാഹംപോലും സംഭവിച്ചതുമില്ല. പീൻവാങ്ങൽ, സഹിഷ്ണുത, വിധിനിർണ്ണായകത്വത്തിലുള്ള ഉന്നതം, നക്ഷത്രങ്ങളുള്ള വിധേയത്വം എന്നിവയാണ് ഇന്ത്യൻസ്വഭാവം. ഒരു പക്ഷേ, ദ്രാവിഡശാശ്തരിന്റെ ആദിമത്വത്തിലേക്കുവരെ ആഴ്ന്നുചെല്ലുന്നതാവാം. ഈ പ്രേരണകൾ, ഗോത്രകലാപങ്ങളിൽ പതഞ്ഞുയരുന്ന താല്ക്കാലികരോഷം, യഥാർത്ഥവിപ്ലവത്തിനു ഇന്ധനമായി ഭവിക്കുന്ന ക്രോധമായി നാം റെറീലറിക്കുന്നു. ലോലമനസ്കരായ യുവാക്കളുടെ ഉൾജ്വലം ഇതിൽ ഒരു വ്യാമാബലിയായിത്തീരും.

ഈ പത്തുവർഷക്കാലത്തെ കഥ പറയുമ്പോൾ വേറെയും കഥകളി പറഞ്ഞാലെ അവഗണനയുടെ കൂടെ മുഴുവൻ മനസ്സിലാക്കൂ. അറിയുന്ന കെ. എം. മാത്യുവിന് കൊട്ടക്കൽ തയ്യാറാക്കാത്തപ്പോൾ, ഏതെങ്കിലുമൊരു സുറിയാനിക്രിസ്ത്യാനികൾ പത്രപ്രവർത്തനത്തിനതന്നെ കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ മോശമല്ലേ. എല്ലാത്തിനുമുള്ളൊ ജാതിയും സുഗന്ധങ്ങൾ സംരക്ഷണവും. ഇങ്ങിനാഗാധി മറ്റൊരു സുറിയാനി

കലാകൗമുദി 14

നിങ്ങളുടെ ഘടികാരത്തിന്റെ മുഖം തുടച്ചുമാറ്റുക, അതു കാണിക്കുന്ന സമയം എത്രയോ പിന്നിലാണ്—ഘോരം സെനിത്സനിന്റെ ഈ വരി ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്ന സന്നിർഭാസന്റെ കവിതകളുമായി കവിവിനെക്കാളേറെ, അവയ്ക്ക് അയാളുടെ മുറിഞ്ഞുപോയ ജീവിതവുമായുള്ള ലയഭാർഷ്യമാണ് പരമാർശിക്കേണ്ടതു്. അവനവന്റെ ആദർശഗോപുരങ്ങൾ തകർന്നതുകാണുക, സ്വയം ഒട്ടേക്കോടുന്ന പ്രതിഭാധനന്മാരായ ഈ യുവാവനെ താരതമ്യം ചെയ്യേണ്ടതില്ല. എന്റെ പ്ലാമോ ഉൾവലിവുകളിൽപ്പെട്ട്, ഇരുപത്തൊന്നാം വയസ്സെത്തുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ വേരുകേടായിവന്ന ഈ യുവാവിന്റെ ദുരന്തം അല്ലാത്തതെന്ന നമ്മുടെ ക്ഷതപ്പെടുത്തലാണ്; വിശേഷിച്ചും, അന്തിമമായ കപ്പൽച്ചേര താൻ എത്തി പാർത്തിരുന്നെന്ന് അയാൾ കറിച്ചുടുത്തു വായിക്കുമ്പോൾ. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ രുചി സ്വന്തം ചോരയുടെ ഉല്പന്നം അയാൾ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഘടികാരത്തിൽ ഭീതിഭമായ ഒരു തുക്കിലടലിന്റെ ദീനസ്വരങ്ങളുമുണ്ട്. ഇവിടെ പതുക്കെ യാമങ്ങൾ അടഞ്ഞുപോകയാണ്. അടിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്ന പന്ത്രണ്ടാം മണിക്കൂറിനുശേഷം ഇനിയൊരു പുലരിയില്ല. ഈ യാമമുന്മുൻ തന്റെതന്നെ കപ്പൽച്ചേരമാണെന്ന് അനേക അയാൾ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുമോ? കൊലചെയ്തിന്ന് തലം കൊലചെയ്തവർക്ക് പിൻമാറ്റേണ്ടി വന്നപ്പോൾ അയാൾ സ്വയം മാപ്പുകൊടുത്തിരിക്കില്ല. പിന്നെയൊരു പാപം നായിൽനിന്ന് ഇനിയൊരാൾക്കും നാശകരം ഉയിർക്കൊള്ളമെന്ന അയാൾ പ്രത്യാശിച്ചിരിക്കുമോ? വിദ്വാന്മാരുടെയും തിരനീക്കങ്ങളിൽ സന്നിർഭാസന് പ്രത്യേക ശരിയുപയോഗമായതും, വിപ്ലവമെന്നത് അല്പം വീഞ്ഞുപോലെ വിശുദ്ധമാണത്രേ (അവർ പറയുന്നത്) എന്ന സന്ദേശം വാക്യത്തിനുള്ളിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. വൻകുടുംബം ചെറുക്കുടുംബമായി പരിണമിച്ചത് ഒരു വിരയാവുന്നതിനുള്ളതായ പരിണതിയാണ് ഇവിടെ ഉദ്ഭവകുന്നതെന്ന് അയാൾ ബോധ്യപ്പെടുത്തുകയുണ്ടാകും. അവിടെ പാശ്ചാത്യമായിത്തീരുകയാണ്. വിപ്ലവത്തെ സുഗമമാക്കിത്തീർക്കേണ്ട പേശികൾ അതിനകാലപാശമായി ഭവിക്കുന്നു. ഒരിക്കലും പുറപ്പെടാത്ത, ദൃഢമായി പടർത്തുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരു ചെടിത്തട്ടിനെ അതുപോലെ കൊണ്ടുവരുന്നു. വിപ്ലവത്തിനായി സ്വയം സമർപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞ യുവാവിൽ ഇതുണർത്തിയ കരടകമാരുകളായിരിക്കണം. സമുദായം സുഷുപ്തമാക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരു ചിരദൈവമായി വർത്തിക്കുന്ന അയാൾക്ക് മുന്നിൽ അപ്രാപ്യതയുണ്ട്, ഒരു പാഴ്വസ്തുവുമാണ്.

വൈകിപ്പോയ സന്ദേശവുമായെത്തുന്ന ഒരു ഭൂതനെപ്പോലെ അക്കങ്ങൾ നിറഞ്ഞിരിക്കാണ്ട്

ഓർമ്മകൾ ഉപ്പിലിട്ട വസ്ത്രം കഴിവുള്ള ഒരു മനസ്സല്ല എന്തെന്ന്. വസ്തുതകളുടെ സാരാംശം മനസ്സിൽ ശേഷിക്കുമെങ്കിലും വിശദാംശങ്ങൾ അപ്പോഴേ മനസ്സിൽ നിന്ന് കൊഴിഞ്ഞുപോകാറാണ് പതിവ്. തൊട്ടടുത്തു നടന്ന ഒരു സംഭവം പോലും വാക്കാൽ വിവരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ തപ്പിത്തടയും, എഴുതുമ്പോൾ കറെവ്യത്യാസം വരാം. ഏകാന്തതയിൽ സംഭവങ്ങൾ കറേക്കൂടി വിശദമായി വിശദീകരിക്കും. എന്നാലും എല്ലാം പിടിച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്ന ഒരു മനസ്സല്ല എന്തെന്ന്. പ്രത്യേകമായ ചില ഓർമ്മകളിലോ പിൽക്കാലത്ത് മനസ്സ് പുത്തനുപോകുന്നതുകൊണ്ടാവാം. അന്യമായുള്ള ഈ കൊഴിച്ചു കളയൽ എന്താണ് പണ്ടേയുള്ള എന്റെ താത്വികശാസ്ത്രം. ഇതു ശരിയാണെന്നു വന്നാൽത്തന്നെയും ഇത്തരം ഒരു മനസ്സ്, നിത്യജീവിതത്തിന്റെ കാടും പടലും മുടിക്കിക്കടന്ന ഓർമ്മയുടെ ഇടനാഴിയിലൂടെ—മുപ്പതുനാളുള്ള വർഷങ്ങളുടെ നീളമുള്ള ഇടനാഴിയിലൂടെ—എങ്ങനെ പിറകോട്ടു പോകും? ഈ അഭയര്യമാണ് ആത്മകഥാരചനയിൽനിന്നും എന്നെ ഒഴിച്ചുനിർത്തിയത്. ഇപ്പോഴും ആത്മകഥ അതിന്റെ നീളം വീതിയിൽ എഴുതാനുള്ള സന്നദ്ധതയോ സന്നാഹമോ എന്നിരിക്കില്ല. മനസ്സിൽ വിള്ളലുണ്ടാക്കിയ ചില സംഭവങ്ങൾ ഉണർത്തി വിട്ടുനന്നാക്കുകയോ അവയുടെ പശ്ചാത്തലങ്ങളെയും കൂട്ടത്തിൽ സമ്പർക്കവശാൽ പൊങ്ങിവരാനിടയുള്ള സ്വാഭാവികതയെയും കവിച്ചിട്ടുവാൻ ശ്രമിക്കണമെന്നു മാത്രം.

ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി എൺപത്തിയൊന്നാം ഡിസംബർ മുപ്പതാം തീയതി, ഞാൻ സഹോദരനെപ്പോലെ കയ്യിൽ തിരുത്തുന്ന പാഠപ്പുറം ഒരു തെളുപ്പുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ട് മരിച്ചപ്പോൾ ഓർമ്മകളുടെ ഒരു ചുഴിളത്തിൽ രൂപംകൊള്ളുന്നതായി തോന്നിയതാണ്. തലുരമായ സുഹൃത്തുക്കൾ സ്മരണകൾ എഴുതാൻ നിർബ്ബന്ധിക്കാതെയുമിരുന്നില്ല. എങ്കിലും ഒരു രണ്ടു ലേഖനങ്ങൾക്കും പ്രസംഗങ്ങൾക്കും അപ്പുറംപോകാൻ എന്നിടം കഴിഞ്ഞില്ല.

1983 ജൂലൈ ഒന്നാം തീയതി കേശവദേവ് മരിച്ചു. ദേവിന്റെ മരണമാകട്ടെ ഈ മട്ടിൽ അപ്രതീക്ഷിതമല്ല. ചില വർഷങ്ങളായിത്തന്നെ അദ്ദേഹം ശയ്യാവലംബി ആയിരുന്നല്ലോ. കഴിവുകൾ സാധാരണ നിലയിലേക്കു വരുമെന്ന് ആശിക്കാൻ കഴിയാത്തമട്ടിൽ തളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ആ നിലയ്ക്ക് മരണം ഒരു മോചനമായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. എങ്കിലും വാർത്തകളേപ്പോൾ, ശരീരം കഷ്ടപ്പോൾ, അത്തരം ഒരു യേമായീരുന്നില്ല മനസ്സിൽ.

നാഷണൽ ബുക്ക് ട്രസ്റ്റിന്റെ തിരുവനന്തപുരം ബ്രാഞ്ച്, മാനേജർ ഗംഗാധരൻ നായരാണ് ആദ്യമായി വിളിച്ചറിയിച്ചത്. ശാസ്ത്രം നിന്നതായി കേൾ പറയുന്ന എന്നാണ് അറിയിപ്പ്. സംഭവം നടന്നു ഏതാനും മിനിറ്റുകൾക്കകമായിരിക്കണം. കെ. എസ്. കൃഷ്ണൻ അറിയിച്ചിട്ട് ഞാൻ അപ്പോൾത്തന്നെ പറഞ്ഞു. വഴിയിൽ വെച്ച് കെ. എസ്. കയറി. തങ്ങൾ

കെ. സുരേന്ദ്രൻ

ജീവിതവും തൊട്ടറും

"ആത്മകഥ അതിന്റെ നീളം വീതിയിൽ എഴുതുവാനുള്ള സന്നദ്ധതയോ സന്നാഹമോ എന്നിരിക്കില്ല. മനസ്സിൽ വിള്ളലുണ്ടാക്കിയ ചില സംഭവങ്ങൾ ഉണർത്തിവിട്ടുനന്നാക്കുകയോ അവയുടെ പശ്ചാത്തലങ്ങളെയും കുറിച്ചിട്ടുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു എന്നുമാത്രം—" കെ. സുരേന്ദ്രന്റെ ആത്മകഥാ കുറിപ്പുകൾ ഇവിടെ ആരംഭിക്കുന്നു.

ഓണം ആദ്യം ചെല്ലുന്നത്. "നിങ്ങൾ വരുന്നതിനുമുമ്പ് എല്ലാം കഴിഞ്ഞു..." എന്ന സീതാലക്ഷ്മി ദേവിന്റെ അലമുറ കേട്ടുകൊണ്ടാണ് ഞങ്ങൾ ജഡത്തെ സമീപിക്കുന്നത്.

അന്ന് പാറപ്പുറത്തിന്റെ ഉത്തരീരത്തിനടുത്തു നില്ക്കേ എന്നിടം എന്നെ ട്രേ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. പൂരോ ഗ മ ന സാ ഹി തൃ സ മി തി യിലെ എം. എൻ. കുറുപ്പ് എന്നെ പിടിച്ചു വെളിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. അവരുടെ കാറ്റിലിരുത്തി 'ദേശാഭിമാനിയി'ലേക്കു ചരമവാചകങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ സംസാരിക്കാൻ കഴിവില്ലാതെ കടലാസ്സിൽ എഴുതിക്കൊടുക്കുകയാണ് ഞാൻ ചെയ്തത്. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ ആ തരത്തിലുള്ള അടക്കമില്ലാത്ത എന്നിടം തോന്നിയില്ല. മനോരമ ലേഖകൻ ചരമക്കുറിപ്പ് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ സാധാരണ സ്വരത്തിൽത്തന്നെ ഏതാനും വാചകങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊടുക്കാനും എന്നിടം കഴിഞ്ഞു.

ഇതു ശരിയാണെങ്കിലും മനസ്സിൽ അടങ്ങാത്തതിൽ എന്തോ നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഞാൻ അറിഞ്ഞിരുന്നു. സാ.സ്.കാരകർമ്മ

ത്തിന് ശ്മശാനത്തിൽ പോയപ്പോഴും ചിതാസ്മ നിമജ്ജനത്തിന് കന്യാകുമാരിയിൽ പോയപ്പോഴും മനസ്സിൽ ചില അടിയൊഴുക്കുക ഉണ്ടാകുന്നതായി എനിക്കു തോന്നിയിരുന്നു. സ്വന്തം തറവാട്ട് ഉപേക്ഷിച്ചുപോന്ന ദേവിന് ഒരു രണ്ടാം തറവാട്ട് സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘമായിരുന്നു. സംഘത്തിന്റെ പ്രസിഡൻറെന്ന നിലയിൽ ദേവിന്റെ പുത്രനായ ജ്യോതിദേവിനോടൊപ്പം ഞാനും കൂടി കടലിലിറങ്ങി ചിതാസ്മം പ്രക്ഷാളനം ചെയ്യണമെന്നാണ് വാഗ്ദാനം. സംഘത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായിട്ടല്ലെങ്കിൽക്കൂടി, ഇതിനുവേണ്ടി കടലിലിറങ്ങുവാൻ എന്നിടം മടിയാണായിരുന്നില്ല. അഥവാ, ഈ വന്ന കൂടലിൽ യാദൃച്ഛികത്വത്തിന്റേതെങ്കിലും സ്വാഭാവികതയുടേതായ രൗചിത്യം കടികൊള്ളുന്നതായും എന്നിടം തോന്നി. ഒരു നാലുതുകൊല്ലമായി ഞാൻ ദേവിനെ അറിഞ്ഞിരുന്നു—കൃതികളെ ബഹുമാനിക്കുന്ന സാഹിത്യവിദ്യാർത്ഥിയായി, സുഹൃത്തായി, അഭ്യർത്ഥകനായി. കടംബത്തിനുള്ളിൽ വെച്ചു പുറത്തുവെച്ചു അടുത്തറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വളരെ എന്നും

പറയാം. മറ്റൊരുകൊല്ലം എന്നു പറയാൻ പാടില്ലെങ്കിലും മറ്റൊരുകൊല്ലം എന്ന് പറയാം.

ദേവിനോട് അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞത് സാധാരണ അർത്ഥത്തിലല്ല എന്നു കൂടി ഇവിടെ വിശേഷിപ്പിക്കണം. അതായത് പാറപ്പുറത്തിനോട് അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതു പോലെയല്ല. എന്നിടം എന്നോടും അടുപ്പമുള്ളവർ എന്നും കൈവിലയിലെണ്ണാവുന്നവരെയുള്ളു. ബന്ധങ്ങളെ സാമൂഹ്യർത്ഥത്തിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലും പരിപാലിക്കുന്നതിലും വാസനയില്ലാത്ത ഒരാളാണ് ഞാൻ. എന്നാൽ പാറപ്പുറം ഇങ്ങനെയല്ലായിരുന്നുതാനും. ആളുകളോട് പെട്ടെന്നു അടുക്കുവാനും അടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ പ്രത്യേകമായ അടുപ്പമുണ്ടെന്നു ഓരോരുത്തർക്കും തോന്നിപ്പോകുവാനും പാറപ്പുറത്തിന് ഒരു കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. ഈ കഴിവ് ഒരു സിദ്ധിയുടെ മട്ടിൽ പ്രകാശിച്ചു കാണിട്ടുള്ളത് വയലാർ രാമവർമ്മയിലാണ്. പാറപ്പുറം സാമൂഹ്യമായ ഒരു വിജയം തന്നെയായിരുന്നു. ഞാനാകട്ടെ, സാമൂഹ്യരംഗങ്ങളിൽ എന്നും ആകാവുന്നിടത്തോളം ഒഴിഞ്ഞുനില്ക്കാനാണ് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്. സത്യം പറഞ്ഞാൽ എന്റെ പുസ്തകങ്ങളുടെ പിറകിൽ മറഞ്ഞു നില്ക്കാനാണ് എന്നിടം എപ്പോഴും പ്രിയം. ഇങ്ങനെ കരയൊഴക്കം ഭിന്നരൂപികളാണെങ്കിലും പാറപ്പുറത്തിനെ ഞാൻ വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. കാലക്രമത്തിൽ ബാഹ്യകാരണങ്ങളാൽ ഞങ്ങളുടെ അടുപ്പത്തിന് ചില്ലറ നിരോധമുണ്ടാകാതിരുന്നില്ലെങ്കിലും, സൗഹൃദത്തിന്റെ മാനുഷികവും ബുദ്ധിപരവുമായ ഭാഗങ്ങളെ മറ്റൊരുകൊല്ലം സംതൃപ്തമാക്കുവാൻ പാറപ്പുറത്തിന് കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഈ പ്രത്യേക പരിഗണന എന്നെക്കുറിച്ചും രേഖവരെ പാറപ്പുറത്തിനും ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം. എന്നെ എന്നിടം വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയും. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കാട്ടിയ പ്രത്യേകത ഏകപക്ഷീയവും തന്മൂലം സാങ്കല്പികവുമാണെന്ന് വരുമല്ലോ. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ സ്വസ്ഥവും ചൂഷ്മയുമായി വേർതിരിച്ചറിയാനുള്ള സുഗമശക്തി സാമാന്യനിലയിൽ എല്ലാ ഹൃദയങ്ങൾക്കും ഉണ്ടാവാതിരിക്കില്ല. ഇതിന് എടുത്തുകാണിക്കാവുന്ന ഉദാഹരണങ്ങൾ ബാഹ്യതലത്തിൽനിന്ന് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത് അർത്ഥശൂന്യമാണ്. എങ്കിലും ഒരു ചെറിയ സംഭവം ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചുപോവുന്നു. നോമത്ത് പാറപ്പുറത്തിന്റെ ഒരു നഖചിത്രം ഇവിടെ കിട്ടി; ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന സാക്ഷിയുണ്ട്.

പാറപ്പുറം മരിക്കുന്നതിന് ഒരു മൂന്നു നാലു കൊല്ലംമുഖ്യമാണ്. ഞാൻ മാവേലിക്കര ചെല്ലുമ്പോൾ ആ വിട്ടിൽ താമസിക്കുന്ന സ്വാഭാവികതയോടെ പാറപ്പുറം തിരുവനന്തപുരത്തു വരുമ്പോഴും—മാസത്തിൽ ഒരിക്കലേകിലും വരും—എന്റെ കൂടെയായിരിക്കും താമസം. കമ്പനി ചേർന്നുവരുമ്പോഴേ പുറത്തു തങ്ങളും കമ്പനീചേരലും പൊതുക്കാര്യങ്ങളുമൊക്കെ അവസാനഘട്ടത്തിലെ പരിണാമാണ്. അതിനുമുമ്പ് ഓരോരുത്തനായിരിക്കും വരവ്. വന്നാൽ മിക്കവാറും

ഒരുദിവസത്തിൽ കൂടുതൽ തങ്ങാറില്ല. ഒരു ദിവസം. 24 മണിക്കൂർ. ജീവൻ ഇരട്ടി പോംവഴിയാണ് അപ്പോൾ.

പറയാൻവന്ന സംഭവം. അന്നു വൈകുന്നേരം ഞങ്ങൾ നടക്കാനിറങ്ങി. അപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞു, എന്നിടം മെയിൻറോഡിലേക്ക് ഒരു പോകണമെന്ന്. വഴിതെറ്റുന്നില്ലെന്ന് റോഡ്, സ്കെൻസർ കവലയിലെത്തുന്നതിന് പത്തുവാരക്കിപ്പുറത്തു കേന്ദ്രഗവണ്മെന്റിന്റെ പ്രൊവിഡൻ്റ് ഫണ്ട് ആഫീസ് ആണ്. അവിടെ കയറി എന്നിടം പി. ആർ. നാഥനെ ഒരു കാണണം. നോവലിസ്റ്റ്. കഥാകൃത്തുമായ നാഥനെ. ഞങ്ങൾ ഒരു നടക്കാനിറങ്ങുന്ന ഒരു പതിവുണ്ട്. മിക്കവാറും നാഥൻ വീട്ടിൽ വരികയാണു പതിവ്. അല്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങനെ ഞാൻ ആഫീസിൽചെന്നു കാണും. നടപ്പിന് നാഥനേയും കൂടാം. മാത്രമല്ല, നാഥന് പാറപ്പുറത്തിനെ പരിചയപ്പെടണമെന്നും ആഗ്രഹമുണ്ട്.

പാറപ്പുറത്തിനെ നിരത്തിൽ നിർത്തിയിട്ട് മൂന്നാമത്തെ നിലയിൽ കയറി ഞാൻ ആളിനെ ഇറക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു. ഞങ്ങൾ മൂന്നുപേരും കൂടി മെയിൻറോഡിലേക്കു നടന്നു. തൊട്ടടുത്തുള്ള ഇന്ത്യാ കോഫീഹൗസിലേക്ക് നാഥൻ ഞങ്ങളെ ക്ഷണിച്ചു.

"എയ് കാപ്പിയോ, ഈ നല്ലനേരത്താണ് നാഥന്റെ കയ്യിൽ പൈസയുണ്ടോ?"

"പിന്നെന്ത്—"

"എന്നു പറഞ്ഞാൽ?"

"പത്തിരൂപതു രൂപാവരെ കാണും."

"കൊള്ളാവുന്നവൻ. ശരി. നടന്നോ!"

ഞങ്ങൾ തെക്കോട്ടു നടന്ന് സെവേഴ്സ് റസ്റ്റൂറന്റിൽ കയറി.

കൂട്ടത്തിൽ പായട്ടെ, നാഥൻ. ഞാനുമായി പലകൊല്ലങ്ങളിലെ പരിചയമുള്ളവരാണ്. മിക്കവാറും മെന്നോണ. വൈകിട്ട് ഞങ്ങൾ മണിക്കൂറുകൾ ഒരു നടക്കുന്നു. നടക്കാനൊക്കോത്ത ചുറ്റുപാടിൽ വിട്ടിലിരുന്നു സൂര്യൻ കീഴിലുള്ള എല്ലാക്കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും വർത്തമാനം പറയുന്നു. പാറപ്പുറവും അതുപോലെ ചിലരുമൊത്തു ചില സന്ധ്യങ്ങളിൽ ഗ്രാസ്സുകൾ കൂട്ടിമുട്ടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഞാൻ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാഥൻ. ഒന്നോ

പാറപ്പുറത്തു്

രണ്ടോ തവണ സന്ദർശനങ്ങൾ സംഗതി രൂപിച്ചു നോക്കിയ കാര്യം എന്നോട് വിട്ടുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സംഭാഷണ തലത്തിൽ നിസ്സംഗതയോടെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നല്ലാതെ ഇതു് ഒരു പ്രയോഗിച്ചു നോക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി അന്നേവരെ ഞാൻ സംസാരിച്ചിട്ടോ ചിന്തിച്ചിട്ടോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നേക്കാൾ വളരെ പ്രായം കറഞ്ഞ നാഥനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു വലിയേതന്റെ സങ്കോചം അബോധമായിത്തന്നെ എന്നിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. പാറപ്പുറവും ഏതാണു് എന്റെ പ്രായമാണു്. ഒരു രണ്ടു വയസ്സിന്റെ ഇളപ്പമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാലും പരിചയപ്പെട്ട പത്തുമിനിട്ടിനകം പത്തുവാചകങ്ങൾ സംസാരിച്ചുതിരുന്നതിനകം, അപരിചിതത്വത്തിന്റേയും പ്രായക്കുറവിന്റേയും സങ്കോചങ്ങളെ കൈയടക്കി ഞാൻ അപ്രത്യക്ഷമാക്കിക്കൊണ്ടു് ഇങ്ങനെ ഒരു സ്വകാര്യന്തരരിക്ഷമുണ്ടാക്കാൻ പാറപ്പുറത്തിന് കഴിഞ്ഞു. താൻ ബാഹ്യമാനിക്കുന്ന തലമുതിർന്ന ഈ സാഹിത്യനായകൻ തന്നോടടുത്ത സാമന്തരൂപത്തിൽ നാഥൻ സന്തോഷമേ തോന്നിയുള്ളു.

ആ സായാഹ്നം മറ്റൊരു കാര്യംകൊണ്ടു സ്മരണീയമാണു്. അന്നു് പാറപ്പുറം സംഘം ഡയറക്ടർ ബോർഡ് അംഗമായിരുന്നു. അതിനകത്തെ ചില കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഞാൻ തർക്കിച്ചു. പിന്നെ കുറപ്പെടുത്തിയും സംസാരിച്ചു. ആദ്യമൊക്കെ പാറപ്പുറം സ്വയം നിതീകരിച്ചു പിന്നെ മിണ്ടാതിരുന്നു. എന്നിട്ടു് പെട്ടെന്നു് വിശദീകരണത്തുകൊണ്ടു്, കണ്ണീരൊഴുകിക്കൊണ്ടു്, എന്റെ ചങ്ങാതി പറഞ്ഞു:

"ഞാൻ ചിലപ്പോൾ വിട്ടുവീഴയും കോപ്രമൈസും കൈ ചെയ്യും. ഇല്ലെന്നു പറയുന്നില്ല. പക്ഷേ ഓരോന്നു ചെയ്യുമ്പോഴും, ഈ മനുഷ്യന്റെയടുത്തു് എത്ര സമാധാനം പായും എന്നാണു് എന്റെ മനസ്സിൽ..."

ഞാൻ അപ്പോൾ പറഞ്ഞ വാചകങ്ങളും മായാതെ ഓർമ്മയിൽ നിൽക്കുന്നു.

"നാഥൻ നിങ്ങൾ ഭാഗ്യവാനാണ്. പരിചയപ്പെട്ട ദിവസംതന്നെ പാറപ്പുറം കരയുന്നതു് കാണാൻ നിങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞല്ലോ."

ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞാൽ, തൊഴിലു കൊണ്ടെന്നപോലെ വീക്ഷണംകൊണ്ടും കൂടുതലും യോജിച്ചുപോകുന്ന ഒരു തോഴനായിരുന്നു എന്നിടം പാറപ്പുറം. ചിലപ്പോഴൊക്കെ അതിനപ്പുറവുമായിരുന്നു. ചില ഏകാന്തവേളകളിൽ, ആഴത്തിലുള്ള ദുഃഖത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കുമ്പോൾ, മനസ്സിന്റെ കവചങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി ചുരുക്കി ചെല്ലുമ്പോൾ മനസ്സെന്നു ജാലായിലെത്തുമ്പോൾ, രണ്ടു ജാലകളും ലയിക്കുമ്പോൾ—അത്തരം അനുഭവങ്ങൾ ഹൃസ്വങ്ങളെങ്കിലും സാക്ഷാത്ക്കാരങ്ങൾ തന്നെയാണെന്നല്ല പറയാവൂ...

(തുടരും)

നവീന കഥാ സാഹിത്യത്തിന്റെ ഉണർവ്വലവാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പർച്ച ഭൂത കാലത്തിന്റെ പൈങ്കിളി ദാർശനിക നാദം പീഡിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വെല്ലുവിളിയാണ്. അക്കാലവാർദ്ധക്യം ബാധിച്ച തീപ്പെട്ടപോയ ആധുനികതാവാദിത്തവ്യ രാക്കന്മാരുടെ ഗതികിട്ടാത്ത ആത്മാക്കൾ, നവീന കഥാസാഹിത്യം ദർശ്യമാണ് എന്ന് പത്രപംക്തികളിൽ കിടന്നുലറി വിളിക്കുന്നു. എനിക്കു ശേഷം പ്രളയം എന്ന മനോഭിരാമമായ ആഗ്രഹത്തിൽ കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നവർക്ക് മറ്റു ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളില്ലാതായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആധുനികതാവാദത്തിന്റെ ദാർശനികജല്പനങ്ങൾക്കു വിപണനമുഖ്യം നഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോൾ കൊച്ചു കച്ചവടക്കാർ അവയെ നിഷ്കർഷണം കഥാമണ്ഡലത്തിൽനിന്ന് തിരസ്കരിച്ചുകളഞ്ഞു. തിരസ്കാരം മഹാപീഡനമായി. വാഴ്ത്തപ്പെട്ടാർ വേണ്ടിയുള്ള പൈങ്കിളി ദാർശനികത ഏതാണ്ട് കഥാസാഹിത്യത്തിൽനിന്നുപ്രത്യക്ഷമായി. വല്ലപ്പോഴും വീണ്ടുകിട്ടുന്നപൈങ്കിളിനൂറുകൾക്കു വാഴ്ത്തിപ്പാടാൻ ശ്രമിച്ചാലോ, പണ്ടത്തെപ്പോലെ ഫലിക്കുന്നില്ല. പണ്ട് ഒരു കടിയാലൊരു പലിയെ കണ്ടിച്ച് കഥ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മേൽഗതി? ഇനി എങ്ങനെ സാഹിത്യോപജീവനം തുടരും എന്നതാണ് കാലഘട്ടത്തിന്റെ മുഖ്യ ദാർശനിക സമസ്യ.

വ്യവസ്ഥാപിതമായ ഒരു സാഹിത്യ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ തിരസ്കാരം മാറ്റത്തിനുവേണ്ടിയുള്ളതാണ്. മാറ്റം വളർച്ചയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ളതാണ്. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ അനുവാചകനിലുണ്ടായ ആശാ വഹമായ മാറ്റം വളർച്ചയെ മുൻനിറുത്തിയുള്ളതാണ്. അനുവാചകന്റെ ആസ്വാദനശേഷിയോടു രമിക്കാൻ ആധുനികതാവാദത്തിന്റെ സാമ്പ്രദായികതത്തിന് കെല്പുണ്ടാവുന്നില്ല എന്നതുകൊണ്ടാണ് അനുവാചകന്റെ മനോഭാവത്തിൽ മാറ്റമുണ്ടായിരിക്കുന്നത്. വളർച്ചയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഈ മാറ്റത്തെ പരിമിതമായെങ്കിലും ആശ്വസിപ്പിക്കാൻ പുതിയ കഥയ്ക്കു കഴിയുന്നു. ആധുനികതാവാദ സാമ്പ്രദായികതയെ പിൻതള്ളിക്കൊണ്ട് നിലനിൽക്കുവാൻ കഴിയുന്ന എന്നതുകൊണ്ടാണ് പുതിയ കഥയുടെ പരിമിതമായ മേൽ. അതിശയോക്തിപരമായ അടിനന്ദനപ്രകടനങ്ങൾക്കൊണ്ട് പാവം കഥകളെ വിശ്വസാഹിത്യവിപത്തുകളായി ചിത്രീകരിക്കുന്ന ആധുനികതാവാദത്തിന്റെ ആസ്വാദനരീതികളെപ്പറ്റം ഇന്നു പിൽ തള്ളപ്പെട്ടുപോയിരിക്കുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ പുതിയ എഴുത്തുകാർ ഭാഗ്യവാന്മാരാണ്. പ്രശസ്തിയുടെ തടിമിടക്കു കാവാണെങ്കിലും കള്ളവിഗ്രഹങ്ങളുടെ കാലത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്ന എണ്ണപ്പെട്ട പ്രതിഭകളായിത്തീർന്നിട്ടില്ല അവർ.

ഒരു കഥപറയുക എന്നത് മനുഷ്യന്റെ ജന്മാവകാശമാണ്. ആ മൗലികാവകാശത്തിന്റെ, പ്രായേണ പ്രായം കറഞ്ഞ രൂപമാണ് കഥാസാഹിത്യം. നാടകത്തിലും കവിതയിലുംകൂടി ഈ അവകാശം നിർവ്വഹിച്ചുപോന്ന മലയാളിക്ക് സ്വതന്ത്രവും ലളിതവുമായ ഒരു പന്ഥാവ് കഥാ

എസ്. സുധീഷ്

സ്വരവ്വേലവാരം

കഥയെ

രീതിപ്പെടുത്തുക

സാഹിത്യത്തിൽ കണ്ടെക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. പാശ്ചാത്യസാഹിത്യകൃതികളുടെ മാതൃകയിൽ ഒരു നോവൽപുസ്തകം രചിക്കുക എന്ന വിനീതമായ അഭിലാഷം നിർവ്വഹിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ച ചതുരമനോഹരനായ കഥയുടെ രൂപശാസ്ത്രം വേവലാതിപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല. എന്തിനെയെന്നും, എങ്ങനെ എഴുതണം എന്നിങ്ങനെയുള്ള മൗലിക പ്രശ്നങ്ങളുടെ അസ്വസ്ഥതയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കഥ പറയുക എന്ന ന്യായമായ അവകാശത്തെ കഥാസാഹിത്യരൂപത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ എന്തിന് എന്നതിന്റെ ഉത്തരമായ ഒരു വീക്ഷണവും എങ്ങനെ എന്നതിന്റെ ഉത്തരമായ രീതിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ തെളിഞ്ഞു വന്നു. പഴയ ഹൃദയം സമ്പ്രദായങ്ങളെയും ജീവിതത്തെയും ഇംഗ്ലീഷ് (മുതലാളിത്ത പ്രവണതകൾ) കൊണ്ടു പരിഷ്കരിക്കുക എന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീക്ഷണം. സോഷ്യൽ റീയലിസമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ രീതി.

സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസം, സോഷ്യൽ റീയലിസത്തിൽ പൂർവ്വനിശ്ചിതമായ ഒരു വീക്ഷണവും ലക്ഷ്യവും കലർത്തുവാൻ ശ്രമമായിരുന്നു. അധഃസ്ഥിത വർഗ്ഗനാഭാവിയായ ഒരു പൂർവ്വനിശ്ചിത വീക്ഷണവും അതിനനുയോജ്യമായ പ്രമേയവും സ്വീകരിച്ചെങ്കിലും സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസത്തിൽ കഥപറയാനുള്ള ജന്മാവകാശത്തിന് അപകടം പിണഞ്ഞില്ല. എന്തിനു കഥപറയണം എന്ന ചോദ്യം കഥയെന്നിയെ തീർത്തിരുന്നെങ്കിലും കഥയിലെ കഥാശാസ്ത്രത്തിന് മാനഹാനി സംഭവിച്ചില്ല. സാമൂഹ്യ നവീകരണത്തിന്റെ പുത്തൻ ആദർശകാമനകൾ കഥയിലേക്കു കടന്നുവന്നപ്പോൾ കഥ മാറ്റമായിരുന്നു. വളർച്ചയായിരുന്നു. വിശദാംശാഖ്യാനത്തിന്റെയും കഥാപാത്രാവിഷ്കരണത്തിന്റെയും താല്പര്യങ്ങളും, ഇതിവൃത്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ദൃഢമായ സങ്കല്പങ്ങളും സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസം കേട്പാടുകൂടാതെ സൂക്ഷിച്ചു. അതുകൊണ്ട്

സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസം മനുഷ്യകഥാ നഗായി തന്നെയായി. സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസത്തിലെ അധഃസ്ഥിതവർഗ്ഗനാഭാവ കഥകളെ തിരസ്സരിച്ചുകൊണ്ട് പുതിയൊരു സോഷ്യൽ റീയലിസം വീണ്ടും കഥാരംഗത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. 'ജനാധിപത്യ' സംവിധാനത്തോടെ നിർണ്ണായകശക്തിയാർജ്ജിച്ച മധ്യവർഗ്ഗക്കാരുടെ കഥയാണ് പുതിയ സോഷ്യൽ റീയലിസത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടത്. കഥ പറയുക എന്ന മൗലികാവകാശം ഇവിടെ കൂടുതൽ ഉൾജ്വലമായി. പൂർവ്വനിശ്ചിതമായ വീക്ഷണം അസ്വീകാര്യമായി. പട്ടാളക്കാരനും, അധ്യാപകനും, കൊച്ചുകച്ചവടക്കാരനും, പൊളിഞ്ഞതറവാട്ടിലെ അന്തേവാസികളും കഥയുടെ രംഗം പിടിച്ചടക്കി. പാത്രാവിഷ്കരണവ്യഗ്രത കൂടുതൽ സജീവമായി. ഇടത്തുകാരന്റെ ഗാർഹികവും സാമൂഹികവുമായ വൈയക്തികതയെ ഉപജീവിച്ച ഒരു പ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു അത്. മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ അന്തരഭൂമിയിൽ പലപ്പോഴും ആവിഷ്കരിക്കപ്പെടുന്ന ഈ ഘട്ടത്തിൽ പലപ്പോഴും കഥാകൃത്തു് ഒരു നിരീക്ഷകന്റെ നിർവ്വേദനത്തിൽനിന്നും വ്യതിചലിച്ചു. തൊഴിലാളി വർഗ്ഗനാഭാവത്തിലും അധഃസ്ഥിത ജീവിതദുരിതത്തിലും വ്യാജവാസം കഴിച്ച മധ്യവർഗ്ഗ മനസ്സിനെ, കറുത്തു കിട്ടിയ സത്യസന്ധമായ പഥത്തിലേക്കു പിടിച്ചുക്കൊണ്ടു കൊണ്ടു ഈ കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേട്ടം. പൂർവ്വനിശ്ചിതവീക്ഷണത്തെയും അതിന്റെ കഥകളെയും തിരസ്കരിച്ചുവെങ്കിലും മധ്യവർഗ്ഗക്കാരുടെ വീക്ഷണകാമനകളെ അന്വേഷിച്ചു. ഉന്നയിക്കുക എന്നത് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വാഭാവിക നീതിയായിരുന്നു. ഉപരിമധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ (Upper middle class) സാമൂഹ്യപ്രശ്നങ്ങളെയും വർഗ്ഗപരിഷ്കരണതാല്പര്യങ്ങളെയും തെളിയിക്കാനായി ചിത്രീകരിച്ച ചതുരമനോഹര സോഷ്യൽ റീയലിസത്തിൽ നിന്നും

അധഃസ്ഥിതവർഗ്ഗനാഭാവ കഥകൾക്ക് ഉറപ്പാൽ നല്കിയ സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായ മധ്യവർഗ്ഗത്തിൽ പുതിയ സോഷ്യൽ റീയലിസത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. കഥാസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഗതിപരിണാമങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്തപ്പോൾ വ്യക്തമായൊരു വസ്തുതയുണ്ട്. ഈ ഗതിപരിണാമങ്ങൾ പരിഷ്കരണപര (revisionist)ങ്ങളാണ്. സമൂലപരിവർത്തനം (total revolution) ഈ ഗതിപരിണാമങ്ങളിൽ കണ്ടെത്താനാവില്ല. കാരോ പുതുപ്രസ്ഥാനവും മുൻപ്രസ്ഥാനത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരുന്ന ചില അംശങ്ങളെത്തന്നെ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോവാനുള്ള ശ്രമം എന്നനിലയിൽ മുൻ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വാഭാവിക പരിണാമമാണ്. ആന്തരികസ്വഗതാഖ്യാനത്തിന്റെ രീതി അവലംബിച്ച കഥയിൽനിന്നു തെളിഞ്ഞുവന്ന കാലികമായ കാല്പനികമോഹം ഗവീഷണവും അതിന്റെ നിരാശാബോധവും തന്നെയാണ് ആധുനികതാവാദത്തിന്റെ ഓടിക്കര. ഉദാഹരണത്തിന് ആധുനികതാവാദ കാലഘട്ടത്തിലെ ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ട കൃതികളിലൊന്നായി വിലയിരുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന 'ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം'. ആന്തരിക സ്വഗതാഖ്യാനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ, സവിശേഷതകൾ അതിൽ തെളിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നുണ്ട്. ആന്തരികസ്വഗതാഖ്യാനത്തിന്റെ മനോവ്യാപാരനിഷ്ഠ, ശില്പപരിചരണം, വാക്കുകൾ മിനുക്കിയെടുക്കാനുള്ള താല്പര്യം, ക്രോമമൂലിയെ കാല്പനികതയുടെ കണ്ണിയിൽ കുതിക്കാനുള്ള പരിശ്രമം, അനുകൂല സ്പർശവേദന (Sensitivity) എന്നിവയുടെ മെച്ചപ്പെട്ട രൂപശില്പമാണ് 'ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം'. ഏകാന്തതാബോധവും മോഹംഗനിഷ്ഠമായ നിരാശാബോധവും ആന്തരികസ്വഗതാഖ്യാന കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിൽനിന്നു സ്വാഭാവികമായി ഉരുത്തിരിഞ്ഞതായിരുന്നു ഏകിൽ, 'ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസത്തിലെ നിരാശാ—നിഷേധാത്മകതയും അരാജകത്വവും, പൂർവ്വനിശ്ചിതമായ ഒരു വീക്ഷണമാണ് എന്ന വ്യത്യസ്തം കാതലായുണ്ട് എന്നതും മറ്റു വസ്തുതിലും പക്ഷേ, മുതലാളിത്തത്തിനനുരൂപമായ വർഗ്ഗനവീകരണത്തെ അനുകൂലിക്കുന്ന ചതുരമനോഹര ഉപരിമധ്യവർഗ്ഗവീക്ഷണത്തിന്റെ മനോരൂപത്തിലാണ് 'ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം' എന്ന പാഞ്ഞാൽ തെറ്റാവില്ല. ആന്തരിക സ്വഗതാഖ്യാന കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിലെ കാല്പനികത കഥയുടെ 'യാഥാർത്ഥ്യ' നിഷ്ഠയുമായി ബന്ധം പിടിച്ചുപോകാത്ത രൂപങ്ങളെക്കൊണ്ട് ശില്പബലമാർജ്ജിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ആധുനികതാവാദ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ അധികൃതകാലപത്രിക, കാലപത്രികയ്ക്കു് ഭൂമിയെറിലാത്ത സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുഭവിച്ചുകൊടുത്തു. തൽമലമായി കഥയുടെ കാര്യകാരണ സമഗ്രതയ്ക്കു് ഉടവുതട്ടി. ആശയവാദാത്മകത ഇതിവൃത്തത്തിനു മേക്കിട്ടു കയറി. കഥയുടെ വിട്ടുതെക്കുവാൻ വേണ്ടി മാൻസിയുടെ കാളക്കുട്ടനെ കയറിക്കൊണ്ടു്

വിട്ടു കമാകുത്തുക്കൾ, വായനക്കാർ എന്നു മെണം. ഈ കായികാഭ്യാസപ്രകടനം കണ്ടു മിഴിച്ചിരുന്നു കൊള്ളമെന്നു കരുതിയെങ്കിലും, അവരുടെ വിശ്വാസങ്ങളുടെ പരാജയം ഭയനിയമായിരുന്നു. കലയ്ക്കു് യാഥാർത്ഥ്യത്തെ നിഷേധിക്കാം. കല്പനയെ ഉപജീവിക്കാം. പുഷ്പ യാഥാർത്ഥ്യത്തെ വഞ്ചിക്കുന്ന അധികാല്പനികതയ്ക്കു് കലയുടെ മണ്ഡലത്തിൽ അല്പായുസ്സേ ഉണ്ടാവുകയുള്ളൂ. ഒരു ചെപ്പടിവിദ്യക്കാരന്റെ ഐക്യജാലികവിതയ്ക്കു് കാണികളിൽ താല്പര്യമായി അഭ്യൂഹം സൃഷ്ടിച്ചെന്നിരിക്കും. അധികാല്പനികമായ ആധുനികതാവാദകഥാപ്രസ്ഥാനം മലയാളത്തിൽ സൃഷ്ടിച്ചത് അന്തരത്തിലുള്ള താല്പരകാലിക സംക്രമം മാത്രമായിരുന്നു.

അധികാല്പനികതയെപ്പോലെ തന്നെ ആധുനികതാവാദ കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ മുഖ്യസ്ഥവിശേഷതയാണ് 'ആശയ പ്രചാരണം'. 'സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ മലയാള കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സത്തു ലിതതയെ തകർക്കുന്ന ദാർശനികസാഹിത്യം മാത്രമേ രചിക്കൂ എന്നു വാശിപിടിച്ചിരിക്കുന്ന വിശ്വാസം മഹാകഥാകാരന്മാർ ഇനിയും കൊച്ചുമലയാളത്തിൽ അവശേഷിക്കുന്നു. അവർ ആ പിടിവാശി ഉപേക്ഷിക്കണം'—ഇതാണ് സുധീഷിന്റെ പറയാനുള്ളത്.

സാഹിത്യം ആശയപ്രചാരണത്തിന്റെ നോവ് അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞതായിരുന്നു. എന്നാൽ പൂർവ്വനിശ്ചിതമായ സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയവീക്ഷണത്തെ യാഥാർത്ഥ്യമായി ബന്ധിക്കുവാൻ കഥയ്ക്കുള്ളിൽ തളച്ചുനിറുത്തുവാൻ സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസം പരിശ്രമിച്ചു. സോഷ്യൽ റീയലിസവും സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസവും തമ്മിലുള്ള പരിമിതമായ സ്വരച്ചേർച്ചയ്ക്കു് കാരണവും ഇതുതന്നെ തന്നെയായിരുന്നു. ആശയപ്രചാരണത്തിന്റെ ഈ നിയന്ത്രിതത്വം എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയവീക്ഷണത്തെ പ്രമാണപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ച ആധുനികതാവാദപ്രസ്ഥാനത്തിലുണ്ടായില്ല. എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയവീക്ഷണം സ്ഥാപിക്കുവാൻ വേണ്ടി മെനഞ്ഞെടുത്ത കഥകൾ ജല്പനജാലികളായിരുന്നു. സോഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയപ്രചാരണം അച്ചടക്കവും മിതത്വവും പാലിച്ചിരുന്നവെങ്കിൽ എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസ്റ്റ് ആശയപ്രചാരണം ജല്പനങ്ങളുടെ ഒരു കോലാഹലം തന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു. ആധുനികതാവാദപ്രസ്ഥാനത്തിലെ ആശയപ്രചാരണാത്മകതയും നിഷേധ

നാട്യവും ഒരു പുതിയ അച്ചടക്കത്തിലേക്കു കൂറ്റമാറാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് തുടർന്നു നാം കാണുന്നു. സർവ്വനിഷേധത്തിന്റെയും അർത്ഥശൂന്യതയുടെയും അരാജകത്വത്തിന്റെയും ആശയങ്ങൾക്കു് എതിരായിത്തീർന്നു പുതിയവർഗ്ഗനാഭാവിയായ വീക്ഷണത്തിന്റെ ആശയ പ്രചാരണം നിർവ്വഹിക്കുന്ന 'സംഘം' കഥകളാണ്, മെച്ചപ്പെട്ട അച്ചടക്കം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ആശയ പ്രചാരണ താല്പര്യത്തിന് പുത്തൻ ലക്ഷ്യബോധമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തത്. ഇടതുപക്ഷ രാഷ്ട്രീയ തീവ്രവാദത്തിന്റെ സാഹസികരംഗത്തും എം. സുകുമാരൻ നേതൃത്വം കൊടുത്ത ഈ സംഘ കഥാപ്രസ്ഥാന രൂപീകരണത്തിനു സഹായകമായി. ആധുനികതാവാദപ്രസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു പ്രമുഖ സങ്കേതമായ 'അന്യാപദേശരൂപക'ങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചുകൊണ്ടാണ് സംഘകഥാ പ്രസ്ഥാനം മുന്നേറിയത്. കഥകൾ, വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത രൂപകങ്ങൾ ആയിട്ടാണ് അവിടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവ റീയലിസത്തിന്റെ തിരസ്കാരമായിത്തീർന്നു. പരോക്ഷത ഇത്തരം രൂപകങ്ങളുടെ ശാപകർമ്മമായിരുന്നു. പരിചിത മനുഷ്യലോകവുമായി പ്രത്യക്ഷബന്ധമില്ലാതെ, മനുഷ്യനെ ആശയരൂപകങ്ങളാക്കിത്തീർത്ത കഥകൾ, ദൈർഘ്യത്തിൽ മജ്ജയും മാംസവും നഷ്ടപ്പെട്ട ശവപേടകങ്ങളായിത്തീർന്നു. തീവ്രവാദ സാഹസികതയുടെ പരാജയത്തോടെ സംഘകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന് നിലനില്പില്ലാതായിത്തീർന്നു. 'സോഷ്യലിസ്റ്റ് റീയലിസം'ത്തെ ആവേശിപ്പിച്ചിരുന്ന ആശയവാദാത്മകതയുടെ ധർഷ്ട്യം കലർന്നതും ബാലൻസ് തെറ്റിയതുമായ സ്വരവിശേഷങ്ങളാണ്, ആധുനികതാവാദകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിലുണ്ടായത്. കഥയെക്കാരും പ്രധാനം അതിലടിച്ചേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ആശയമാണ് എന്ന നിലപാടു സ്വീകരിച്ച സംഘം കഥകൾ, ശില്പപരമായ അച്ചടക്കംകൊണ്ടു് സോഷ്യലിസ്റ്റ് കാൽപ്പനികത കഥാരംഗത്തു് ആവിഷ്കരിച്ചു. സംഘം കഥകളുടെ പരാജയത്തോടെ മലയാളത്തിൽ നാവുനിട്ടിയ ഉപഹാസ കഥാപ്രസ്ഥാനം വീണ്ടും സർവ്വപുച്ഛത്തിന്റെയും സർവ്വ നിരാസത്തിന്റെയും പ്രദർശനാത്മക പ്രദർശിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. വിരുദ്ധോക്തിനിഷ്ഠമായ ശൈലിയും രൂപഘടനയും കൊണ്ടു് ആധുനികതാവാദ പ്രസ്ഥാനത്തെക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ട അച്ചടക്കം ഈ ഘട്ടത്തിൽ കഥാകൃത്തുക്കൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ആധുനികതാവാദ കഥാസാഹിത്യത്തോടെ അരങ്ങേറിയ മുതലാളിത്ത കാല്പനികതയുടെ എതിർമുഖമായിരുന്നു ഈ ഉപഹാസകഥാപ്രസ്ഥാനം. അതായതു് മുതലാളിത്ത വീക്ഷണത്തിന്റെതന്നെ അടിത്തറയുള്ള അപകാല്പനികതയാണ് അതിന്റെ മുഖ്യഭാവം. മുഖ്യത്തകർച്ചയുടെയും രാഷ്ട്രീയ

മോഹ സംക്രമണത്തിന്റെ
ഭയം വേണ്ട

ലോകമെങ്ങും പ്രശസ്തമാകൂ. ഉപോദം സരവ്വ സാധാരണമായി ഉപയുക്ത പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലും ഇപ്പോൾ സരവ്വ സാധാരണമായി കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്തെന്നാൽ അമ്മയുടെ പാൽ പോഷക

[illegible]

குடியேறுங்கள்
 விடு ஆதாரம் தயாராகவான் உபயோகிக்கும் பாடுகளும்
 களியும் குடியேற்றம் கிடைக்கக் கഴகி, வெള്ളத்தில் இது
 நிதிப்பினம். ஆதாரம் தயாராகவான் வெള്ളம் எல்லாவை
 நிதிப்பினம் தயாராகவான் ஆதாரம் போய்க்
 புகழாகவான் சிபிஎம்.கே. கொடுத்திருக்கும் நிதிப்பினம்
 அறியுங்கள்.

II

മനുഷ്യാവസ്ഥയുടെ ഭൗമനീക പ്രശ്നങ്ങൾ പാർന്നൊലിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ടി.

നമു്.
കഥകളിൽ എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസ്റ്റ്.
ഇക്കിട്ടി നിറച്ചുപച്ചിരിക്കുന്ന മുകുന്ദൻ
കാലഘട്ടത്തിന്റെ ദാർശനികരോമാഞ്ച
മാണ്. (പ്രാവം. ദാർശനികത എന്ന
വാക്കിന്റെ ഗതിക്കേട്! വിദ്യവം എന്ന
വാക്കിനെക്കാളേറെ വ്യഭിചരിക്കപ്പെട്ടി-
രേ പദം മലയാളത്തിലുണ്ടെങ്കിൽ അതു
'ദാർശനികത' മാത്രമാണ്.) ജീവിതാ-
വസ്തുതയെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനങ്ങൾ തലങ്ങം

ചൂന്നിറത്തിയിരിക്കണം. കുമയേശ്വരൻ എന്ന കൃത്യം നിർദ്ദിഷ്ട തിന്റെ പേരിൽമാത്രം. ഒരാര കമാകാ രനായിത്തീരമെന്നുണ്ടോ? അയാൾ എഴു തിയ കഥകൾ കലാഗുണമുള്ളതല്ലെങ്കിൽ പോലും അങ്ങനെ സംഭവിക്കാമെന്നുള്ള തിൻ തെളിവാണ് എം.പി.നാരായണ പിള്ള. മുതൽക്കു എന്ന പാമ്പാട്ടി സാക്ഷി. എം. പി. നാരായണപിള്ള ശ്രേഷ്ഠനായ കമാകാരനാണ് എന്നു പറയുന്നതു അല്പം കടന്ന തമാശയാണ്. എം. പി. നാരായണപിള്ളയുടെയും സക്കരിയയുടെയും രാഷ്ട്രീയ ലേഖനങ്ങളെക്കൊണ്ട് നില വാരമുള്ള താമശ. എന്നിട്ടും നാരായണ പിള്ള മഹാകാമികപരവേലി എന്നെ സ ഘടിപ്പിച്ചെടുത്തു എന്നു ചിന്തിക്കുമ്പോഴും

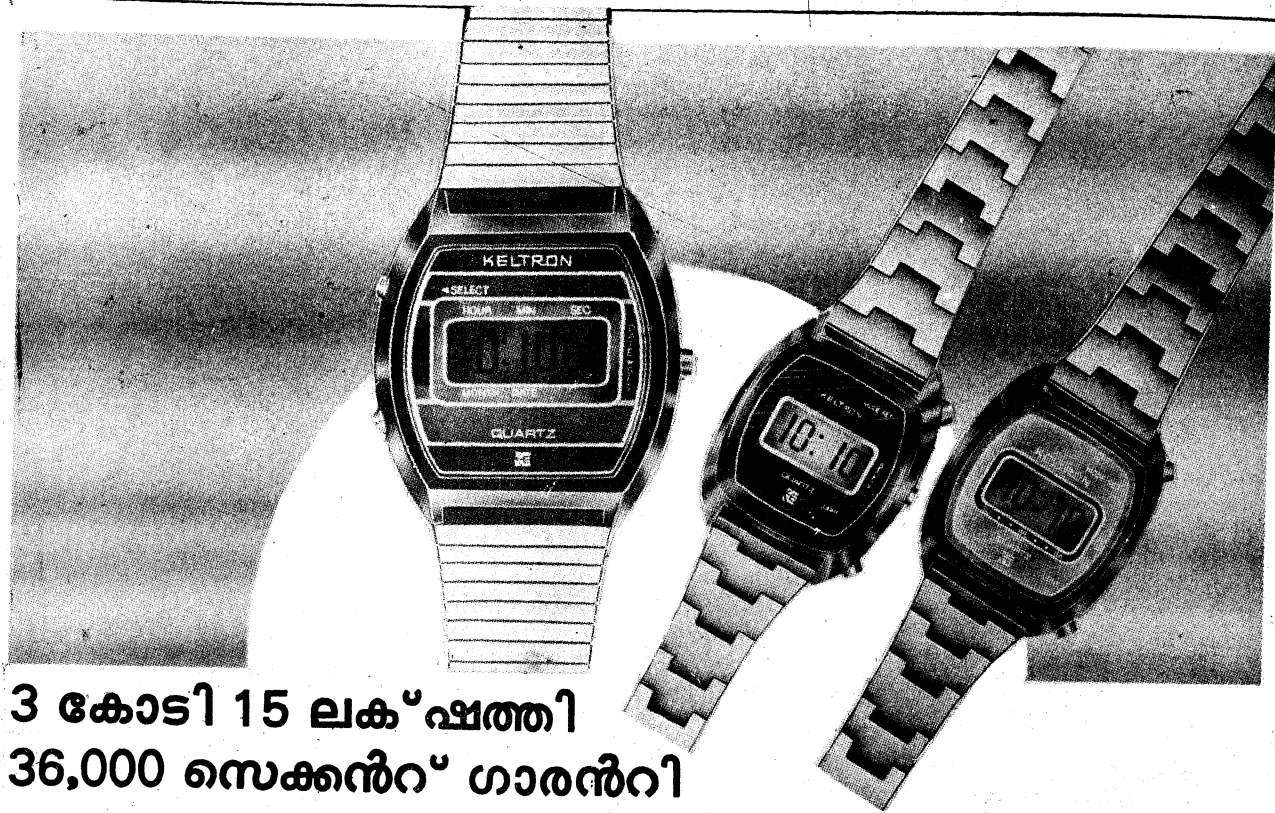
എറീവയെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിച്ചു
അദ്ധ്യായങ്ങളാണിത് ലഘുലേഖ
ലേഖനങ്ങളിലും ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി,
റോത്തി, ഗുജറാത്തി, തമിഴ്, തെലുങ്ക്,
എന്നീ ഭാഷകളിലും ലഭിച്ചു.
നിങ്ങളുടെ പേരും മേൽ വിവരസംഖ്യയും
1.25 രൂപയുടെ രേഖാ നമ്പർ സഹിതം
പോസ്റ്റ് ബോക്സ്. നമ്പർ 10124,
ബോംബേ-400 001
എന്ന രേഖ വിവാസത്തിൽ അയയ്ക്കുവാൻ

വിവരണം.
 ഗുരുവായൂർ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ലിമിറ്റഡ്
 ലാർക്കറീസ് മെമ്പറഷിപ്പ് ഡിവിഷൻ,
 പോസ്റ്റ് ബോക്സ് നമ്പർ 10, ആനന്ദം 388 001
 ഗുരുവായൂർ.

3 കോടി 15 ലക്ഷത്തിൽ
36,000 സെക്കൻഡ് ഗാരൻറി

കെൽട്രോൺ ഡിജിറ്റൽ വാച്ചുകൾ

നിങ്ങൾ അണിയുന്ന ഓരോ നിമിഷവും മൂല്യവത്താണ്.

നല്ലൊരു ഡിജിറ്റൽ വാച്ച് വാങ്ങാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു? എങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പണവും സമയവും ലാഭിക്കാൻ ഉതകുന്ന വിവരം ഇതാണ്. നിങ്ങൾക്കു തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ രണ്ട് തരം ഡിജിറ്റൽ വാച്ചുകളെ ഇന്നുള്ളൂ എന്നതാണ് വസ്തുത. ഏതു സമയത്തും പ്രവർത്തിക്കുന്ന നിലയ്ക്കാവുന്ന വില കുറഞ്ഞ വിദേശ നിർമ്മിത വാച്ചുകൾ ആണ് ഒന്ന്. അവ വാങ്ങിയാൽ സ്വന്തം പാർട്ട്സ്, സർവ്വീസ്, ലഭിക്കാതെ നിങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെടും. അതല്ലെങ്കിൽ ഗാരൻറിയുള്ള കെൽട്രോൺ ഡിജിറ്റൽ വാച്ചുകൾ.

അതെ, കെൽട്രോൺ വാച്ചുകൾ വർഷത്തിലെ എല്ലാ സെക്കൻഡും സ്മിതമായി സൂക്ഷ്മമായതോടെ പ്രവർത്തിക്കുമെന്ന് ഗാരൻറി നൽകുന്നു. എന്തുകൊണ്ട്? കെൽട്രോൺ വാച്ചുകൾ ഹിറാച്ചി (ജപ്പാൻ) മോഡ്യൂളുകളെ സാക്ഷാത്കാരം സംയോജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

സമയം, ദിവസം, തീയതി, പ്രകാശം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ ബാറ്ററി ഉപയോഗത്താൽ ഒരു മൈക്രോ ആംപിയറിൽ കുറവ് മാത്രമല്ല, കെൽട്രോൺ വാച്ചുകൾ സങ്കീർണ്ണമായ ടെസ്റ്റിംഗ് ആൻഡ് ഡെവലപ്പ്മെന്റ് സെൻററിലെ ഗുണപരീക്ഷണങ്ങൾക്കു വിധേയമാണ്.

എന്തിനാകാം, കെൽട്രോൺ ഡിജിറ്റൽ വാച്ചുകളുടെ കുറഞ്ഞ പ്രവർത്തനം പോലെ തന്നെ അവ കാഴ്ചയിലും ഉൽകൃഷ്ടമാണ്. രണ്ടു മോഡലുകളും - ലേഡിസ്, ജെൻസ്, മനോജ്ഞമായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

സ്റ്റൈലിഷ് സെൻററിൽ കെയ്സ്; സ്ക്രോപ്പ്, പോറൽ വിഴാത്ത മിനറൽ ഗ്ലാസ് പോപ്പ് എന്നിവയാൽ നിർമ്മിച്ചതാണ്. ഇതിനൊപ്പം ഉപരിയായി, രാജ്യത്തെമ്പാടും വിതരണവും വിശ്വലഭ്യമായ സർവ്വീസ്

സെൻററുകൾ കെൽട്രോൺ ഡിജിറ്റൽ വാച്ചുകൾക്ക് പിന്നിലാണ്.

നിങ്ങളാഗ്രഹിച്ചാൽ, റെയ്ഡ്ക്ലോലമത്രയും ഒരു കെൽട്രോൺ വാച്ച് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് തീർത്ത്, സർവ്വീസിനായി നട തിരിയാതെ തന്നെ, നല്ല നാളുകൾ വിരിയട്ടെ. നിങ്ങളുടെ ഏറ്റവും അടുത്തുള്ള കെൽട്രോൺ വ്യാപാരിയെ കാണൂ.

ഒരു കെൽട്രോൺ ഡിജിറ്റൽ വാച്ച് സന്തോഷത്തോടു സമയം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു.

കെൽട്രോൺ ഡിജിറ്റൽ വാച്ചുകൾ - കാലഘട്ടങ്ങളെ അതിജീവിക്കുവാൻ നിർമ്മിച്ചത്.

KELTRON
Know-how to serve the people.

കേരള സെൻറർ ഇലക്ട്രോണിക്സ് ഡെവലപ്പ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്
കൺസ്യൂമർ ഇലക്ട്രോണിക്സ് ഡിവിഷൻ, ശാസ്തംഗം, തിരുവനന്തപുരം-695010 ഫോൺ 63106

BRANCH OFFICE
Syrian Church Road, Near Spencer Junction, Trivandrum-695 001. Phone: 60241

FDS, KE, 334

൯ ഉപജാപത്തിന്റെ ദേശീയതീർത്ഥ കളെ ജോലിക്കാണ് സക്കറിയ മറ്റൊരു പ്രസ്ഥാനമായി മുന്നോട്ടു വരുന്നത്. ഉപഹാസം ഒരു ജീവിതവിക്ഷണരീതിയായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഏഴുതുകാർ നമുക്കാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ഉപഹാസമാലികത്വം സക്കറിയയ്ക്കാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യകഥകൾ വായിച്ചിട്ടുള്ളവർ സമ്മതിക്കുകയില്ല. ഉപഹാസം കാലത്തിന്റെ പ്രവണതയായിത്തീർന്നുവെന്ന്, അതിന്റെ ഭാഗമായിത്തീർന്ന ഏഴുതുകാരും ഉണ്ട്. സക്കറിയ രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗത്തിൽ പെടുന്നു. പാശ്ചാത്യരായ എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസ്റ്റ് ഏഴുതുകാരെ പന്തളത്തിന്റെ ആധിപത്യദർശനങ്ങൾക്കെതിരെ പൊരുതിച്ചതായാ മാനവികാവസ്ഥയുടെ ഉല്പത്തിയാണ്. മലയാളത്തിലെ എക്സിസ്റ്റൻഷ്യലിസ്റ്റ് ദ്വൈപരണമാവട്ടെ, മുതലാളിത്തത്തിന്റെ വിഷംശരണമേറ്റ് മനുഷ്യാവസ്ഥയിലുണ്ടായ മൂല്യചൂതിയുടെ കാലാനിരണമായിരുന്നു; ചുരുക്കത്തിൽ മുതലാളിത്ത സംസ്കാരത്തിന്റെ കാലാനിരണം. മലയാളത്തിലെ ആധുനികതാവാദം ക്യാപ്പിറ്റലിസ്റ്റ് റൊമാൻറിസിസമാണെന്ന് പറയുന്നത് അതുകൊണ്ടാണ്. തുടർന്നുള്ള സംഘകഥകളുടെ കാലത്താണ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് റൊമാൻറിസിസമുണ്ടാവുന്നത്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് റൊമാൻറിസിസത്തിന്റെ അത്യന്താപേക്ഷാത്മകമായ ക്യാപ്പിറ്റലിസ്റ്റ് റിയലിസമാണ് ഉപഹാസകഥാപ്രസ്ഥാനം. ഉപഹാസകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കാലത്താണ് നമ്മുടെ സാഹിത്യരംഗത്ത് വളരെ പ്രസക്തമായ ഒരു കാര്യം സംഭവിക്കുന്നത്. അതേഗോപുരപരിസരങ്ങളിലെ വ്യക്തിനിഷ്ഠതാവാദത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്ന ആധുനികതാവാദത്തിന്റെ അതുല്യ പ്രതികരം പരസ്യമായി രാഷ്ട്രീയ കാര്യങ്ങൾ എഴുതിത്തുടങ്ങുന്നു. കാലപ്രതികരണയുടെ അതേഗോപുരത്തിൽ നിന്ന് പുതിയൊരു വ്യക്തിനിഷ്ഠതാവാദം സിദ്ധിക്കാൻ പരമ്പരയിലേക്ക് അവർ ഇറങ്ങിവരുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന് ഒ.വി. വിജയൻ, സക്കറിയയും, എം. പി. നാരായണപിള്ളയും സ്ഥിരം രാഷ്ട്രീയ പക്ഷീവര്യന്മാരായിത്തീർന്നു ശ്രദ്ധിക്കുക. ഒ. വി. വിജയൻ, മുൻപും ഒരു കാലത്താണ് എന്ന് നിലയിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതാണ്. പക്ഷേ പരസ്യമായ രാഷ്ട്രീയചർച്ചയ്ക്ക് വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യവാദികളും, രാഷ്ട്രീയ നിരപേക്ഷരും, സാമൂഹ്യപ്രതിബദ്ധതാവിരുദ്ധരായ ആത്മീയ ബുദ്ധിജീവികൾ നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്ന കാലമാണിത്. ഗുരുലക്ഷ്യമായിത്തീർന്ന ഒരു ആക്ഷേപഹാസ്യപദ്ധതി അവരുടെ ലേഖനങ്ങളിലുണ്ട്. അതിന്റെ മറ്റൊരു പക്ഷ്കാണ് അവരുടെ ഉപഹാസകഥകൾ. ക്യാപ്പിറ്റലിസത്തിനുള്ള മായ ഒരു മനഃസ്ഥിതി ഗുരുമായി സൂക്ഷിക്കുകയും, എന്നാൽ രാഷ്ട്രീയ നിരപേക്ഷതാവാദത്തിന്റെ ഭാഗമായുള്ള സർവ്വപുഷ്പകാരികളെപ്പോലെയോ തങ്ങൾ നടത്തുന്നത് എന്ന് വായനക്കാരെ ബോധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തരം. എം. പി. നാരായണപിള്ളയുടെയും സക്കറിയയുടെയും കൃതികളിലാണിത്. സർവ്വവും

തിന്മ നിറഞ്ഞതും അപഹാസ്യവുമാണെന്നു സമാപിച്ചാലേ പണത്തിനു വേണ്ടി മനുഷ്യനെ കച്ചവടച്ചരക്കായാക്കുന്ന വിപണനരീതി വിജയിക്കുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ജീവിത മൂല്യങ്ങളെപ്പറ്റി വിശ്വാസം വച്ചുപുലർത്തുന്ന സാധാരണക്കാരെ ബുദ്ധിജീവിയാർഷ്ട്യം ഉപയോഗിച്ച് വഹിക്കുക. വിപണനവും മനുഷ്യന്റെ മൂല്യബോധവും തമ്മിലുള്ള സംഘട്ടനം മുതലാളിത്തത്തിന്റെ അനിവാര്യ സൃഷ്ടിയാണ്. മുതൽ സംഭരിക്കുന്നതിൽ ശ്രേഷ്ഠത കണ്ടെത്തുന്ന മുതലാളിത്തത്തിന്റെ പക്ഷത്തുനിന്നുകൊണ്ട് മനുഷ്യസംസ്കാരത്തെ അധീക്ഷേപിക്കുകയും വിപണനവാദപോഷ്ട്യത്തെ ശുശ്രൂഷിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് സക്കറിയയുടെയും നാരായണപിള്ളയുടെയും ജീവിതനയം. ചുരുക്കത്തിൽ ആധുനികതാവാദകാലത്തെ അർത്ഥശൂന്യതാ സർവ്വസംഭോഗകാലാനിരണം, അകാലപ്രതികരണ വിപണനവാദത്തിന്റെ പരമ്പരയിലേത്തി നിലനിൽക്കുന്നത് സക്കറിയയിലും നാരായണപിള്ളയിലും വ്യക്തമായി കാണാം. പേരിപോരായ നീഷ്പക്ഷതയുടെയും വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യമൂല്യത്തിന്റെയും പ്രച്ഛന്നതയുള്ളതിനിന്ന് അവരുടെ ഗുരുതാല്പര്യങ്ങൾ പുറത്തുവന്നുവന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യ നിഷേധത്തിന്റെ പേരിൽ പോലുണ്ട് - അഹംഗാനി സമാൻ സംഭവങ്ങളെ കഠിനമായി വിമർശിക്കുന്ന ഏഴുതുകാർ, പാസ്റ്റോ നെത്രയെയും അലർഡെയെയും കൊന്ന പട്ടാള ഭാണാധികാരിയുടെ അടയ്ക്കലിലെത്തിയ പ്രകീർത്തിക്കുമ്പോൾ, ആത്മീയ സ്വാതന്ത്ര്യ പ്രേമത്തിന്റെ കള്ളി വെട്ടിച്ചത്താവുന്നതാണ്.

ഈ ആത്മപരമായ മനഃസ്ഥിതിയുടെ ചുവടുതലിനനുഭവം സക്കറിയയ്ക്കു കളിലെ ഉപഹാസപരമായ ജീവിതവിക്ഷണത്തെ പഠിക്കേണ്ടതാണ്. ആ ജീവിതവിക്ഷണത്തിന്റെ ഗതിമ, അതുകൊണ്ടുതന്നെ ചർച്ചാവിഷയമാക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും ഒരു കാര്യം മാത്രം വ്യക്തമായി നിൽക്കുന്നു. വിജയന്റെ ജീവിതവിക്ഷണത്തെ സമഗ്രമായി പഠിക്കുമ്പോൾ വിജയന്റെ കഥകളോടൊപ്പം, ഭാഷാകാലാനിരണകൊണ്ട് അനുഭൂതിസാന്നിദ്ധ്യം മോഹനമായ 'ഇരുപ്രസ്ഥ'ത്തെയും പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. രണ്ടും പരസ്പരപൂർവ്വകങ്ങളാണ്. അതുപോലെ പരസ്പരപൂർവ്വകങ്ങളാണ് സക്കറിയ-നാരായണപിള്ളയുടെ രാഷ്ട്രീയ ലേഖനങ്ങളും കഥകളും. ഒരു മറ്റൊന്നിന്റെ കണ്ണാടിയാണ്. വിരുദ്ധോക്തിതന്ത്രവും ബുദ്ധിമുട്ട് തയ്ക്കുന്ന വസ്തുതാവികലനവുമാണ് രണ്ടിലും ശ്രദ്ധേയമായ പൊതു ഘടകം. സക്കറിയയുടെ രാഷ്ട്രീയക്ഷേപഹാസ്യം അതേ, മുതലാളിത്തം സംസ്കൃതത്തിനെതിരെ ഉയർത്തിയ ആക്ഷേപഹാസ്യവുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുക. കൂടുതൽ കർക്കശ്യവും കനവും സക്കറിയയുടെ ഭാഷയുണ്ടെന്നു തോന്നാം. പക്ഷേ, മുൻപും രോഷവും പാശ്ചാത്യമുള്ള പരി

ഹാസം ഒരു പക്ഷിയുടെ മനസ്സിനുപോലും സാധ്യമാവുന്നതാണെന്ന് മുട്ടത്തുവർക്കിയുടെ ഏറ്റവും മികച്ച സാഹിത്യകൃതി എന്ന് അധീക്ഷേപിക്കപ്പെടാവുന്ന സംസ്കൃതവിമർശപരീതി തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. മുൻ വിധിയും അസാധാരണങ്ങളും മാറിവെച്ചിട്ട് മുട്ടത്തുവർക്കിയുടെ പരീതിയും സക്കറിയയുടെ രാഷ്ട്രീയ ലേഖനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ദൂരവും സക്കറിയയുടെ രാഷ്ട്രീയ ലേഖനങ്ങളും സക്കറിയയുടെ ഉപഹാസകഥകളും തമ്മിലുള്ള മാനസിക ബന്ധവും പരിശോധിക്കുക. നഗ്നാണിക്തമായിത്തീർന്ന നഗ്നാണിക്തമായിലേക്കുള്ള അകലത്തെപ്പറ്റി വ്യക്തമായ ധാരണ നമുക്കുണ്ടാവൂ.

വിപണനതന്ത്രത്താൽ സാഹിത്യം നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ സാഹിത്യകച്ചവടവും മത്സ്യകച്ചവടവും ഒരേഗതിയിലാവുന്നു. മത്സ്യത്തിന്റെ തൂക്കവും വലിപ്പവും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി മത്സ്യത്തിനുള്ളിൽ അമോണിയം പൊടി കടത്തുന്ന സമ്പ്രദായമുണ്ട്. അതു മത്സ്യത്തിന്റെ ഗുണത്തെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നവന്റെ ശരീരത്തെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കും. കഥയുള്ളിൽ 'ദാർശനികത'യുടെ മായം കലർത്തുമ്പോൾ സംഭവിക്കുന്നത് ഇതുതന്നെയാണ്. അങ്ങനെ ദാർശനികതയുടെ മായം ചേർത്ത കഥയുള്ള മുഴുപ്പും വലിപ്പവും ഭാരവും പുതിയ കഥയ്ക്കുള്ളതുകൊണ്ടാണ് പുതിയ കഥ തീരെ ചെറുതാണെന്ന് വിശ്വാസത്തിനു സാധ്യത വർദ്ധിക്കുന്നതെന്ന് മാത്രം.

വമ്പത്തെയെക്കുറിച്ചുള്ള മഹത്വപ്രതിഷേധം ഇനിയും നമ്മുടെ കലാരംഗത്തു നിന്നു പൂർണ്ണമായും വിടവാങ്ങിയിട്ടില്ല. കവിതയുടെ പ്രാർത്ഥനയും ദേശകാലങ്ങളെ അട്ടിമറിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനും ഇനിയും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട്. നിർമ്മാണം. കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ചലച്ചിത്രത്തെപ്പറ്റി പ്രേക്ഷകർക്കു നല്കുന്ന മുന്നറിയിപ്പ് പത്രങ്ങളിൽക്കൂടെ: "വിശ്വ ചലച്ചിത്രവേദിയിൽ ഇടതടവില്ലാതെ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടാൻ സാധ്യതകളുള്ള അത്ഭുത കലാസൃഷ്ടി! സൗരയൂഥത്തിന്റെ സത്തു ലിതയെത്തേ തകർക്കുന്ന ദാർശനിക സാഹിത്യം മാത്രമേ രചിക്കാൻ പറ്റൂ എന്ന് വാശി പിടിച്ചിരിക്കുന്ന വിശ്വ മഹാകഥാകാരന്മാർ ഇനിയും കൊച്ചുമലയാളത്തിൽ അവശേഷിക്കുന്നു. അവർ പിടിവാശി ഉടപക്ഷിക്കുന്നു. കാരണം അത്തരം ദാർശനികസാഹിത്യം ആണവയുദ്ധത്തെക്കാൾ മനുഷ്യരാശിക്കു ദോഷം ചെയ്യും. കഥ നിളാനദിയുടെ എളിമയിൽനിന്ന്, പരിമിതമായി മണ്ണിന്റെ തനിമയിൽ നിന്നുതന്നെ ജനിച്ചവരല്ല. സഹ്യന്റെ മോലങ്ങൾ കഥയെ കൊണ്ടുപോവുന്ന കിരീടം കൊണ്ടുപോവട്ടെ.

കെ. രാജേന്ദ്രബാബു

അമേരിക്കൻ

വയ

മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ ചില വിഭാഗങ്ങൾക്ക് നെിലധികം ഭാര്യമാർ ആകാം. സ്വഹർത്തൃത്വം അംഗീകരിക്കുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളുണ്ട്. എങ്കിലും അവരുടെയിടയിൽ ഭാര്യയും, ഭർത്താവും കൂട്ടികളുമടങ്ങുന്ന സംഗ്രഹകുടുംബമാണ് സർവ്വസാധാരണമായിട്ടുള്ളത്. മൃഗങ്ങളുടെയും പക്ഷികളുടെയും കുടുംബ ജീവിതത്തിലേക്കു കടന്നു ചെന്നാൽ മനുഷ്യരെപ്പോലെതന്നെ ഏകപത്നീപ്രതക്കാരെയും മരണം വരെ ഇണ പിരിയാത്ത ദമ്പതികളെയും കാണാം. യാതൊരു തത്വദീക്ഷയുമില്ലാതെ കണ്ട പെണ്ണുങ്ങളോടൊക്കെ ദാമ്പത്യം ഉറപ്പിക്കുന്ന ആണുങ്ങളും മനസ്സിനിണങ്ങിയ എല്ലാ ആണുങ്ങളുമായി ഇണ ചേരുന്ന പെണ്ണുങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ചില ജീവികളുണ്ട്. അടുത്തതിൽ എന്തുകൊണ്ട് മുൻപന്തിയിൽ നില്പാൻ യോഗ്യതയുള്ള ഒരീനം പക്ഷിയാണ് അമേരിക്കൻ റിയ. പറക്കാൻറിയാത്ത ഈ പറവകൾ ഭേകപ്പക്ഷികളെ ഭാർമ്മിപ്പിക്കുന്നു.

വലിപ്പം കൂടിയ, പറക്കാനറിയാത്ത പല പക്ഷികളുണ്ട്. റിയ, ഭേകപ്പക്ഷി കിവി, കസോവർ, എറ എന്നിവയാണ് ഇക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രധാനികൾ. പണ്ടൊരു കാലത്തു് ആകാശം സ്വന്തമാക്കിയിരുന്ന പക്ഷികൾ പ്രപിതാമഹന്മാരായിട്ടുള്ള ഇവ പരിണാമത്തിന്റെ ഗതിയിൽ ഏന്നോ നിലത്തിറങ്ങി ഓടിത്തുടങ്ങിയതായിരിക്കണം. നിലത്തു് നടന്നും, ഓടിയും ജീവിതം പോക്കാനുതകാമു് കാലാന്തരത്തിൽ ഉചിതമായ അവയവഘടന ഇവയ്ക്കൊക്കെ ഉണ്ടായിവന്നതാകാം.

കഴുത്തു് നിവർത്തിപ്പിടിച്ചാൽ ഒന്നേ മുക്കാൽ മീറ്ററോളം ഉയരംവരുന്ന ഒരു പക്ഷി. വളർച്ച മുറുമ്പോൾ അതിനു് ഇരുപത്തിയഞ്ചു കിലോഗ്രാം ഭാരം കാണും. തലയിലും കഴുത്തിലും നാമമാത്രമായ രൂവലുകളേ ഉള്ളവെന്ന് പരികിലും, ഉടലിന്റെ ഭേദമൊലും മാർദ്ദവമുള്ള രൂവൽ നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു. അമേരിക്കയിലെ ഏറ്റവും വലിയ പക്ഷിയായ ഇതിനു് നിണ്ട കാലുകളും, ഭാരോ കാലിലും മുമ്പു വീരലുകളുണ്ട്. ആഫ്രിക്കയിലെ ഭേകപ്പക്ഷിക്കാകട്ടെ

ഈ രണ്ടു വീരലുകൾ മാത്രമേയുള്ളൂ. ആണം പെണ്ണും കാഴ്ചയിൽ ഒരുപോലെയാണ്. പക്ഷേ ആണിനു് പെണ്ണിനെ അപേക്ഷിച്ച് അല്പം വലിപ്പമുള്ളതല്ലെന്ന്. കോമൺ റിയ, ഡാർവിൻസ് റിയ എന്നീ രണ്ടിനങ്ങളെ ഇവയുടെ കൂട്ടത്തിൽ കാണാൻ കഴിയും. മുകളിൽ ബ്രൗൺ കലർന്ന ചാരനിറവും, അടിവശം വെളുത്തതുമാണ് കോമൺ റിയ. വടക്കുകിഴക്കൻ ബ്രസീൽ മുതൽ മധ്യആർജൻറീനവരെയുള്ള പ്രദേശമാണ് കോമൺ റിയയുടെ ജന്മഭൂമി. എണ്ണത്തിൽ കുറവുള്ള ഡാർവിൻ റിയയാകട്ടെ വെള്ളപ്പള്ളികളോടുകൂടിയ ബ്രൗൺ പട്ടയണിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തെക്കൻ പെറുമുതൽ തെക്കൻ ആർജൻറീന വരെയുള്ള ഭൂവിഭാഗങ്ങളിലാണ് ഇവ വളരുന്നത്. തെക്കേ അമേരിക്കയിലെ സ്റ്റേപ്പി പൽ പ്രദേശങ്ങൾ സ്വന്തമാക്കിയിട്ടുള്ള ഈ പറക്കാനാവാത്ത പറവകൾ പൽക്കാടുകളിൽ നിന്നു് എപ്പോഴും അകന്നുകഴിയുന്നു.

ഇരുപതു മുപ്പതു എണ്ണമടങ്ങുന്ന സംഘമായാണ് ഇവ അലഞ്ഞുനടക്കുന്നത്. പ്രായംചെന്ന ആൺപക്ഷികൾ എപ്പോഴും ഒറ്റയാന്മാരായിത്തന്നെ കഴിയും. ശത്രുക്കളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം പരിസരത്തുണ്ടായാൽ ഓടി ഒളിക്കുകയോ ഏതെങ്കിലും ചെടികൾക്കിടയിൽ മാറുകയോ ചെയ്യുന്നു. നല്ല മെയ് വഴക്കുള്ള റിയയ്ക്കു് അതിവേഗം ഓടാനും അനായാസം കഴിഞ്ഞുമാറാനും കഴിയുന്നു. വേഗത്തിൽ ഓടിക്കൊണ്ടിരിക്കെ പെട്ടെന്ന് വളവു തിരിയേണ്ടിവരുമ്പോൾ ഒരു ചിറക് ഉയർത്തിപ്പിടിക്കും. കേൾക്കാനും കാണാനും അതിശയകരമായ സിദ്ധിയുള്ള പക്ഷികൾ. അക്കാലത്താൽ ശത്രുക്കളെ അകലെച്ചുതന്നെ മനസ്സിലാക്കാൻ ഇവയ്ക്കു സാധിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു സർവ്വജ്ഞായ റിയയ്ക്കു് പച്ചിലയും പഴങ്ങളും എന്നതു പോലെ ഓതു്, നത്തയ്ക്കു തുടങ്ങിയ പ്രാണികളും പശുമാണ്. സസ്യവും, ഭാസവും മാത്രമല്ല, തിളക്കമുള്ള ഏതു വസ്തുക്കളും ഇവ വെട്ടി വിഴുങ്ങുന്നു. വെള്ളം കുടിക്കണമെന്ന വിചാരമേ ഈ പക്ഷികൾക്കില്ല. പകരം ധാരാളം ചാറുള്ള പച്ചിലകൾ അകത്താക്കും.

സെപ്റ്റംബർ മുതൽ ഡിസംബർ

വരെയുള്ള മാസങ്ങളിലാണ് റിയ ഇണ ചേരുകയും മുട്ടയിടുകയും ചെയ്യുന്നത്. കാമിനിമാർക്കുവേണ്ടിയുള്ള കലഹങ്ങൾ ഇക്കൂട്ടരുടെയിടയിൽ സർവ്വസാധാരണമാണ്. കരുത്തനായ ഒരു ആൺപക്ഷി ഒരുപാറം പെണ്ണുങ്ങളെ സ്വന്തമാക്കുകയും തന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിലേക്കു് അതിക്രമിച്ചു കടക്കുന്ന മറ്റു് ആണുങ്ങളെ ഒക്കെ ആട്ടിപ്പായിക്കുകയും ചെയ്യും. മൃഗശാലയിൽ വളരുന്ന റിയപക്ഷികൾ ഇണ ചേരുന്ന മാസങ്ങളിൽ സൂക്ഷിപ്പുകാരനെ പ്പോലും കൂട്ടിനുള്ളിൽ കടക്കാൻ അനുവദിക്കാറില്ല.

ഒരു ആൺ പക്ഷി തന്റെ കഴുത്തിലെ രൂവലുകൾ വിറപ്പിക്കുമ്പോൾ മനസ്സിലാക്കാം. അവൻ ഇണചേരാൻ ഒരുങ്ങുകയാണെന്നു്. ക്രമേണ ദേഹമാസകലമുള്ള രൂവലുകൾ നിവർന്നു് വിറച്ചു തുടങ്ങും. പിന്നെ മുമ്പോട്ടും പിമ്പോട്ടും ഓടിക്കൊണ്ടു് അവൻ ഒരു ഗുത്തരംഗം അന്തരിപ്പിക്കും. അപ്പോഴൊക്കെ കഴുത്തു് നിവർന്നു്, ചിറകുകൾ വിടർന്നുമാറിക്കൊള്ളും. പ്പോഴൊക്കെ സ്വരത്തിൽ സംഗീതവും ആലപിക്കുന്നുണ്ടാവും. നൃത്തവേളയിൽത്തന്നെ പെൺപക്ഷിയെ സമീപിക്കുകയും അപ്പോൾ അവൾ ഇണചേരുന്ന പോസിൽ നിന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. ഒരു സീസണിൽ അവൻ ഭൂതവധി പെൺ പക്ഷികളുമായി ദാമ്പത്യം പങ്കുവെയ്ക്കും. തരം കിട്ടിയാൽ ഏതെങ്കിലും ആണിനോടൊപ്പം അവളും രമിക്കും. ഇണചേരുക, മുട്ടയിടുക എന്നീ രണ്ടു കർമ്മങ്ങളേ പെൺ പക്ഷിക്കുള്ളൂ. കൂട്ടുകൂടുക, മുട്ടയുടയിരിക്കുക, കഞ്ഞുങ്ങളെ വളർത്തുക തുടങ്ങിയ വിഷയം പിടിച്ചു പണികളൊക്കെ ആൺ പക്ഷികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നു.

നിലത്തു് ഒരു കഴി കത്തിക്കഴിയുമ്പോഴേക്കും കൂടായി. ഏതാണു് ഒരു ചിററോളം നീളവും മുപ്പതു സെന്റിമീറ്റർ ആഴവുമുള്ള കഴികൾ. ഒരു സീസണിൽ പെൺപക്ഷി പതിനൊന്നുമുതൽ പതിനേട്ട മുട്ടകൾവരെയിടും. നാനായി ഇണ ചേർന്ന എല്ലാ ആൺപക്ഷികളുടെയും കൂട്ടകളിലായി ഇവ മുട്ടകൾ നിക്ഷേപിക്കുന്നു. ആൺപക്ഷികൾ അവയുണ്ടാക്കിയ കൂട്ടകളിലേക്കു് മുട്ടയിടാനൊരുങ്ങിനിൽക്കുന്ന പെണ്ണുങ്ങളെ അനയിക്കാറുണ്ട്. ഒരു കൂട്ടിൽ പല പെൺപക്ഷികളുടേതായി ഏതാണു് എൺപതോളം മുട്ടകളുണ്ടായിരിക്കും. ഒരു മുട്ടയ്ക്കു് ശരാശരി അര കിലോഗ്രാം ഭാരം കാണും. ഇളംമഞ്ഞ നിറത്തിൽ മിനുസമുള്ള പുറംതോടോടു കൂടിയ മുട്ടകൾ. ഒരു മുട്ട പൊട്ടി വിരിയാൻ നാലു് പന്ത്രടിവസ്തങ്ങളോളമെടുക്കും. ആകെയുള്ള എൺപതു മുട്ടകളിൽ പത്തോ പതിനഞ്ചോ മാത്രമേ വിരിഞ്ഞു് കഞ്ഞുങ്ങളാകാറുള്ളൂ. പിറന്നവഴുമ്പോൾ മഞ്ഞ നിറത്തിൽ കുറഞ്ഞ വരകളുമായി വരുന്ന കഞ്ഞുങ്ങൾക്കു് രണ്ടു വായസ്സു പ്രായമാകുന്നതോടെ മാതാപിതാക്കളുടെ ചായ പകർന്നുകിട്ടുന്നു. പിറന്നു് മൂന്നുവർഷമെത്തുമ്പോൾ ഇവയ്ക്കു് ലൈംഗികമായ പ്രായപൂർത്തിയേതു്. ഈ പക്ഷികൾക്കു് ഒരു ദമ്പതാവമുണ്ട്. നല്ല വിശപ്പു തോന്നിയാൽ തിന്നാൻ ഭോറാറും കിട്ടിയി

ല്ലെങ്കിൽ സ്വന്തം കഞ്ഞുങ്ങളെത്തന്നെ പിടിച്ചു തിന്നുന്ന ശീലമാണതു്.

ഇറച്ചിതിന്നാൻ തചിയുള്ളതല്ല എന്നു വരികിലും, മനുഷ്യർക്കു് ഇവയെ പിടിക്കുക എന്നതു് ഒരു ഹരമാണ്. കൂട്ടിക്കെട്ടിയ മൂന്നു ചരടുകളിൽ കല്ലുകൾ കൊത്തുതിട്ടു്, അതെടുത്തൊരിഞ്ഞാണു് ചിലർ ഇവയെ പിടിക്കുന്നത്. അററത്തു് കല്ലുകളുമായി ചെല്ലുന്ന ചരടു് ഇവയുടെ കാലിൽ കരുങ്ങുകയും ഓടാനാകാതെ പക്ഷി നിലത്തുവീഴുകയും ചെയ്യും. പൊടി തുടയ്ക്കുന്ന ബ്രഷുകളോടൊന്നു് ഇവയുടെ രൂവലുകൾ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഒരു

മുട്ട പന്ത്രണ്ടു കോഴിമുട്ടയ്ക്കു തുല്യമാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. പല മൃഗശാലകളിലും റിയ വളരുന്നുണ്ട്. ഫ്രാങ്ക്ഫർട്ട് മൃഗശാലയിലുണ്ടായിരുന്ന റിയപ്പക്ഷികളുടെ മുട്ട ഇൻകുബേറ്ററിൽവെച്ചു് വിരിയിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. 1955 മുതൽ 67 വരെയുള്ള പന്ത്രണ്ടു വർഷക്കാലത്തിനുള്ളിൽ അവയ്ക്കു് അങ്ങനെ 273 റിയക്കുഞ്ഞുങ്ങളെ സമ്പാദിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു.

കാലം

ഈ ലക്കത്തിൽ (91)

- എം. സി. രാജനാരായണൻ മുകുന്ദൻ കാരാണി
- പി. എ. മ. മാത്യുസ് സിദ്ധാർത്ഥൻ പരുത്തിക്കാടു്
- ഉണ്ണി ജോസഫ്
- കിളിമാനൂർ മധു
- എസ്. കെ. വസന്തൻ
- വി. എം. ജി. പണിക്കർ
- സുര്യഗോപൻ
- കെ. കുട്ടി
- വി. പി. മനോഹരൻ
- സുരേഷ് കിഴക്കേപ്പുറം
- വൈക്കം ചന്ദ്രശേഖരൻനായർ
- ഹാഹിറൻ പരമാര
- കോട്ടയം പുഷ്പനാഥ്
- എന്നിവർ എഴുതുന്നു.
- കൂടാതെ ചിത്രകഥകൾ.

വില: 1-50

ജോപ്പാൽ: ഡിസംബർ 1984
ഒന്ന്

വേറേ മന്തത്തിന്റെ, കണ്ണുപൊട്ടിക്കുന്ന മുടൽമഞ്ഞിൽ,
നി നിന്റെ പാവങ്ങളെ എവിടെ കഴിച്ചു മുടി, ജോപ്പാൽ?
ആഗ്രഹമായ നിശയുടെ കറുത്ത മൗനത്തിലൂടെ മരണം.
വെളുത്ത പല്ലിളിച്ച് പതുപതുത്ത കാലുകളിൽ നടന്നെത്തിയോ?
നിന്റെ കടലുകളിൽ തളർന്നുയരുന്ന അച്ചുനം. അമ്മയ്ക്കുമിടയിൽ
അതു ശബ്ദം കേൾപ്പിക്കാതെ വന്നുകിടന്നുവോ?
പ്രാണവായുവിന്റെ മോഹകവേഷമണിഞ്ഞെത്തിയ മരണം.
അവരുടെ പഴയണിഞ്ഞൊട്ടിലുകളെ മുലയൂട്ടി
ശവമഞ്ചങ്ങളാക്കി മാറ്റിയോ?
പോയ വൈശാഖത്തിൽ ഞാനവിടെ വന്നപ്പോൾ
താജ്-മസ്ജിദിനു മുന്നിൽക്കണ്ട് പ്രവാചക മുഖമുള്ള വൃദ്ധനെത്തുപററി?
ഹനുമാൻഗന്ധിൻ മുമ്പാകെ വിരുന്നടന്ന
സുന്ദരിയായ ആ ഭീമ യുവതിക്കെത്തുപററി?
വർഷത്തിലെ ഇത്രാവതിനടിയെപ്പോലെ ഫത്തിയ്ക്ക് ഗഡിൽ സംസാരിച്ചു നടന്ന
ഷാജഹാൻബാദിലെ രോഷാകലരായ ചെറുപ്പക്കാർക്കെത്തുപററി?
എത്തുപററി പഴയ ജോപ്പാലിലെ ദർഗ്ഗാക്ഷേത്രത്തിനു മുന്നിൽ
'ഗുലാബ്' കർപ്പൂരവും വിരുന്നടന്ന ആ കൊച്ചുപെൺകുട്ടിക്കു?
സിന്ധിക്കോളനിയിലെ ഇലകളിലും മേലങ്ങളിലും കിളിച്ചിറകുകളിലും
കവിതയെഴുതാൻ കൊതിച്ചു കഞ്ഞിമഞ്ഞ് ജീവനോ?
എവിടെ അമ്മ, കൃഷ്ണൻ, പന്നാ, റസിയാ?
എവിടെ ലാച്ചിയുടെ നായ്ക്കുട്ടിയും രോശ്നിയുടെ തത്തമ്മയും?
നിന്റെ നീലത്തടാകങ്ങൾക്കുമുകളിൽ പണ്ടേ
മരിച്ചു കട്ടികളുടെ മുഖവുമായി പറന്നുനടന്ന വവാലുകളോ?
ശാലാക്കുന്നുകളിലെ കറുത്തതെരുവുകളിൽ ഗ്രീഷ്മത്തിനെതിരെ
ജീവന്റെ കൊടികളുയർത്തിയിരുന്ന നിന്റെ വാകമരങ്ങളും കരിഞ്ഞുവോ?
നിന്റെ പാതിരകളുടെ ഇരുട്ടു തണുപ്പുകൊണ്ട്
ശൂശാനങ്ങളിലെറിയുന്ന കഞ്ഞിക്കണ്ണുകളുടെ നീലയ്ക്കാത്തവെളിച്ചമോ?
നിന്റെ പുലരികൾക്കു്, കരിഞ്ഞ കുറുപ്പല്ലിൽ പിടഞ്ഞുവീണ
പശുക്കിടാങ്ങളെഴുന്ന ഗന്ധമോ?
നിന്റെ പതിനായിരം കരുടർക്കു വഴികാട്ടാൻ ഒരിക്കലും
കൂടുന്നയാത്ത കിളികളുടെ മരിച്ചുപോയ പാട്ടോ?

രണ്ടു്

വത്ര, തെരുവോരങ്ങളിൽ കഴിച്ചു മുടിപ്പട്ടവാ
നിരാലംബരായ മനുഷ്യരേ,
ഇടിഞ്ഞുവീണ ഖനികളിലും പൊട്ടിയ അണകളിലും പെട്ട
മണ്ണടിഞ്ഞ നാമശൂന്യരായ ആത്മാക്കളേ, വത്ര.
ശക്തിയായി ഉയിർത്തു വത്ര.
ഭൂമിയോളം വയസ്സായ 'ഗോണ്ട് വാന'യിലെ
ചുട്ടുപഴുത്തപാറക്കൂട്ടങ്ങളിൽനിന്നും,
'ഭി.ബേട് കാ' ഗുഹകളിൽ പ്രാകൃതർപ്പുവികർ കോറിയിട്ട
ആദിമ രേഖകളുടെ കിരാതശക്തിയിൽ നിന്നും,
ഓർമ്മകൾപോലെ വളവുകൾനിറഞ്ഞ 'ചമ്പലി'ന്റെ
കരുണയറ്റ മഞ്ഞത്താഴ്വാരങ്ങളിൽനിന്നും,
'രേവ'യുടെ വെള്ളപ്പുലികളുടെ രൂക്ഷപൂർണ്ണമിയിൽനിന്നും,
സാലവനങ്ങളിലെ പുളിമിമാനുകളുടെ അസ്പഷ്ടഗന്ധത്തിൽനിന്നും,
കാട്ടുപന്നിയെ എഴുവീഴ്ത്തുന്ന 'കോർബാ'യുടെ അമ്പിൻമുനയിൽനിന്നും,

സച്ചിദാനന്ദൻ

ഒരു മലയാളി

വിലാപം

'മുരിയാ'യുടെ പോത്തിൻകൊമ്പുവെച്ചു പൊയ് മുഖത്തിൽനിന്നും,
'അഗരിയാ'യുടെ ഉലയിൽ ചുട്ടുപഴുക്കുന്ന ഇരുമ്പിൽനിന്നും,
'ചൗരാഗറി'ലെ ത്രിശൂലങ്ങളുടെ ഗോപുരത്തിൽനിന്നും,
'ഗോണ്ടി'ന്റെ ചെണ്ടയുടെ മുഴങ്ങുന്ന ദുഃഖത്തിൽനിന്നും,
മഹാനദിയുടെ മുക്കുവരുടെ ശാപത്തിൽനിന്നും,
ത്രികാലത്തരായ ജോഷിമാരുടെ കടുത്ത പ്രവചനങ്ങളിൽ നിന്നും,
'മുണ്ടാറി'കളെപ്പോലെ കറുത്ത 'ബെയ് ലദിലു' യിലെ ഇരുമ്പയിരിൽനിന്നും,
ഖട്ടരാഹോവിന്റെ പൊള്ളിക്കുന്ന കാമത്തിൽ നിന്നും
മഹാബാലിത്തിന്റെ മധുരച്ചുവപ്പാർന്ന വീര്യത്തിൽനിന്നും
ജബൽപ്പൂരിന്റെ വെണ്ണക്കല്ലാറുകളിൽ വീഴുന്ന
വേനൽ മഴയുടെ ദ്രുതാലാപനത്തിൽനിന്നും,
അളകയിലെ തടവറയുടെ വിരഹമുറ്റമായി
വിന്ധ്യശമീതേ പറന്ന അഷ്ടമേഘത്തിൽനിന്നും,
കീർത്തനങ്ങളുടെ കൊടുമുടിയിൽനിന്നു വിലാപങ്ങളുടെ
താഴ്വരയിലേക്കു ചാടുന്ന കവിതയുടെ വൈദ്യുതാവേഗത്തിൽനിന്നും
വത്ര, കഥക്കിന്റെ രണശൗര്യമാർന്ന ചുവടുകൾവച്ചുവത്ര,
ഉണരട്ടെ, 'ഭീലി'ന്റെ കൈത്തണ്ടയിൽ പച്ചകത്തിയ വനമുറ്റ
ഉണരട്ടെ, 'മദസോറി'ലെ അഷ്ടമുഖനായ ഭദ്രശിവൻ,
വത്ര, കൈകോർക്കു മരണത്തിന്റെ വ്യാപാരത്തെ,
അലിവില്ലാത്ത അധികാരത്തെ,
അനാഥത്വത്തിന്റെ ക്രോധംകൊണ്ടാഞ്ഞുവെട്ടു.

മൂന്നു്

വരണ്ടുപോയ വയലുകളിലും യുദ്ധച്ചടലുകളിലും
കൂട്ടിയിട്ട തീവയ്ക്കുപെട്ട നിസ്സാരമായ മനുഷ്യരേ,
വത്ര, വിശുദ്ധിയായി ഉയിർത്തു വത്ര.
'അമർ കണ്ടകി'ലെ നർമ്മദയുടെ ഊതനിറമാർന്ന ആദിസ്രോതസ്സിൽ നിന്നും,
'ബൈഗ'യുടെ ഉഴുവുചാലുകളിൽ കന്യകമാർ വിതയ്ക്കുന്ന വിത്തുകളിൽനിന്നും,
ഭഗോറിയയിലെ മേളയിൽ പരസ്പരം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന
ആണം പെണ്ണും അന്യോന്യമണിയിക്കുന്ന പ്രണയ കങ്കുമത്തിൽനിന്നും,
കറുത്ത കൈകൾ നെയ്തെടുക്കുന്ന തിളങ്ങുന്ന പട്ടിൽനിന്നും
തപതിയുടെ ഗോതമ്പുവയലുകളുടെ ഊതകനകത്തിൽനിന്നും,
ബസ്സറിലെ വിശപ്പിന്റെ മഴവില്പുഷ്പങ്ങളിൽനിന്നും,
'ബുന്ദേൽഖണ്ഡ' വാമൊഴിയുടെ പ്രശാന്തതരംഗങ്ങളിൽ നിന്നും,
വിളംബത്തിൽ പാടുന്ന ശ്രാവണത്തിലെ മഞ്ഞുതുള്ളികളിൽ നിന്നും,
'ഖയാലി'ന്റെ മണിനാഗവടിവുകളിലും 'ധ്രുപദി'ന്റെ
മുദലക്ഷേത്രഗണിതത്തിലും നിന്നും

വത്ര, 'സാർഹുൽനൂത്തത്തിന്റെ മദപാദങ്ങൾവച്ചുവത്ര
ഉണരട്ടെ, ശാന്തിനാഥിലെ ധ്യാനസ്ഥനായ മഹാവിര
ഉണരട്ടെ, സാഞ്ചിയിലെ ധർമ്മചാരിയായ വിസ്മൃതഗൗതമ
വത്ര, പവിത്രമാക്കു ഞങ്ങളുടെ ജലവും വായു
ഞങ്ങളുടെ ഹൃദയവും ബുദ്ധിയും പവിത്ര
ഞങ്ങളുടെ പഴയ ഘരാനകളിൽ വീണ്ടും സന്ദൂരി
ശുദ്ധകേടാരം മുഴങ്ങും
തിനവയലുകൾക്കു തെളിനിലാവു് തിരിച്ചുകി
നർമ്മദയുടെ വിലാപനിർഭരമായ കാറ്റു് പ്
സോയാപ്പുകളുടെ സുഗന്ധമുച്ഛാസീ

ഞാൻ വിട്ടിട്ടുവന്ന കയറുമ്പോൾ ഭാര്യ വളരെ വിശമമായി കളിമുറി തേച്ചു കഴുകുകയായിരുന്നു. കട്ടകവും കലവും ബക്കറുംകൂടി കഴുകി വൃത്തിയാക്കുന്നതു കേട്ടപ്പോൾ ഭാര്യയ്ക്ക് കലശലായ അസുഖമാവണം. എന്നെന്നിടേ മനസ്സിലായി. നടുവുവേണം. ഭാര്യയുടെ ഈ അസുഖം ഭിന്നാത്മ്യത്തിൽ വൈകാരികമായി എണ്ണയും ബാധിക്കുമല്ലോ എന്ന് ചേന്നേയോടെ ഓർക്കുമ്പോഴാണ് അന്നു പണിക്കാരി വന്നിട്ടില്ലെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയത്. പതിവിലേറെ വിടവങ്ങൾ ഉള്ളുണിഞ്ഞുവെക്കണം അതോടെ എനിക്കുറപ്പായി.

വാസ്തവത്തിൽ ഞാനെന്നിനാണിതൊക്കെ എഴുതുന്നത്? ഇതെന്നല്ല, എന്തെങ്കിലും എഴുതേണ്ടതുണ്ടോ? പ്രസിദ്ധരായ ധാരാളം സുഹൃത്തുക്കളുണ്ടെന്നിടേ. വിസമ്മതം പ്രകടിപ്പിക്കുകയില്ലെന്ന് എനിക്കു തീർച്ചയുള്ള ചിലരുടെ കാര്യംമാത്രം പറയാം. വളരെ പ്രസിദ്ധനും അതിലേറെ തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടവനുമായ ഒരു സിനിമാ സംവിധായകൻ. (അദ്ദേഹം എന്റെ രേകന ബന്ധുക്കളിലൊരാൾ.) ധാരാളം നല്ല കഥകളെഴുതിയിട്ടുള്ള സേതു. ബാങ്കുമായി യാതൊരിടപാടുകളില്ലാതെ തന്നെ എനിക്കദ്ദേഹത്തെ പരിചയമുണ്ട്. കണ്ണബ്ബയ്യയുമായി പിന്നെ എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും എനിക്കു പരിചയം സ്ഥാപിക്കാം. (ഞങ്ങളുടെ തൊഴിൽ ഒന്നാണല്ലോ.) അനിഷ്ടമുക്തവിയായ കടമ്മനീട്ട രാമകൃഷ്ണൻ. (അദ്ദേഹത്തിന് ഞാൻ പണം കടംകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. പിന്നെയാ!) പിന്നെ, എം. ഗോ

വിജൻ, ജി. കമാരപിള്ള. വേണുവന്നാൽ അയ്യപ്പപ്പണിക്കർ, കാവാലം നാരായണപ്പണിക്കർ, ബാലചന്ദ്രൻ ചുള്ളിക്കാട്, മായാഗ്രാഹകർ മങ്കട രവിവർമ്മ, ഷാജി, വേണു എന്നിങ്ങനെ എത്ര പേർ! ഇതിനൊക്കെയുപരി നെടുമുടി വേണുവിന് എന്നെ നന്നായിറയാം. ഗോപിക്കുപോലും എന്നെ അല്പസ്വല്പം പരിചയമുണ്ടല്ലോ. ഈ പട്ടിക ഇനിയും വളരെ നീട്ടാം എന്നത് വേറും സത്യംമാത്രമാകുന്നു. ഇത്രയുമൊക്കെയായിട്ടും 'ഞാനെന്തിന് എഴുതണം' എന്നതാണ് ഈ കഥയ്ക്ക് ആധാരമായ ഉള്ളടക്കം. [മുഖവുര തരക്കേടില്ലെന്നു തോന്നുന്നതുകൊണ്ട് ചെറുകഥ എഴുതുകതന്നെ.]

എന്റെ വീട് കാവാലത്താണ്. മുന്പൊക്കെ പോടിക്കുന്നവരോട് 'കോട്ടയം' എന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്. പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുടെ പേക്കേയായ കോട്ടയത്തെ ഇപ്പോൾ ഉപേക്ഷിച്ചതിനു കാരണം, കാവാലം കൂടുതൽ കൂടുതൽ പ്രസിദ്ധിയാർജിച്ചവരെന്ന ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ നാം എന്തിനു വെറുതെ, ഉള്ള ഗമ ഇല്ലെന്നു നടിക്കുന്നു എന്നുകരുതി മാത്രമാണ്. സത്യം പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ പണ്ടെന്നോ മുപ്പതുകൊല്ലം മുമ്പ് കാവാലത്ത് നമ്പി മഠത്തിൽ താമസിച്ചുവെന്നതൊഴിച്ചാൽ എനിക്കു കാവാലവുമായി കൂപ്പിമണി. ആ നാടമായി എന്നു തിരുത്തി വായിച്ചോളൂ. എന്തെന്നാൽ, കാവാലം എന്നാൽ ഇപ്പോൾ നാടമാത്രമല്ലല്ലോ, തകഴിപോലും. യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. ഞങ്ങൾ ആഴ്വാഞ്ചേരി തന്ത്രാക്കുളം കാര്യസ്ഥന്മാരായിരുന്നുവെന്നും ചില്ലറ ചില അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ (പെൺപരമായി—അന്നൊക്കെ അത് ചില്ലറക്കാര്യമായിരുന്നല്ലോ.) അഭിമാനിയായ ഞങ്ങളുടെ ആഭിചുക്കാവൻ ഉദ്ദേശം. ഇരുനൂറുകൊല്ലംമുമ്പ് കാവാലദേശത്തേക്ക് മാറിത്താമസിച്ചവരാണെന്നുമാണ് കടംബപുരാണം.

ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ എനിക്കൊർമ്മയുള്ള കാലത്ത് സെകുലർ എന്ന ഒരു എല്ലാപ്പണിക്കാരനുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ പ്രാതം അമ്മുത്തുപോലും അറിവില്ലായിരുന്നു എന്നാണ് കേൾവി, കണ്ടാൽ,

പ്രവൃത്തിയിൽ, പെരുമാറ്റത്തിൽ അയാൾക്കുള്ള പ്രായവുമാകാം—വിവാഹപ്രായമൊഴിച്ചു. മുറക്കാൻ വാങ്ങാൻ സെകുലർ, കൃഷിനോക്കാൻ സെകുലർ, തേങ്ങാ ഇടിക്കാൻ സെകുലർ, ഞങ്ങൾ കൊച്ചുകുട്ടികളെ വള്ളത്തിൽ കയറ്റി മറിച്ചിട്ട് ധീരത കാട്ടി രക്ഷിക്കാൻ സെകുലർ, പുനയിൽ തിയേറ്റർ നടത്തിയിരുന്ന അമ്മാവൻ വന്നാൽ കള്ളവാങ്ങിക്കൊടുക്കാൻ സെകുലർ, അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ടി രാജമയോട് വിഷയം സംസാരിക്കാനും പത്താഴ്വരച്ചിരുന്ന മുറി അടിച്ചുവారి വൃത്തിയായി തയ്യാറാക്കാനും.

എസ്. പി. രമേശ് നാലാമത്തെ മുതലം

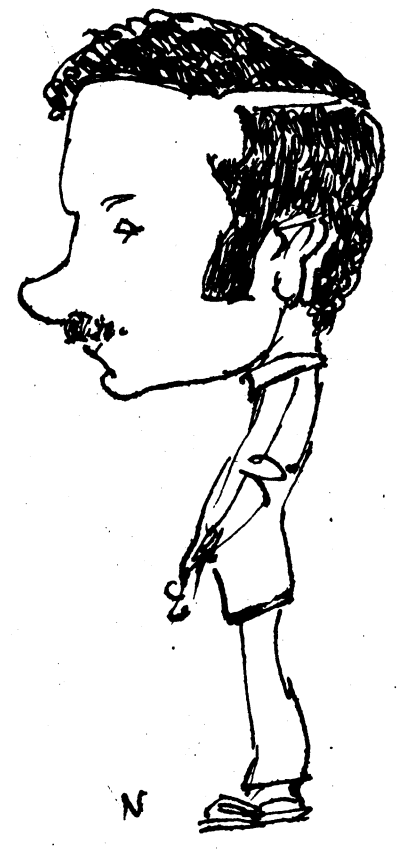
സെകുലർ, അമ്മാവന്റെ യജ്ഞം കഴിഞ്ഞു അനന്തര ശുശ്രൂഷ നൽകി രാജമയെ ആരും കാണാതെ പറഞ്ഞയയ്ക്കാൻ സെകുലർ, പാമ്പിനെ തല്ലിക്കൊല്ലാൻ സെകുലർ, മഴവരുമ്പോൾ പശുവിനെ അഴിച്ചു തൊഴുത്തിൽ കെട്ടാനും കെട്ടാത്ത രീതി ചീത്ത കേൾക്കാനും സെകുലർ, കേവലമായ വീട്ടിൽനിന്നും പറഞ്ഞയയ്ക്കാൻ കാരണക്കാരൻ സെകുലർ. (കോവമ്മ അമ്മയുടെ പണിക്കാരിയായിരുന്നു. അവരുടെ മകനെ ഞാനിയിടെ കോട്ടയത്തുവെച്ചു കണ്ടു.) എന്നു വേണം എല്ലാത്തിനും സെകുലർ. സെകുലർ ശാന്തസ്വഭാവിയായിരുന്നു. ആരെത്തു പറഞ്ഞാലും സെകുലർ പരാതിയില്ല. യഥാർത്ഥ കർമ്മയോഗി. കോപത്തെ വെമ്പാൻ. ഒരിക്കൽ അമ്മയുടെ പാവു നന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്: "ഇവനെ വാസ്തവത്തിൽ സുഗാലൻ എന്നാണ് വിളിച്ചിരുന്നത്—പഴയകാലത്ത്. പിന്നെ, തലമുറകളായി വിളിച്ചുവിളിച്ചു സുഗാലൻ ചേഞ്ഞു തേഞ്ഞു സെകുലനായതാണ്." സത്യം പറഞ്ഞാൽ അയാളുടെ പേര് വാസുകി എന്നായിരുന്നു. പുനയിലെ അമ്മാവൻ മാത്രമേ സെകുലനെ വാസുകി എന്നു വിളിക്കാറുള്ളൂ. അദ്ദേഹം പറയുന്നത്, മഹാത്മാഗാന്ധി കീ ബോലോ ഭാരതമാതാ കീ എന്നൊക്കെപ്പറയുന്നതുപോലെയാണ് അയാൾക്ക് വാസുകി എന്ന പേരുണ്ടായതെന്നാണ്. പുനയിലെ അമ്മാവൻ (നമുക്കിനി

അദ്ദേഹത്തെ സൗകര്യാർത്ഥം പുനയമ്മാവൻ എന്നു വിളിക്കാം.) വീട്ടിൽ വന്നു കഴിഞ്ഞാൽ വീട് ഉണരും. ഒരു തരം ഉത്സവ പ്രതീതിയാണവിടെ. കൊച്ചുകുട്ടികളായ ഞങ്ങളുടെ നീണ്ട തലമുടി (ഈയം പുശുക്കാരുടെപോലെ എന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്.) വെട്ടിക്കേ. നഖം വെട്ടി വെടിപ്പാക്കുക, ഞങ്ങളോടൊപ്പം തോട്ടിൽ തകർത്തു കളിക്കുകയോ പ്രദോഷം നോക്കുമ്പോൾ ഞങ്ങളിലൊരാളെ കയ്യാളായെടുത്തു പുവൻ, തോലിപ്പുവൻ എന്നീ ദുഃഖലേഖനം ആവശ്യത്തിലേറെ തരിക ഇതൊക്കെ പുനയമ്മാവന്റെ വിനോദങ്ങളായിരുന്നു. ഞങ്ങളെ സൈഗാളിന്റെയും തലത് മഹമ്മദിന്റെയും പാട്ട് അർത്ഥം പറഞ്ഞു തന്ന പാടിപ്പറപ്പിക്കുകയും അമ്മയമ്മയ്ക്ക് വെവക്കും മഹമ്മദുബഷീറിന്റെ കൃതികൾ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നതും പുനയമ്മാവൻ ജ്ഞാതെ മറരാരുമായിരുന്നില്ല. തേങ്ങയിടാൻ വരുന്നവരോടും പാടത്തു പണിയുന്നവരോടും വളരെ അടുത്തുപെരുമാറിയിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെ ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം വലിയ ഇഷ്ടമായിരുന്നു എന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

നേരെമറിച്ചു ഞങ്ങളുടെ വലിയമ്മാവൻ—കാരണവർ—നിങ്ങളുടെ പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെതന്നെ വലിയ ഒരച്ഛക്കു വാദിയായിരുന്നു ഞങ്ങളോടൊന്നും കാര്യമായി സംസാരിക്കാതെ ഞങ്ങളെ നിരന്തരം, വെറുതെ (എല്ലാക്കുട്ടികൾക്കും തോന്നുന്നതുപോലെ) അടിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പക്ഷേ അദ്ദേഹം ഒരു സാഹിത്യകൃത്യകിയും സാഹിത്യകാരനും ആയിരുന്നുവെന്നു സത്യം മറച്ചുവെച്ചുകൊടുക്കാ. (See, it is in the family.) കഥാപഞ്ചകം അഥവാ കൈരളികളണം, ജീവിതാദർശം എന്നീ പുസ്തകങ്ങളും ഓരോ കൊല്ലവും തിരുവാതിരയ്ക്ക് എഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടുള്ള അസംഖ്യം തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളത്രേ. ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലെ സ്ത്രീകൾ, അമ്മാവൻ വിരചിതമായ പാട്ടുകളെ തിരുവാതിരക്കളിക്കു് ഉപയോഗിക്കാറുള്ളു. അല്ലാതെ 'ഗണപതേ മാം പാലയ ഗൗരീതന്യം' എന്നൊന്നും മൂന്നാം കിട പാട്ടുകൾ പാടാറില്ല. പക്ഷേ ഒരു കാര്യം 'സാമ്യം അകന്നോരുദ്യാനം' പാടിക്കളിച്ചിരുന്നു. അതിനുപിന്നിലൊരു കഥയുണ്ട്. ഓമ്മിപ്പിച്ചാൽ ഞാനത് പിന്നീടൊരിക്കൽ പറഞ്ഞുതരാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭഗാവതാരം കമ്മി, ആ നാട്ടിലെല്ലാവരും പാടിക്കളിച്ചിരുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ. (വലിയമ്മാവൻ രചിച്ച തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകളെല്ലാം. അതെ, എല്ലാംതന്നെ ഇപ്പോൾ പെരുമ്പാവൂർ താമസിക്കുന്ന എന്റെ വലിയമ്മയ്ക്കറിയാം.) കവിതകളിൽ എനിക്കൊക്കെ ഓർമ്മയുള്ളതു 'സഹകരണം' എന്ന സാരോപദേശകവിതയിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു വരി മാത്രമാണ്.

കണികളൊരു ഗോതമ്പ്—
മണി കൊച്ചു പിപീലിക
എന്നാണതിന്റെ തുടക്കം.
കഥകളിൽ പ്രസിദ്ധമായവ "കാരണവരുടെ കഠിനക്കൈ", "ഓർഗ്ഗവിയുടെ

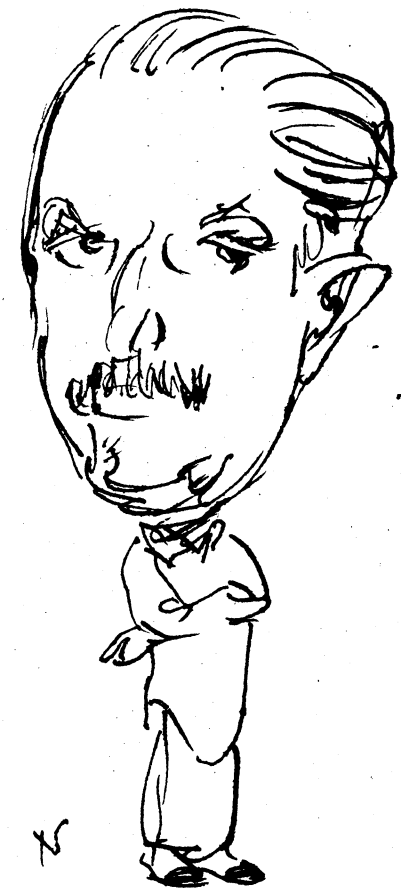
ഓഗഡേയം'' എന്നീ കഥകളാണ്. (ഓർഗ്ഗവി എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയുടെ പേരും.) പുനയമ്മാവൻ യാദവരായ സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. സെകുലൻ വരുത്തി കൊടുക്കുന്ന സുരയടിപ്പവരെല്ലാം പുറംപറമ്പിൽ (അന്നൊക്കെ ഞങ്ങൾക്ക് ധാരാളം പുറംപറമ്പുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുവെന്നോർക്കണം. ചാലേപ്പണിക്കന്മാർ കഴിഞ്ഞാൽ ആ കരയിലെ ഏറ്റവും വലിയ ജന്മികൾ ഞങ്ങളായിരുന്നു.) ഉന്മത്തരായി ഉറക്കെച്ചിരിക്കുക, ചിലപ്പോൾ ഉരുട്ടിപ്പിടിക്കുക എന്നീ പ്രവൃത്തികളിൽ മുഴുകിയിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് വർ സെകുലനെക്കൊണ്ട് പാട്ടുപാടിക്കുന്നത്. സത്യത്തിൽ സെകുലൻ ഒരു പാട്ടേയുമില്ല. ഓരോ വരിയും തുടങ്ങുന്നത് 'അ' എന്നാണ്; ആ പാട്ട് അവസാനിക്കുന്നത് അങ്ങനെതന്നെ.

'അ' കാലാരിസംവേനായ മുനീന്ദ്രൻ
അ കാളിന്ദിതന്നിലിറങ്ങി പതുക്കെ
അ കാഷായവസ്യം നന്നച്ചു പിഴിഞ്ഞു
എന്നിങ്ങനെയാണ് ആ പാട്ടിന്റെ ഒരു പോക്കു്. ഈ പാട്ടിനൊത്തു് പുനയമ്മാവനും കൂട്ടരും തിരുവാതിരക്കളിപ്പിടുക ഒരു വികൃതാവതരണം നടത്തും. അങ്ങ

നെ മത്തുപിടിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ സെകലന്റെ പാട്ടുതീർ. പിന്നെപ്പിന്നെമാത്രം, അമ്മാവൻ സെകലനെ വേറാൽ വിളിച്ചിട്ടില്ലാത്തതാൽ പേരുവിളിക്കും. അതാണിഷ്ടയുടെ പേര്.

അതായത് മുപ്പ്, വളരെ വളരെമുപ്പ്, യുഗങ്ങൾക്കു മുപ്പ് നാരായണൻ എന്ന നാമധാരിയായ ഒരു അരിവയ്ക്കുകാരൻ ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നു. ആ നാരായണൻ കോവമ്മ (മുപ്പ പറഞ്ഞ കോവമ്മ-അമ്മയുടെ പണിക്കാരി.)യുടെ അമ്മയ്ക്കായിലുണ്ടായ തൃപ്രകൃതം സെകലൻ എന്നാണ് സൂചന. ഇതു കേൾക്കുമ്പോൾ സെകലന്റെ മുഖം വാടും-കരിയില്ല. ഏകാഗ്രതയോടെ കള്ളകടത്തിലേക്കു കറേനേരം നോക്കിയിരുന്നിട്ട് ചാടിയെണ്ണിറു റോമോണിന് കടത്തിൽ ബാക്കിയുള്ള കള്ളമുപ്പൻ സെകലനകത്താക്കും. ഇങ്ങനെയാണ് ആ റീ സെറിമണി അവസാനിക്കുക. എല്ലാ മദ്യപാനയോഗങ്ങളും ഈ നാരായണനെതലമേ എന്ന വിളിയിൽ കേൾക്കുന്നു. മദ്യപാനത്തിന്റെ കടുത്ത എതിരാളിയായ വലിയമ്മാവൻ സമാധാനിക്കും. "ഹാങ്-എന്തായാലും നാരായണനാമത്തിലാണ് പ്ലോ അവസാനം. അത്രയും മേടം..."

പുനയമ്മാവൻ ഒരു ചട്ടമ്പികൂടിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അടിച്ചുവീക്ഷിയിട്ടുള്ള കൾമലന്മാരുടെ എണ്ണം വളരെയാണ്. അവരെല്ലാം ആറടിപ്പൊക്കമുള്ള ആജാൻ ബാഹുക്കളും കൈയിലെല്ലാ വിരലിലും മോതിരം (കല്ലുവച്ചവ) ഇട്ടവരും തിളങ്ങുന്ന ചുരുണ്ടമുടിയുള്ളവരും മൂന്നുസെല്ലിന്റെ ടോർച്ച് പിടിച്ചവരും 'ഫിജിസിൽക്കു' ജൂബ്ബയിട്ടവരും രാജാക്കന്മാരെപ്പോലെ ഇരുന്നവരും ആയിരുന്നു. ചിലപ്പോഴൊക്കെ കഥകളിൽ ചില ചില്ലറ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നതൊഴിച്ചാൽ കഥയുടെ ചട്ടക്കൂട് പൊതുവേ ഒന്നുതന്നെയാണ്. എല്ലാക്കഥയുടേയും അന്ത്യം, ജീവനുവേണ്ടി കേണ പേക്ഷിക്കുന്ന രാജതേജസ്വിയായ അതികായനെ കരുണയോടെ വിട്ടയയ്ക്കുന്നതാണ്.

വിരസ്യകഥകൾ പറയുന്നതിൽ അമ്മാവനും കൂട്ടുകാരും തമ്മിൽ ഒരു ധാരണയുണ്ടായിരുന്നതായിനമുക്കു കാണാം. ഒരാൾ നടത്തിയ പരാക്രമത്തെക്കുറിച്ച് മറ്റൊരാൾ പറയുക-പണ്ട് ചെറിയ കാപ്പുകുളിൽ കാപ്പുപറിക്കുകയുടെ ഉത്തരക്കടലാസ് കൈമാറിച്ച് ഒരു കുട്ടിയുടെ കടലാസ് വേറൊരാളിട്ടി നോക്കുന്നതുപോലെ, ഒരിക്കൽ ഒരു കഥയിൽ അമ്മാവൻ തല്ലിയത് മേൽ വിവരിച്ചുവണ്ണം രൂപമുള്ള ഒരു പെലയനെതായിരുന്നു-സിനിമാക്കൊട്ടകയിൽ വച്ച്. പക്ഷെ അതേ കഥ പിന്നൊരിക്കൽ പറഞ്ഞുവന്നപ്പോൾ അത്ഭുതവണ്ണ കൊട്ടകയുടെ മാനേജറെത്തല്ലിയെന്നായി. രൂപം ഒന്നുതന്നെയെങ്കിലും തസ്തിക മാറിയതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ ആ കഥയ്ക്ക് 'പെലയൻ മാനേജറായ കഥ' എന്ന പേരിട്ടു. (പത്രാധിപർക്ക് കഥയുടെപേര് മാറ്റാനായികാരുമുണ്ടെന്ന് നമുക്കറിയാം. എന്റെതന്നെ ഒരു കഥ 'മാതൃഭൂമി'യിൽ വന്നത് റോറിയ തലക്കെട്ടോടെയാണല്ലോ. പിന്നെയാണോ ഇത്!)

പുനയമ്മാവൻ അവിവാഹിതനായിരുന്നു. കാര്യങ്ങൾ നേരെചൊല്ലേ തുറന്നടിച്ചുപറയുന്ന പ്രകൃതമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റേതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റേന്നാണ് ഞാനാദ്യമായി 'ഫിപ്പോക്സി' എന്ന വാക്ക് കേൾക്കാനിടയായത്. അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ലെങ്കിലും എന്തോ വേണ്ടാത്ത, കൊള്ളുതൊത്ത ഒരു സ്വഭാവമാണെന്നെന്ന് എനിക്കു അന്നേ തോന്നി. (പക്ഷേ ഇപ്പോഴാണ് മനസ്സിലാവുന്നത്, നമ്മുടെ ജീവിതത്തിലുടനീളം-കഥയെഴുത്തിലുമുള്ള പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ഒരു ചിരഞ്ജീവിയാണ്-വിഭീഷണൻ-ഈ ഫിപ്പോക്സിയെന്ന്.) അമ്മാവൻ ഒരിക്കൽ അമ്മയുടേ ചോടിക്കേണു കേട്ടു: "സന്ദരിയായ ഒരു പെണ്ണിനെക്കണ്ടിട്ട് കാമം ഉണർത്തിലെന്താണു തെറ്റു്? കണ്ടിട്ടു കണ്ടില്ലെന്നു നടിക്കുന്നവൻ സൽസ്വഭാവീ; അല്ലാത്തവൻ ദുർമാർഗ്ഗീ. ഈ സഭാചാരബോധത്തിൽ എന്തോ പന്തികേടുണ്ട്." അമ്മയ്ക്കു മറുപടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അമ്മാവൻ അങ്ങനെ പറയാനങ്ങായ സാഹചര്യം സെകലനാണ് എനിക്കു പറഞ്ഞുതന്നത്. ഒരു ദിവസം-നന്നായി മദ്യപിച്ച് നാരായണനെതലമേത്തിലവസാനിച്ച ഒരു സാധാരണ ദിവസം-വലിയമ്മാവന്റെ ഭാര്യ കള്ളക്കരയിൽനിന്നും കുളികഴിഞ്ഞു വരുന്നതുകണ്ടു പുനയമ്മാവൻ വല്ലാതെ തോന്നി. എതിർപ്പുണ്ടായെന്നും ഇല്ലെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്. എന്തായാലും കുളികഴിഞ്ഞുവന്ന വലിയമ്മാവനെയുടെ മുണ്ട് വീണ്ടും നനച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കണ്ടു. (വലിയമ്മാവൻ അറുപത്തഞ്ചും അമ്മായിക്ക് നാല്പതും പ്രായം.) ഈ സംഭവത്തിനുശേഷം മറ്റൊന്നൊക്കെ ഉണ്ടായെന്നെനിക്കറിയില്ല. പക്ഷെ വീട്ടിൽ പറയത്തക്ക ലഹളകളൊന്നും ഉണ്ടായില്ലെന്നുമാത്രം ഞാനോർക്കുന്നു. അമ്മായിയെല്ലെന്നുമാത്രം ഞാനോർക്കുന്നു. അമ്മായി പാമ്പിനെക്കണ്ടു പേടിച്ച് വീണതാണെന്നാണ് ഞങ്ങൾക്കു പറഞ്ഞുതന്നിരുന്നത്. അല്ല, ഒന്നാലോചിച്ചാൽ ഈ പാമ്പാണല്ലോ എല്ലാക്കഴുപ്പുങ്ങൾക്കും കാരണക്കാരൻ!

അങ്ങനെയിരിക്കെയാണ് കറുത്തു പൊക്കുകറഞ്ഞു ഉറച്ച ശരീരമുള്ള ഒരു യോഗി വീട്ടിൽവന്നു കയറിയത്. പല അദ്ഭുത പ്രവൃത്തികളും കാട്ടി അദ്ദേഹം എല്ലാവരെയും സ്തബ്ധരാക്കി. ആരുവേണമെന്ന് ഒരു കമ്പോടിച്ച് (സാമാന്യം വലിയ ഞെ) അതിലെ ഇല മുപ്പൻ സാവധാനം ശർക്കര തിന്നുന്നതുപോലെ തിന്നുക, നിർത്താതെ രണ്ടുകടം വെള്ളം കുടിക്കുക എന്നിങ്ങനെ. (അതു പറഞ്ഞപ്പോഴാണോർക്കുന്നത്, ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിലറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ചില കൃത്യങ്ങൾ അരവിന്ദൻ 'എസ്കുപ്പാൻ' എന്ന സിനിമയിലുപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന്. മുഖവുരയിൽ സൂചിപ്പിച്ച സിനിമാസംവിധായകനായ സുബ്ബയ്യ, അരവിന്ദനാണെന്ന് ഇപ്പോൾ വായനക്കാർക്കു മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളാം. ബുദ്ധിപൂർവ്വം ഞാനാദ്യം മറുചുവച്ചതാണ്. പക്ഷെ അറിയാതെ പറഞ്ഞുവന്നു. ഇതാണെന്നിക്കള്ളൊരു കഴപ്പും, മാത്രമല്ല മാത്രം തുറക്കേണ്ടതു് തുറക്കാനും എനിക്കു കഴിയാറില്ല. പ്രസ്തുത യോഗിയുടെ വേഷത്തെക്കുറിച്ച് എത്രയും കറുപ്പു പറയുന്നവോ അത്രയും നന്നു്.

യോഗിനിയുടെ വരവോടെ സെകലൻ നീല്ലാൻ സമയമില്ലാതായി: അയാളിൽ പല മാറ്റങ്ങളും കണ്ടുതുടങ്ങി. വെറുതെ ഒരു ദിക്കിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു് വളരെനേരം മിണ്ടാതിരിക്കുക, ഇടയ്ക്കു് ദീർഘനിശ്വാസം വിടുക, ചുറ്റാതെ മുളകു, എത്രതവണവിളിച്ചാലും കേൾക്കാതിരിക്കുക, എല്ലാം വളരെ സാവധാനം ചെയ്യുക എന്നിങ്ങനെ. അയാളുടെ ചുറ്റുമുക്ക് എവിടെയോ പോയി. അയാൾ സഭാ മൂന്നുവരുന്നായി കാണപ്പെട്ടു. ഒരിക്കലും പണിക്കുട്ടന്മാരാണ് മുറമുറക്കുകപോലും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത സെകലൻ ഒന്നിലും മനസ്സാശ്വാതായി; താത്പര്യമില്ലാതായി. എന്താണിതിനൊക്കെക്കാരണം. യോഗിയുടെ വരവുമായി ഇതിനെത്തെങ്കിലും ബന്ധമുണ്ടോ എന്നൊന്നും എനിക്കറിയില്ല. ആ ഭാഗം ഞാൻ എന്തെങ്കിലും ഭാവനാശാലികളായ വായനക്കാർക്കു വിട്ടു. ഏതായാലും ഏതോ പ്രായശ്ചിത്തത്തിനുവേണ്ടി മകളായിലമ്പലത്തിലേക്കു കൊടുത്തുവിട്ട ഏഴുവെള്ളിരൂപയും കൊണ്ടുപോയ സെകലനെ പിന്നീടാകാം കണ്ടിട്ടില്ല.

സെകലൻ വീട്ടിൽവന്നു കയറിയതെങ്ങനെയെന്നു പറയാൻ ഞാൻ മറന്നു. കണ്ടോ, ഇതാ പറയുന്നത് ഒരു കാര്യവും അടക്കം ചിട്ടയുമായിച്ചെയ്യാനോ പറയാനോ എനിക്കറിയില്ലെന്ന്. സെകലന്റെ അമ്മ മരിച്ചുകിടക്കുമ്പോൾ, ശവപൊതിയാനുള്ള കോടിത്തൂണിയും മറ്റും വാങ്ങാൻ കൊടുത്തയച്ച രൂപയുംകൊണ്ടു് അങ്ങാടിക്കുപോയ സെകലനെ പിന്നെ കറേ മാസങ്ങൾക്കു് ആരും കണ്ടില്ല. രാജമാണിക്കത്തിന്റെ നാടകക്കമ്പനിയുടെകൂടെ പോയെന്നാണറിഞ്ഞത്. പിന്നെ വളരെക്കഴിഞ്ഞു് സ്വന്തം വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ സെകലന്റെ അമ്മാവൻ കവളത്തടലുകൊണ്ടുടിച്ചെന്നും അങ്ങനെ ഓടി ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലെത്തിയെന്നുമാണ് കഥ.

ഇത്രയൊക്കെപ്പറഞ്ഞിട്ടും ഇതൊരു ചെറുകഥയുടെ കെട്ടാപ്പിലേക്കു് വന്നില്ലെന്നുതോന്നുന്നു, അല്ലേ? ഒന്നോർത്താൽ, ഞാനിപ്പോഴൊരു ചെറുകഥ എഴുതിയില്ലെങ്കിൽത്തന്നെ എന്താണൊരു കഴപ്പും? സാമാന്യം വരുമാനമാർഗ്ഗമുള്ള മാനസികരോഗ ചികിത്സാവിദഗ്ദ്ധനായൊരു ഡോക്ടറാണ് ഞാൻ. ആ തൊഴിലുണ്ടു ചെയ്യാൽ പോരേ, പക്ഷിശാസ്ത്രം? അതല്ല എഴുതിയേ അടങ്ങു എന്നാണ് വാശിയെങ്കിൽ "മാനസികരോഗ വിദഗ്ദ്ധനോട് പോയിക്കൂ" എന്നൊരു പംക്തി നടത്തിക്കൂടെ? ഇത്തരം ചോദ്യങ്ങൾ ഞാൻ ന്യായമായും വായനക്കാരിൽനിന്നു പ്രതിഷേധിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് പറയാം, കേട്ടോളൂ. ഇതൊന്നും പോര. പ്രസിദ്ധീഭവണം? ചോദ്യോത്തര പംക്തി അസ്സൽ സാഹിത്യത്തിൽ പ്പെടുമെന്ന് നമുക്കൊക്കും വിശ്വാസമില്ലല്ലോ. യഥാർത്ഥ സാഹിത്യകാരനാവണം, എന്താലേ പ്രശസ്തിയുണ്ടാവൂ. അതിനേറ്റവും സരളമായ മാർഗ്ഗം ചെറുകഥയാണ്. (മലയാള കവിത എഴുതണമെങ്കിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കുകയും പഠിപ്പിക്കുകയും വേണമെന്നല്ലേ

ഇന്നത്തെ നില.) തന്നെയുമല്ല, അവനവനുള്ളതല്ലാത്തതു് ബാക്കിയുള്ളവരെ ധരിപ്പിക്കാത്തതെന്ന പ്രസിദ്ധനാവാം? ഈ കഥ ആത്മകഥാരൂപത്തിലേഴുതാൻ രണ്ടു കാരണങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന്, ഇതേതെങ്കിലും വിമർശകൻ വിമർശിക്കാൻ ക്രമിച്ചാൽ ഇതിലെ 'ഞാൻ'നെ ഞാനായി തെറ്റിദ്ധരിക്കാനിടയുണ്ട്. (ഇന്നത്തെ ചില വിമർശകർക്കും എന്നെ പരിചയമുണ്ട്.) അവർക്കു തെന്നിവിഴാറുള്ള പഴഞ്ഞാലികളാണി ആത്മകഥാകഥനരീതിതന്നെ. രണ്ടു്, എന്നെങ്കിലും ഇതൊന്നുകൂടി വലിച്ചുനീട്ടിയെഴുതി അക്കാമിക്കു സമർപ്പിച്ചാൽ പലവകയിനത്തിലൊരു സമ്മാനം കിട്ടാനും സാദ്ധ്യതയുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കണം. അങ്ങനെയൊക്കെ വന്നുപെട്ടാൽ-ഡോക്ടർമാരുടെ ഇടയിൽ ഒരു സാഹിത്യകാരൻ; സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയിടയിൽ ഒരു ഡോക്ടർ. സുഖകരമായ ഒരുതരം വല്ലാലിമ!

വാസ്തവത്തിൽ (എന്താണാവോ ഈ വാസ്തവം!) സക്കറിയയെപ്പോലെ ഒരു

നല്ല കഥയെഴുതാനൊന്നും എനിക്കറിയാമെന്നല്ലെന്ന് എനിക്കു പോലും അറിയാം. അയ്യോ, ഇപ്പോഴാണോർത്തത്. ഈ സക്കറിയയ്ക്കുപോലും എന്നെ അറിയാത്തില്ലെന്നു പറയാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ "ദൈവത്തു്" എന്ന കഥ ഞാനാണു ഇംഗ്ലീഷിലാക്കിയതു്, തിരിഞ്ഞോ?

പി. സുരേന്ദ്രൻ

മുള

ന്റെ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് യാത്രപോകുന്നത് പോലെ വിശ്വാസവു...
ഇതാ, രണ്ടു പൊട്ടക്കണ്ണുകളിൽനിന്നു നീങ്ങുവന്ന കന്തമുന്നിലൂടെ എന്റെ മൺകുടം ഉടഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. ഈശ്വരൻ ഈ കരുതൻ എവിടെയായിരിക്കും എന്നു കൊണ്ടെത്തിക്കുക?

പുഴയുടെ കടലോരത്തു ചെറിയൊരു തീരത്തു കടന്നുപോകുന്ന ഒരു വഴിയുടെ വാതിലിലൂടെയാണ് കരുതൻ എന്റെ മുമ്പിൽ പിറന്നുവന്നത്. കരുതൻമാരിൽ സാധാരണ പ്രകടമാവുന്ന ഹതാശമായ മുഖഭാവമായിരുന്നു അയാളുടെതന്നെ. ഞാൻ ആദ്യമേ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. യാത്രകളിൽ നമ്മെ പിന്തുടരുന്ന കരുതൻമാരെ എപ്പോഴും നിരാകരിക്കണമെന്നു എന്റെ ഒരു ചങ്ങാതി പറയുമായിരുന്നു. യാത്രകളിൽ കരുതൻമാർ വേതാളമാവുമെന്നായിരുന്നു അവന്റെ കണ്ടുപിടിത്തം. ഈവാക്കുകളോർത്തിട്ട് എനിക്ക് എന്തുകൊണ്ടോ കരുതനെ ഉപേക്ഷിച്ചു നടന്നുപോകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ചോദ്യങ്ങളുടെ കൊളുത്തുകളിലൂടെ വചനങ്ങളുമായി തപ്പിത്തടയാതെ നടന്നുപോകുന്ന കരുതനെ മറികടന്നുപോകണമെന്ന ആഗ്രഹം എന്നിലുണർന്നതായില്ല.

ഇരുവശവും ഇടതൂർന്ന മുളകാടുകളുടെ വഴിയുടെ കടന്നുപോകവേ കരുതൻ എന്നെ വിസ്മയിപ്പിക്കുകയെന്ന ചെയ്യും. പിറവി കൊണ്ടുപോയതെന്ന താന്നൊരു കരുതനായിപ്പോയതിനെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചു തുടങ്ങിയ അയാൾ, മുളകാടിനടുത്തായിരുന്നു ആദ്യത്തെ തന്റെ ഉന്മത്താവസ്ഥയിലേക്ക് ഉയർന്നുപോയതും, യാത്രയിലെവിടെയോ വച്ച് പിന്നിട്ട മലയുടെ താഴ്വാരത്തിലെ വയലുറുന്നിറുമുള പുക്കുവിടുന്ന മരങ്ങളെക്കുറിച്ചും തരിശിലെ ഒരുതരം കള്ളികളിൽ വിടരുന്ന ഭീമാകാരങ്ങളായ വെളുത്ത പുക്കളെക്കുറിച്ചും സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി. അയാളുടെ മനസ്സാകെ വസന്തത്തിന്റെ ലഹരിയിൽ തിളച്ചുനീളുകയായിരുന്നു അപ്പോൾ. മുളകാടുകൾ അവസാനിക്കവേ അയാൾ പറഞ്ഞു:

“മുളകൾ ഓരഞ്ചു നിറമാർന്ന പുക്കൾക്ക് ജന്മകൊടുക്കാൻ കഴിയുന്നവയായിരുന്നെങ്കിൽ...”
മഹാഭൂതത്തിന്റെ നിർഭയത്തിലേക്ക് ഞാൻ എടുത്തൊരിയപ്പെട്ടു. ആ ചുഴിയിൽപ്പെട്ട് ചുറ്റിക്കൊണ്ടുവെ, ഞാൻ കരുതനെ മറികടന്നു അയാളുടെ കണ്ണുകളിലേക്ക് ഉററുനോക്കി.

എന്തൊരു മനുഷ്യനാണ് നന്മപറയാൻ പാടില്ലാത്തത്?
പക്ഷേ, അയാളുടെ കണ്ണുകളുടെ സ്ഥാനത്തു മഞ്ഞ കലർന്ന തവിട്ടുനിറമുള്ള രണ്ടു ഗോളങ്ങൾ പിടഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ കണ്ണുകൾ കാഴ്ചയുള്ളവയാണെന്നു വിശ്വസിക്കാനുള്ള മുഹൂർത്തം എനിക്കില്ലായിരുന്നു.

കരുതൻ വല്ലാത്ത ചിരിചിരിച്ചു. “പൊട്ടക്കണ്ണിന്റെ കാഴ്ചയിൽനിന്നും അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. അല്ലേ?” പിന്നെ, അയാളോട് നിശ്ചയിച്ചു. “പെരുവിരലോ?”

ഞാനെന്തൊക്കെത്തന്നെയാണ് സംഭവിക്കുക.

“പെരുവിരലോ?”
എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല. പാതയും കഴിഞ്ഞു ഞങ്ങൾ പുഴയുടെ മണൽത്തീട്ടിലേക്കിറങ്ങിയിരുന്നു. അപ്പോൾ അറുത്തുമാറ്റപ്പെട്ട പെരുവിരലിന്റെ കഥ അയാൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ജന്മശാപമായ ആന്ധ്യവുംപേരി വഴികളൊന്നും തിരിച്ചറിയാതെ പേപിടിച്ചോടിയതും പെരുവിരലിൽ തടഞ്ഞുവീണതും അതു് കനിഞ്ഞെടുത്തപ്പോൾ തലച്ചോറിൽ ഒരു കരു പൊട്ടിപ്പിളർന്നതും, അതിന്റെ കാഴ്ചയിലൂടെ പോയകാലത്തിന്റെയും വരും കാലത്തിന്റെയും വഴികൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞതും...

അതു പറഞ്ഞ് അയാൾ ഇത്രയുംകൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്തു. അവന്റെ പെരുവിരൽ അനാഥമായി മണ്ണിൽ കിടന്നുകൂടാത്തതും. ഗതി കിട്ടാതെ അതു് അവിടെത്തന്നെ കിടന്നാൽ പാമ്പായി പുനർജന്മിക്കുകയും ദുരന്തത്തിന്റെ മൃഗകൾ കൊത്തിയടുത്തു് വിനാശത്തിന്റെ കൊടുങ്കാറ്റു് അഴിച്ചുവിടുമെന്നും എനിക്കറിയാമായിരുന്നു. ഒക്കിണയായിവാങ്ങിയ പെരുവിരൽ ഗുരുവു. ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു പോയാൽ അതു് കരുതൻ കനിഞ്ഞെടുക്കുന്നതെന്നാണ് നല്ലതു്. കരുതൻ കാഴ്ച നൽകാൻ ആ പെരുവിരലിന് കഴിഞ്ഞേക്കാം.

അതു പറഞ്ഞ് അയാൾ തന്റെ വടിയുടെ അറ്റം മണലിൽനിന്നു ഉയർത്തിക്കാണിച്ചു. ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അവിടം പെരുവിരൽ വിളക്കിച്ചേർത്തതു പോലെയുണ്ടായിരുന്നു. അതിന് ചേതനയൊരിട്ടില്ലെന്നും എനിക്കു തോന്നി. ഞാനൊരു ചിലന്തിവളയിൽ അകപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എനിക്കു് യേശു തോന്നി. കരുതൻ പിന്നെയും പറഞ്ഞു തുടങ്ങി:

“കാഴ്ചയുടെ ആരംഭം അവിടെ നിന്നായിരുന്നു. പുക്കളിൽ നിന്നും മരങ്ങളിൽ നിന്നും എത്രപെട്ടെന്നാണ് ഞാൻ അകന്നു പോയതു്. അന്ധമായ യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ഞാൻ അവിശ്വാസപൂർവ്വം നിരാകരിച്ചതു് എന്റെ കാഴ്ചപ്പാടു് തെളിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഞാൻ തളരുതയായിരുന്നു. കണ്ണുകൾ പൂഴ്ന്നെടുത്തു് മുറക്കോട്ടിലേക്കൊരിയപ്പെട്ട അവന്റെ ശരീരം ഞാൻ കണ്ടു. കട്ടിക്കളത്തിലെ വിഴുത

പിറത്തിൽ, മുന്നായി പകത്തു് കത്തി നിറഞ്ഞിരുന്ന അവിടുത്തെ ശരീരം അഴുകുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. ഓ! അതൊന്നും എനിക്കൊരിക്കൽ വയ്യ. എല്ലാറ്റിനും സാക്ഷിയായി നടന്നുനടന്നു് എന്റെ സ്വാസ്ഥ്യം നഷ്ടപ്പെട്ടു. പേടിസ്വപ്നങ്ങളുടെ ആഴത്തിലേക്ക് ഞാൻ വീണുപോയി.”

“അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് പെരുവിരൽ ഉപേക്ഷിച്ചുകൂടായിരുന്നോ?”
ഞാനറിയാതെ ഒരു ചോദ്യം എന്റെ കരളിൽ നിന്നു് ഉറഞ്ഞുവീണു. “സത്യത്തിൽനിന്നു് ഓടിയകലാൻ എനിക്കു വയ്യായിരുന്നു. ഈ പെരുവിരലും പേരി ഞാൻ നടന്നു പറയു; നീണ്ട യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ഇതൊരു കന്തമുന്നായി മാറുന്നതുവരെ. അത് ഞാനും ശത്രുവിനെ തിരിച്ചറിയാ...”

അതു പറഞ്ഞ് അയാൾ നിങ്ങളുടേ സമയച്ചു. ഞാനൊക്കെ അസ്വസ്ഥനായിരുന്നു. വിഷയമാറ്റം അനിവാര്യമാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നി.

ഞാൻ ചോദിച്ചു: “നാം പുഴയോരത്തു് എത്താറായി. തോണി കാത്തു് കരേണരും നിൽക്കേണ്ടി വരും. നിങ്ങൾക്ക് വണ്ടി തെറ്റിപ്പോയില്ലേ?”
കരുതൻ ചിരിച്ചു. “പുഴയോ?”
“അതെ! നിങ്ങൾക്ക് കാണാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ടാണ്. മണൽത്തീട്ടിലൂടെയാണ് നാം നടക്കേണ്ടതു്.”

“മണലോ?”
അയാൾ പിന്നെയും ചിരിച്ചു. “മണ്ണും മണലും തമ്മിൽ ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല. എന്തിനും, പാറയും മണലും പോലും സൂഷ്മിയുടെ രണ്ടു രൂപങ്ങളല്ല. മണലിലേക്കെന്നപോലെ പാറയിലേക്കും പെരുവിരൽ ആഴ്ന്നുപോകും. നിങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടു നോക്കൂ.”

അയാൾ തന്റെ കാൽക്കീഴിലെ മണൽ വകഞ്ഞുമാറ്റി. അപ്പോൾ അവിടെയൊരു പാറ വെളിവാമായി. കരുതൻ തന്റെ വടിയുടെ പെരുവിരലൊരുകൊണ്ടു് ആ പാറയിൽ കത്തി. പെരുവിരൽ ചെളിക്കുന്നയിലേക്കെന്നപോലെ പാറയിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങി. എനിക്കു് വിശ്വസിക്കാനായില്ല. ഞാൻ ആ പാറയിൽ വലതുകാലിന്റെ പെരുവിരലൊരുകൊണ്ടു് ഒരു കത്തു വച്ചുകൊടുത്തു. ഞാൻ വേദനക്കൊണ്ടു് പളഞ്ഞു. വിരലിന്റെ

അറ്റംപൊട്ടി ചോരപൊടിഞ്ഞു. ശരീരമായിരുന്നു. അതൊരു പാറതന്നെയായിരുന്നു.

യേശു ക്രൂരമായി ആലിംഗനം ചെയ്തു. ദൈവമേ ഈ കരുതൻ ഏതു ഗുഹയിലേക്കാണ് എന്നെ വലിച്ചിഴച്ചു കൊണ്ടു പോകുന്നതു്?

ഞങ്ങൾ പുഴയോരത്തു് എത്താറായിരിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്കു് ആശ്വാസമായി. പുഴയോരത്തുവെച്ചു് കരുതൻ കട്ടികളുടെ കടംകഥയിലെ ചെരുപ്പുകീലുമായിത്തീരാതിരിക്കില്ല.

പുഴയോരത്തെത്തിയതും ഞാൻ മറ്റൊരുയിലേക്കു നോക്കി. ഞങ്ങൾക്കു പോകാനുള്ള തോണി മറ്റൊരുയിൽ മറ്റൊരുതോത്രക്കാരനെയും പ്രതീക്ഷിച്ചു കിടക്കുകയായിരുന്നു. അതിങ്ങത്താൻ കരേ താമസിച്ച്ക്കൂടും.

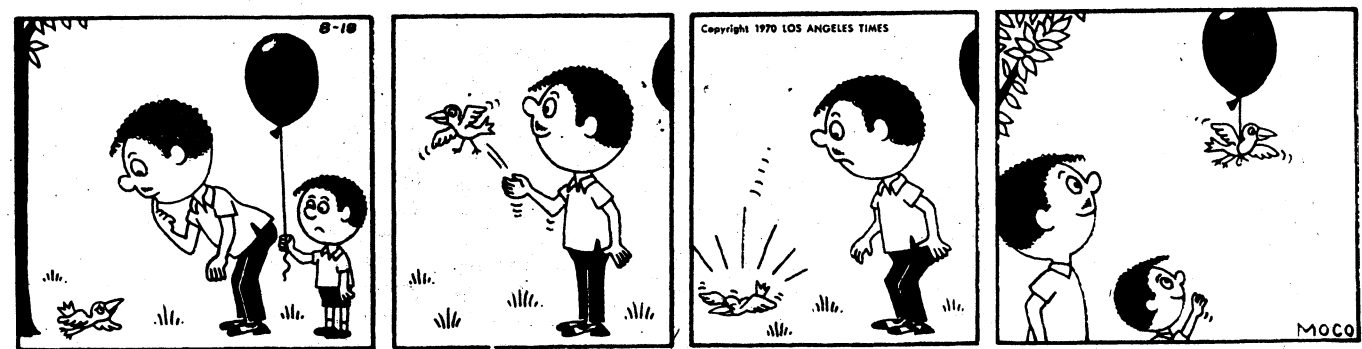
പക്ഷേ, കരുതൻ കടംകഥയിലെ കതിരായില്ല. അയാൾ ഒന്നും സംഭവിക്കാത്തതുപോലെ പുഴയിലേക്ക് കാലേടുത്തു വെച്ചതും മഹാഭൂതം സംഭവിച്ചു. വീതിയേറിയ നടവരമ്പുപോലെ ഒരു മണൽത്തീട്ടു് പുഴയ്ക്കു കുറുകെ പിറവിക്കൊള്ളുകയും അതിലൂടെ കരുതൻ മറ്റൊരുയിലേക്ക് നടന്നുപോകുകയും ചെയ്തു. അയാളുടെ പിറകിൽ മണൽത്തീട്ടു് ജലത്തിന്റെ ഗർജ്ജനത്തിലേക്കുതന്നെ അല്ലാലുമായി പിൻവലിഞ്ഞു. പുഴയുടെ മറ്റൊരുയിലൂടെ കരുതൻ നടന്നുപോകുന്നതു് സ്വപ്നത്തിലെ നാലുപോലെ ഞാൻ കണ്ടു.

അതോടെ എന്റെ വിശ്വാസം തകിടം മറിഞ്ഞു.

കരുതൻ കണ്ണും കാഴ്ചയും രണ്ടായി വെട്ടി മാറ്റിയിരിക്കുന്നു.

കാഴ്ച കണ്ണിന്റെതല്ല. പിന്നെ എന്തിന്റെതാണ്? അതോർത്തു് വ്യാകുലപ്പെട്ടു് ഞാൻ തോണിയും കാത്തുനിന്നു.

* ഓടും കതിരും, ചാടുംകതിരും, വെള്ളം കണ്ടാൽ നിൽക്കും കതിരും. (ചെരുപ്പിനെക്കുറിച്ചുള്ള കടംകഥ)

പുനത്തിൽ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള

മിമി

എട്ട്

മലകയറിവരുന്ന അയാൾമകൾ വടകരസ്സേണിലാണ് തീവണ്ടിയിൽ അവിടെനിന്ന് ഒരു ജഡുക്കു വണ്ടി വിളിച്ച് സ്വന്തം ഗ്രാമത്തിലേക്കു പോകുന്നു.

മകന്റെ കാര്യത്തിൽ പ്രതിഷേധമുള്ള തോടെ ആയിരം സഭാ കാതോർത്തിരി ക്കെ പതിവായി. ജഡുക്കുവണ്ടിയുടെ ചെട്ട കേട്ടാൽമതി ആയിരം ഓടിവന്ന് കിളിവാതിലിലൂടെ റോഡിലേക്കു നോക്കും. മാച്ചനാരിക്കുന്നിന്റെ വളവിൽ വണ്ടി ഒരു പൊട്ടുപോലെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. അടിവെട്ടിപ്പോയി. മുന്നോട്ടു വന്ന് തന്റെ വീട്ടിന്റെ മുന്നിൽ നിറുത്താതെ കതിര ഓടിപ്പോകുമ്പോൾ ഒരു നിശ്വാസത്തോടെ ആയിരം അടുക്കളയിലേക്കു പോകും. കളവടികൾ നേർത്തു നേർത്തില്ലാതാവും.

പകൽസമയത്തു സന്ദർശകരുടെ ബഹളം കാരണം ജഡുക്കുവണ്ടിയുടെ ചെട്ട ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ ആയിരയ്ക്കു സാധിക്കാതെ വന്നു. വീട്ടിൽ വന്നുവന്ന പുരുഷന്മാരെ ആയിരം വെറുത്തു. കലീഫയെ മറുവിലെയെങ്കിലും പറഞ്ഞയയ്ക്കാൻ അവരും ആശിച്ചു. എത്രവെയും കരാമത്തുള്ള ആളാണല്ലോ കലീഫ. അദ്ദേഹം കോപിച്ചാൽ പൊടിയായതു തന്നെ.

രാത്രിയാകുന്നതോടെ എല്ലാം നിശ്ശബ്ദമാകുന്നു. വെപ്പുപുരയിലെ ശ്രമങ്ങളും വെളിച്ചങ്ങളും ഇടയ്ക്കു ശബ്ദവും ആശ്രിതന്മാരുടെ അടക്കം പറച്ചിലുകളും ഒഴിച്ചുനിറുത്തിയാൽ വീട്ട് നിശ്ശബ്ദമാണ്. ആയിരം എല്ലാ രാത്രികളിലും കതിരക്കളമ്പടിക്കായി കാത്തുനിൽക്കുന്നു. വല്ലപ്പോഴും കേൾക്കുന്ന ജഡുക്കുവണ്ടിയുടെ നീക്കം അവളെ നിരാശപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് മാച്ചനാരി ഒരു കയറിയിറങ്ങിപ്പോകും.

ജനങ്ങളുടെ പ്രവാഹം വർദ്ധിച്ചതോടെ

കലീഫ നാൾക്കുനാൾ ക്ഷീണിച്ചു. ആളുകളോട് വർത്തമാനം പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു വൈകുന്നേരമാകുമ്പോഴേക്കും കലീഫയുടെ നാവു കഴുത്തു.

നാവു കഴുത്തുമ്പോൾ കലീഫ ഒരക്ഷരം മാത്രമേ പറയൂ. ആ അക്ഷരത്തെ ആശ്രിതന്മാർ വ്യാഖ്യാനിക്കും.

കലീഫ "കൂ" എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആശ്രിതന്മാർ ചോദിക്കും, രോഗി രാത്രികാലങ്ങളിൽ കൂകാറുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ രോഗിയുടെമേൽ ജിന്നു കൂടിയിട്ടുണ്ട്.

"അ" എന്നു പറഞ്ഞാൽ അറക്കലമ്പലത്തിന്റെ അടുത്തുകൂടി വല്ലപ്പോഴും പോയിട്ടുണ്ടോ എന്നും പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അമ്പലത്തിലെ ഗേവതിക്കു എന്തോ അതുപിഴയുണ്ടെന്നും അതിന് പ്രതിവിധിയായി വരുംകൊല്ലത്തെ അറക്കലമ്പലത്തിലെ തിരക്കു ഒരു കോഴിയും ഒരു കപ്പിനെയും കൊടുത്താൽ മതിയെന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കും.

"ക്ഷ" എന്നു പറഞ്ഞാൽ ശത്രുപോകുമെന്നർത്ഥം.

ഇത്തരത്തിൽ ബഹളംനിറഞ്ഞ ഒരു ദിവസത്തിന്റെ രാത്രിയിൽ, കലീഫ പത്തായപ്പറത്തു ഇരിക്കാനാവാതെ അല്ലനേരം കട്ടിലിൽക്കിടന്ന് മയങ്ങിപ്പോയി. മയക്കത്തിൽ കലീഫ പിറുപിറുത്തു.

"അബു, അബു..."

ആശ്രിതന്മാർ അകത്തേക്കുടിക്കുകയുണ്ടായി. ആയിരയെ വിളിച്ചുണർത്തിക്കൊണ്ടു് അട്ടമറപ്പിച്ചു.

"അബു വരുന്തേ"...

"അബു വരുന്തേ"...

എന്നാൽ നിശ്ശബ്ദമായ രാത്രിയുടെ ആ യാമങ്ങളിൽ മാച്ചനാരിനിറഞ്ഞിൽ ജഡുക്കുയുടെ ചെട്ട കേട്ടില്ല.

"പോ ബലാലെ..."

ആയിരം കട്ടിലിൽ ചുരുങ്ങുകിടന്നു.

നേരം പുലരാൻ തുടങ്ങുന്നതേയുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെ മെല്ലെമെല്ലെ തഴുകിമാറി

വെള്ളകിറാൻ തുടങ്ങി. *സുബഹിബാ കിൻറ ശബ്ദം കാരക്കാട്ടെ പള്ളിയിൽ നിന്നുയർന്നു. ആയിരയുടെ കാതുകളിൽ വാർദ്ധിളിക്കിടയിൽ, വരികൾക്കിടയിലെന്നപോലെ ഒരു ജഡുക്കുയുടെ കിണി കിണി ശബ്ദവും കതിരക്കളമ്പടിയും മാറൊലിക്കൊണ്ടു.

ആയിരം തെട്ടിയുണർന്നു.

ജഡുക്കുവണ്ടിയുടെ ശബ്ദം അടുത്തടുത്തു വന്നു. കടമണിയൊച്ചയും കതിരക്കളമ്പടിയും അന്തരീക്ഷത്തെ വിരട്ടി. ശബ്ദത്തിന്റെ കനം കാരത്തുകുറഞ്ഞു വന്നു. ആയിരയുടെ വീട്ടിന്റെ കോണി കരുകെ ജഡുക്കുവണ്ടി നിന്നു. ചില രൂപങ്ങൾ അവിടെ അന്തങ്ങി. ആരോ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു:

"അബു..."

ആയിരം കോലായിലേക്കു ചാടിയിറങ്ങി. നടപ്പാതയിലൂടെ നേരെ നോക്കിയപ്പോൾ കൈയിൽ ഒരു തോൽപ്പെട്ടിയും തുക്കി അതാ ഒരാൾ കോണികയറിവരുന്നു. അബുവിന്റെ ഗന്ധം ആയിരയുടെ നാസാരസ്യങ്ങളിൽ തുടിക്കൊട്ടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞുകയറി.

"എന്റെ മോനെ..."

ആയിരം കോലായിൽനിന്നു മുറത്തിറങ്ങി. പിന്നെ നടക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കാലുകൾ കഴഞ്ഞുപോയപ്പോൾ ആയിരം നിലത്തുകിടന്നുകൊണ്ടു കിട്ടിച്ചു. കിടന്ന കിടപ്പിൽ തലയുയർത്തി കോണിക്കു ലേക്കു നോക്കി. മകൻ നടന്നുനടന്നു അടുത്തേക്കുവരുന്നു. ആയിരം നടക്കാൻ സഹിയില്ലാതെ കൈകാലുകളിൽ ഈ യാൻ തുടങ്ങി.

"ഉമ്മാ..."

അബുവിന്റെ ശബ്ദം...

ഉമ്മയെ മകൻ കോരിയെടുത്തു.

ആയിരം കരഞ്ഞു. അവരുടെ ചുടകണ്ണനിർ അണമുറിയായതെ ഒഴുകി.

അണമുറിയായ ആ കണ്ണനിർ ആകാശത്തിലേക്കു വർഷിച്ചു.

കാരക്കാട്ടിൽ അന്ന് ആദ്യമായി ഇളം ചുട്ടുള്ള മഴപെയ്തു.

ഉപ്പനീരിന്റെ നിർച്ചാലുകൾ കാരക്കാട്ടിലെ കുന്നിമണ്ണിലൂടെ ഒഴുകി.

താൻ കൊണ്ടുവന്ന തോൽബാഗ് തലയുവച്ചു ചായ്പിന്റെ അകത്തു കട്ടിലിൽ വിരിച്ചു പുൽപായയിൽ അബു കിടന്ന വിശ്രമിക്കാൻതുടങ്ങി. മൂന്നു മാസക്കാലം നടന്നു ക്ഷീണിച്ച കാലുകൾ ആയിരം തൊട്ടുനോക്കി. മുറിയുടെ കളമ്പുപോലെയിരിക്കുന്നു കാലുകൾ. കാലിനടിയിൽ ലാടവും തറച്ചിരിക്കുന്നു.

"യാ റഹ്മാൻ" ആയിരം നിലവിളിച്ചു.

"കൂ..." കൈവിരൽ ചൂണ്ടി മകൻ ഉമ്മയെ നിശ്ശബ്ദയാക്കി. എന്നിട്ടു യുദ്ധത്തിന്റേയും അടയാർത്ഥികളുടേയും കഥ പറയാൻ തുടങ്ങി.

ഒരു നാൾ വൈകുന്നേരം പെട്ടെന്നാണ് ബ്രിട്ടീഷ് വിമാനങ്ങൾ റൗബ്ബറിക്കു മുകളിലൂടെ പാക്കാൻ തുടങ്ങി.

യതു്. അവർ ആയിരക്കണക്കിന് ചാലു ലേഖകൾ താഴേക്കു പിന്തിരി.

ജപ്പാൻപട്ടാളം വരുന്നു. ഒഴിഞ്ഞു പോവുക, ഇതായിരുന്നു സന്ദേശം.

പക്ഷേ പിറേറുന്നതന്നെ അവർ വന്നു. ജപ്പാൻപട്ടാളം. അവർ നാടുമഴവൻ കയ്യടക്കി. അവരുടെ കറൻസിനോടുകൂടി പ്രചാരത്തിലാക്കി. പിന്നെ റൗബ്ബറിൽ ജപ്പാന്റെ ഭരണമായിരുന്നു.

ഇന്ത്യക്കാർ നാട്ടിലേക്കു കെട്ടുകെട്ടാൻ തുടങ്ങി. അബു വിരഹിക്കാൻ കഴിയുന്ന സാധനങ്ങളത്രയും വിറ്റഴിച്ചു. എല്ലാം ജപ്പാൻ നോട്ടുകൾ സാരമില്ല. ഇന്ത്യയിലെത്തിയാലും ജപ്പാൻനോട്ട് ചെലവാകുമല്ലോ. ഇന്ത്യയിലും ജപ്പാൻകാർ പരുമല്ലോ.

പെട്ടെന്നാണ് റോഡുഗതാഗതം നിലച്ചതു്. ജപ്പാൻപട്ടാളം റെയിലുകളും വലിച്ചുകളഞ്ഞു.

അങ്ങനെയാണ് ഒരക്കാളവണ്ടിയിൽ സാമാനങ്ങളും കയററി ഇന്ത്യക്കാർ കാൽനടയാത്ര ആരംഭിച്ചതു്. മലയടിവാരം വരെ കാളവണ്ടികൾവന്നു. കൂലിയും വാങ്ങി ബുദ്ധിമാൻമാരായ കാളവണ്ടിക്കാർ റാന്നി മടക്കിത്തരിച്ചു.

അങ്ങനെ തങ്ങൾ മലകയറി. അബുവിന്റെ കണ്ണുകൾ അടയ്ക്കുന്നു. അബു കഥ നിർത്തി.

മൂന്നു രാപകലുകൾ അവൻ ഉറങ്ങി. ഒരുകിടപ്പിൽ. ഉറക്കത്തിൽ ഒരു ചുറ്റികയും ഉളിയും ഉപയോഗിച്ച് മകന്റെ കാലിൽനിന്നു ആയിരം ലാടം ഉരവിയെടുത്തു. തുരുമ്പു പിടിച്ച ആണി പുറത്തുവന്നപ്പോൾ കുറഞ്ഞുപോയ പുറത്തേക്കു മഴുകി.

അബു മെലിഞ്ഞു എല്ലാം തോലുമായിരിക്കുകയാണ്. മുടി കൊഴിഞ്ഞു നൊറിത്തടം പിന്നിലേക്കു കയറിയിട്ടുണ്ട്. മുടിയാണെങ്കിൽ സായിപ്പിന്റെറുപോലെ പെമ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

മകൻ ഉണക്കുന്നതുവരെ ഉമ്മയും ഒരേ ഇരിപ്പിലിരുന്നു. പണ്ട് അബുവിന്റെ ബാല്യ ഗസലുകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന രാത്രികളിൽ ഉറക്കൊഴിച്ചുനിന്നതു് ആയിരം അപ്പോൾ ഓർത്തു.

അബു ഉണർന്ന ഉടനെ പരിട്ടമത്തോടെ പെട്ടി തിരയുകയാണ്. പെട്ടി തലയ്ക്കിയിലുണ്ടെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവൻ സന്തോഷമായി, അവൻ പെട്ടി കെട്ടി

പിടിച്ചുകൊണ്ടു വീടേ. പൂർണ്ണമുഖം. ആയിരം ചോദിച്ചു: "എന്താ മോനെ ഈ തോൽപ്പെട്ടിയിൽ..."

അബു എഴുന്നേറ്റിരുന്നു പെട്ടി തുറന്നു. നിറയെ ജപ്പാൻ നോട്ടുകൾ! അക്കാലം മത്രയുമായിട്ടുള്ള അവന്റെ സമ്പാദ്യം.

എല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ട നിരാശനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ പെട്ടെന്നു കരയാൻ തുടങ്ങി. അതുകണ്ടുനിന്ന ആയിരയും കരഞ്ഞു. കരച്ചിൽ കൂട്ടുകൾക്കുലായി മാറിയപ്പോൾ കലീഫ അകത്തേക്കു കയറി. കലീഫയെ കണ്ടപ്പോൾ രണ്ടുപേരും എഴുന്നേറ്റു നിന്നു. അബു പെട്ടിപ്പുട്ടി.

കലീഫ കനിഞ്ഞു തോൽപ്പെട്ടി തൊട്ടുതഴുകിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

"മോനെ ഇതു് പൂട്ടേണ്ടതില്ല. തുറന്നോളൂ. തുറന്നുവയ്ക്കൂ." ഇത്രയും പറഞ്ഞു കലീഫ പുറത്തേക്കുപോയി.

അപ്പോൾ പെട്ടിയിൽ നിന്നു എന്തോ കിലങ്ങുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. വെളിപാട് കിട്ടിയപോലെ അബു പെട്ടി തുറന്നു.

പെട്ടിനിറയെ സ്വർണ്ണനാണയങ്ങളും നോട്ടുകൾക്കൂടി! ഇപ്പോൾ പെട്ടിയിലുള്ളതു് ജപ്പാൻ നോട്ടുകളല്ല. പകരം ബ്രിട്ടീഷ് നോട്ടുകളാണ്. സ്വന്തം കണ്ണുകൾ രെന്യനെപ്പോലെ തന്നോട്ടു പെരുമാറുന്നതായി അബുവിനു തോന്നി. അവന്റെ നീണ്ടനിശ്വാസങ്ങൾ മുറിയൽ ചുടേററി. ആയിരം എല്ലാം കണ്ണു ചിറകാറുവളുപ്പോലെ തളർന്നിരുന്നു.

അവിശ്വസനീയമാവണ്ണം. നോട്ടുകൾക്കുള്ളത്തു് അബു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ഒരു നോട്ടു് വെളിച്ചത്തിനെ തിരെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നോക്കി. നൂലുണ്ണു്. വെള്ളയിൽ രാജാവിന്റെ തലയുണ്ണു്. കലീഫ കളഞ്ഞോട്ടടിച്ചതല്ല.

അപ്പോഴേക്കും കാരക്കാട്ട് പള്ളിയിൽ നിന്നു ബാർകുവിളി മുഴങ്ങി.

"കലീഫ...കലീഫ..." പുറത്തുനിന്നും ആരോ ഉച്ചത്തിൽ വിളിക്കുന്നു. ആയിരം കോലായിലേക്കിറങ്ങിച്ചെന്നു. കലീഫയുടെ പ്രധാന ആശ്രിതനായ ബിരാൻകുട്ടിയാണ്. അപ്പോഴാണ് പുറത്തു പത്തായം ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതു് ആയിരം ശ്രദ്ധിച്ചതു്. കലീഫയുടെ കാണലുവും കരിമ്പടവും മേലകിയും മാറാപ്പും ഒന്നു ചില്ലി. ഓടിക്കിട്ടുകൊണ്ടു മാറ്റു് ആശ്രിതന്മാരും എത്തി. പാവിലും വെളിയിലും ഇടവഴിയിലും കലീഫയെ തിരക്കി. കലീഫ എന്ന വിളി നാലുഭാഗത്തുനിന്നും കേട്ടുതുടങ്ങി.

കലീഫയെ കാണാനില്ല.

ആശ്രിതന്മാരൊല്ലാം പലവഴിക്കായി ഓടി.

കലീഫയുവേണ്ടിയുള്ള വിളികൾ കാരക്കാട്ടിലെ ആകാശങ്ങളിൽ മാറൊലിക്കൊണ്ടു.

(തുടരും)

* കാലയ്യൂഹം ദിവ്യശക്തി
* സുബഹ് പ്രഭാതം.

വാർത്ത, വാർത്ത, വാർത്ത!

മാക്യവെല്ലിയുടെ 'രാജകുമാരൻ' ആദ്യമായി മലയാളത്തിലെത്തുന്നു.

ദി പ്രിൻസ്

- * അധികാര രാഷ്ട്രീയത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു അമൂല്യഗ്രന്ഥം.
- * മലയാളത്തിലെ ആദ്യത്തെ തർജ്ജമ.
- * അഞ്ചു നൂറ്റാണ്ടുകളുടെ രോമാഞ്ചമായ പുസ്തകം.
- * ഇന്ത്യയിലെ പുസ്തകങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പുപോലും വന്നാലുടൻ തീരുന്ന പുസ്തകം.
- * ലൈബ്രറികളുടെ അലമാരയിൽ ഉരിക്കാൻ സമയമില്ലാത്ത പുസ്തകം.

1985 ജനുവരി 26 ന് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു!

ദി പ്രിൻസ് - വില
സാധാരണ പതിപ്പ്: 30 രൂപ.
ഡിലക്സ് പതിപ്പ്: 50 രൂപ.

പ്രീ പബ്ളിക്കേഷൻ വില ഒന്നിച്ചാണെങ്കിൽ
സാധാരണ പതിപ്പ്: 20 രൂപ.
ഡിലക്സ് പതിപ്പ്: 35 രൂപ.

പ്രീ പബ്ളിക്കേഷൻ വില തവണകളാണെങ്കിൽ
സാധാരണ പതിപ്പ്: 25 രൂപ (5+10+10)
ഡിലക്സ് പതിപ്പ്: 40 രൂപ (10+15+15)

ലാ-ബെല്ലാ ബുക്ക് ക്ളബ്ബ് അംഗങ്ങൾ, ലൈബ്രറികൾ, ബുക്ക് സ്റ്റാളുകൾ, അഡ്വാപകർ, രാഷ്ട്രീയ തടവുകാർ, രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെ ജില്ലാ തലത്തിലോ അതിലുപരിയോ ഉള്ള നേതാക്കൾ, പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ, എം.എൽ.എ.മാർ, എന്നിവർക്ക് സാധാരണ പതിപ്പ്: 20 രൂപ, ഡിലക്സ് പതിപ്പ്: 33 രൂപ 50 പൈസ.

ബുക്ക് ക്ളബ്ബ് അംഗങ്ങൾക്ക് ഓരോ പുസ്തകവും പ്രീപബ്ളിക്കേഷൻ വിലയിൽ 10% വില കുറച്ച് തപാൽ കൂലി സൗജന്യമായി അയച്ചു തരുന്നതാണ്. ബുക്ക് ക്ളബ്ബ് അംഗങ്ങളാകുവാൻ പ്രീ പബ്ളിക്കേഷൻ അഡ്വാൻസ് അയക്കേണ്ടതില്ല. പ്രീ പബ്ളിക്കേഷൻ വിലയിൽ പുസ്തകം ആവശ്യമുള്ളവർ 5 രൂപയും, ബുക്ക് ക്ളബ്ബ് അംഗങ്ങളാകുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ 10 രൂപയും ഇന്നതന്നെ എം. ഒ. അയക്കുക.

മേൽ കാണിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ വിലകളും പുസ്തകം രജിസ്റ്റർ തപാലിലയയ്ക്കുന്ന ചെലവ് ഉൾപ്പെടെ. എം. ഒ. കൂപ്പണിൽ വിശദ വിവരം എഴുതാൻ മറക്കരുത്! വി. പി.പി. ഏർപ്പാടില്ല. ചെക്ക് സ്വീകാര്യമല്ല.

ലാ.ബെല്ലാ ബുക്ക്സ് തുടർസേവനം പുസ്തകങ്ങൾ

- (1) ബർട്റാൻഡ് ഡെസലിന്റെ ദാർശനിക ചിന്തകൾ.
- (2) ഡോ. വെയിൻഡ്വെയറിന്റെ ദി സ്കൈ ഇംഗ്ലീഷ് ദി ലിമിറ്റ.
- (3) ഹെൻറി ഷാരിയറിന്റെ പാപ്പിലോൺ.
- (4) അരവിന്ദന്റെ തിരക്കഥകൾ.

പ്രീ പബ്ളിക്കേഷൻ അവസാന തീയതി ജനുവരി 15.

എല്ലാ കത്തിടപാടുകളും താഴെ കാണുന്ന വിലാസത്തിൽ മാത്രം.

ലാ.ബെല്ലാ പബ്ലിഷേഴ്സ്
പാലാരിവട്ടം, കൊച്ചിൻ - 682 025

LA-BELLA LP 84/4

പതിനഞ്ചു്

കീലവർഷം കണ്ടു. ലോകങ്ങളുടെ ചരിത്രങ്ങളിൽ കാർ ലേഖനം ഉണ്ടു്. രാജാവിന്റെ ആനുകൂല്യം അപ ചിന്ത, വിളിച്ചു. ഇടകിന്നലിൽ പന്തലപ്പകൾ കത്തി. കരിപ്പു പ്രസവിച്ചപ്പോൾ നവോ പത്മപ്പോലെ കണ്ടു. ഈശ്വരിയുടെ പാടങ്ങളിൽ കണ്ണിന്റെ കിരണങ്ങൾ ആകാശം മുഖം മാറ്റി. സ്കൂൾ തുറന്നു. പൊതിഞ്ഞ വയൽവ രമ്പിലൂടെ അടിവച്ചുനിൽക്കുന്ന ബാല്യം. നിലപ്പാവാടയും വെള്ള ബ്ലൗസുമണി ണ്ണ പെൺകുട്ടികൾ. കാക്കി ട്രൗസറും നീല ഷർട്ടുമണിഞ്ഞ ആൺകുട്ടികൾ. കോളേജിൽനിന്നു് പുറംലോകത്തി ൽ പരപരപ്പിലേക്കിറങ്ങിയ സന്ദ റികളും സന്ദർശനം പുരമെത്തത്തി. അച്ഛൻ ചാരുകുസാലയിൽ ചാരിക്കി ണ് മാറിലെ നമ്പൂ രോമത്തിലൂടെ വിരലോടിച്ചുകൊണ്ട് അവരെ ഇൻറർ വ്യച്ചെയ്തു. ബി. എ. ക്ലാസ്. എം. എ. ക്ലാസ്. എം. എസ്.സി. ക്ലാസ്. പല രം നിരസരായി മടങ്ങി. ചിലപ്പോൾ മാത്രം 'ആരാ അവിടെ?' എന്ന വിളിയു ണർന്നു. കനമുള്ള കവർ നീട്ടി അച്ഛൻ പറയു്—അലമാരയിൽ വെച്ചുക്കു്. എന്നിട്ടു് തലകുനിച്ചുനില്ക്കുന്ന ഉദ്യോ ഗാർത്ഥിയോടു് പറയുന്നു—സ്കൂളി ലേക്കു ചെന്നു് റെഡ് മാസ്റ്ററുടെ കണ്ടാളു. ഇന്നതന്നെ ജോയിൻ ചെയ്യു്. ഹാജരവർ മടങ്ങിപ്പോയി.

പുരമെത്ത ചിതറിയ ആനുള്ളത്തെ അടിയുംബോധനമെല്ലാ അച്ഛൻ ആവർ ത്തിച്ചു പറയു്...

എന്റെ മക്കൾക്കു് പാലക്കാട്ടു് ഹോ സ്കൂളിൽ ചേർന്നു് പഠിക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ നാട്ടിലെ ബാക്കി കുട്ടികൾക്കു് ആ ഗതി കേട്ടു വരരുതു്. അതിനാണു് അനിവൺ ചെല്ലാം ചെലവാക്കി ഇവിടെ സ്കൂൾ പണിതതു്....

കനമുള്ള കവറുകൾ അലമാരയിൽ വ ്യസ്പോഴെല്ലാം തന്നിക്കറിയാമായിരുന്നു; നമ്പൂർത്തോട്ടങ്ങളെപ്പോലെ, റെഡ് മാറ്റി കൾപോലെ, ഈർച്ചയില്ലാകൾപോലെ, സ്കൂളും ഒരു വ്യാപാരമാത്രം.

കാലവർഷം കണ്ടു്, രജസ്വലയായ പെൺകുട്ടിയുടെ മുഖമെന്തെന്നുപോലെ ആകാശം തെളിഞ്ഞു.

ഒരേ, വെള്ളമണലിന്റെ വിരി യിൽ, ചാണിത്തുകിടന്നു് കാതോർക്കുന്ന നവവയസ്സിലൊരാളെ കരിപ്പു, ചാരി ണിത്തന്ന ചക്രവാളപ്പൊളികൾ തുറന്നു് തടൻ ഇഷ്ടമോൻ വരുന്നതോ? എന്തി നോരേണ്ടി കാത്തിരിക്കുന്ന, ആർക്കോ വേണ്ടി നോന്നിരിക്കുന്ന സ്വന്തം പ്രതി ്യായ.

സപ്തവർണ്ണങ്ങളുടെ ലോലമായ ഇഴകൾ കോമ്പു് സ്വപ്നങ്ങൾ മനയെടുക്കുന്ന വിഹാസസ്വരം. ഈണത്തിൽ പ്രഭാ തങ്ങൾ.

മാണുട്ടിനു് സ്കൂളുടേക്കാൾ ഇനിയും റിഡസൽ. അത് അങ്ങനെയിരുന്നു.

ഉണ്ണിക്കുപ്പുണൻ തിരുവാഴിയോടു്

പണം

ഉമയം. രമയം. പുഷ്പകളുമായി വേലിയ രികിൽച്ചെന്നു് കണ്ണാശാളികളും, ഓണ മുക്കളും, കോളാമ്പിപ്പക്കളും ശേഖരിച്ചു. കിണററിൻകരയിൽനിന്നു് തെച്ചിപ്പ കൾ. സർപ്പക്കാവിനു് കാവൽ നില്ക്കുന്ന മഞ്ചാടിമരത്തെ ചുറ്റിവരിയുന്ന കാട്ടു വള്ളികളുടെ മറവിൽ മുറുക്കിച്ചുവെച്ചു നില്ക്കുന്ന ചെമ്പരത്തിച്ചെടികൾ. പിന്നെ മുററത്തു നടുവളർത്തിയ പിടുകൾ, മുല്ല, രജനിഗന്ധി, ഗന്ധരാജൻ, പല വർണ്ണ ത്തിലുള്ള റോസാപ്പക്കൾ.

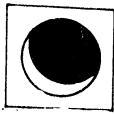
കരിങ്കൽപ്പടവുകൾ പട്ടത്തിറക്കിയ നിന്തൽക്കളത്തിൽ, വളത്തുമൽസ്യങ്ങൾ, നഗ്നയായ കാലടികളിലും മാറിലും ഇക്കിളിയണർത്തുന്ന വകവയ്ക്കാതെ, വാതുവച്ചുനിന്നി, അറ തെടുക്കുന്ന ആമ്പൽപ്പക്കൾ...

തെളിഞ്ഞ ആകാശംപോലെ, നിറഞ്ഞു പുഷ്പപോലെ, പുത്തലയുന്ന മനസ്സ്. മഴകിയ നടുമുറത്തു് തെളിയുന്ന അരിമാവിന്റെ വലയങ്ങൾ. പിന്നെ ഇതളിത്തായി പല വർണ്ണത്തിലും വലി ്പ്പത്തിലും പുറവലയങ്ങൾ.

പുഴാമുറിയിൽനിന്നു് പുരമെത്തക്ക നടക്കുന്ന അച്ചന്റെ മെതിയടി ഗബ്ബേ. അടുത്തത്തുമ്പോൾ ഹൃദയമിടിപ്പിക്കി കാത്തുനിൽക്കും.

തേനിമീഡം. മെതിയടിയൊച്ച നില ്യ്ക്കും. തലയുയർത്തി നോക്കാൻ ധൈര്യ മില്ല.

ചിലപ്പോൾ ചോദിക്കും, ആരോടെ ന്നില്ലാതെ— ഇന്നെത്ര ചുറുറു? ഇരുപത്തൊന്നു്—

കെ. എസ്. ആർ. മേനോൻ

പ്രചീന ഡ്യൂയുടെ രാജധാനിയിൽ

മോസ്കോയിൽ നിന്നും ഞങ്ങൾ ഉത്രേയ്കയിൽ സോവിയറ്റ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ തലസ്ഥാനമായ കിവി...

പുരാതന റഷ്യയുടെ തലസ്ഥാനമായിരുന്നു കീവ്. അതുകൊണ്ട് റഷ്യൻ നഗരങ്ങളുടെ മാതാവ് എന്നൊരു പേരും വന്നു...

കീവിലേക്കുള്ള യാത്ര തീവണ്ടിയിലായിരുന്നു. രാത്രി കൃത്യം മധ്യരാത്രി (നേരം ഇരുട്ടാത്തതിനാൽ രാത്രി എന്നു പറയുന്നതിൽ വലിയ അർത്ഥമില്ല.)...

പയനിയർ ക്യാമ്പിലെ കട്ടികളോടൊപ്പം ലേഖകൻ

കലാകൗമുദി 39

പ്രതിഷ്ഠാനിയുമായി അവ്യക്തതയിൽ അലയുന്നു.

അനന്തതയിലെവിടെയെങ്കിലും അവ വീണ്ടും ഒന്നിച്ചുചേരുകോ?

ഉമ ഏതോ നോട്ടപ്പുസ്തകത്തിന്റെ ഏകകരം മറയ്ക്കുന്നതിനിടയിൽ അന്വേഷിക്കുന്നു—

നിത്യതേ നിന്റെ നീതിസാരം അർദ്ധസത്യങ്ങൾ മാത്രം...

എന്താ മാഷേ ഇതിനർത്ഥം?

എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. വർണ്ണനൂമ്പികളെപ്പോലെ ചിലപ്പോൾ വാക്കുകൾ മനസ്സിൽ മുളിപ്പിക്കുന്നു.

തള്ളവിരലും ചുണ്ടുവിരലും ഒരു ചവണയാക്കി, തൂമ്പികളെപ്പിടിക്കാൻ വെല്ലുമ്പോൾ ചിലത് പറന്നുകുടും. ചിലത് എന്റെ വിരൽത്തൂമ്പിലേക്കും. അവയെ ഞാൻ പുസ്തകത്തിന്റെ പട്ടയിലോ, ചുമരിലോ കുറിച്ചുവെക്കും. സത്യം പറഞ്ഞാൽ വിരൽത്തൂമ്പിലേക്കുവരുന്നവയെക്കാൾ സന്ദർശനമാണ് പറന്നുകുടുംപോയവ.

മറ്റൊരോ യുഗത്തിൽനിന്നും ഒഴുകിയെത്തുന്ന മർമ്മരംപോലെ വാക്കുകൾ.

രമ ചിങ്ങവെയിലിൽ താണുപറക്കുന്ന തൂമ്പികളെ നോക്കി വെറുതെ നിന്നു.

ആകാശം ഹൃദയത്തിലൊളിപ്പിക്കുന്ന നെൽപ്പാടങ്ങളിൽ, പച്ചയുടെ ഹൃദയഹാരിയായ വർണ്ണഭേദങ്ങൾ.

മഞ്ഞകലർന്നപച്ച, വിളറിയാപച്ച, കടുംപച്ച, കാനനപ്പച്ച, തളിരിളംപച്ച, കാളിമ കലർന്നപച്ച.

ശ്രീധരന്റെ ചോദ്യം അവളെ ഉണർത്തി. എന്താ, രമ നിന്നാണുകയാണോ? ആണെന്നോ അല്ലെന്നോ പറഞ്ഞില്ല. ഉമ ഒർമ്മിപ്പിച്ചു.

മാഷേ... കഴിച്ചില്ലല്ലോ... മാഷ് പഠിപ്പിക്കുകയേയുള്ളൂ.

പിന്നെ ആരാണിതൊക്കെ കഴിക്കുക? ഉമ പറയൂ...

എനിക്കെങ്ങനെ അറിയാം? നെക്സ്റ്റ്... രമ പറയൂ...

ഒരുലുപകന്റെ ഗൗരവത്തോടെ. എനിക്കറിയില്ല സർ...

ഉത്തരമറിയാത്ത കട്ടിയുടെ നിസ്സഹായതയോടെ.

ശ്രീധരൻ എഴുന്നേറ്റു. വിളറിയിൽ തിരകിയിരുന്ന വിശറിയിട്ടെത്തു്, ദേഷ്യം അഭിനയിച്ചു—

ഞാൻ ചന്തിക്ക് നല്ല തല്ലു് തന്നു. എന്തു് ചോദിച്ചാലും എനിക്കറിയില്ല സാർ... ആ അനുകരണത്തിൽ, അമർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്ന ചിരിയുടെ മുടി തുരക്കപ്പെട്ടു.

ചിരിയുടെ മാലപ്പടക്കം പൊട്ടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും ഔപചാരികത്വത്തിന്റെ കൃത്രിമത്വം അപ്രത്യക്ഷമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ശ്രീധരൻ കിടക്കയിലിരുന്നു. ഒരു നാക്കിലയിൽനിന്നു് നെയ്യപ്പവും മറ്റേതിൽനിന്നു് പൂവടയും എടുത്തു...

തലയുയർത്തിയപ്പോഴേക്കും രമയും ഉമയും കോണിപ്പടികളിറങ്ങി അപ്രത്യക്ഷമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

(തുടരും)

പിന്നെ എന്തൊക്കെ ഇഷ്ടമായി? അതിനത്തരംപറയാൻ സമയം കിട്ടിയില്ല. അപ്പോഴേക്കും കോണിപ്പടികൾ ശബ്ദിച്ചു. തിരിഞ്ഞുനോക്കുമ്പോൾ ഉമ. നാക്കിലയിൽ നെയ്യപ്പം. കടലിപ്പഴം. പൂവട. പിന്നെ മലർ.

ഉമ്മറപ്പടിയിൽ സംശയിച്ചുനിന്നിരുന്ന ഉമയുടെ കണ്ണുകളിൽ, പരന്ന നീഴൽ താൻ കാണാതിരുന്നില്ല. മനഃപൂർവ്വം ചുണ്ടിൽ വിരിയിച്ച ചിരിയും കണ്ടു. എന്തെന്തോർപ്പിക്കാൻ നോക്കി അല്ലെ എന്ന കലുഷചിന്ത ആ മനസ്സിനെ മമിക്കുന്ന തറിഞ്ഞു. തന്റെ കണ്ണുകളിൽ നിഴലിച്ച നേർത്ത കററബോധവും, എന്തെ സംശയിക്കാതിരിയ്ക്കു് എന്ന യാചനയും ഉമയും കണ്ടിരിക്കണം.

ഒരർദ്ധനീമിഷത്തിന്റെ അനിശ്ചിതത്വം. ശ്രീധരനാണ് ആദ്യം സംസാരിച്ചത്.

ഉമ വത്ര...

ഞാൻ അത്പം വൈകി അല്ലേ? ഉമയുടെ വാക്കുകൾക്ക് കാറ്റിലിളകുന്ന തുളസിയിലയുടെ മർമ്മരം.

ആ ചോദ്യത്തിന് ആരും ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല. അവൾ ഉത്തരം പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല, തീർച്ച.

ഉമ അടിവച്ചടിവച്ചു് മേശയ്ക്കരികിലെത്തി.

മേശപ്പുറത്തു് രമവച്ച നാക്കിലയ്ക്കരികെ അവൾ തന്റെ നാക്കില വച്ചു.

ശ്രീധരൻ രമയേയും ഉമയേയും മാറി മാറി നോക്കി. പിന്നെ മേശപ്പുറത്തിരിക്കുന്ന രണ്ടു നാക്കിലകളിലേക്കും.

രണ്ടിലും ഒരേ നിവേദ്യം.

കടലിപ്പഴം, നെയ്യപ്പം, പൂവട, മലർ. വീണ്ടും അയാളുടെ കണ്ണുകൾ അവരെ തേടി.

രണ്ടു നെയ്ത്തിരിനാളങ്ങളെപ്പോലെ അവർ. ഒന്നിൽനിന്നു മറ്റൊന്നു തിരിച്ചറിയാൻ വയ്യ. കവിതത്തുടിച്ചിൽ അടിക്കടി ഉമ്മവയ്ക്കുന്ന നീണ്ട കണ്ഠപീലികൾ. അല്പം മലർന്ന ചവന്ന ചുണ്ടുകൾ.

ശംഖിന്റെ മിരസമുള്ള കഴുത്തിൽ ത്രസിക്കുന്ന നീലത്തേമ്പു്. നെറ്റിയിലെ ചങ്ങനക്കുറി, കാതിൽ തൂങ്ങുന്ന കടക്കുടക്കുനിൽ വിറകൊള്ളുന്ന ചവന്ന മുത്തുകൾ. അരമറയുന്ന മുടി അററം കെട്ടിയതിൽ ചിരിക്കുന്ന മുല്ലപ്പൂക്കൾ. കൈതപ്പവിന്റെ നിറമുള്ള പതിഞ്ഞ വരവിൽ സ്വർണ്ണയൂളികൾ പോലെ നേർത്ത രോമരാജികൾ.

രമ പതുക്കെ ജനാലയ്ക്കടുത്തെത്തി. വാതിൽപ്പൊളിതുറന്നു. ഈർപ്പമുള്ള കാറ്റിൽ അവളുടെ നെറ്റിയിൽവിടർന്ന അളകുണ്ടിളകി.

ഓരം അലസമാറയാഴകുന്ന കത്തിപ്പഴ ചിങ്ങവെയിലിൽപുളയുന്ന സ്വർണ്ണനാഗംപോലെ...

മുറിയിൽ മൗനം. കൊത്താനായുന്ന സീപ്പമായി.

ഒരേ പാടത്തൊക്കുന്ന വരമ്പു് രണ്ടായി പിരിയുന്നു. പാടത്തിന്റെ അരികിലെ കളത്തിൽ ഗ്രാമത്തിലെ അലക്കുകോരി തൂണി അലക്കുന്നു. കല്ലിൽ വീഴുന്ന തൂണിയയ്ക്കുന്ന ശബ്ദം. ധ്വനിയും.

അല്ലെങ്കിൽ, അവഞ്ഞൊന്നും... പൂക്കളേറെ കിട്ടിയ ദിവസം. നൂറൊന്നും... അതെ, നടുമുറം നിറച്ചു. പൂക്കൾ കൊണ്ടൊരു ചിത്രപുരവതാനി. നാലുമുലയിലും അഞ്ചു തിരികൾ തെളിയുന്ന നിലവിളക്കുകൾ. നടുവിൽ തന്നോളമുയരത്തിൽ, ഏഴു തിരികൾ തെളിയുന്ന കൂറ്റൻ നിലവിളക്കും.

നേടിച്ച പൂവടയും മലരും കടലിപ്പഴവും നെയ്യപ്പവുമായി പടിപ്പുരമുകളിലെത്തിയപ്പോൾ ശ്രീധരൻ ചുരുട്ടിവച്ച കിടക്കയിൽ ചാരിവച്ച തലയണയിൽ ചാരിയിരുന്നു വായിക്കുന്നു.

കാലൊച്ചകേട്ടപ്പോൾ തലയുയർത്തി. ഒരൊഴിവുദിവസത്തിന്റെ അലസത അയാൾക്ക് കൂടുതൽ വശ്യതയണച്ചു. എണ്ണമയമില്ലാത്തമുടി നെറ്റിയിൽ ഉലർന്നുകിടന്നു. രോമാവൃതമായ മാറിൽ പുലിനഖം തൂങ്ങുന്ന സ്വർണ്ണമാല ഇഴഞ്ഞുകിടന്നു. ഷേവ് ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത മുഖത്തു് രണ്ടു ദിവസം മാത്രം പ്രായമായ കററിരോമങ്ങൾ ആ കണ്ണുകളുടെ തിളക്കത്തിന് വിഷാദത്തിന്റെ പരിവേഷം നൽകി.

കമിഴ്ന്നിറങ്ങി പുസ്തകത്തിൽ നോക്കി. പരിചയമില്ലാത്ത പേര് ചേഗവേര... പെട്ടെന്നു് മനസ്സിലെവിടെയോ കരിയിലകളിലൂടെ ഉരുതിപ്പായുന്ന മുർഖൻ പാമ്പിന്റെ ചിത്രമുണർന്നു.

നാക്കിലയിലെ നിവേദ്യം. സൈഡ് ടേബിളിൽ വച്ചു.

മേശപ്പുറത്തു് അലക്ഷ്യമായിക്കിടക്കുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ.

ഫീഡൽകാസ്ട്രോ, മാവോ സേതൂങ്, ലെനിൻ, ഹോചിമിൻ.

എല്ലാം ജീവചരിത്രങ്ങളാണ്.

പിന്നേയും പുസ്തകങ്ങൾ. ചെറുതും വലുതും. സിനിമാപ്പാട്ടുപുസ്തകത്തിനെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്ന കല്ലച്ചിൽ എഴുതിയവ.

പുസ്തകങ്ങളിൽക്കുങ്ങിയ താല്പര്യം കണ്ടിട്ടാവണം ശ്രീധരൻ പറഞ്ഞു:

രാജ്യ പുററിയ പുസ്തകങ്ങളൊന്നുമില്ലല്ലോ...

അങ്ങനെയും ഉണ്ടോ പുസ്തകങ്ങൾ? രമ കളിയാക്കി.

നാടൻപ്രേമം. ബാലുകാലസഖി, മാലതിമാധവം... ലിസ്റ്റ് നീട്ടണം... പക്ഷേ, ഒരു കാര്യം. ശ്രീധരൻമാസ്റ്റർക്കു പറ്റിയ പുസ്തകങ്ങളാണിവയെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

ശ്രീധരൻമപ്പോഴും രമയുടെ അച്ചന്റെ കമ്പിവുകൊണ്ടാണ്. അല്ലെങ്കിൽ വെറും ശ്രീധരൻ. സ്നേഹമുള്ളവർ എന്നൊരു വെറും ശ്രീ എന്നു വിളിക്കാറുള്ളു.

സ്നേഹമുള്ളവർ ഒട്ടേറെയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഇതുവരെയാകട്ടെ ആ ലിസ്റ്റിൽ ഒരാളേയുള്ളൂ. അമ്മ... അമ്മയ്ക്കുപോലും എന്ന് വിളിക്കുന്നത് ശ്രീധരൻ എന്നതന്നെ... സ്നേഹക്കുറവുകൊണ്ടാവാം...

ആവാം... അല്ലായിരിക്കാം... അ. സൈലി എനിക്കിഷ്ടമായി—

ആവാം... അല്ലായിരിക്കാം...

അരമുണ്ട്. സ്നേഹത്തിൽ നിർത്തിയിരിക്കുമ്പോൾ കള്ളസ് പുട്ടിവച്ചിരിക്കും എന്നതാണ് ആദ്യത്തെ കാര്യം. നഗരാതിർത്തിവിട്ടാൽ മാത്രമേ കംപാർട്ട് മെൻഡികാരി അതു തുറന്നുതരികയുള്ളൂ.

കംപാർട്ട് മെൻഡ് പല മുറികളായി തിരിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഒരു മുറിയിൽ നാലുപേർക്കാണ് സിററും ബർത്തും. രാത്രിവണ്ടിയായതിനാൽ കഷ്ടൻസിററുകളിൽ വൃത്തിയായി കിടക്കുവരിച്ചു്. തലയണയ്ക്കരികെ കമ്പിളിയും വച്ചിരിക്കും. പ്രായമായവർക്ക് മുകളിലെ ബത്തിൽ കയറാൻ ഒരു ചെറിയ ഗോവണിയും സാധനങ്ങൾവെക്കാനുള്ള 'തട്ടിൻ പുറത്തു്' കണ്ടു. വേഗത കറവാണെങ്കിലും, വളരെ സുഖമാണ് യാത്ര. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ നമ്മുടെ ഏയർകണ്ടിഷൻഡ് സ്ലീപ്പറുകളെക്കാളും കൂടുതൽ സൗകര്യം സാധാരണ തീവണ്ടികളിലുണ്ട്.

മോസ്കോ വിട്ടാൽ ഇംഗ്ലീഷറിയായവന്നവർ വിരളമാണ്. കുറുത്തവരായ ഞങ്ങളോട് ഒരുതരം അലക്ഷ്യമാണ് ട്രെയിൻ സുപ്രണ്ട് കാട്ടിയത്. ഏതു ചോദിച്ചാലും ഉത്തരം നല്കാൻ ഉള്ള ഒരു വ്യഗ്രത, അങ്ങോർക്കോ, മറ്റു യാത്രക്കാർക്കോ ഉള്ളതായി തോന്നിയില്ല.

ഒരു കംപാർട്ട് മെൻഡിൽ ആകെ ഒരു സുപ്രഭുനുള്ളൂ. ആദ്യം യൂണിഫോമെല്ലാമിട്ട് ടിക്കറ്റു പരിശോധിക്കാൻവന്ന അദ്ദേഹംതന്നെ കാലത്തു് സാധാരണ വേഷത്തിൽ വെള്ളിക്കപ്പുകളിൽ കട്ടൻ പായയുമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. പുകവലി കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുകയാണ്. റെസ്റ്ററോറണ്ടുകളിലും സിനിമാ തിയേറ്ററുകളിലും സ്ഥിതി മറ്റൊന്നല്ല. സിറിയയിൽ നിന്നുള്ള പത്രപ്രവർത്തക അമൽ സ്നേഹപൂർവ്വം തന്ന ഒരു ഗ്രാസ് വെൻ അകത്താക്കി സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങി.

സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ ഒന്നര ലക്ഷത്തോളം കി. മീ. നെയിൽവേ ലൈനാണ്. ലോകത്താകെയുള്ള ലൈനിന്റെ പത്തിലൊന്നു വരും ഇത്. നീളത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ ഒന്നാംസ്ഥാനത്തും ഇന്ത്യ രണ്ടാംസ്ഥാനത്തുമാണല്ലോ. തീവണ്ടികൾ അധികവും പരക്കുഗതാഗതത്തിന്റേതാണ്. തീവണ്ടിമാർഗ്ഗം ആഗോളവിനിയോഗം ചെയ്യപ്പെടുന്ന പരക്കിന്റെ പകുതിയും സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലാണ്.

രാജ്യത്തിന്റെ വിസ്തൃതി കാരണം തീവണ്ടിമാർഗ്ഗം ദൂരയാത്ര ചെയ്യേണ്ടി വന്നാൽ, ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉണ്ടാകുമല്ലോ. അതിനാൽ സാധാരണക്കാർപോലും, ദൂരയാത്രചെയ്യുന്ന വിമാനത്തിലാണ്. സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ എയർറൂട്ട് ഒരു ദശലക്ഷം കിലോമീറ്റർ വരും. അതിൽ നാലുലക്ഷം മാത്രമേ അന്താരാഷ്ട്ര പരക്കുള്ളൂ എന്ന് പറയുമ്പോൾ, അന്തർദ്ദേശീയതലത്തിൽ വിമാനത്തിന്റെ പങ്ക് കണക്കാക്കാം.

രാവിലെ കിവിലെത്തി. നഗരത്തിലെത്തുന്നതിനുമുമ്പ് തീവണ്ടി ഡബ്ബിംഗ് നദി തരണംചെയ്യും. നദിയുടെതന്നെ പേരുള്ള ഒരു ഹോട്ടലിലായിരുന്നു താമസവും. ഉത്രേയൻപത്രപ്രവർത്തക സംഘടനയുടെ അതിഥികളായിരുന്നു ഇവിടെ ഞങ്ങൾ. (ഞങ്ങളുടെ റഷ്യൻ പര്യടനം, സോവിയറ്റ് പത്രപ്രവർത്തക സംഘടനയുടെ ക്ഷണപ്രകാരമായിരുന്നു.) ഇന്ത്യയിലെ ഏതോ ഹോട്ടലിൽ ചെന്നുചാടിയ പ്രതീതിയാണ് ഡബ്ബിംഗ് എന്നിൽ ഉളവാക്കിയത്.

ഉത്രേയനയിലെ സന്ദർശനത്തെക്കുറിച്ച് എഴുതുന്നതിനുമുമ്പ് സോവിയറ്റ് യൂണിയനെക്കുറിച്ച് രണ്ടു വാക്കു. ഭൂമിയിലെ കരപ്രദേശത്തിന്റെ ആറിലൊന്ന് ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ നാടിന്റെ ജനസംഖ്യ 30 കോടിയാണ്. നൂറിൽപ്പരം ഭാഷയിലുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങൾ ഇവരിലുണ്ട്. മഹത്തായ ക്ഷോഭം വിറപ്പിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് 1917) ശേഷം എല്ലാ അധികാരവും തൊഴിലാളികളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്നു. ഭരണം നടത്തുന്നത് ജനപ്രതിനിധികളുടെ സോവിയറ്റുകൾ (കൗൺസിൽ) ആണ്. ഭരണാധികാരിയുടെ പരമോന്നതതലത്തിന് സുപ്രീം സോവിയറ്റ് എന്ന പരമ്പര. ഏക പാർട്ടിഭരണമാണെന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഓരോ റിപ്പബ്ലിക്കിനും, അതിൻകീഴായ സുപ്രീം സോവിയറ്റുകളും, വെബ്ബെറ പാർട്ടിയുടെ 17 ദശലക്ഷം അംഗങ്ങൾ. ഇവരിൽ ഒരു വലിയ വിഭാഗം ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട യുവജനസംഘടനയായ കോംസൊമോളിയിലാണ്. വന്നവരാണ്.

ആദ്യത്തെ പരിപാടി സമയത്തെ ഒരു സിൽക്ക് ഹാക്ടറി സന്ദർശിക്കലായിരുന്നു. ഡാർനിസ്കി സിൽക്കുകമ്പനിയിലെ 6000 ജോലിക്കാർ പ്രതിദിനം 250 കിലോമീറ്റർ സിൽക്കു തൂണിനെയ്ക്കുതള്ളുന്നു. വളരെയേറെ യന്ത്രവൽക്കരിച്ചതാണ് ഹാക്ടറി. യന്ത്രവൽക്കരണം സോവിയറ്റ് വ്യവസായത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാനമുദ്രയാണെങ്കിലും, കഴിഞ്ഞ അരനൂറ്റാണ്ടിൽ തൊഴിലില്ലായ്മ അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

ഹാക്ടറിയിൽനിന്നും, അവർ തന്നെ നടത്തുന്ന കട്ടികൾക്കായുള്ള പയനിയർ ക്യാമ്പ് കാണാൻ പോയി. വനമധ്യത്തിൽ വെട്ടിത്തെളിച്ചെടുത്ത ഒഴിഞ്ഞ, നിശ്ശബ്ദമായ പ്രദേശത്താണ് ക്യാമ്പ്. അവിടെ 320 കട്ടികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു; എല്ലാവരും പത്തു വാസ്തിനതായുള്ളവർ. കഴുത്തിൽ തൂവാലകെട്ടി, പച്ചത്തൊപ്പിയണിഞ്ഞ്, സ്വാഗതഗാനം പാടി ഏകദേശം അമ്പതു ബാലകൾ ഞങ്ങൾക്ക് നൽകിയ സ്വീകരണം ഒരിക്കലും മറക്കാൻ കഴിയില്ല.

കട്ടികളെ കരകൗശലവേല തുടങ്ങി പലതും പരിശീലിപ്പിക്കുന്ന പയനിയർ ക്യാമ്പുകൾ സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ വളരെ ജനസമ്മതി നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഇരുപത്തിയൊന്നു ദിവസം നീണ്ടു നില്ക്കുന്ന ക്യാമ്പിൽ പങ്കെടുക്കാൻ, നാമമാത്രമായ ഫീസുള്ളൂ. സിൽക്ക് പയനിയർ ക്യാമ്പിൽ കട്ടികൾ സ്വയം നിർമ്മിച്ച പാവകളും ചിത്രങ്ങളും ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. ഇത്തരം പയനിയർ

ക്യാമ്പുകളിൽ, ഇന്ത്യയിൽ നിന്നും, മറ്റും അവികസിത രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും, ഇപ്പോൾ കട്ടികൾ എത്തിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

ഏറ്റവും ഹൃദ്യമായ ഇനം കട്ടികളുടെ കലാപരിപാടികൾ ആയിരുന്നു. റഷ്യൻ നാടോടി നൃത്തങ്ങളും, പാട്ടുകളും വളരെ മനോഹരമായി അവർ അരങ്ങത്തവതരിപ്പിച്ചു. എല്ലാം കഴിഞ്ഞ് കട്ടികളോടു് റാറ്റാറ്റാ പാഞ്ഞു ബസ്സ് നിർമ്മിച്ചപ്പോൾ എല്ലാവരും വികാരമുക്തരായിരുന്നു.

അടുത്ത ദിവസം ബസ്സിൽ ഒരു ഓട്ട പ്രദക്ഷിണമായിരുന്നു. ഹോട്ടലിനടുത്തു തന്നെയുള്ള ഫിൽഹാർമോണിക്കിന്റെ മന്ദിരത്തിന്റെ മുമ്പിൽ സൗഹൃദത്തിന്റെ ഭീമാകൃതിയിലുള്ള കമാനം. കഴിഞ്ഞ വർഷമാണത്രെ ഇത് പണിതീർത്തത്. സുപ്രസിദ്ധമായ സെൻറ് സോഫിയ കത്തീഡ്രലിലാണ് പിന്നെ പോയത്. സാർണ്ണത്താഴികക്കുടങ്ങളുള്ള ഈ കത്തീഡ്രലിലാണ് സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലെ ആദ്യത്തെ ലൈബ്രറിയും പള്ളിക്കുടവും പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചത്. യുനെസ്കോ കാരാലോൾ അനുസരിച്ച ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധമായ പള്ളികളിൽ പതിമൂന്നാംസ്ഥാനമാണ് ഈ ദേവാലയത്തിന്.

യാത്രാമധ്യേ വിശ്വസാഹിത്യകാരനായ ലിയോ ടോൾസ്റ്റോയ് പ്രളളക്കുലത്തു് താമസിച്ചിരുന്ന വീടുകളും നീലച്ചായമടിച്ച ഒരു കെട്ടിടം. വീടിന്റെ മുമ്പിലെ റോഡിന്റെ പേരും ടോൾസ്റ്റോയ് തെരുവെന്നാണ്.

ഹോട്ടലിലേക്കു് തിരിച്ചുവരുംവഴി മാതൃഭൂമിയുടെ പ്രതിമ എന്ന സ്മാരകം കണ്ടു. വാളും പരിചയും ഇരകളെക്കുറിച്ച് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച ഉത്തുംഗമായ ഈ പ്രതിമ ഇരകളിൽ വാർത്തെടുത്തതാണ്. രണ്ടാംലോകമഹായുദ്ധത്തിലെ രക്തസാക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി 1981-ൽ പണിപൂർത്തിയായ ഒരു സ്മാരകവളപ്പിലാണ് പ്രതിമ. അതിന്റെ കാൽച്ചുവട്ടിൽ പുനോത്ഭയങ്ങൾക്കു് മദ്ധ്യേ തൊഴിലാളികളുടെ സാർവത്രിയസമരം കൽപ്രതിമകളിൽ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു.

കീവിലെ സന്ദർശനത്തിനിടയ്ക്കു് മോസ്കോയിൽച്ചു് ഞാൻ ശ്രദ്ധിക്കാനിടയായ ഒരു രഹസ്യത്തിന് സ്ഥിരീകരണം ലഭിച്ചു. സാർണ്ണപ്പല്ലകൾ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ജനത സോവിയറ്റ് ജനതതന്നെ. ചെറിയ കാരണം മതി പല്ലു് സാർണ്ണം പൊതിഞ്ഞു സൂക്ഷിക്കാൻ. ചെറുപ്പക്കാരുടെ മധ്യവയസ്സരം എല്ലാം ചിരിക്കുമ്പോൾ ആ തിളക്കം കാണാതിരിക്കുക പ്രായസം.

(തുടരും)

സത്യജിത് റായിയുടെ ജന്മത്തിന്റെ മഹനീയത ഒരു ചലച്ചിത്രകാരന്റെ കർമ്മപരിധിക്കുള്ളിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നതല്ല. ഈ മനഃശ്ചക്രമാനഗായിയുടെ മനസ്സ് പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്ന ഒരു ഇന്ത്യയുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ സിനിമയ്ക്ക് സത്യജിത് റായി സൃഷ്ടിച്ചുകൊടുത്ത പാരമ്പര്യം കാവ്യമേഖലയിൽ മഹാകവി ഓഗോർ നെട്രവച്ചതിനോടു് തുല്യമാണെന്ന് ഇന്ത്യ പണ്ടേ സമ്മതിച്ചതാണ്.

സത്യജിത് റായിയിൽനിന്ന് കൊടുത്തിയെടുത്ത വെളിച്ചത്തിലൂടെയാണ് ഇന്ത്യൻ സിനിമ ഇപ്പോഴും സഞ്ചരിക്കുന്നതെന്ന യാഥാർത്ഥ്യം ആർക്കെങ്കിലും നിഷേധിക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല.

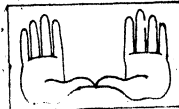
സത്യജിത് റായിയുടെ ആരാധകന്മാർ ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തോടു് പോലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ചോദ്യമുണ്ട്: "ഇവിടെ നിന്നെങ്ങോട്ടു്?" "എനിക്ക് തിരക്കൊന്നുമില്ല. കിരകഥകൾ ഞാൻ വായിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ കഥകളെന്തൊക്കെയാണു് ഞാൻ പറയുന്നില്ല. മറ്റുള്ളവരറിയാത്തതെന്തെല്ലാമു കൊണ്ടുതന്നെ. എങ്ങനെയാവാം എന്റെ മനസ്സിലുള്ളത് ഗ്രാമീണരും ഗ്രാമജീവിതവുമാണു്. പ്രത്യേകിച്ചും, തൊട്ടുകൂട്ടാത്തവർ. 'സദാഗതി'യുടെ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെത്തന്നെയാണു് ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നതു്. വ്യക്തമായൊന്നും പറയാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതു് ചെയ്തതിരിക്കുവാൻ കഴിയുമെന്ന് ഞാൻ എങ്ങനെ ഉറപ്പിച്ചുപറയും? സമ്പന്നരുടെയും ഉന്നതകലജാതരുടെയും ലോകത്തിലുടനീളമുള്ള ഒരു യാത്രയായിരുന്നു 'ഗരേബെരേ'. പക്ഷേ, എന്റെ അടുത്ത ചിത്രം പാവപ്പെട്ട ഗ്രാമീണജീവിതത്തിൽ തൊടുന്നതായിരിക്കും. അതു് മിക്കവാറും ഹിന്ദിയിലായിരിക്കും."

സത്യജിത് റായി ഇപ്പോഴും കഥകൾ തേടിപ്പിടിക്കുകയാണ്. സത്യജിത് റായിയുടെ സിനിമാവിചാരം എപ്പോഴും ആരംഭിക്കുന്നത് കഥയിൽനിന്നാണ്. ഹോംഗേജ് ദേവിയുടെ ഒരു കഥ സത്യജിത് റായിയുടെ മനസ്സിൽ കയറിക്കൂടിയിട്ടുണ്ട്. മർദ്ദിതരുടെ ഒരു പൊട്ടിത്തെറിയുണ്ട് ആ കഥയുടെ അന്ത്യത്തിൽ. വിപ്ലവത്തിന്റെ അരങ്ങേറുമൊന്നുമല്ല; ഏതാനും ചില വ്യക്തികളുടെ അമർഷം അഗ്നിപുഷ്പങ്ങളായി വിരിഞ്ഞുവീഴുന്നുവെന്നുമാത്രം.

സത്യജിത് റായിയുടെ നേരെ ഉയർന്നു വന്നിട്ടുള്ള വിമർശനങ്ങളിലൊന്നു് അദ്ദേഹം ബംഗാളിന്റെ പ്രകൃതത്തിലും ആത്മാവിലും ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നുവെന്നാണു്. ആ വിമർശനത്തിന്റെ നേർക്കു് റായി അമർഷംകൊള്ളുകയുണ്ടായില്ല. തന്റെ ബംഗാളിത്തം അനുവദിച്ചുകിട്ടുന്നതിൽ ഒരു പക്ഷേ, അദ്ദേഹം മനസ്സിൽ സന്തോഷിക്കുന്നുണ്ടാവാം. ഇന്നു് ബംഗാൾ ചിന്തിക്കുന്നതു് നാളെ ഇന്ത്യയും ചിന്തിക്കുന്നവെന്ന ചൊല്ലിനകത്തു നിൽക്കുന്നതായില്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്തോഷം. തന്റെ മണ്ണിലും ഭാഗ്യവശത്തിലും ഭാഷയിലും മാത്രമേ തനിക്ക് ആഴത്തിൽ വേരോടാൻ കഴിയുകയുള്ളുവെന്നു് റായിക്കറിയാം.

സത്യജിത് റായി, കറോസവാ എന്നിവർ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയോടൊപ്പം ചില വർഷംമുമ്പ് ഡെൽഹിയിൽ നടന്ന ഒരു ഫിലിം ഫെസ്റ്റിവൽ മേള

ജീവിതത്തിലേക്കു നന്നെ തിരിയുന്ന സത്യജിത് റായി

അത്തരത്തിലുള്ള ഒരുമിമാനം അദ്ദേഹം എപ്പോഴും വച്ചുപുലർത്തിയിട്ടുണ്ട്. ബംഗാളിലെ സിനിമാപ്രേക്ഷകരെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാണു് സത്യജിത് റായി സിനിമയെടുക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ ചിത്രങ്ങളും രണ്ടോ മൂന്നോ വർഷം കഴിഞ്ഞു വിദേശമാർക്കുറകളിലെത്താറുള്ളൂ. ഒരു പഴയ ചിത്രമായ 'ജല സാഗറി'ൻ്റെ ഇരയിടെയാണു് പാർസി ലൊരുമാർക്കുറ കിട്ടിയതു്. ഇരുപതു കൊല്ലംപഴക്കമുള്ള റായിച്ചിത്രങ്ങളിൽ പലതും ഇരയിടെയാണു് വിദേശ മാർക്കുറിലെത്തുന്നതു്.

കാൽ നൂറ്റാണ്ടുകാലം ബംഗാളിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിൽത്തന്നെനിന്നു കറങ്ങിയ റായിയുടെ ചലച്ചിത്രപ്രതിഭ ഹിന്ദി യോടു് ഒരു പ്രത്യേക മതേ ഇക്കാലത്തു് വച്ചുപുലർത്തുന്നുണ്ടു്. ഹിന്ദിയിൽ സിനിമയെടുക്കുമ്പോൾ ഒരുപാടാകുകയുണ്ടാണു് അദ്ദേഹം കരുതുന്ന. പ്രധാനമായും നടനിക്കുമാർ. തികഞ്ഞ അഭിനയശേഷിയുള്ള നിരവധി നടനിക്കുമാർ ഹിന്ദിയിലുണ്ടെന്നാണു് സത്യജിത് റായി പറയുന്നതു്. ഹിന്ദിയിലെ ഇന്നത്തെ സിനിമയ്ക്കു് അവരെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നില്ല. തന്റെ അടുത്ത ഫിലിം

ബംഗാളിയിലും ഹിന്ദിയിലുമായി നിർമ്മിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം അയ്യകൊണ്ടാണു് വിശ്വസിക്കുന്നതു്. കഥയുടെ പിന്നാലെ പോകുന്നതുപോലെതന്നെ റായി നടനിക്കുമാരുടെ പിന്നാലെയും പോകുന്നു. സിനിമയിൽ നടന്മാരുടെ സാന്നിദ്ധ്യം ഒരിക്കലും സത്യജിത് റായി കറച്ചുകാണിച്ചിട്ടില്ല. മറിച്ച്, തന്റെ ചലച്ചിത്രജീവിതത്തിലുടനീളം നല്ല കഥ തേടിയതുപോലെ നല്ല നടന്മാരെയും അദ്ദേഹം തേടുകയായിരുന്നു. സിനിമ സംവിധായകന്റെ കലയാവുന്നതു്, നടനിക്കുമാരെക്കൂടി പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നതിലൂടെയാണെന്നു് സത്യജിത് റായി തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

നമ്മുടെ പുതിയ സിനിമക്കാർ വല്ലാതെ വിഷയഭാരിത്രമനുഭവിക്കുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞു കേൾക്കാറുണ്ടു്. ഈ വലിയ നാട്ടിൽ വിഷയഭാരിത്രമുണ്ടാണെന്നു് നമ്മുടെ പുതിയ സിനിമക്കാർ വല്ലാതെ വിഷയഭാരിത്രമനുഭവിക്കുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞു കേൾക്കാറുണ്ടു്. ഈ വലിയ നാട്ടിൽ വിഷയഭാരിത്രമുണ്ടാണെന്നു് നമ്മുടെ പുതിയ സിനിമക്കാർ വല്ലാതെ വിഷയഭാരിത്രമനുഭവിക്കുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞു കേൾക്കാറുണ്ടു്. ഈ വലിയ നാട്ടിൽ വിഷയഭാരിത്രമുണ്ടാണെന്നു് നമ്മുടെ പുതിയ സിനിമക്കാർ വല്ലാതെ വിഷയഭാരിത്രമനുഭവിക്കുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞു കേൾക്കാറുണ്ടു്.

ശിരോരോഗികൾ വിഷമിക്കേണ്ട!
വലിയ കായത്തിരുമേനി എണ്ണ
 തലയ്ക്കുറ ക്ഷതം, വിട്ടുമാറാത്ത തലവേദന, തുടർച്ചയായ് ജലദോഷം, സൂര്യ വർത്തം, ശ്വാസദുർഗ്ഗന്ധം, ചെവിയിൽ നിന്നും നീരും പഴുപ്പും വരുക. ചെവി മുഴക്കം, ടോൺസിലൈറ്റിസ്, ചുമ, തൊണ്ടവേദന, ശ്വാസതടസ്സം, ചെുയടപ്പ്, മാരാത്ത നിർവിഷം, കൂടാതെ ശരീരത്തിനുണ്ടാകുന്ന ഒടിവ്, ചതവ് മുതലായവയ്ക്കും വളരെ വിശേഷപ്പെട്ടതാണ്.
 N. B. ആന്ധ്രാ രോഗികൾ രാവിലെ വെറും വയറിൽ ഈ എണ്ണ ½ ഓൺസ് വീതം തുടർച്ചയായി മൂന്നു മാസം സേവിച്ചാൽ ആസ്യ സുഖപ്പെടും.
500 M. L. കുപ്പി: 80 രൂപ 60 പൈസ.
 വി. പി. പി. ക്ക് 30 രൂപ മുൻകൂർ അയയ്ക്കുക.
 ശ്രീ അംബികാ ആയുർവ്വേദ ഫാർമസി, കൈതമുക്ക്, തിരുവനന്തപുരം-24.

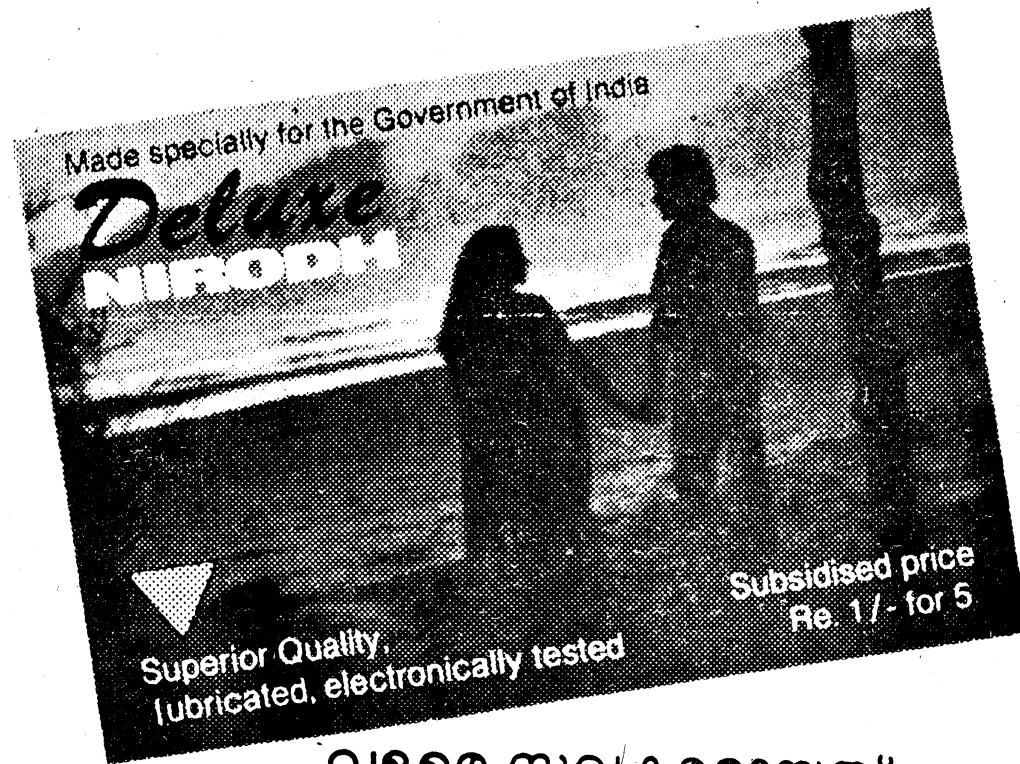

ഇപ്പോൾ ലഭിക്കുന്നു

ഡീലക്സ്

നിരോധ്

വളരെ മയമുള്ളത്

വളരെ സുഖകരമായത്

- ★ ഉന്നത ഗുണമേന്മ
- ★ ഇലക്ട്രോണിക് ഉപകരണങ്ങൾ

ഉപയോഗിച്ചുള്ള സൂക്ഷ്മപരിശോധന കഴിഞ്ഞത് എല്ലാ വൻ നഗരങ്ങളിലും വിറ്റുവരുന്നു.

5 എണ്ണത്തിന് 1/- രൂപ

day 84/28

കെ. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ

മനസ്സ് സമൂഹത്തിന്റെ പെഡഗോഗി

ഹിറഗേറിയൻസ് ഉണ്ടാവും: ഹിറഗേറിയൻസ് ഉണ്ടാവുകയില്ല. ഫ്രാൻസിസ് ഉണ്ടാവും: ഫ്രാൻസിസ് ഉണ്ടാവുകയില്ല. ഫ്രാൻസിസ്, ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടൻ, സോവിയറ്റ് റഷ്യ, ചൈന, അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകൾ ഉണ്ടാവുകയില്ല; ഫ്രഞ്ചുകാർ, ആംഗ്ലികർ, റഷ്യക്കാർ, ചൈനക്കാർ, അമേരിക്കൻസ് ഉണ്ടാവും.

ലോകത്തെങ്ങുമുള്ള മനുഷ്യസമൂഹങ്ങളുടെ ഒരു മഹാ ഫെഡറേഷനാണ് എന്റെ ലക്ഷ്യം, സ്വപ്നം. ബോർഡറുകൾ, (അതിർത്തികൾ) ഉണ്ടാവുകയില്ല. അപ്പോൾ ബോർഡർ സെക്യൂറിറ്റി ഫോർസുകളും ഉണ്ടാവുകയില്ല. ബോർഡർ സെക്യൂറിറ്റി ഫോർസുകൾ ഇല്ലാത്തതായത് യുദ്ധങ്ങളിലും.

കേവല സ്വപ്നങ്ങളിൽ ആണ് നീന്തുന്ന നിങ്ങളെ ഇനി ഞങ്ങൾ വായിക്കുകയില്ല എന്നാണ് നിങ്ങൾ തീരുമാനിക്കുന്നതെങ്കിൽ, ഞാൻ വിളിച്ചോതും: തെറ്റി! ആദ്യം ഞാൻ ആശയങ്ങളെ, പരിപാടികളെ സ്വപ്നരൂപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കട്ടെ! ഭാവിലെമുറകൾ ഇവയ്ക്ക് തുടിക്കുന്ന ജീവസ്സ് നൽകും.

സ്വതന്ത്ര ദേശീയ രാജ്യങ്ങൾ (Sovereign Nation States) രൂപമെടുത്ത ആദ്യ ദിനം ഒരു ദർശനം തന്നെയായിരുന്നു. ലോക ചരിത്രത്തിലെ എണ്ണമറ്റ യുദ്ധങ്ങൾ തൊട്ട്, ഇന്ന് നടക്കുന്ന ഇറാക്ക്-ഇറാൻ യുദ്ധം വരെ ഗർഭിച്ചത് ആ ദർശനത്തിൽ തന്നെ. ഇതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചു എന്നതിന്റെ ശരിയായ രൂപം എനിക്ക് പിടികിട്ടുന്നില്ല.

ഈ മഹാഫെഡറേഷനിലെ അംഗങ്ങൾ അന്യോന്യം അംബാസഡർമാരെ നിയമിക്കും. അവരുടെ പ്രധാന ജോലി മനുഷ്യസമൂഹങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സംബന്ധങ്ങൾ (വിവാഹങ്ങൾ) അറഞ്ഞ് ചെയ്യലായിരിക്കും. (സ്വല്പം ജീവ്സിടച്ചുള്ള ഹിറഗേറിയൻ പെണ്ണുങ്ങളെ നോക്കിക്കൊണ്ടേയിരുന്നത് സമയം നിലയ്ക്കുന്ന അനുഭവമുണ്ടാവും.)

മനുഷ്യസമൂഹങ്ങൾ സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രീയ യൂണിറ്റുകളായി മാറിയപ്പോഴാണ് അവരുടെ മനോഹരഘോഷങ്ങളിൽ പോയ് സൺ, (വിഷം) പടർന്ന് പിടിച്ചത്. ചെങ്കിസ്ഖാൻ, ആറില, റോബർട്ട് ക്ലൈവ്, റെപ്പോളിയൻബോണാപ്പാർട്ട്, അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലർ-ഇവരെല്ലാം തന്നെ ആ വിഷം മനുഷ്യരൂപമെടുത്തവരായിരുന്നു. ബുദ്ധനും അശോകനും ഈ വിപത്തു മനസ്സിലാക്കിയവരായിരുന്നിരിക്കണം. പക്ഷേ, അവർക്കും അതിർത്തികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന, ആകാശത്തിലേക്ക് ഉതിരിപ്പിച്ച വിദ്വേഷങ്ങളിൽ നിന്ന് മാനവരാശിയെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ബുദ്ധമതം ഭാരതത്തിനപ്പുറം എത്തിയിരുന്നു: "ഞങ്ങൾ ബുദ്ധമതം സ്വീകരിച്ചോളാം. എന്നാലും നിങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ നിങ്ങളുടെ അനന്യായികളെ സ്നേഹിക്കാം. കെട്ടിപ്പിടിക്കാൻമൊന്നും പോകുന്നില്ല." ബുദ്ധൻ ആ രോരുമാറിയൊരു കരഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവണം.

ഈ ഏകദേശം രണ്ടായിരത്തോളം കൊല്ലങ്ങളിലും ഫ്രാൻസിലും, ജർമ്മനിയിലും, ബ്രിട്ടനിലും, റഷ്യയിലും ചർച്ചകളും, പാതിരിമാരും, കന്യാസ്ത്രീകളും കോടിക്കണക്കിൽ വിവിധ ഭാഷകളിൽ ബൈബിളും ഒക്കെയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിട്ടും കാലാകാലമായി അവർ അന്യോന്യം കടിച്ചു കീറുന്നു. ആറംബോബുകൾ സൂക്ഷിക്കാൻ ഗോഡൗണുകൾ മതിയാവാതായിത്തീരുകയാണ്. എന്തുകൊണ്ട്? ബോർഡറിനപ്പുറത്തുള്ളവരെ നശിപ്പിച്ചു തീരും!

ബോർഡർ സെക്യൂറിറ്റി ഫോർസുകളിൽനിന്ന് പൊന്തിപ്പൊന്തി വരുന്ന വിഷപ്പുക, ചാൻസലറികളിലെ വെള്ളക്കോളർ ക്ലോംഗിവരുന്ന ശിരസ്സുകളെ വിഷമയമാക്കുന്നു, പകയുടെ പ്രതികളങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നു.

"ബാലകൃഷ്ണൻ നായരേ മതി, മതി. ഞങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ മഹാപോയിൻറ് പിടികിട്ടി. നിങ്ങൾ ഈ വ്യവസ്ഥയെ എങ്ങനെ മാറ്റാൻ പോകുന്നു?"

ഇതേ അക്ഷമത കലാധരനും പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇതിനിടെ ഒരു സന്ധ്യയ്ക്ക് ബറോഡയിൽനിന്ന് വന്ന കലാസൂഷ്കി കളുടെ കീഴിലിരുന്നുവെന്ന്, അതിർത്തികൾ ഇല്ലാത്ത ഒരു ലോകം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ എന്നെ സഹായിക്കണമെന്ന് അഭ്യർത്ഥിച്ചപ്പോൾ കലാധരൻ പ്രതികരണം ഇപ്രകാരമായിരുന്നു: "ആദി മനുഷ്യൻ വെട്ടിപ്പിടിച്ചു ഇരയെ കാർന്നതിനുപോലും, എന്റെ അടുത്തു് ആരും വരുത്തു് എന്ന് മുരളുമ്പോൾ, ആംഗ്യം കാട്ടുമ്പോൾ അല്ലെ ബാലോ റ്റേറ്ററിന്റെ ബീജാവാപം നടന്നത്! ഇത്രയും പഴക്കമുള്ള ഒരു ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷനെ നാമെങ്ങനെ എളുപ്പത്തിൽ ഇല്ലാതാക്കും?"

അപ്പോൾ ആരും പരമാപരാധത്തിൽ നിന്നുതന്നെ. അല്ലേ? അപ്പോൾ നാം ആക്രമിക്കേണ്ടതും വിനോദം (Win over) ചെയ്യേണ്ടതും മനുഷ്യമനസ്സുകൾതന്നെ. നാം മനുഷ്യഘോഷങ്ങളിൽ വിദ്യുവം സൃഷ്ടിക്കും. ആ കടിച്ചുകീറൽ ആശയ പരതയിലും അക്ഷരാർത്ഥത്തിലും ഇല്ലാതെ, ലക്ഷക്കണക്കായ, കോടിക്കണക്കായ ഡാർഡൻപാർട്ടികളിൽ, സല്ലാപത്തിന്റെ വേദികളിൽ നാം ലോകവിഭവങ്ങളെ ആസ്വദിക്കും. അത്രയ്ക്ക് നമ്മുടെ ശാസ്ത്രങ്ങളും വളർന്നിട്ടില്ലേ?

ഈ ഭാഷയിൽത്തന്നെ, ഈ വികാരത്തോടെതന്നെ ഞാൻ ലോകജനതയോടു് പോയിപ്പോയി പറയും. ഈ ഭാഷ, ഈ ആശയം കേൾക്കാൻ തയ്യാറുള്ള സായിപ്പന്മാർ ഇന്ന് ലോകത്തുണ്ട്.

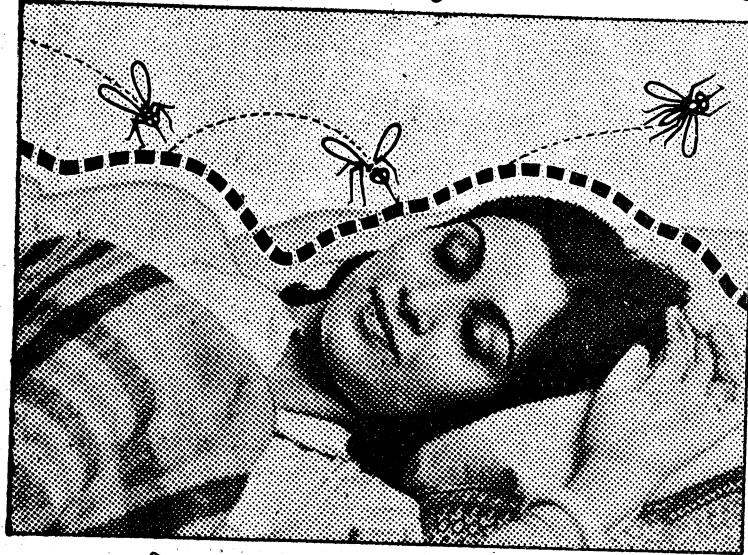
ഇവിടെ ഒരു കാര്യം തികച്ചും മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ പാഞ്ഞുതരേണ്ടതുണ്ട്. നൂറു ശതമാനം ലോകപൗരൻ എന്ന ഒരു ജനതയ്ക്ക് അദ്യമല്ല എന്റെ മനസ്സിൽ. (കലാകൗമുദി 457-ാം ലക്കത്തിൽ മലയാളികളെപ്പറ്റി പത്രാധിപർക്ക് കത്തെഴുതിയ സി. കെ. ഗോപിനാഥനും ഇതു് ശ്രദ്ധിച്ചാൽ നന്നു്.) ഞാൻ ഹിറഗേറിയൻസിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞില്ലേ. വിവിധ മനുഷ്യസമൂഹങ്ങൾക്ക് അവരുടേതായ ഘോഷം - കലാപരം - ശാരീരിക ആകർഷകത്വങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവ നിലനില്ക്കണം. അതിർത്തികളാണു് തുടച്ചുമാറ്റേണ്ടതു്. അപ്പോൾ ബന്ധങ്ങളിൽനിന്ന് വിഷം അകലുന്നു.

ഞാനൊരു ഭാരതീയനാണ്, കേരളീയനാണ്. എനിക്കെന്താണ് യുറോപ്യന്മാരെ, വിദ്വേഷിക്കുന്മാരെ, അവരുടെ പെണ്ണുങ്ങളും കുട്ടികളോടുകൂടും കാണുമ്പോൾ സ്നേഹമയമായ ഒരു നേരം, മാനസികാവസ്ഥ അനുഭവപ്പെടുന്നതു്? ഇവിടെയാണ് മനുഷ്യസ്നേഹമെന്ന മഹത്വം രംഗം അരങ്ങേറുന്നതു്.

ഒരു കുടിപറയട്ടെ, ഒരുതരം ജനതയ്ക്ക് എൻജിനീയറിങ്ങ് കോണ്ടു് ഒരു ലോകപൗരനെ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് എനിക്ക് ആഗ്രഹമില്ല. ഇന്നുതന്നെ അവർ നല്ല മനുഷ്യന്മാരാണ്. ജോഗ്രാഫി കലാവും മാനസികമായും ഉള്ള അതിർത്തികൾ തുടച്ചുനീക്കണമെന്നെ ഞാൻ പറയുന്നതു്.

ഇങ്ങനെയൊരു സാഹചര്യമുണ്ടിച്ചാൽ ഞാൻ ആദ്യം വിളിക്കുക, കൃഷിശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരെയായിരിക്കും. എവിടെയെല്ലാം ഗോതമ്പ്, എവിടെയെല്ലാം നെല്ല്, എവിടെയെല്ലാം മാമ്പഴം, റ്റാക്കു്? മനുഷ്യരായ മനുഷ്യർക്കെല്ലാം സുഖമായി ഗാർഡൻ പാർട്ടികളിലിരുന്ന് സല്ലപിച്ചു് തിന്നാനുള്ള ശാസ്ത്രവും പരിപാടികളും രൂപമെടുപ്പിച്ചാട്ടെ; അതിർത്തികളെല്ലാം തുടച്ചുനീക്കി. ഗ്ലോബൽ ഹരിതവിദ്യുവ മാവട്ടെ ഇനി നിങ്ങളുടെ ചുമതല!

കൊതുക്കുകയോണോ നിങ്ങളുടെ ഉറക്കത്തിനു ശല്യം? ഓഡോമോസ് പുരട്ടു, സുഖമായുറങ്ങൂ

ഓഡോമോസ്
കൊതുക്കുകളുടെ പരമശത്രു

ഇപ്പോൾ,
100 ഗ്രാം
ഇക്കണോമി
പായകളിലും
വെളിയുന്നു.

CHAITRA-BLS-546 MAL

വിവാഹത്തിനു മുൻപും പിൻപും

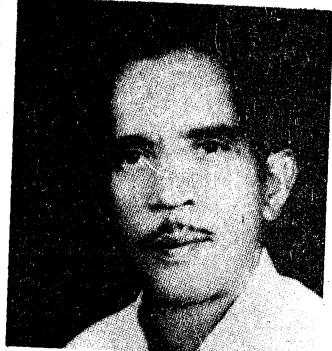
നിങ്ങളുടെയെന്നാൽ ശരീരം, ബലഹീനത, നാഡി
തളർച്ച, ശീശ്യസ്വലത, സ്വപ്നസ്വലത, കലാപ്ര
തിഭാസ മുൻപും പിൻപും ശരീരശാസ്ത്രപരമായ വ്യത്യാസ
മുണ്ടാകാം. പോയശരീരം വീണ്ടെടുക്കുവാൻ നല്ല ക്ഷേണങ്ങൾ
കഴിച്ച് പല രക്തസ്രാവം കഴിച്ച് ഗുണം കിട്ടാത്തവർ
നിങ്ങളുടെ ദാമ്പത്യജീവിതം സുഖകരമാക്കുന്നതിന് ഇന്ന്
തന്നെ ലൈംഗികരോഗവിമുക്തർ ഡോ: ഐ. ജെ.
റാണ (ഗവണ്മെന്റ് രജിസ്ട്രേഷൻ) അധികാരിയുടെ സമീ
പിക്കുക.

പരിശോധന സമയം: രാവിലെ 9 മുതൽ 2 മണിവരെ.
വൈകിട്ട് 4 മുതൽ രാത്രി 8 വരെ. തൊഴിലാളി 9 മുതൽ 1 മണി വരെ
സിഫിലിസ്, ഗോണോറിയ, പ്ലഗ്മോഡം, ഉഷ്മാക്കു മുതലായ എല്ലാ
രോഗസുരോഗങ്ങളും ചികിത്സിച്ചു സുഖപ്പെടുത്തുന്നു.

റോയി മെഡിക്കൽ ഹാൾ
പോർത്താൽ ഓവർബ്രിഡ്ജ് സമീപം ഏറണാകുളം, കൊച്ചി-18

കാമികൻ
നന്തൻകോട്ട് സുകുമാരൻ
നന്തൻകോട്ട് P. O.
തിരുവനന്തപുരം-65676.

ഈ വർഷം രണ്ടു കഥകൾ
അവതരിപ്പിക്കുന്നു,
★ നിലയ്ക്കാത്ത ഗാനം
★ തേരോട്ടം

കുറേ കോപ്പികൾ കൂടി
സൗജന്യ നിരക്കിൽ
ആധുനികരോഗ വൈദ്യശാസ്ത്രം

By
കെ. കണ്ണുരാമൻ വൈദ്യൻ
ആയുർവേദ ചികിത്സകന്മാരുടെ മുക്ത
കണ്ണുമായ പ്രശംസയാർജിച്ച റഫറൻസ്
സുബ്ബു. മലയാളപാഠ്യം. പരിഷ്കരി
ച്ച രണ്ടാം പതിപ്പ്. ഡെമ്മി 3-ൽ
850-ൽപ്പരം പേജുകൾ. ഫുൾ കാലി
ക്കോ ഓപ്പൺ ബയൻറംഗ്.

വില: Rs. 85/-
Rs. 25/- അയച്ചു പേയർ രജിസ്റ്റർ
ചെയ്താൽ, ബാക്കിതുക തവണക
ളായി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
പോസ്റ്റ് Rs. 11/25 സൗജന്യം.
പ്രസാധകൻ,
പൗരസ്ത്യ ഫാർമസി
പെരിനാട്-കൊല്ലം. (691 601)

Read
RATHNABALA
CHILDREN'S ILLUSTRATED TAMIL
MONTHLY MAGAZINE
POST BOX No. 17
SIVAKASI 626123.

തന്നോളംതന്നെ ഭാരമുള്ള പുസ്തകസ
ഞ്ചി. തുടക്കം സ്മൃതിലേക്കുമാറ്റുന്ന കട്ടി
കളെ കാണുമ്പോൾ എന്റെ ബാല്യകാല
ത്തെക്കറിച്ച് ഓർമ്മവരും. അന്നോളം
മലയാളപാഠ്യപാഠ്യവും സ്റ്റേറ്റ് മാത്രമാ
യിരുന്ന പാഠ്യപാഠ്യങ്ങളും. മിഡിൽ
സ്കൂളിലേക്ക് (അപ്പർ പ്രൈമറി) കയ
റും. കിട്ടിയത് സ്റ്റേറ്റ് ഉപേക്ഷിക്കാം;
പകരം ഒരു 'പലവക' ബുക്കായാൽ യാ
രാളായി.

കണ്ടും, ഭാഷയും, ചരിത്രവും, ഭൂമി
ശാസ്ത്രവുമായിരുന്നു അന്ന് പ്രധാനമായും
പഠിപ്പിച്ചിരുന്നത്. ശാസ്ത്രം പാഠ്യപാഠ്യ
തിലില്ലായിരുന്നു എന്ന് സത്യം ചെ
യ്ക്കാനൊന്നും വയ്യ. ആദ്യത്തെ ഏഴ് ക്ലാസ്സു
കളിൽ ഞാനൊക്കെ പഠിച്ച ശാസ്ത്രം 'പലി
ച്ചുവടി'പ്പുവിനെക്കുറിച്ച് ഡ്രിൽ മാസ്റ്റർ
എടുത്ത ഒരു ക്ലാസ്സിലായിരുന്നു.

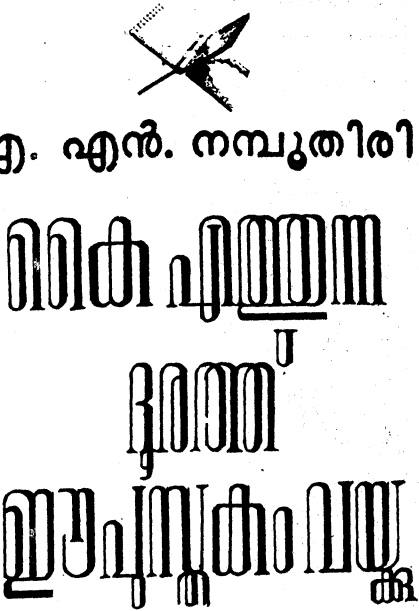
കാലമത്രെ മാറിപ്പോയി! പാഠ്യപാഠ്യ
കളിൽ മാത്രമല്ല നിത്യജീവിതത്തിന്റെ
നാനാമേഖലകളിലും ശാസ്ത്രം ഇന്ന് സാ
ധനം ചെലുത്തുന്നു. സാധാരണ വീട്ടു
മ്മയ്ക്കുപോലും ഇലക്ട്രിക് ഉപകരണങ്ങ
ളുടെ പ്രവർത്തനരീതിയും ക്ഷേണപരമ
രമങ്ങളുടെ കലോറിമൂല്യവും അറിയാം.
വൈദ്യുതി ഉപയോഗിക്കുന്നവർക്കൊക്കെ
ഫ്യൂസ്, വോൾട്ടേജും, ഇലക്ട്രിക്
സർക്യൂട്ടും സുപരിചിതമായ വാക്കുകളാ
ണ്. എക്കോളജിയും അക്യൂപെഷ്ചറും
ഇന്നെവിടെയും സ.സാഹചര്യമായി
ക്കഴിഞ്ഞു. പത്രമെഴുത്തുനിവർത്തിയാ
ലോ? വാർത്തകളിൽ മൈക്രോചിപ്പും,
സൂക്ഷ്മരീതിയും, സാറ്റലൈറ്റും,
ജനറലിക് എൻജിനീയറിങ്ങും സ്ഥാനം
പിടിക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ ജീവിതവ്യ
ത്തിക്കുതന്നെ കുറച്ചൊക്കെ ശാസ്ത്രജ്ഞാ
നും ആവശ്യമാണെന്നു വ്യക്തം.

കഴിഞ്ഞ അരനൂറ്റാണ്ടിലേറെയായി
വൈജ്ഞാനികരംഗത്തുവന്ന വൻപിച്ച
പരിവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമാണിത്.
പക്ഷേ, ശാസ്ത്രം അനാവരണം ചെയ്യുന്ന
വിവരങ്ങൾ സാധാരണക്കാർക്ക് മനസ്സിലാ
വുന്ന ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന
പുസ്തകങ്ങളോ ഗ്രന്ഥങ്ങളോ നമുക്കുവ
ശ്യത്തിനില്ല.

ഒരു ചുമട്ട് പുസ്തകവുമായി പോകുന്ന
സ്കൂൾകുട്ടിയുടെ കായകൃഷിയിൽമാത്രം
നമുക്കു സഹതാപം. ഒതുങ്ങിയാൽപ്പോ
രാ, അയാൾക്ക് ജീവത്തോട് ശമിപ്പിക്കാൻ
സുഗ്രഹമായ പുസ്തകങ്ങൾ വേണ്ടത്രയുണ്ടോ
എന്നുകൂടി ആരായണം.

അല്പമാലോചിച്ചാൽ നമുക്കു അനുഭവ
പ്പെടുന്ന പ്രശ്നമാണിത്. ഇന്നത്തെ
പത്രത്തിൽ ഹോവർക്രാഫ്റ്റിന്റെ പ
രിഷ്കരിച്ച മോഡലിനെക്കുറിച്ച് ഒരു
വാർത്ത കാണുന്നു. പക്ഷേ, എന്താണ്
ഹോവർക്രാഫ്റ്റ്? എവിടെയോ കേട്ടി
ട്ടുണ്ട്. ശരി. ഡിക്ഷണറി നോക്കാം.
പക്ഷേ, അങ്ങനൊരുവാക്ക് ആതിഥിപ്പി.
ഹോളോഗ്രാം. മായകളുടെ മേന്മയെക്കു
റിച്ചൊരു ലേഖനം. വായിച്ചുതുടങ്ങ
മ്പോഴേം സ.ശയമായി. ഹോളോഗ്രാഫി
യുമായി ഇതിനുള്ള വ്യത്യാസമെന്താണ്?
വായന നിലക്കുന്നു. ഇനി എന്തുചെ
യ്യണം?

സംശയം. മാറണമെങ്കിൽ എൻസൈ
ക്ലോപീഡിയയുടെ പുതിയ പതിപ്പുള്ള
ഏതെങ്കിലും ലൈബ്രറിയിലേക്ക് ഓട്ട
കയ്ക്കേ നിവൃത്തിയുള്ളൂ. അങ്ങനെയൊരു
തവണ നമുക്കിതാവർത്തിക്കുവാൻ കഴിയും?
നിത്യേന നേരിടുന്ന ഇത്തരം വിഷമ
സന്ദർഭങ്ങളിലാണ് ലളിതവും ആധികാ
രികവുമായ ഒരു റഫറൻസ് ഗ്രന്ഥത്തി
ന്റെ ആവശ്യം മനസ്സിലാകുന്നത്.
ക്ലാസ്റ്ററുകളിൽ മാത്രമല്ല സാധാരണ
സംഭാഷണത്തിലും ഉപയോഗം കേൾ
ക്കുന്ന ശാസ്ത്രസംബന്ധമായ സംശയങ്ങൾ
തീരാൻ വോക്സ് പോപ്പുലർവേണി
ക്രൂ. റോസ്കോട്ട് കൃഷ്ണപിള്ള തയ്യാറാ
ക്കിയ കട്ടികളുടെ ശാസ്ത്രനിഘണ്ടു മരിച്ച
നോക്കിയാൽ മതി.

അസംഭാഷണി മുതൽ സുവോളജി
വരെ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന വിവിധ
ശാസ്ത്രശാഖകളിലെ പ്രധാന വസ്തുതക
ളുടെ അയത്നലളിതമായ നിർവചനങ്ങളും
വിശദീകരണങ്ങളുമാണ് ഈ നിഘണ്ടു
വിലുള്ളത്. ഭംഗിയേറിയ വർണ്ണചിത്ര
ങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം മരിച്ച
നോക്കുന്നതുപോലും മാനസോല്ലാസകര
മാണ്. അതിനിടെ വലിയ മസ്തിഷ്ക
വ്യായാമമില്ലാത്തതെന്ന അനേകം ശാസ്ത്ര
തത്വങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്യും.

അരമണിക്കൂർനേരം അലസമായി പേ
ജുകൾ മറിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഞാൻ
3ശവരിച്ച വിവരങ്ങൾ: റേഡിയേഷ
നെക്കുറിച്ചുള്ള വ്യക്തമായ നിർവച
നം. വിവിധതരം കമ്പ്യൂട്ടറുകളുടെ പേ
രും ഉപയോഗവും. ഡയോഡിന്റെ പ്രവ
ർത്തനം. ട്രാൻസിസ്റ്ററിന്റെ സംവിധാ
നം. ഓർഗാനിക് രസതന്ത്രത്തിൽ ആദ്യം
തന്നെ പരിചയപ്പെടുന്ന കീറോഫോമി
കളുടെ പ്രസക്തി. ഹോളോസിൻഡ്രി
ത്തിന്റെ പ്രധാന്യം. അനുസംഹാദ

നത്തിൽ നിന്നുണ്ടാവുന്ന ഫാൾൗട്ടിന്റെ
ഭാവം. പലതവണ കേട്ടിട്ടുള്ള ഇ. എസ്.
പി. എന്ന ട്രൈക്കരിയുടെ ശരിയായ
അർത്ഥം. ബഹിരാകാശയാത്രയ്ക്ക് സ്പേസ്
പ്രോബ് നൽകിയ സംഭാവന.

ഇപ്പോഴത്തെ ശാസ്ത്രസംജ്ഞകളിൽ ഒട്ടേ
ക്കുറേ നമുക്ക് പരിചിതമാണ്. അത്
തമ. ശരിക്കറിയാതെ ഉപയോഗിക്കുന്ന
വയും അവയിലുണ്ട്. ശാസ്ത്രനിഘണ്ടു
വിലുണ്ടുള്ള ഓട്ടപ്രദിക്കുന്നതിനിട
യിൽ പഴയധാരണകൾ തിരുത്തണം.
പുതിയ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കണം.
അനായാസം കഴിഞ്ഞുവെന്നതിൽ വളരെ
സന്തോഷം തോന്നി.

നിഘണ്ടു ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ഒരു
കാര്യം ഓർക്കണം. ഏതെങ്കിലും ശാസ്ത്ര
വിഷയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവസാനവി
വരംവരെ ഇതിൽനിന്നു ലഭിക്കുമെന്നു
പ്രതീക്ഷിക്കരുത്. ഈ ഗ്രന്ഥം ഒരു
നിഘണ്ടുമാത്രമാണ്; വിജ്ഞാനകോശ
മല്ല. ഡിക്ഷണറി തുരക്കുമ്പോൾ മെൻ
ഡൽ നിയമമാണ് കണ്ണിൽപ്പെട്ടതെന്നു
കരുതുക. മെൻഡൽ ആരാണ്? അതി
നുള്ള ഉത്തരം കിട്ടും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ
ജീവിതകാലം, പാരമ്പര്യശാസ്ത്രത്തിനു
നല്കിയ സംഭാവന എന്നിവയെക്കുറി
ച്ചും പരാമർശമുണ്ട്. എങ്കിലും അദ്ദേഹ
ത്തിന്റെ ശാസ്ത്രസങ്കല്പനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള
വിശദമായ ചർച്ചയ്ക്ക് വിജ്ഞാനകോശം
തന്നെ തേടണം. പക്ഷേ, ഈ നിഘണ്ടു
വിലെ പല കുറിപ്പുകളോടും അനുബ
ന്ധിച്ച ചിത്രങ്ങൾ വാക്കുകളേക്കാൾ വാ
ചാലമാണ്; എത്ര വിവരണങ്ങളെക്കാളും
വ്യക്തവുമാണ്.

ഇത്തരമൊരു ബുക്ക്ഗ്രന്ഥം രചി
ക്കാൻ വേണ്ട കഴിവു് അർപ്പണബോ
ധവും പ്രവർത്തനശേഷിയും റോസ്
കോട്ട് കൃഷ്ണപിള്ളയിലെ കാണൂ. മുഴുവൻ
സമയവും ഔദ്യോഗിക കൃത്യങ്ങൾക്കുവേ
ണ്ടി ചെലവഴിക്കേണ്ടിവരുന്ന കൃഷ്ണ
പിള്ളയ്ക്ക് ശാസ്ത്രസാഹിത്യത്തിന് ഇത്ര
യേറെ സംഭാവനയെടുക്കാൻ എങ്ങനെ കഴി
ഞ്ഞു എന്ന് ഞാൻ അതിശയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
ശാസ്ത്രപാഠ്യസകനായ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ
വിചക്ഷണന്റെ അതിദീർഘവും അ
ക്ഷീണവുമായ പരിശ്രമഫലമാണ് ഈ
നിഘണ്ടു.

വളരെയേറെ മുതൽ മുടക്കാനും ആഗോ
ളവ്യാപകമായി പുസ്തകം വിൽക്കാനും
കഴിവുള്ള വലിയ പുസ്തകസേനയിലേ
ശാസ്ത്രനിഘണ്ടുക്കൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാറു
ള്ളു. ഈ സൗകര്യങ്ങളൊന്നുമില്ലെങ്കിലും,
മെച്ചമേറിയ പുസ്തകങ്ങൾമാത്രം പ്രസി
ദ്ധീകരിക്കുകയെന്ന ദൃഢപ്രത്യാശയോടെ പ്ര
സാധനരംഗത്ത് നിലയുറപ്പിച്ച വോക്സ്
പോപ്പുലർ ഇതു സംരംഭം എല്ലാവി
ജ്ഞാനകൃതികളും സ്വാഗതം ചെയ്യും.

കൈയെത്തുന്ന ദൂരത്തിൽ ഈ നിഘണ്ടു
ഇരിക്കുന്നത് നിങ്ങളുടെ കട്ടികൾക്കു
മാത്രമല്ല, നിങ്ങൾക്കും പ്രയോജനപ്പെടും.
Children's Illustrated English
Malayalam Science Dictionary (കുട്ടി
കളുടെ സചിത്ര ഇംഗ്ലീഷ്-മലയാളം
ശാസ്ത്രനിഘണ്ടു) റോസ്കോട്ട് കൃഷ്ണ
പിള്ള. 200.00. വോക്സ് പോപ്പുലർ
പ്രസിദ്ധീകരണം.

എം. ജി. ജെ. നായർ

സാഹിത്യവാദഫലം

എന്നൊക്കെ ബസ് സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു ബസ്സിൽ കയറിയിട്ടുള്ളവർക്കെല്ലാം അറിയാവുന്ന കാര്യമാണ് ഇവിടെ എഴുതുന്നത്. യാത്രയ്ക്കു സന്നദ്ധമായ ബസ്സ് ക്ഷമകെട്ട് ഇരിക്കുന്ന യാത്രക്കാർ. ആ സന്ദർഭത്തിലാണ് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ ബസ്സിലേക്കു കടക്കുക. അപ്പോൾ ഒട്ടു പറ്റാത്ത പാൻഡ്സ്, സ്റ്റാക്ക് ഷർട്ട് ഇവ ധരിച്ച 'ക്ലിൻഷേവ' നടത്തിയ കനത്തമുഖത്തോടെ അയാൾ വാതിൽ തൊട്ട് ഡ്രൈവർ ഇരിക്കുന്നിടംവരെ നടക്കുന്നു. ഇടതുഭാഗത്തും വലതുഭാഗത്തും ഇരിക്കുന്ന യാത്രക്കാരുടെല്ലാം പണം ചോദിക്കുന്നു. അയാളോട് ആർക്കും ഇഷ്ടം തോന്നുകയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള മുഖഭാവവും ചോദ്യവിശേഷങ്ങളും ശരി രാകുതിയുമാണ് അയാൾക്ക്. എങ്കിലും യാത്രക്കാരിൽ തൊണ്ണൂറു ശതമാനവും പണം കൊടുക്കും. കൊടുക്കുന്ന തുക കൈ നീട്ടിവാങ്ങാൻവയ്ക്കു അയാൾക്ക്. തൊട്ടു തൊട്ടു കൈമുട്ടവരെ മാത്രമേ അയാൾക്കു കൈയായിപ്പുള്ളൂ. 'സ്റ്റംപ്' എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് വാക്ക് ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ആ സ്റ്റംപിന്റെ അറ്റം ഉരുണ്ടിരിക്കും. ഡോക്ടർമാർ നടത്തിയ 'തയ്യലി'ന്റെ ഫലമാണോ എന്നറിയാൻ പാടില്ല, ചില വരകളും മറ്റും അവിടെയുണ്ട്. ജൂഗ്രഫ്സാ ജനകമാണ് ആ ഉച്ചിഷ്ട ഭാഗമെന്ന് എഴുതിയാൽ ഈശ്വരൻ എ ന്നെയും ആ രീതിയിൽ ആക്കിക്കളയുമോ എന്നു പോയിയുണ്ട്. എങ്കിലും എഴുതുന്നു. പണം കൊടുക്കുന്നവർ നാണയം ആ ഉരുണ്ടഭാഗത്തുതന്നെ വച്ചുകൊടുക്കണമെന്നും ആ യുവാവിന് നിർബ്ബന്ധമുണ്ട്. പോക്കറ്റിൽ ഇട്ടുകൊടുത്താൽ പോരാ. ഭജാഗ്രത്തിൽ നാണയം വച്ചാൽ നാടകീയമായ മട്ടിൽ ചെറുപ്പക്കാരൻ കൈചലിപ്പിക്കുന്നു. അത് ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക്-അനുവൃത്തം-ഡിസ്ക്രൈബ് ചെയ്യുന്നു. നാണയം കൾ എന്ന് അയാളുടെ കീഴയിൽ വീഴുന്നു. ഒരിക്കൽപ്പോലും നാണയം താഴെ വീണു കണ്ടിട്ടില്ല. 'സാറേ, സാറേ' എന്ന പരുക്കൻ വിളികളും പ്ലാസ്റ്റിക് മുഴങ്ങുമ്പോൾ യുവാവ് ഇറങ്ങുകയായി. ആ സ്റ്റംപാണോ കൂടുതൽ പ്രശ്നവാഹം? അതോ അനുവൃത്തം. ആലവനം ചെയ്ത ലോ? രണ്ടും എന്നാണ് ഉത്തരം. ആ യുവാവ് കൈയില്ലാത്തവനാണെന്നു മ

ട്ടിൽ വന്നു പണം. ചോദ്യങ്ങൾ ആരും സന്തോഷത്തോടെ കൂടുതൽ കൊടുക്കും. പക്ഷേ അയാൾക്കുവയ്ക്കു. സ്റ്റംപ് കാണിക്കണം. അതുകൊണ്ടുള്ള വിദ്യ കാണിക്കണം. ഫലം യാത്രക്കാരുടെവെറുപ്പ്. കഴിഞ്ഞ കററക്കാലമായി സാഹിത്യത്തിനുള്ള സമ്മാനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നവരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും കൈമുട്ടിനുശേഷമുള്ള ഭാഗമില്ലാത്തവരാണ്. അവരുടെ ഭജാഗ്രത്തിൽ ശസ്ത്രക്രിയയുടെ ഫലമായ ഉണങ്ങിയ ചാലുകൾ കാണുന്നു. സമ്മാനത്തുക അവിടെ വച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അനുവൃത്താലേ വന്നു നടക്കുന്നു. തുക കീഴയിൽ വീഴുന്നു. പോകുന്നു. ഭാരതത്തിലോ കേരളത്തിലോ ഉള്ള സ്റ്റംപുകൾക്കു പേരുകൾ പറയാൻ വൈഷമ്യമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് അവയവത്തിന്റെ ഉച്ചിഷ്ടം കാണിക്കുന്ന സായ്പ് പന്മാരുടെ നാമധേയങ്ങൾ മാത്രം എഴുതാം. ചെസ്സ് വാഹ്മി വാഹ്മി, വിദ്യ, ഗോഡ്വിങ്, ഡാരോസ്റ്റാഫ് ബി ഫെർട്ട്. ഇതു സാഹിത്യത്തിനുള്ള സമ്മാനം നേടുന്നവരുടെ സ്ഥിതി. സമാധാനത്തിനുള്ള നോബൽ സമ്മാനം വാങ്ങുന്നവർക്കു കൈകളുമില്ല, കാലുകളുമില്ല. തലയും നെഞ്ചും വയറും മാത്രമേ അവർക്കുള്ളൂ. മഹാത്മാഗാന്ധിക്ക് കൊടുക്കാത്ത സമാധാനസമ്മാനം അനേകമാളു കളെ കൊന്നൊടുക്കിയ ബഗിനു കൊടുത്ത വരാണ് നോബൽ സമ്മാനക്കമ്മിറ്റി. ആ യുവാവിനെ നോക്കിയാൽ ഞാൻ ബസ്സിലിരിക്കുമ്പോൾ കഥാകാരനായ ടി. ആറും, ഇന്നു തുറന്നിട്ടുള്ള കോളേജിലെ പ്രിൻസിപ്പലായ സി. എ. മോഹൻ ഭാസ്കർ 'കാഫ്'ക, 'കാഫ്'ക എന്നു പറയുന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടു എന്താ കാര്യമെന്ന് അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അവർ ഒരു ട്രാൻസ് പോർട്ട് ബസ്സിന്റെ ബോർഡ് കണ്ടിരിക്കാൻ കണ്ടു. Trial എന്ന ബോർഡ്. ഭയം എന്ന് നോവലെഴുതിയ കാഫ് കയ്ക്കു നോബൽ സമ്മാനം കിട്ടിയില്ല. ഇററലിക്കാരി ഗ്രാൻഡ് സിയ ഡേലിസ്സാണ്. അതു കൊണ്ടുപോയത്. ആരോർമ്മിക്കുന്നു അവരെ?

കാഫ്: പക്ഷേ, മനുഷ്യരൂപമെന്തെ ഒരു രാക്ഷസനേ നോബൽ സമ്മാനം കണ്ടു പിടിക്കാൻ കഴിയും. (ആർ. കെ. നാരായൺ 'ഹ്രസ്വ' ലൈനിൽ എഴുതിയ ലേഖനത്തിൽ നിന്ന്.)

പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള

മാർക്സിസ്റ്റായ പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയെ എനിക്കു നേരിട്ട് പരിചയമുണ്ട്. തമ്മിൽ കാണുമ്പോൾ അദ്ദേഹം ബുർഷ്വാ സാഹിത്യകൃതികളുടെ മനോഹാരിതയെ നിറിച്ചു സംസാരിക്കാറുണ്ട്. സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ഈ ഹൃദയ വിശാലതയും ഭാഷാഭാവവും എന്ന് അദ്ദേഹത്തോടു കൂടുതൽ കൂടുതൽ അടുപ്പിച്ചു. ഇക്കാര്യം ചില സമൂഹങ്ങളോടു ഞാൻ പാഞ്ഞപ്പോൾ അവരിൽ ചിലർ അറിയിച്ചു: "അതൊക്കെ നേരിട്ടുള്ള സംഭാഷണത്തിൽ. ഫ്ലാറ്റിംഗ് ഫോമിൽ കയറുമ്പോൾ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള വിട്ടുവീഴ്ത്തില്ല. അദ്ദേഹം പച്ചിച്ചുപറഞ്ഞു. "അവരുടെ ഈ അഭിപ്രായം എനിക്കു അംഗീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. എങ്കിലും വല്ല സംശയത്തിന്റെ പാടുകിലും എന്റെ മനസ്സിൽ വീണിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ താഴെ ചേർക്കുന്ന ഭാഗം അതിനെ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള 'മുഖമുഖം' എന്ന പലച്ചിത്രത്തെ വിമർശിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടായിട്ട് "ഗോവൻ മക്രോണിയുടെ പുനരവതാരം" എന്ന ലേഖനത്തിൽ പറയുന്നു:

"ഒരു മോഹഭംഗവും ഇതേവരെ അനുഭവപ്പെടാത്ത ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ആണ് ഈ ലേഖകൻ. എങ്കിലും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിരുദ്ധ സാഹിത്യകൃതികളെയോ കലാസൃഷ്ടികളെയോ അപ്പോടെ എതിർക്കുകയോ വെറുക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരുവനല്ല. ചിലപ്പോൾ അസത്യത്തെക്കാൾ ആപത്ത് കൾ വഴിതെറിക്കുന്നതുമായ അർദ്ധസത്യങ്ങളെ ആസ്പദിച്ചുവയ്ക്കാലും കലയുടെ നിയമങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി കലാചാതുരിയോടെയും ആത്മാർത്ഥതയോടെയും രചിക്കുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിരുദ്ധ കൃതികൾക്കും അവയുടേതായ ആസ്വാദ്യതയും പ്രയോജനവും സാംസ്കാരിക മൂല്യവും ഉണ്ടെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നു. ആത്മാർത്ഥതയുള്ള ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരൻ അത്തരം കൃതികളെ-അവ ഭാഗിക വിപ്ലവ

കൊണ്ടാണെങ്കിൽ പോലും-സ്വയം വിമർശനത്തിനും തെറ്റിദ്ധാരണയ്ക്കും ഉപയുക്തമായ ഉപാധിയായി കാണുന്നു. വിമർശനം കൈമാറി പ്രതികരിക്കുമ്പോഴും അവയുടെ നീക്കിവാക്കി ഫലം മാലിന്യവിലേ പണവും അതുകൊണ്ട് ആരോഗ്യസിദ്ധിയും ആയിരിക്കും. അങ്ങനെയൊണ് ഒർവെല്ലിന്റെ "ആനിമൽ ഫാം" കോയ്മയുടെ "നട്ടുച്ചക്കിട്ട്" മുതലായവ എനിക്കു ഹൃദയംഗമങ്ങളായി അനുഭവപ്പെടുന്നത്. അവയിലെ പ്രകടമായ സന്ദേശങ്ങൾ സ്വീകാര്യമായതു കൊണ്ടല്ല."

ജനറലിക്സ്, ഭൗതികശാസ്ത്രം ഇവയിൽപ്പോലും മാർക്സിസത്തിന്റെ അതിപ്രസരവും അധിപ്രസരവും ഉള്ള ഇക്കാലത്ത് വികാരത്തിൽ മാത്രം, അടിയുറച്ച സാഹിത്യത്തെ 'റൈജ് മെന്ററേഷൻ' വിധേയമാക്കാനുൾക്കോണ്ടിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് മാത്രം നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്നു കരുതുന്നില്ല. വിരുദ്ധതാർക്കിക മയകോവ്വിയുടെയും നെറ്റുതയുടെയും കാവ്യങ്ങൾ വായിച്ചുരസിക്കാമെന്നു എസ്. റാ. പൗണ്ടിന്റെ കൃതികൾ ആസ്വാദ്യങ്ങളാണെങ്കിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകൾക്കു ബുർഷ്വാ കലാകാരന്മാരുടെ സൃഷ്ടികളും രസോത്പാദകങ്ങളാണെന്നാണ്. റഷ്യയിലും ചൈനയിലും ആ മാറ്റം സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും ഇവിടെയുള്ളവർ അതിനെതിട്ടില്ല. അറിഞ്ഞവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുണ്ടെന്ന കാര്യം സന്തോഷപ്രദമായിരിക്കുന്നു.

* * * *

മനുഷ്യാത്മാക്കളുടെ എഞ്ചിനീയറിംഗ് രാജ്യം എഴുത്തുകാരനെ സ്റ്റാലിൻ 1932-ൽ ഉദ്ഘോഷിച്ചു. (Main Currents of Marxism—Leszek Kolakowski Part III Page 92) കല കലാപരമായി നന്നായാർന്നതായിത്തീർന്നാൽ മാത്രം പോരാ, അത് രാഷ്ട്രവ്യവഹാരപരമായും ശരിയായിരിക്കണം എന്നു മാത്രം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. (ibid—page 499). റഷ്യയിലെയും ചൈനയിലെയും ഇന്നത്തെ കലാസങ്കല്പങ്ങൾ സ്റ്റാലിന്റെയും മാവോയുടെയും കലാസങ്കല്പങ്ങളെ ബഹുദൂരം അതിശയിച്ചിരിക്കുന്നു.

പാവം നായ്

ഹ്രസ്വ സാഹിത്യകാരൻ വീക്കോർ യുഗോയുടെ 'ലേ മിസേറബിൾ' എന്ന വിശ്വവിഖ്യാതമായ നോവലിൽ കേണ ശാല നട്ടുത്തുന്ന തെന്താർഭിയ കടംബത്തെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. തെന്താർഭിയ കൃശശാത്രനാണ്. അയാളുടെ ഭാര്യ സി. പി. റാമൻപിള്ളയുടെ ഭാഷയിൽ 'മാ.സ ഗോപുര ശരീരിണി'യാണ്. പക്ഷേ, ചെപ്പേലുള്ള ആ മനുഷ്യനെ കണ്ടാൽ അവൾ ഒട്ടും നേരെ മറിച്ചാണ് പല വീടുകളിലും. ഓഫീസിനെ വിറപ്പിക്കുന്ന പല കപ്പാടാമിശക്കാരും വീട്ടിൽ വിറ കൊള്ളുന്നവരാണ്. അച്ചിക്ക ഭാസ്യപ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്ന അയാൾ കൊച്ചിക്ക പോയങ്ങ തൊപ്പിയിടാതെ ഓഫീസിലേക്കു

വന്ന് ഒരു ഹേതുവും കൂടാതെ അവിടെയുള്ളവരോട് തട്ടിക്കയറുന്നു. 'ഹേതുവില്ലാതെ' എന്ന ഞാനെഴുതിയതു ശരിയല്ല. വീട്ടിലെ അടിമത്തമാണ് ഓഫീസിലെ ഭേദമായി മാറുന്നത് വീട്ടിൽ 'കപ്പു മില്ലാത്തവൻ' ഓഫീസിലും കപ്പുക്കാരനല്ല.

ഇനി മറ്റൊരു രംഗം. മന്ത്രി ചീഫ് സെക്രട്ടറിയോടു കയർക്കുന്നു. ചീഫ് സെക്രട്ടറി ഭേദം തീർക്കുന്നത് സെക്രട്ടറിയോട്. അയാൾ ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറിയെ കററപ്പെടുത്തുന്നു. ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി അന്തർസെക്രട്ടറിയുടെ നേക്കു കണ്ണുതടുന്നു. അയാൾ സെക്ഷൻ ഓഫീസറുടെ നേർക്കും. സെക്ഷൻ ഓഫീസർ ക്ലാർക്കിനെ ശകാരിക്കുന്നു. ക്ലാർക്ക് പൂണിനേയും. പൂണിന് ആരോടും മല്ലിടാനില്ല. അയാൾ കിട്ടിയ ശകാരം തലയിലേറ്റി വീട്ടിലേക്കു പോകുന്നു. ഇടപഴിയിൽ കയറുമ്പോൾ ഒരു പാവപ്പെട്ട പട്ടി അതിന്റെ പാട്ടിനു പോകുന്നു എന്നു കാണുന്നു. പൂൺ ശകരപ്പിള്ള കല്ലെ

പുത്തപ്പനെ. സാമൂഹികനിയമങ്ങൾ ആ സ്നേഹസാക്ഷാത്കാരത്തിനു തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവർ നഴ്സറിസ്കൂൾ നടത്തുന്നു. കുട്ടികളെ സ്നേഹിക്കുന്നു. ഇരുപത്തേഴുകുട്ടികൾ. തൽകാലത്തേക്കു അവരില്ല എന്നിരിക്കട്ടെ. കളത്തിൽ കുളിക്കാൻ പോകുമ്പോൾ അവിടെ മത്സ്യമുണ്ട്. കണ്ണുങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹം മത്സ്യങ്ങളിലേക്കു മാറിയതാണിത്. രാജ്യനാഥന്റെ ഈ കഥ 'സ്വപ്ന വപനം' മാണ്; മനഃശാസ്ത്രത്തിൽ അടിയുറച്ച പഠനം. (കഥ മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ)

സൗന്ദര്യം മരിക്കുന്നു

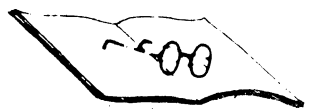
"ചിത്തശബ്ദമെഴുതാൻ രണ്ടു മാർഗ്ഗം"

രണ്ടു നിർവചനങ്ങൾ—
നളിനി: ഓഗോറിന്റെ 'കവികാഹ്നി' ചുഷണം ചെയ്തു രചിക്കപ്പെട്ടത് എന്നു ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ് എന്നോട് പലപ്പോഴും പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നല്ല വണ്ഡകാവ്യം.
ഇന്ദുലേഖ: ആവശ്യത്തിലധികം വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ഒരിടത്തരം സൂപ്പർ ഫിഷൽ നോവൽ.

ടുത്ത് ഒറിയേറ്റ്. പട്ടിയുടെ കാലു ഒടിഞ്ഞു. അതു ഭയനീയമായി നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓടുമ്പോൾ ശകരപ്പിള്ളയ്ക്കു സന്ധ്യമത.

തക്ക സമയത്തു ഭർത്താവിനെ കിട്ടാത്തതുകൊണ്ടു ജീവിതം മുഴുവൻ "പ്രഭു കന്യകാത്വം" നയിക്കേണ്ടിവരുന്നവൾ പട്ടികാട്ടികളെ സ്നേഹിച്ചുതുടങ്ങും. അവയെ വളർത്തും. പട്ടികാട്ടിയെ കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ പൂച്ചക്കുട്ടിമതി. അല്ലെങ്കിൽ ആതുരായും നടത്താൻ പോകും. മനഃശാസ്ത്രത്തിൽ ഇതിനെ Displacement എന്നു പറയും. രസാവഹമാണ് ഇതിനെക്കുറിച്ചു പറിക്കുക എന്നത്. ഭാര്യക്ക് ഭർത്താവിനെ കണ്ടുകൂടാ; ഭർത്താവിന് ഭാര്യയെയും. എന്നാൽ സത്യസന്ധമായി അവർ രണ്ടുപേരും അതു പുറത്തു പറയുകയില്ല. ഭർത്താവ് അവിഭാജിനുള്ള കൂടിപ്പോയെന്നു കററ പറയുന്നു. അയാൾ ഫാൻ സ്വീച്ചോഫ് ചെയ്യാതെയാണ് ഓഫീസിലേക്കു പോയതെന്ന് ഭാര്യ കററപ്പെടുത്തുന്നു. നിസ്സാരകാര്യങ്ങളിൽ തുടങ്ങുന്ന ഈ സംഭാഷണം വലിയ ശബ്ദമായി അവസാനിക്കുന്നു. അവർ പരസ്പരം വെറുക്കുന്നു എന്നതാണ് ഇതിനു ഹേതു.

കെ. രാജനാഥൻ "ഞാൻനിവേദിത" എന്ന കഥയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന സ്ത്രീ വിവാഹിതയാണ്. പക്ഷേ, അവൾ ഉള്ളുകൊണ്ടു സ്നേഹിക്കുന്നത് വേറൊരു

ല്ല, ഗർഭജനമാണ്. കവിതയുടെ നേർക്കുള്ള മൂന്നാം കണ്ണു തുറക്കലാണ്. എന്റെ കോരം! നിന്റെ കമ്പിളി... ലിളകിമറിയും കായ ലലകളി

ലൈൻറ ദുഃഖക്കായമിത്തിരി ഞാൻ കലക്കുമ്പോൾ നിന്റെ നെഞ്ചിൽ നഞ്ചിക്കാനൊന്ന പൊതിയഴിക്കുമ്പോൾ ഇങ്ങനെപോകുന്നു രവീന്ദ്രന്റെ 'കാവ്യം' (ദേശാഭിമാനി). ഇതു വായിക്കുമ്പോൾ ഓസ്റ്റർ വൈൽഡാകാനല്ല, ഓമോദൻ പിള്ളയാകാനാണെന്നെന്റെ ആഗ്രഹം. അതു മനസ്സിൽ അടക്കിവയ്ക്കട്ടെ. രവീന്ദ്രൻ ഇമ്മ

NBS NEWS

പ്രശസ്ത പണ്ഡിതനായ അയ്യോദയം തയ്യാറാക്കിയ

എൻ. ബി. എസ്.

ഹിന്ദി-മലയാളം നിഘണ്ടു

വർഷങ്ങളായി ലഭ്യമല്ലാതിരുന്ന ഈ ബൃഹത് നിഘണ്ടു വായനക്കാരുടെ നിരന്തരമായ അഭ്യർത്ഥനയെത്തുടർന്ന് പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ വീണ്ടും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു. 1,50,000 പേർക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ബൃഹത് ശബ്ദകോശം. ക്രൗൺ 1 വലുപ്പം 1600-ൽപ്പരം പേജ്. മുഴുകാലിക്കോ ബന്ധൻ മുഖവില 150 ക.

പ്രസിദ്ധീകരണം : 1985 ജൂൺ 1

വമ്പിച്ച പ്രി-പബ്ലിക്കേഷൻ സൗജന്യം

തെമിച്ചടച്ചാൽ 90 ക.

തവണകളായി 100 ക. (10 + 20 + 20 + 25 + 25) ഇന്നത്തന്നെ 10 ക.യോ 90 ക.യോ അടച്ച് നിങ്ങളുടെ കോപ്പികൾ ഉറപ്പുവരുത്തുക. M. O. കോട്ടയത്തേക്ക്

പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുക
200 ക. വിലവയ്ക്കാവുന്ന ബൃഹത് ഗ്രന്ഥം
90 ക.യ്ക്ക് ഇപ്പോൾ ലഭിക്കും

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ, കോട്ടയം-1

ശാഖകൾ—തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, എറണാകുളം, കണ്ണൂർ, തൃശ്ശൂർ, പാലക്കാട്, കോഴിക്കോട്, കൽപ്പാറ, കോട്ടയം, ഷോർമുക്ക്
2582

DARSAN BOOKS

An exclusive showroom for the serious readers

New Release

INDIA THE SIEGE WITHIN : CHALLENGES TO A NATION'S UNITY
by M. J. AKBAR

A Penguin Original

Price Rs. 46-60

The Author, one of India's most distinguished journalists, provides a full historical, political and cultural survey of the main pressure points, and brings his analysis up to date to include the removal of Farooq Abdullah in Kashmir, an account of his meeting with Bhindranwale, the army operation at the Golden Temple, the assassination of Mrs. Indira Gandhi, and their implications for the future.

This book is a must for every one wishing to understand today's India.

Expected shortly. Please register your order NOW.

Books can be sent by V. P. P. also.

DARSAN BOOKS (P) LTD.,

V. J. T. HALL ROAD, PALAYAM, TRIVANDRUM-34.

ട്ടിൽ സൗന്ദര്യഹനതാവാകരുതെന്ന് ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ.

ക്ഷമാപണത്തോടെ

പ്രസംഗംകൊണ്ടു സെൻസേഷൻ സൃഷ്ടിച്ച പ്രഭാഷകനായിരുന്നു മുൻപ്. ഞാനെങ്കിലും കേട്ട് പള്ളംകൊണ്ടു. രണ്ടാമതു കേട്ടപ്പോൾ പള്ളമുണ്ടായില്ല. കാരണം കാണാതെ പഠിച്ച വാക്യങ്ങൾ ആവർത്തിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഒരിക്കൽ ചിറയിൻകീഴ് പച്ച കൂടിയ ഒരു സമ്മേളനത്തിൽ അദ്ദേഹവും പി. കേശവദേവ്. പ്രഭാഷകരായിരുന്നു. അവർ തമ്മിലൊത്തർക്കം. രണ്ടാമതായിട്ടേ താൻ പ്രസംഗിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന് അദ്ദേഹം. കേശവദേവ് അങ്ങനെ ശരിച്ചു. ഒടുവിൽ ദേവ് എഴുന്നേറ്റു പറഞ്ഞു: 'ശരി, ഞാൻ ആദ്യം പ്രസംഗിച്ചേക്കാം. പക്ഷേ മിസ്റ്റർ... എന്തു പ്രസംഗിക്കുമെന്നും ആ

പ്രസംഗത്തിലെ വാക്യങ്ങൾ എന്തായിരിക്കുമെന്നും എനിക്കറിയാം. അതിനുള്ള സമാധാനവും ഞാൻ നല്കിയേക്കാം.' ദേവ് രണ്ടാമത്തെ പ്രഭാഷകൻ പറയാൻ പോകുന്ന വാക്യങ്ങൾ ഓരോന്നായി പറഞ്ഞു. അവയ്ക്കു വിമർശനവും നല്കി. രണ്ടാമത്തെയാളിന്റെ ഊഴമെത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വായനത്തോളമായി. താൻ പറയേണ്ട വാക്യങ്ങളാകെ ദേവ് പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. 'എനിക്കൊന്നും പറയാനില്ല' എന്ന് പറഞ്ഞു അദ്ദേഹം പോയി. ആളുകൾ ചിരിച്ചു. മനോരമ ആഴ്ചപ്പതിപ്പ് ഞാൻ കൈയിലെടുക്കുന്നു. അഞ്ചു നോവലുകൾ. ഒന്നും വായിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും ദേവിനെപ്പോലെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അഞ്ചും പൈകിളി നോവലുകളായിരിക്കും. പിന്നെ ഒരു കൊലപാതകവർണ്ണനം. ഇവകഴിഞ്ഞാൽ പ്രൊഫസർ കെ.എ. തരകന്റെ ചിന്താപ്രധാനമായ 'കാര്യവിചാരം', വെല്ലർ പി. എ. മാത്യുവിന്റെ മനഃശാസ്ത്രപരമായ വിശകലനം, ടോംസിന്റെ രസകരമായ കാര്ട്ടൂൺ. ഈ മൂന്നും ഞാൻ നോക്കാനുണ്ട്. അതുകഴിഞ്ഞാലോ? സ്റ്റുഡിയറിനിക്കു പര്യായമെന്ന മട്ടിൽ സ്ഥലം നികത്താനായി കൊടുക്കുന്ന കൊച്ചു കാര്ട്ടൂണുകൾ. മാന്യന്മാരെ നിരന്തരം നിന്ദിക്കുന്ന വേറൊരു കാര്ട്ടൂൺ. ഇവ നോക്കേണ്ടതില്ല. അതുകൊണ്ടു കവർ പേജിലേക്കു 'നടത്തി നേരെ നയനങ്ങൾ രണ്ടും'. സുഹാസിനിയുടെ ചിത്രം. സുന്ദരി. പക്ഷേ അവരുടെ സൗന്ദര്യം നിസ്സാരതയിലേക്കു ചെന്നു വിളിപ്പോകും. 'ഹ്രീൻ' ലൈനിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന സ്മിതപാട്ടിലിന്റെ ചിത്രങ്ങൾ കണ്ടാൽ. വിശേഷിച്ചും 106-ാം പുറത്തെ ചിത്രം. 'സ്മിത' ഈ സൗന്ദര്യം എങ്ങനെ കിട്ടി? What makes a woman beautiful? എന്ന ലേഖനത്തിൽ ഹാവ് ലർ എല്ലിസ് അതിനു മറുപടി നല്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനു മറുപടിയല്ലെങ്കിലും മറുപടിയാണിത് തന്നെ മട്ടിൽ എഡ്വേഡ് ഷോർട്ടർ A History of Women's Bodies എന്നൊരു നല്ല പുസ്തകം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. സ്ത്രീയുടെ ശരീരത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു 'ഡിമിസ്റ്റിഫിക്കേഷൻ'

നടന്നു കഴിഞ്ഞു എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദം. ഇതാണ് ശരിയെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഈ പുസ്തകത്തിൽ നല്കിയിട്ടുള്ള അദ്ദേഹം നേരമ്പോക്കുകൾ:— 1) തെത്തൻ ഭാര്യയെ കണ്ടമാനം തല്ലിയതു കൊണ്ടു ഡോക്ടറെ വിളിച്ചു. ഫീസിന്റെ ഇരട്ടിക്കൊടുത്തു. 'ഇരട്ടി എന്തിന്?' 'ഒന്ന്' ഇത്തവണത്തേക്കു. മറ്റൊരു രണ്ടാമതു അടികൊടുക്കുമ്പോഴേക്കുള്ളതു. 2) ഗർഭച്ഛിദ്രം സംഭവിച്ച് ഡോക്ടറുടെ അടുത്തെത്തിയ സ്ത്രീയോടു അദ്ദേഹം:— 'ആ ചൊവ്വാഴ്ച നിങ്ങളുടെ ഭർത്താവു നിങ്ങളെ തല്ലിയോ?' അവളുടെ മറുപടി:— 'അയാൾ എന്റെ തലയിലടിച്ചു. ഞാൻ വെളിയിൽ പോയിട്ടു തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ അയാൾ എന്റെ ഉടുപ്പാകെ വലിച്ചുകീറി'

ഒരു കമൻറുമില്ലാതെ എം. പി. നാരായണപിള്ളയുടെ കലാകൗമുദി ലേഖനത്തിൽനിന്ന് ഒരുഭാഗം ഉദ്ധരിക്കുന്നു. കമൻറു വായനക്കാർ നടത്തിയാൽമതി.

'കൃഷ്ണമേനോൻ മത്സരിച്ച ബോംബെയിലാരാണ് ഇന്ന് മത്സരിക്കുന്നതെന്ന് റിയാമോ?

സുനിൽദത്തു'.

സുനിൽദത്തു ആരാണ്?

നർഗിസിന്റെ ഭർത്താവ്

നർഗിസാരാണ്?

രാജ്കുറുപ്പിന്റെ ആയകാലത്തെ ചരക്കു. (പുറം 20)

നിർവ്വചനങ്ങൾ

ഖസാക്കിന്റെ ഇതിഹാസം: അശ്ശൂരിലുപേക്ഷയ്ക്കു പ്രയോഗിക്കാതെ സെക്സിന്റെ തേജസ്സെടുത്തു കാണിക്കുന്ന നല്ല നോവൽ.

ഫിലിപ്പ്: അശ്ശൂരിലുപേക്ഷയ്ക്കു പ്രയോഗിക്കാതെ കലയെ വംശനാശിക്കാണിക്കുന്ന നോവൽ.

നളിനി: ടാഗോറിന്റെ 'കവികാഹ്നി' പുഷ്പം.ചെയ്ത് രചിക്കപ്പെട്ടത് എന്നു ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ് എന്നോട് പലപ്പോഴും പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നല്ല ഖണ്ഡകാവ്യം.

ഇന്ദുലേഖ: ആവശ്യത്തിലധികം വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ഒരിടത്തരം 'സുപർ ഫിഷൽ' നോവൽ.

ലൈബ്രറി: ഭാര്യയുടെ ഉപദ്രവത്തിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻവേണ്ടി ഗവേഷണത്തിന്റെ പേരിൽ വന്നിരിക്കാൻ പറിയസർവ്വം. സർവ്വകലാശാലാ പ്രഭാഷണങ്ങൾ:— അവിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ 'പ്ലാനറി റിഡുകൾ' ആവിഷ്കരിക്കപ്പെടുന്ന വാക്യസമുച്ചയം. കോളേജ് യൂണിയൻ ഉദ്ഘാടനം:— ആദ്ധ്യക്ഷ്യം വഹിക്കാൻ ചെർന്നെൻകോയും, ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യാൻ റെയ്ഗൻ. പ്രസംഗിക്കാൻ ഒന്ന് സ്വിയോപിണ്ടും, കൃതജ്ഞത പറയാൻ താച്ചറും വേണമെന്നു കരുതി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തുന്ന യൂണിയൻ ഭാരവാഹി

കൾ ആരെയും കിട്ടാതെ എം. കൃഷ്ണൻ നായരെ വിളിച്ചു കൊണ്ടുപോയി പ്രസംഗിപ്പിക്കുകയും കൃതജ്ഞത പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ അയാളെ അപമാനിച്ചു വിടുകയും ചെയ്യുന്ന ചടങ്ങ്.

ക്രിസ്തു ശിഷ്യന്റെ മര്യാദ

പ്രേതബാധ—ഒരപഗ്രഥനം എന്ന പേരിൽ പി. എം. മാത്യുവെല്ലർ മനോരമ ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ രണ്ടു ലേഖനങ്ങളെഴുതി. അവയ്ക്കു മറുപടിയെന്ന നിലയിൽ ഫാദർ ജിയോ കപ്പലുമാക്കൽ പൗരധാരി പാരികയിലേഴുതിയ ലേഖനം (ലക്കം 52) പ്രിയപ്പെട്ട വായനക്കാർ ഒന്നു നോക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു മര്യാദയുമില്ലാത്ത കാലമാണിതെന്ന് എനിക്കറിയാം. എങ്കിലും ഇത്രത്തോളമാകാമോ? ക്രിസ്തുശിഷ്യനായ ജിയോ കപ്പലുമാക്കൽ എഴുതുന്നു:

അസുഖത്തെത്തുടർന്ന് കോട്ടയം മെഡിക്കൽസെൻററിൽ കിടക്കുമ്പോഴാണ് ഞാൻ ശ്രീ. പി. എ. മാത്യുവിനെ ആദ്യമായി കാണുന്നത്. പ്രസിദ്ധമായ വെല്ലർ ആശുപത്രിയിൽനിന്നും റിട്ടയർ ചെയ്ത പ്രശസ്ത പക്ഷമതിയായ ഒരു ഉളകു ചിത്രമാണു മാത്യു വെല്ലർ എന്ന നാമം എന്റെ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിച്ചിരുന്നതു്. എന്നാൽ മറ്റൊരാൾ ഫോമിലുള്ള ചെറുപ്പക്കാരനായ ഒരു താടിമീശക്കാരനെയോണു നേരിൽ കണ്ടതു്. ഈ പ്രശസ്ത എന്തെ ഇത്രവേഗം ആശുപത്രിവിട്ടു പോരേണ്ടിവന്നു എന്ന ചിന്തയാണ്. അദ്ദേഹം സ്വയം എനിക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ മനസ്സിലേക്കു കടന്നു വന്നതു്.

മാത്യുവിന്റെ വാദങ്ങൾക്കു മറുപടി പറയുക എന്ന മുഖ്യമായ പ്രവൃത്തി 'മറന്നു' പുരോഹിതനായ ജിയോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആകൃതി വർണ്ണിക്കുന്നു; അതും പച്ച മാർന്നമട്ടിൽ. 'എന്നോട് ചേർന്നുനില്ക്കാത്തവൻ എന്റെ എതിരാളി' എന്നു പറഞ്ഞ മനസ്സുപത്രൻ കപ്പലുമാക്കലിനെ സുഹൃത്തായി കരുതുമോ? അതോ എതിരാളിയായി കരുതുമോ? എന്നു പോലുള്ള സാധാരണമനുഷ്യർ നിയന്ത്രണംവിട്ട സംസാരിക്കുന്നത് ഒരളവിൽ മനസ്സിലാക്കാം. സുജനമര്യാദയുടെ ശാശ്വതപ്രതിരൂപങ്ങളായി വർത്തിക്കേണ്ട പുരോഹിതന്മാർ ഇമ്മട്ടിൽ സഭ്യതയുടെ സീമ ലംഘിക്കുന്നത് ശരിയല്ല. മര്യാദ വെറും കാപട്യമല്ല. അന്തരംഗം ശുദ്ധമായവനെ മര്യാദ പാലിക്കാൻ കഴിയും.

കരളോഷംകൊണ്ടു മുഖരിതമായ ഹോളിൽനിന്നു പിന്മാനോ വായിച്ചയാൾ പോകാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ഒരു പെൺകുട്ടി അയാളെ സമീപിച്ചു. 'സർ, ഓട്ടോഗ്രാഫ് തരുമോ?' എന്നു ചോദിച്ചു. 'ഇല്ല കുട്ടി എന്റെ കൈകൾ പിയാനോ വായിച്ചു തളർന്നിരിക്കുകയാണ്.' എന്നു മറുപടി. പെൺകുട്ടി

പറഞ്ഞു: 'എന്റെ കൈകളും തളർന്നിരിക്കുകയാണ്. കൈയടിച്ചതിന്റെ ഫലമായ തളർച്ച.' പുഞ്ചിരിയോടെ പിയാനിസ്റ്റ് ഓട്ടോഗ്രാഫ് നല്കി.

പലരും പലതും

സങ്കരസംസ്കാരത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വല പ്രതീകമായി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ കാണുന്നു. പി. പി. ഉമ്മർ കോയ (ചന്ദ്രിക വാരിക) സംസ്കാരഭൂമിയായ മനസ്സ് സംസ്കാരസൗരഭ്യം ശാസിക്കുന്നു. ആ മനസ്സിന് എന്റെ അഭിവാദനം.

രാമകൃഷ്ണൻ ഒരു കുറവു ചെയ്യാത്ത നല്ലവൻ. പക്ഷേ, തെളിവുകൾ അയാളെ കൊലപാതകിയാക്കുന്നു. ഇതാണ് വി. പി. മനോഹരൻ 'ഈയാഴ്ച' വാരികയിലേഴുതിയ 'ഒരു കുററാമ്പോഷണകഥയുടെ അന്ത്യം.' എന്ന കഥയുടെ സാരം. ഐഡൻറിറിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഇത്തരം കഥകൾ ഞാൻ ധാരാളം വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിശേഷിച്ചും മാക്സ് ഫ്രീഡിന്റെ 'I'm not Stiller' എന്ന ഉജ്ജ്വലമായ നോവലും. അതുകൊണ്ടു മനോഹരന്റെ കഥയിൽ ഒരു പുതുമയു. തോന്നിയില്ല എനിക്കു്.

കുഞ്ഞച്ചൻ പള്ളിയിൽ പോകേണ്ട സമയത്തു് ഷാപ്പിൽ കയറി കള്ളക്കടിക്കുന്നു. അയാളുടെ മർദ്ദിക്കലും പശ്ചാത്താപവും മതിവിവ്രമവും ചെറിയായ്കെ. ചെറിയായ്കെ 'കുഞ്ഞച്ചൻ' എന്ന കഥയിലെ വിഷയങ്ങൾ. കവിയാ. കഥാകാരന്മാരായ അദ്ദേഹം ഇത്തരത്തിലൊരു ബോധൻ കഥ എങ്ങനെ രചിച്ചു എന്നാലോചിച്ചു ആലോചിച്ചു എന്നിടം കുഞ്ഞച്ചനെപ്പോലെ മതിവിവ്രമം (കഥ, കഥാമാസി കയിൽ)

ഞാനൊരു പണ്ഡിതനും വിവേകശാലിയുമാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ച് പലരും ജീവിതത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന സംശയങ്ങൾ പരിഹരിച്ചുകൊടുക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. എന്റെ വായനക്കാരിൽനിന്ന് ഒരു വ്യത്യസ്തതയും എനിക്കില്ല. എങ്കിലും 'പരാജയം' എങ്ങനെ ഘോഷിക്കാം. എന്ന ഒരു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം നല്കട്ടെ.

1. സ്വന്തം അഭിമാനത്തിനു മുറിയുപറുന്നവിധത്തിൽ സ്ത്രീകളോടു ഭാഷിക്കുക. കാണിക്കരുത്.

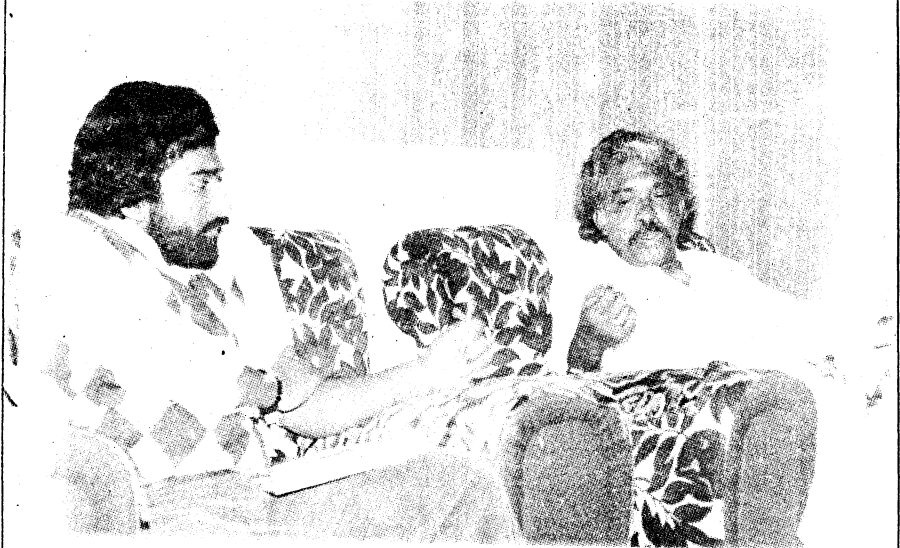
2. നണിപ്പം. ഒരത്തനെയും പുഷ്പം ചെയ്യരുത്.

(11-ാം പേജിൽനിന്നു തുടർച്ച)

നറെ അടക്കം ചെയ്യുന്നതിന് നീക്കി വയ്ക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു. മാർക്സ് അന്ത്യനാളുകൾ കൊടിയ പട്ടിണിയിലായിരുന്നുവല്ലോ ലണ്ടനിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. ഇവിടെനിന്നും മാർക്സ് കുടുംബത്തിന്റെ അവശിഷ്ടം. 1954-നവംബർ 23-ന് പുതിയ സ്മാരകം നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്ക് മാറ്റുകയും ബ്രിട്ടനിലും പുറത്തുമുള്ള മാർക്സിസ്റ്റുകാരുടെ സഹായത്തോടെ 1956 മാർച്ച് 14-ന് ഈ സ്മാരകത്തിന്റെ പണി പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തു. പഴയ സ്ഥാനത്തു് ഈ മാറ്റത്തെക്കുറിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ സ്മാരകം ഗിലയുണ്ട്. അതിനു മാത്രമേ അവിടെ സ്ഥലവുമുള്ളൂ. പല സന്ദർശകരും പുതിയ സ്മാരകം കണ്ടു മന്ദേകയാണു് പതിവെന്നും ഈ സ്ഥലത്തു് വരാറില്ലെന്നും പറയുമ്പോൾ വിക്ടർ ഫെയർമാൻ ഞങ്ങളെ അവിടെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയതിൽ ചാരിതാത്മ്യമടയുകയായിരുന്നു. തിരിച്ച് മാർക്സ് സ്മാരകത്തിനു മുന്നിലെത്തിയ ഞങ്ങൾക്കു മറ്റൊരു ബലികടീരം. ഫെയർമാൻ പരിചയപ്പെടുത്തിത്തന്നു. സൗത്താഫ്രിക്കൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന ഡോക്ടർ യൂസഫ് ഡാഡോ എന്ന ഇന്ത്യാക്കാരന്റെതായിരുന്നു അത്. 1983-ൽ ചരമമടഞ്ഞ ഡോക്ടർ ഡാഡോ സൗത്താഫ്രിക്കൻ വർണ്ണവെറിയന്മാരുടെ തടവറയിൽ നിന്നും രക്ഷനേടാനായി തന്റെ അന്ത്യനാളുകൾ ബ്രിട്ടനിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി. ലെനിൻ മൗസോളിയത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ ഒരു സൗത്താഫ്രിക്കൻ തൊഴിലാളി രൂപകല്പനചെയ്ത് നിർമ്മിച്ചതായിരുന്നു ആ ചെറിയ സ്മാരകം. സ്മാരകത്തിന്റെ വലിപ്പം ഇവിടെ പ്രശ്നമല്ലല്ലോ, മാർക്സും ഡാഡോയും മറ്റും ഇത്തരം സ്മാരകഗിലകളിലൂടെയല്ല ഓക്കപ്പെടുക. വിക്ടർഫെയർമാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് സ്വന്തം കൈപ്പടയിൽ പേരെഴുതിക്കൊടുത്തശേഷം കടമ്മനിട്ടയാത്ര ചോദിച്ചു.

ഹൈഗേററ് സെമിട്രിയിൽനിന്നു് ബ്രിട്ടീഷ് മ്യൂസിയത്തിലേക്ക് യാത്രപുറപ്പെട്ടപ്പോൾ കടമ്മനിട്ട നേരത്തെ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ ഞാൻ ഓർക്കുകയായിരുന്നു. അവിടേക്കു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ 1952-58 കാലത്തെ സജീവം. ഗവ. പ്രവർത്തനമായിരുന്ന കടമ്മനിട്ട ഇന്ന് പാർട്ടിയുടെ ചില നയങ്ങളിൽ ഖിന്നനാണു്. അതദ്ദേഹം തുറന്നുപറയുന്നു. താൻ റോട്ടറിക്കിബുക്കളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനെതിരെയുള്ള വിമർശനത്തിനു് റോട്ടറിക്കിബുക്കളിലല്ല മറ്റൊരാളുടെ ആയാലും എന്റെ കവിതകളാണു് ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. "എന്റെ അച്ഛൻ ഒരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റായിരുന്നു"മരണം വരെ. ഞാനും അങ്ങനെതന്നെ ആയിരി

കടമ്മനിട്ടയും ലേഖകനും

ക്കും ഇക്കാര്യം സൗകര്യമായി അടക്കി പാക്കുകയായിരുന്നില്ല."

സാഹിത്യകാരന്റെ സാമൂഹ്യപ്രതിജ്ഞാബദ്ധത എന്ന വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചു. പ്രതിജ്ഞാബദ്ധത-കമിററ് മെൻ-എന്നതിനേക്കാൾ ഇൻവോൾവ് മെൻ എന്ന അർത്ഥവ്യാപ്തി കൂടിയ പദം ഉപയോഗിക്കാനാണു് കടമ്മനിട്ടയ്ക്കിഷ്ടം. സമൂഹത്തിന്റെ സമസ്ത നമ്മുടെ ദുഃഖമായി മാറണം. ഈ നീറ്റന പ്രശ്നങ്ങൾക്കു് ഞങ്ങളും ഉത്തരവാദിയായെന്ന ചിന്ത ഉളിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതായതു് മാറ്റം ആരംഭിക്കേണ്ടതു് ആദ്യം സാഹിത്യകാരനിൽ തന്നെ ആയിരിക്കണം."

ബ്രിട്ടീഷ് മ്യൂസിയത്തിൽ കാൾ മാർക്സ് മൂലധനം എഴുതാൻ ഉപയോഗിച്ച ബ്രിട്ടീഷ് ലൈബ്രറി ആയിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം. ഗവേഷകർക്കു മാത്രമേ പ്രവേശനമുള്ളവെന്ന് ലൈബ്രറിയുടെ കവാടത്തിൽ വച്ചു മാത്രമേ ഞങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയുള്ളൂ. ഞങ്ങൾ ബ്രിട്ടീഷ് മ്യൂസിയത്തിലെ ദക്ഷിണേന്ത്യൻ-ഈജിപ്ഷ്യൻ വിഭാഗങ്ങളിലേക്കു കടന്നു. കാറ്റു പാർക്കു ചെയ്യാനുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ പരിഗണിച്ച് ബ്രിട്ടീഷ് മ്യൂസിയത്തിലെ ഏഷ്യൻ ഈജിപ്ഷ്യൻ വിഭാഗങ്ങളിൽ ചോള-ചേര രാജ്യങ്ങളിലെ സാംസ്കാരിക സമ്പത്തുമുതൽ 5000 വർഷം വരെ പിന്നിട്ടുപോകുന്ന ഈജിപ്ഷ്യൻ മമ്മികൾ വരെ

നീളുന്ന സാംസ്കാരിക ചരിത്ര ഖനനയിലൂടെ ഒരു ഓട്ടപ്രദക്ഷിണം വയ്ക്കാൻ മാത്രമേ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ.

മറ്റൊരു സായാഹ്നത്തിൽ ലണ്ടൻ നഗരത്തിൽ പുരാതന വാസ്തുശില്പ കലയുടെ സൃഷ്ടിയായ കൂറൻ കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഓരം പറ്റി നടക്കുമ്പോൾ കടമ്മനിട്ട കൂടുതൽ സന്തുഷ്ടനാകുന്നതു ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. ഇതു് ഡെൽഹിയുടെ മുതുമുത്തശ്ശിയാണെന്നായിരുന്നു കവിയുടെ ഉപമ. ഇതൊക്കെയാണെങ്കിലും അച്ഛൻകോവിലാറിന്റെ തീരത്തു് പ്രശാന്തതയിലെ ജീവിതം. ദിവസം ആയിരം. ഡോളർ തന്നാലും തനിക്കിവിടെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയില്ലെന്നു് കടമ്മനിട്ട പറയുമ്പോൾ എന്നിൽ മയങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ഗൃഹാതുരത തലപൊക്കുകയായിരുന്നു.

മടക്കയാത്രയ്ക്ക് ലംഗേജിന്റെ കാര്യത്തിൽ ആദ്യമുണ്ടായ (തെറ്റിദ്ധരിക്കേണ്ട കടമ്മനിട്ട നമ്മുടെ മരുഭൂമിയിലെ വിദേശ സന്ദർശകന്മാരെപ്പോലെ ഷോപ്പിങ്ങിനായിരുന്നില്ല വിദേശയാത്ര നടത്തിയതു്. പസ്കുകളും മറ്റു സാംസ്കാരിക സമ്പത്തുമായിരുന്നു കടമ്മനിട്ടയുടെ ചെറിയ ശേഖരത്തിലുണ്ടായിരുന്നതു്) ചെറിയ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ചെറുതായൊന്നു വിഷമിപ്പിച്ചു. എല്ലാം ഭംഗിയായി ഹിത്രോ ഏയർപോർട്ടിൽ വച്ചു യാത്രപറഞ്ഞു് വീണ്ടും ഒരിക്കൽ കൂടി ഹസ്സാറോം ചെയ്യുമ്പോൾ ആ കണ്ണുകളിലെ ആർദ്രത ഞാനറിഞ്ഞു.